

10 ΚΡΑΤΗ ΕΥΡΩΖΩΝΗΣ Ζητούν πρόσθετες εξουσίες για ESM

Ομάδα δέκα μελών της Ευρωζώνης, κυρίως από τη Βόρεια Ευρώπη, ασκεί πιέσεις για να δοθούν νέες εποπτικές εξουσίες στον ESM. Υποστηρίζει πως η Κομισιόν είναι ανεπαρκής για εφαρμογή των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων. Η «νέα χανσατική λέγκα» ζητεί να δοθεί «πλήρης πρόσβαση σε πληροφορίες για τα οικονομικά των κρατών της Ευρωζώνης. Σελ. 11

ΕΛΛΗΝΙΚΟ Σκληρό πόκερ για το καζίνο

Εκκληρές είναι οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της Lamda Development και των επενδυτών από το Λας Βέγκας για τους εμπορικούς όρους του καζίνο στο Ελληνικό. Πρόκειται για κομβικό σημείο της διαδικασίας, καθώς θα κρίνει σε μεγάλο βαθμό και τα έσοδα του Δημοσίου από τον διαγωνισμό για την παραχώρηση της άδειας λειτουργίας του καζίνο. Σελ. 16

ΣΤΟ ΣΤΟΧΑΣΤΡΟ ΟΙ ΡΩΣΟΙ Δύσκολοι καιροί για μεγιστάνες

Ο Ρώσος δισεκατομμυριούχος Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ με περιουσία 10,5 δισ. δολάρια κατατάσσεται στο νούμερο 127 των πιο πλούσιων ανθρώπων παγκοσμίως. Τον τελευταίο μήνα, έγινε θέμα συζήτησης εξαιτίας της δικαστικής διαμάχης με τον Ελβετό πρώην συνεταιρό του Ιβ Μπουμπιέ, η οποία οδήγησε στην προσωρινή σύλληψή του από τις αρχές του Μονακό. Σελ. 10

Δείκτης & Ογκος του ΧΑΚ

Τέσσερις πυλώνες για μείωση ΜΕΔ

Εισηγήσεις Παγκόσμιας Τράπεζας για αντιμετώπιση των κόκκινων δανείων - Συνέντευξη Isfandyar Zaman Khan

Τους τέσσερις πυλώνες που πρέπει να ακολουθήσει η Κύπρος για να βελτιωθεί η μεθοδολογία μείωσης των ΜΕΔ, παρουσίασε ο επικεφαλής ειδικός χρηματοπιστωτικού τομέα της Παγκόσμιας Τράπεζας για την Ευρώπη, Isfandyar

Zaman Khan, σε συνέντευξή του στην «Κ». Ο πρώτος πυλώνας αφορά την πρόληψη, λέγοντας πως τα ρυθμιστικά και εποπτικά πλαίσια θα πρέπει να προωθούν την έγκαιρη αναγνώριση του προβλήματος και την ορθή αντι-

μετώπιση. Δεύτερον, πρέπει να εξασφαλιστεί η επιχειρησιακή ετοιμότητα των τραπεζών ώστε να ανταποκρίνονται έγκαιρα στις αυξανόμενες καθυστερήσεις των δανείων. Τρίτον, το περιβάλλον πρέπει να γίνει ευνοϊκό-

τερο, δηλαδή με τη βελτίωση του συνόλου των νόμων, των κανονισμών, των θεσμών και των πρακτικών που ακολουθούνται για την αντιμετώπισή τους. Τέλος, θα πρέπει να διαφοροποιηθεί το φάσμα των επιλογών διά-

θεσής τους, όπως με την πώληση, την τιτλοποίηση, αλλά και άλλων εργαλείων που ήδη εγκρίθηκαν. Ο κ. Khan αναφέρθηκε επίσης στα οικονομικά της λύσης του Κυπριακού και τα πλεονεκτήματα της επανένωσης. Σελ. 4

Advertisement for Eurobank Cyprus with text: 'Έχεις ασφάλεια στην Τράπεζα με έναν από τους καλύτερους δείκτες ρευστότητας στην Ευρώπη. Έχεις τη δύναμη.'

Κατέληξαν σε προσχέδιο συμφωνίας για το Brexit

Οι Βρετανοί και οι Ευρωπαίοι διαπραγματευτές στις Βρυξέλλες κατέληξαν σε προσχέδιο συμφωνίας για την έξοδο του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση, ανέφεραν κυβερνητικές πηγές. Το Υπουργικό Συμβούλιο της Βρετανίδας πρωθυπουργού Τερέζα Μέι θα συνεδριάσει στις 4 το απόγευμα προκειμένου να αξιολογήσει το κείμενο και να λάβει αποφάσεις για τα επόμενα βήματα. Πληροφορίες αναφέρουν ότι το κείμενο περιλαμβάνει λύση και για το τελευταίο «αγκάθι» της διαπραγματεύσεως για το Brexit, το ζήτημα των συνόρων της Δημοκρατίας της Ιρλανδίας με το Ηνωμένο Βασίλειο. Όσον αφορά την ευρωπαϊκή πλευρά της διαπραγματεύσεως, προεβλέπει των άλλων 27 χωρών - μελών της ΕΕ θα έχουν συνάντηση στις Βρυξέλλες. Σελ. 13

Δεν φαίνεται το τέρμα στο ράλι των ενοικίων

Ανοδικά και οι τιμές ακινήτων Δυστυχώς προσλαμβάνει το θέμα των ενοικίων η ανοδική πορεία των οποίων συνεχίζεται. Το χειρότερο όμως είναι ότι δεν φαίνεται να εφθασαν στο ζενίθ τους. Παράγοντες της αγοράς βλέπουν ακόμα μεγαλύτερη άνοδο, η οποία θα οδηγήσει και σε αύξηση των τιμών των ακινήτων. Σελ. 8

Στο στόχο Δελφίνη κτυπά το τρυπάνι

Σε δυο φάσεις η γεωτρύπηση Η Εξκοιτετράωρα θα ξεκινήσει η γεωτρύπηση της ΕκκοηMobil στο στόχο Δελφίνη του τεμαχίου 10. Το τρυπάνι θα διανύσει απόσταση 2.500 μέτρων έως τον βυθό. Από εκεί θα διανύσει μια απόσταση άλλων 2.500 μέτρων προκειμένου να εντοπιστεί κοιτάσμα ΦΑ. Σελ. 5

ΑΥΡΙΟ ΣΤΗ ΜΕΠΕΥ Σύννεφα στην Παιδεία παραμονή του διαλόγου Τα σημεία της διαφοράς μεταξύ κυβερνήσεως και εκπαιδευτικών οργανώσεων αναμένεται να συζητηθούν αύριο στη ΜΕΠΕΥ. Ωστόσο, η ημερήσια διάταξη των θεμάτων που θα συζητηθούν προκαλεί την αντίδραση του Γενικού Γραμματέα της ΠΟΕΔ, ο οποίος επικρίνει την κυβέρνηση ότι αντιδιαλόγου για όλα τα θέματα, επιθυμεί να συνεχίσει τον καλοκαιρινό της μονόλογο. Σελ. 9

Οι μετανάστες τόνωσαν το γερμανικό ΑΕΠ

Οι Έλληνες και άλλοι μετανάστες τόνωσαν το γερμανικό ΑΕΠ το διάστημα 2011-2016. Ειδικότερα, η μετανάστευση εργατικού δυναμικού από άλλες χώρες της Ε.Ε. στη Γερμανία συνέβαλε τα τελευταία χρόνια σε επιπρόσθετη οικονομική ανάπτυξη της χώρας, συμπεραίνει σε νέα έρευνα του το έγκριτο Γερμανικό Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών (DIW) στο Βερολίνο, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Πότσταμ. Σελ. 11

Ξεχασμένη η μεσαία τάξη στην Ελλάδα

Συνεχίζονται τα μνημόνια

Για τη μεσαία τάξη στην Ελλάδα τα μνημόνια... συνεχίζονται. Ενώ οι διαπραγματεύσεις με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς για τα μέτρα που θα ενσωματωθούν στον προϋπολογισμό του 2019 μπαίνουν στην τελική ευθεία, είναι από τώρα σαφές ότι τα μεσαία εισοδήματα δεν προσβλέπουν σε απολύτως τίποτα για την επόμενη χρονιά. Σελ. 15

Διωξη κατά της UBS για τοξικά ομόλογα

Αγωγή κατά της ελβετικής τράπεζας UBS άσκησαν οι αμερικανικές αρχές, κατηγορώντας την ότι το 2006 εξαπάτησε επενδυτές με την πώληση ομολόγων μετά την τιτλοποίηση «τοξικών» στεγαστικών δανείων. Σύμφωνα με τον εισαγγελέα του Μπρούκλιν στη Νέα Υόρκη, η UBS και οι μονάδες της τιτλοποίησαν στεγαστικά δάνεια άνω των 41 δισ. δολαρίων, στερώντας κρίσιμες πληροφορίες από πελάτες και θέτοντας έτσι σε κίνδυνο τις περιουσίες τους. Σελ. 14

ΑΝΑΛΥΣΗ Των MICKEY LEVY και ROIANA REID*

Η αμερικανική οικονομία μετά τις ενδιάμεσες εκλογές

Οι Δημοκρατικοί κέρδισαν τον έλεγχο της Βουλής των Αντιπροσώπων και οι Ρεπουμπλικανοί εξακολούθησαν να υ-περισχύουν στη Γερουσία μετά τις ενδιάμεσες εκλογές που πραγματοποιήθηκαν προχθές στις ΗΠΑ. Αναμένουμε πως θα επικρατήσει πτώση ανάμεσα στα δύο κόμματα στις επόμενες συνεδριάσεις του Κογκρέσου, οδηγώντας στη δημιουργία ενός τεταμένου κλίματος που θα εμποδίσει τη ψήφιση σημαντικών νομοσχεδίων.

Όσο, όμως, και εάν είναι απρόβλεπτος ο Αμερικανός πρόεδρος, είναι και πρακτικός. Οπότε είναι πολύ πιθανό να εγκρίνει ορισμένες πρωτοβουλίες των Δημοκρατικών. Στις συνεδριάσεις πριν από τη νέα σύνθεση του κοινοβουλευτικού σώματος, οι Ρεπουμπλικανοί θα

απειραθούν να περάσουν όσο το δυνατόν περισσότερα νομοσχέδια. Η ψήφιση της συμφωνίας ΗΠΑ - Μεξικό - Καναδάς (USMCA) έως τις 3 Ιανουαρίου θα αποτελέσει προτεραιότητα για τους Ρεπουμπλικανούς. Στη συνέχεια, οι Δημοκρατικοί αποκτούν τον έλεγχο κάθε επιτροπής στη Βουλή των Αντιπροσώπων και ορίζουν τη νομοθετική ατζέντα, τις ακροάσεις και το χρονοδιάγραμμα. Είναι απίθανο να γίνει νόμος κάθε νομοσχέδιο που θα προτείνουν οι Δημοκρατικοί στη Γερουσία. Αλλά οι πρωτοβουλίες και τα θέματα που θα θέσουν θα διαμορφώσουν το τοπίο για την πολιτική διαμάχη πριν από τις προεδρικές εκλογές του 2020.

Σε ό,τι αφορά τον προϋπολογισμό των ΗΠΑ, η χάρση πολιτικής θα συ-

νεχίσει να περιορίζεται από τα υψηλά και αυξανόμενα δημοσιονομικά ελλείμματα. Το Ομοσπονδιακό Γραφείο Προϋπολογισμού (GBO) προβλέπει πως τα δημοσιονομικά ελλείμματα θα αυξηθούν στο 5%, κατά μέσον όρο, την επόμενη δεκαετία. Το GBO διαβλέπει, επίσης, πως το χρέος των ΗΠΑ θα διογκωθεί από λίγο χαμηλότερα του 80% στο 96% του ΑΕΠ μέχρι το 2028. Παρά αυτές τις ανυπερθέσιμες προβλέψεις, το Κογκρέσο δεν αναμένεται να λάβει μέτρα για να θέσει υπό έλεγχο το δημοσιονομικό έλλειμμα. Δημοκρατικοί και Ρεπουμπλικανοί συμφωνούν πως είναι απαραίτητη η αναβάθμιση των υποδομών. Ωστόσο, υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί από τον προϋπολογισμό. Επίσης, τα πολιτικά κόμματα έχουν διαφορετικές προση-

γίσεις για το πώς θα χρηματοδοτηθεί και θα ελεγχεται ένα νέο σχέδιο αναβάθμισης των υποδομών. Οι Δημοκρατικοί τάσσονται υπέρ μιας κεντρικής υπηρεσίας που θα διαχειρίζεται τα κονδύλια στην Ουάσινγκτον και οι Ρεπουμπλικανοί προτιμούν την αποπεράτωση των έργων σε τοπικό επίπεδο με τη συμμετοχή ιδιωτών. Οι πιθανότητες να καταλήξουν οι πλευρές σε κοινό έδαφος είναι πολύ μικρές.

Οι Δημοκρατικοί αποκτούν τον έλεγχο της αρμόδιας επιτροπής για τη φορολογική πολιτική των ΗΠΑ. Δεν αναμένουμε να υλοποιηθεί η υπόσχεση του Ντόναλντ Τραμπ για μείωση της φορολογίας κατά 10% στα μεσαία εισοδηματικά στρώματα. Οι Δημοκρατικοί θα επιμείνουν κάθε μείωση των φόρων

στη μεσαία τάξη να συνοδεύεται από αυξήσεις των συντελεστών για τα υψηλά εισοδήματα. Η νέα Επιτροπή Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών αναμένεται να μην προχωρήσει με τη χαλάρωση του ρυθμιστικού πλαισίου για τις μεγάλες τράπεζες που είχε προωθηθεί από τους Ρεπουμπλικανούς. Αυτό θα δημιουργήσει εντάσεις ανάμεσα στο Κογκρέσο, στον Λευκό Οίκο και στη Fed.

Στην απάντηση του εμπορίου δεν αναμένονται αλλαγές, ιδιαίτερα σχετικά με την απρόβλεπτη και αμετακίνητη στάση που τηρεί ο Λευκός Οίκος στις διαπραγματεύσεις με την Κίνα. Η επόμενη διετία θα είναι ενδιαφέρουσα.

* Οι Mickey Levy και Roiana Reid είναι οικονομολόγοι της Berenberg Bank.

“BDO. What matters to you, matters to us”

Audit | Tax | Compliance | Restructuring and insolvency | Fund Services

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΝΔΡΕΑ Α. ΑΝΔΡΕΟΥ

Είμαστε για τον σκουπιδοτενεκέ

Αν η καθαριότητα είναι μισή αρχοντιά, τότε όχι μόνο μισοί άρχοντες δεν είμαστε, αλλά ούτε τους γύφτους δεν μπορούμε να πιάσουμε στο στόμα μας.

Είμαστε ένας λαός με πραγματικό έλλειμμα συνείδησης στο θέμα της ολιστικής αντιμετώπισης της διαχείρισης των σκουπιδιών από το μάζεμα τους στο σπίτι μας, στην τοποθέτηση τους εκτός του σπιτιού μας και από την περισυνέλεξη τους από τα εντεταλμένα συνεργεία μέχρι την τελική διαχείριση τους ως απόβλητα.

Σχετική έρευνα εντός της ΕΕ μας τοποθετεί τρίτους χειρότερους μετά την Μάλτα και την Ρουμανία στο κεφάλαιο της ανακύκλωσης και της ταφής των αποβλήτων. Η Ελλάδα είναι τέταρτη, ένα «αέρα» μετά από εμάς. Είμαστε κάτω από το 20% ανακύκλωσης των στερεών μας αποβλήτων και διερωτώμαι πόσο γνωρίζουν πως μέχρι το 2020 οφείλουμε να καλύπτουμε το 50% της συνολικής διαχείρισης μέσω ανακύκλωσης. Από τις 14 χώρες που ακόμη δεν έχουν πετύχει τους στόχους ανακύκλωσης, πιο κοντά στο να τους πετύχουν βρίσκονται η Πολωνία με 44% και η Φινλανδία με 42%. Χώρες που δεν αναφέρονται επειδή πέτυχαν τους στόχους τους εδώ και καιρό, είναι οι συνθέσις ύποπτοι «πρωτοκοσμικοί», αυτοί που «ήταν πάνω στα δέντρα και έριχναν πέτρες όταν οι πρόγονοί μας φιλοσοφούσαν, γεννούσαν μαθηματικά θεωρήματα και μελετούσαν τα άστρα...».

Είμαστε ένας λαός με πραγματικό έλλειμμα συνείδησης στο θέμα της ολιστικής αντιμετώπισης της διαχείρισης των σκουπιδιών.

Η έλλειψη συνείδησης πηγάζει από την έλλειψη παιδείας. Για κάποιον λόγο φαίνεται να πιστεύουμε πως η δική μας ευθύνη αρχίζει και τερματίζεται τη στιγμή που αποφασίζουμε πως «γέμισε ο κάλαθος, ας βγάλουμε το σακούλι έξω να το πάρουν οι σκουπιδιαρχες...». Ελάχιστοι αρχίζουμε τη διαχείριση από πριν λέγοντας πως πρέπει να διαχωρίζουμε τα σκουπίδια μας σύμφωνα με τις αρχές της ανακύκλωσης. Άντε να διαχωρίσουμε το πολύ κάποια πλαστικά και δε βρεθείαί τώρα που για 1-2 μπαταρίες του τηλεχειριστηρίου και κανένα γυάλινο ποτήρι που θα σπάσει κάθε Κυρίου δόξει, θα κάνουμε κανονικό recycling...

Τα εστιατόρια, τα μπαράκια και οι καφετέριες; Στις πλείστες περιπτώσεις η κατάσταση είναι πραγματικά τρισάθλια. Δεν είναι λίγες οι φορές που για να μπει μέσα, θα πρέπει πρώτα να πάρεις το βάφτισμα διά μέσου των σκουπιδιών και μετά να «πολαύσεις» το platter σου και τα κοκτέιλ. Και φυσικά το πρόβλημα δεν είναι μόνο δικό σου. Εσύ στο κάτω - κάτω πας εκεί από επιλογή και αν δεν σου αρέσει αυτή η εικόνα απλά δεν ζατανάς. Τι να πουν όμως οι περιοικοί οι οποίοι ζουν το πρόβλημα καθημερινά και δεν έχουν άλλη επιλογή;

Και μετά έχουμε τα πιο heavy-duty σκουπίδια. Κανένα κρεβάτι που δεν το χρειαζόμαστε πλέον, λίγες πλαστικές καρέκλες που έσπασαν, καμιά πολυθρόνα που της σκίστικε η κινεζική δερματίνη, κανένα ψυγείο που του χάλασε το κομπρεσέρ, μια τηλεόραση του 1980 που ζέμεινε... Όλα αυτά και άλλα τόσα ασυμμάζευτα, με κάποιο παράξενο τρόπο συμμαζεύονται σε κάποιες γειτονιές κατά τη διάρκεια της νύχτας επειδή σιγά μην πληρώσουμε κανένα εκατοστάρικο να τα πετάξουμε εκεί που πρέπει. Άστα εκεί και κάποιος θα βρεθεί που θα τα πάσει. Φτάνει να μην ρυπαίνουν το δικό μου χώρο. Ο εγωισμός και η γαϊδουροσύνη σε όλο της το μεγαλείο.

Τα δε κλαδέματα; Εκεί η αμυαλοσύνη κτυπάει τα ρέστα της! Κλαδεύει ο άλλος και ρίχνει τα κλαδέματά του είτε εκεί που έριξαν οι άλλοι βλάκες τα πιο πάνω σκουπίδια ή πάει και τα ρίχνει στο κενό οικόπεδο λοζά - απέναντι ή μέσα στο σκίπ που έφερε ο γείτονας για να πετάξει τα δικά του. Και μετά απλά σφυρίζει αδιάφορα. Και αν του πεις και τίποτα, θα σου πει με πάσα μαλθακότητα το κυπριακόστατο, «μα εγώ έντιμα...»

Φυσικά αδιάφορα σφυρίζουν και πολλοί Δήμαρχοι με τα Δημοτικά τους Συμβούλια. Βλέπουν αυτό το χάος και ακούν τις διαμαρτυρίες και «παίζουν λλιον πελλόν». Ακροβατούν στο όριο του ταλαντευόμενου ισοζυγίου: αφενός να μην περάσουν τις επικριρήσεις - όχι τόσο από ενδιαφέρον, όσο του να μην διώχνουν την πελατεία και να χάνουν μετά τα πρόστιμα για οκληρία και για στάθμευση, και αφετέρου να έχουν τους δημότες σε κάποιο διαχειριστικό πλαίσιο που να μην τους στερεί την επόμενη ψήφο.

Αλλά και να θέλουν να το επιλύσουν με μίσθωση υπηρεσιών από τον ιδιωτικό τομέα που θα μας έρχεται και πιο φθηνά, βρίσκουμε εμπόδιο στις συντεχνίες - δηλαδή αυτά τα οργανωμένα σύνολα «αθκιασερών» που ευθύνονται για πολλά κακά στην χώρα μας.

Από πλευράς κάποιων πολιτών ή ομάδων του πληθυσμού υπάρχει μια σχετική ευαισθητοποίηση που είτε αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες να καθαρίσουν παραλίες στον Ακάμα και αλλού ή που έστησαν σελίδες ευαισθητοποίησης στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ποστάροντας εικόνες από μύρια παραδείγματα των πιο πάνω.

Όμως πόρρω απέχουμε από το να έχουμε μια χώρα που να εκπέμπει καθαριότητα, επειδή όπως έχω πει πιο πάνω, έχουμε έλλειψη παιδείας και άρα έλλειψη κοινωνικής συνείδησης. Μέχρι τότε, θα συνεχίσουν οι συνοικιακές χωματερές, οι καμένοι και οσπασμένοι κάδοι και η εμφανέστατη έλλειψη πολιτισμού.

ΟΜΗΡΟΥ & ΣΕΒΕΡΗ

Η μεγάλη μέρα της Χρυσταλλούς και αυτά που γνωρίζει για πολλούς

Γράφει ο ΟΝΑΣΑΓΟΡΑΣ

«Έχω ένα μυστικό που τη ζωή μου έχει αλλάξει μα δεν το 'χω σκοπό ποτέ μου να σάς το πω!»

Το διήμερο της Χρυσταλλούς αρχίζει σήμερα ενώπιον της Επιτροπής που διερευνά την κατάρρευση του Συνεργατισμού. Η Διοικήτρια Χρυστάλλα, ως επικεφαλής του εποπτικού μηχανισμού, θεωρείται «πρόσωπο κλειδί» στην όλη ιστορία, παρά το ότι έλαμψε δια της απουσίας της από τις συγκλονιστικές εξελίξεις που προηγήθηκαν. Ούτε ως επιτροπία την είδαμε, ούτε ως Διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας. Ήταν παντελώς απύσχα. Βρισκόταν κάπου μεταξύ Μυκόνου και Τήνου και liaζόταν ενώ ο Συνεργατισμός... καϊγόταν.

Ενώ ως Διοικήτρια ήταν παντελώς απύσχα, η παρουσία της ως Χρυσταλλού... έγραψε. Λίγο πριν φύγει για το νησί των ανέμων έκανε την ιστορική δήλωση: «Εδώ σταύρωσαν τον Ιησού Χριστό, θα ντραπούν να σταυρώσουν τη Χρυσταλλού; Κάποιους τους φταίει το ότι πάω ταξίδια στην Κίνα, το αν τα σκουλαρίκια μου είναι κοντά ή μακριά παραβλέποντας το ότι είμαι γυναίκα. Αυτό στην ουσία που ενοχλεί αυτούς που ανήκουν στο οργανωμένο κύκλωμα υπόσκαψής μου, είναι το ότι ξέρω πολλά για πολλούς». Έκτοτε όλοι διερωτώνται πόσα πολλά και για πόσους πολλούς γνωρίζει. Προσωπικά ανώνυμοι με αγινά, σχεδόν την ίδια που έχω όταν παρακολουθώ κάθε νέο επεισόδιο του Game of Thrones, τη δημόσια ακρόαση και εξέταση της Διοικήτριας.

Δεν γίνεται να βάλει ένα κανάλι ένα λινκ με ζωντανή μετάδοση της ιστορικής αυτής κατάθεσης; Είναι τόσο σπάνιος οι εμφανίσεις της Χρυσταλλούς και ακόμη περισσότερο σπάνιος οι τοποθετήσεις της για θέματα της αρμοδιότητάς της... Όποιο κανάλι το κάνει στα σίγουρα θα κερδίσει τη μάχη της τηλεθέσεως!

Σας θυμίζω ότι στην ιστορική της δήλωση η Χρυσταλλού έκανε και μια, μισή μάλλον, αποκάλυψη. Όπως είπε: «Το 2005 όταν ήμουν Γενική Ελεγκτρια, ο τότε Πρόεδρος της Δημοκρατίας αειμνήστος Τάσος Παπαδόπουλος, μου ζήτησε αν και δεν ήταν στις αρμοδιότητες μου να γράψω μια έκθεση για τον Συνεργατισμό. Στην έκθεση εισηγήθηκαν τότε να περσεί η εποπτεία του Συνεργατισμού στην Κεντρική Τράπεζα ή να γίνει μια ενιαία εποπτική αρχή, κάτι το οποίο αν συνέβαινε δεν θα ζούσαμε σε καμία περίπτωση τα φετινά γεγονότα. Δυστυχώς τότε, ένας υ-

πουργός του κ. Παπαδόπουλου που βρισκόταν ακόμη και σήμερα στο προσκήνιο της πολιτικής ζωής του τόπου, πολέμησε μέχρι θανάτου αυτή την ιδέα, παρά το ότι ο κ. Παπαδόπουλος είχε βούληση να προχωρήσει σε αυτή την αλλαγή».

Η προσωπική μου απορία είναι ποιες ερωτήσεις θα της κάνει σήμερα και αύριο ο κύριος Γιώργος Αρέστη. Κρίνοντας από τις ερωτήσεις που έκανε στον Νικόλα Χατζηγιάννη, αλλά και τα κουστικά του σκόλια κατά τη διάρκεια της κατάθεσής του, η εξέταση της

Χρυσταλλούς ελπίζω να εξελιχθεί σε υπερπαραγωγή. Υπάρχουν τόσα πολλά που τόσο πολλοί θέλουν να την ρωτήσουν που όλοι για εναποθέτουμε τις ελπίδες μας στον κ. Αρέστη.

Πηγή μου από την Κεντρική Τράπεζα μου ανέφερε σε ανύποπο χρόνο ότι η Διοικήτρια Χρυστάλλα φοβάται πολύ μια ερώτηση. Λέτε να την υποβάλει κι αυτήν ο κ. Αρέστη ή κάποιο άλλο από τα μέλη της Επιτροπής;

Το νέο του κόμμα παρουσίασε το Σάββατο ο

Χρίστος Ρότσας. Και το όνομα αυτού: «Πατριωτικό Κίνημα». Η πρώτη πατριωτική πράξη του Ρότσα ήταν να παραδώσει ο ίδιος μια επιστολή διαμαρτυρίας στον πρόεδρο του Eurogroup Γερόν Ντάισελμπλουμ που βρίσκεται στην Κύπρο, στην οποία του αναφέρει ορθά-κοφτά πως είναι ανεπιθύμητος στο νησί μας!

Παραθέτω επιλεγμένα αποσπάσματα από την επιστολή:

«**Πρέπει** να γνωρίζετε ότι δεν είστε ευπρόσδεκτος στην καμένη νήσο μας και δεν έπρεπε να έλθετε...»

...**Θρηνούμε** εδώ Γερόν Ντάισελμπλουμ και δεν έχεις θέση. Είναι όπως τον εγκληματία που επιστρέφει στον τόπο του εγκλήματος.

Αν ο Ζαν-Κλοντ Γιούγκερ ήταν πρόεδρος της Ευρωζώνης δεν θα επέτρεπε την παραγωγή της Κύπρου. Αυτός είσασταν εσείς, δική σας η ευθύνη. Για τους δικούς σας λόγους, νιότη, ανωριμότητα, καταστροφικός ενθουσιασμός, ευχάριστος στον Βόλφγκανγκ Σόιμπλε δεν ξέρω, και δεν ενδιαφέρει, αλλά είσασταν εσείς! Μπορούσατε να το αποτρέψετε, όπως θα είχε κάνει ο πρόκατος σας Γιούγκερ αλλά δεν το κάνατε. Στην πραγματικότητα, φαίνεται να το απολαμβάνετε μάλιστα και μέχρι τώρα κανένα Mea Culpa, γι' αυτό δεν έπρεπε να είσαστε εδώ. Δεν έπρεπε.

Η Κύπρος και οι Κύπριοι δεν είναι πλέον οι ίδιοι μετά το 2013. Έχασαν την εμπιστοσύνη τους στην Κυβέρνηση τους αλλά και στους εαυτούς τους. Έμειναν χωρίς άγκυρα και σταθερές που οι άνθρωποι τόσο ανάγκη έχουν. Έχασαν την Χαρά της Ζωής. Ο ευρωπαϊκός ύμνος «Οδή στην Χαρά» του Μπετόβεν δεν βρίσκει πλέον απήχηση μεταξύ μας. Τον σκοτώσατε!»

Μετά του διάβασε την επιστολή ράπισμα, του Ρότσα στον Ντάισελμπλουμ είμαι πεπεισμένος πως θα πρέπει να τον ευγνωμονούμε που ίδρυσε το «Πατριωτικό Κίνημα». Η γραφικότητα μόλις επέστρεψε δυναμικά στην κυπριακή πολιτική σκηνή. Σίγουρα έχει πολλά ακόμα να δώσει.

Κοιζή: Τελικά η κάρτα φιλάθλου θα ενώσει και ΑΚΕΛ και ΔΗΣΥ και ΕΛΑΜ;

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Μνήμη και εικόνες της ζωής γίνονται τέχνη

Η Γκαλερί Orus 39 παρουσιάζει μέχρι τις 24 Νοεμβρίου την έκθεση «Η ζωή είναι ένα θέατρο» του Μιχάλη Καλλιγιάννη. Η οπτική μνήμη και οι εικόνες που συλλογίζονται έχουν κυρίαρχο ρόλο στην εν γένει καλλιτεχνική έκφραση του ζωγράφου, τον οποίο ενδιαφέρουν τα διάφορα μοτίβα της ζωής και τον γοητεύει το κούιμορ και το μπουρλέσκ και όχι μόνο. Αν ήμουν συγγραφέας θα έγραφα τις εικόνες που δημιουργώ σαν μικρές νουβέλες ή συλλογισμούς πάνω στη ζωή».

Στην έκθεση τα έργα του Μιχάλη Καλλιγιάννη δείχνουν κίνηση, πρόσωπα και πολλές κινήσεις τους που κατοπτρίζουν τη ζωή μας. Ο τίτλος που ο Καλλιγιάννης έδωσε στην έκθεσή του είναι για εκείνον πολύ σημαντικός, και σημειώνει στην «Κ» «η ζωή είναι ένα θέατρο που είναι και το κίνητρο της δουλειάς μου. Οι καταστάσεις αλλάζουν, οι άνθρωποι συνεχώς κινούνται διαφορετικά και ουσιαστικά παρατηρώ το θέατρο της ζωής. Συνέχεια, όπου και αν βρεθώ, παρατηρώ και κοιτάζω και μετά από μνήμης αποτυπώνω αυτή την κίνηση».

Για τον Καλλιγιάννη δεν έχει σημασία ποιο στυλ ακολουθεί κάποιος αρκεί σε οποιαδήποτε δουλειά να φανεί κάτι αυθεντικό, κάτι αληθινό, με στοιχεία που θα δείχνουν ότι ο καλλιτέχνης θα έχει βιώσει αυτό που δείχνει.

Ο Μιχάλης Καλλιγιάννης το κάνει και σε αυτή την έκθεση φαίνεται σε πολύ μεγάλο βαθμό. Τα μπουρλέσκ έργα του, αλλά και άλλα δείχνουν κάτι από σκανικό, είναι εικόνες που ο ζωγράφος φύλαξε στην μνήμη του και τώρα τις δίνει με χρώμα και ο καμβάς παίρνει ζωή.

Τα έργα που εκθέτει στην Orus είναι εμπνευσμένα από παραστάσεις που έχει βιώσει. Ακόμα και τα ονόματα των έργων είναι από εκφάνσεις της καθημερινότητας. Το έργο «Μέρα γιορτής» είναι από κάποιο πανηγύρι στην Κρήτη, όπου οι άνθρωποι

Ο Μιχάλης Καλλιγιάννης παρουσιάζει στην γκαλερί Orus 39 την έκθεση «Η ζωή είναι ένα θέατρο» και εμπνέεται από την καθημερινότητα του χτες και του σήμερα.

διασκεδάζουν. Όλο αυτό είναι ζωή και μοιάζει σαν μια ταινία. Το έργο, επίσης, «Η λατέρνα» είναι η αίσθηση που είχε από αυτό το όργανο και τη μουσική του, αλλά και άλλα δείχνουν κάτι από σκανικό, είναι εικόνες που ο ζωγράφος φύλαξε στην μνήμη του και τώρα τις δίνει με χρώμα και ο καμβάς παίρνει ζωή.

Ο πατέρας του Όπως ο ίδιος ισχυρίζεται έχει επηρε-

αστεί από τον πατέρα του Μανώλη Καλλιγιάννη, όπως προσεγγίζει τη δημιουργική δουλειά.

Όπως ο πατέρας του Μανώλης, έτσι και εκείνος προσεγγίζουν την τέχνη και τη δημιουργία σαν βίωμα, σαν έκφραση των ευαισθησιών τους.

Παλαιότερα, ωστόσο, ζωγραφίζοντας το ελληνικό τοπίο, ο Μιχάλης Καλλιγιάννης

ήταν περισσότερο επηρεασμένος, αφού το ελληνικό τοπίο ήταν το κύριο θέμα του πατέρα του. Για τον Μιχάλη Καλλιγιάννη έχει σημασία περισσότερο η παιδεία που αποκόμισε και όπως λέει «Σημασία έχει η παιδεία, μιας και το ταλέντο είναι λίγο πολύ έμφυτο. Η παιδεία είναι η προσέγγιση του τι είναι η ζωή, τι σημαίνει η ύπαρξή μας. Θα πρέπει να τιθένται ερωτήματα υπαρξιακά, όπως γιατί είμαστε ή δεν είμαστε ευτυχισμένοι. Νομίζω ότι ο καλλιτέχνης που προσεγγίζει αυτά τα θέματα θα πλοηγήσει ή τουλάχιστον νομίζω ότι θα δώσει κάτι που έχει ενδιαφέρον, σε οποιαδήποτε τέχνη».

Ο καλλιτέχνης

Ο Μιχάλης γεννήθηκε το 1954 στο Παρίσι και λίγα χρόνια αργότερα μετακόμισε με την οικογένειά του στη Νίκαια, όπου σε ηλικία 16 ετών ξεκίνησε τις εικαστικές σπουδές του στην École des Arts Décoratifs. Στην συνέχεια έγινε δεκτός στην Ανώτατη Σχολή Καλών Τεχνών (Beaux Arts) του Παρισιού, όπου ειδικεύτηκε στα τμήματα Χαρακτικής και Λιθογραφίας. Έχει εικονογραφήσει ιστορίες και παραμύθια, έχει διδάξει σχέδιο και ζωγραφική και έχει επίσης δημιουργήσει διάφορες τοιχογραφίες, διακοσμώντας εσωτερικούς και εξωτερικούς χώρους. Έχει εκθέσει τη δουλειά του - ζωγραφική / χαρακτική / σχέδια - στη Νίκαια, Παρίσι, Αγγλία, Κορέα, Βολιβία, Σενεγάλη και Κρήτη απ' όπου και κατάγεται.

Πότε/πού: Δευτέρα 12 Νοεμβρίου έως 24 Νοεμβρίου 2018, Γκαλερί Orus 39, Κίμωνος 21, Στρόβολος, Λευκωσία. Ωρες λειτουργίας: Δευτέρα 5:00-8:00 μ.μ. Τρίτη-Παρασκευή 10:30-12:30 π.μ. & 5:00-8:00 μ.μ Σάββατο 10:30 - 12.30 π.μ.

Πληροφορίες: τηλέφωνο 22424983, mango2@cablenet.com.cy

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΠΗΣ • Διευθυντής: ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΡΑΣΧΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΜΙΧΑΗΛΣ ΤΣΙΚΑΛΑΣ • Υπεύθυνος Ατελής: ΠΑΝΤΕΑΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

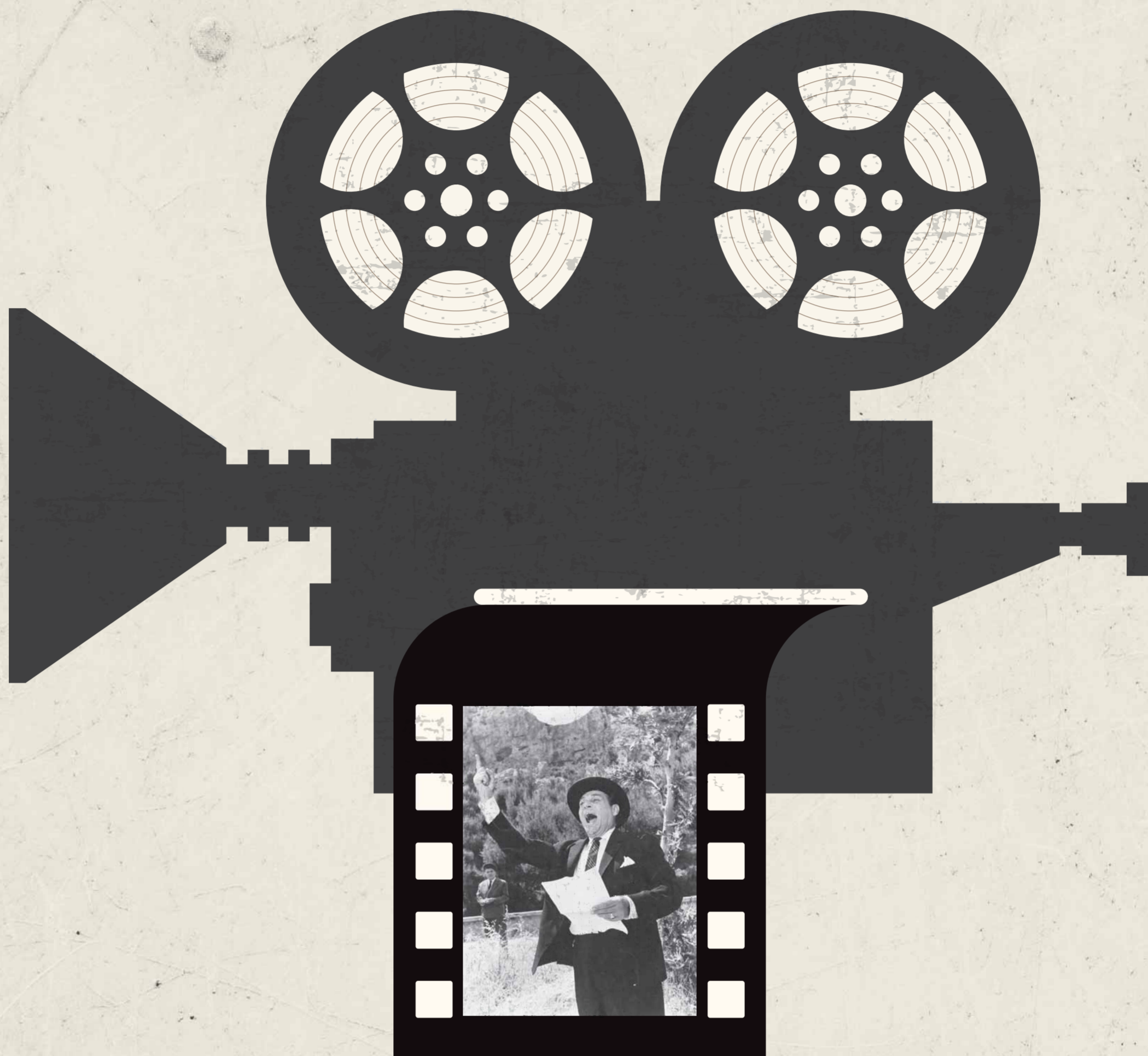
Νίκου Κρανιδιώτη 7Ε, 3ος όροφος, 2411 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΧΑΛΑΣ • Διευθύνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΦΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΣΗ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

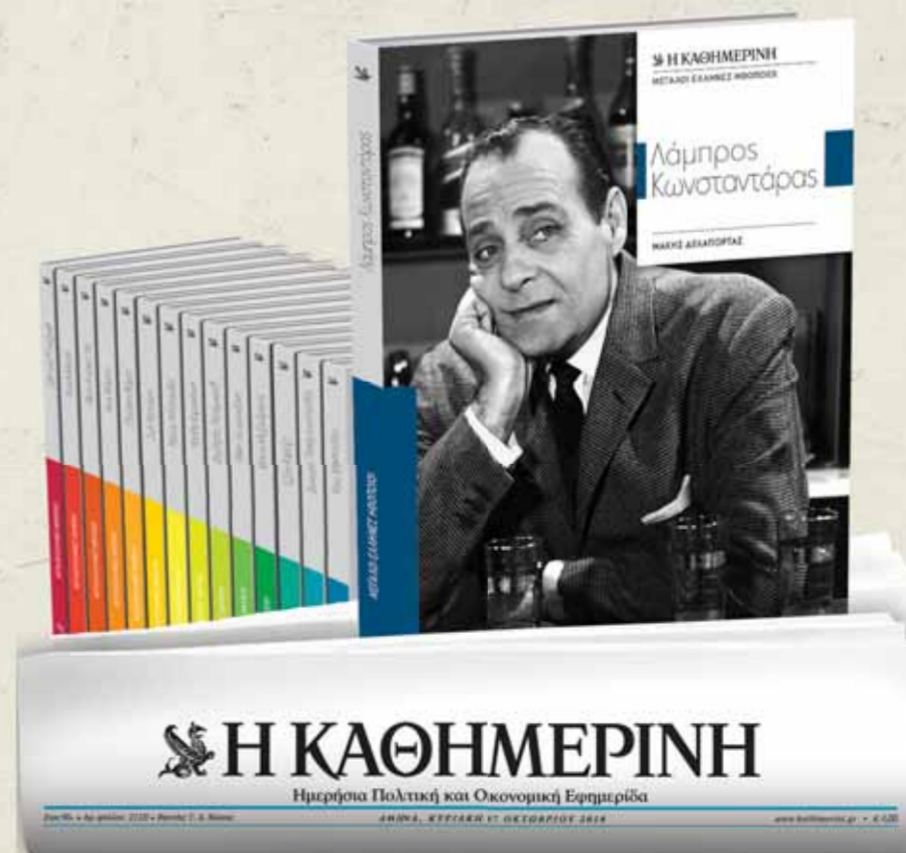
Φώτα, Κάμερα, Πάμε!

Μεγάλοι Έλληνες Ηθοποιοί

Η νέα εκδοτική σειρά της Καθημερινής μάς ταξιδεύει στη χρυσή εποχή του ελληνικού κινηματογράφου, στην ατμόσφαιρα και στη γοητεία του.

Βιογραφίες 15 μεγάλων Ελλήνων ηθοποιών, όπως των Βουγιουκλάκη, Παπαμιχαήλ, Καρέζη, Λάσκαρη, Βέγγου, Αλεξανδράκη, αφηγηματικά γραμμένες, με πλούσιο εικονογραφικό υλικό από τη ζωή και από τις ταινίες τους, οι οποίες εξακολουθούν να συγκινούν μέχρι και σήμερα.

*Αντί την Κυριακή μαζί με την Καθημερινή
μη χάσετε τον 1ο τόμο!*

Μείωση ΜΕΔ «αλά κάρτ» προτείνει η Παγκ. Τράπεζα

Κάθε περίπτωση να εξετάζεται ξεχωριστά – Περαιτέρω βελτίωση των νομοθεσιών

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Η Κύπρος έδειξε «καλή διαγωγή» το τρέχον έτος αναφορικά με τη μείωση των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων, φτάνοντας τα αιώσια στα 11 δισεκατομμύρια ευρώ.

Ωστόσο, ενώ βγήκαν εκτός από το κυπριακό τραπεζικό σύστημα γύρω στα 9 δισ. ευρώ ΜΕΔ από την πώληση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, την πώληση 2,7 δισ. ευρώ δανείων από την Τράπεζα Κύπρου και τη μεταφορά 400 εκατ. ευρώ από την AlphaBank Κύπρου σε θυγατρική, η πρόκληση μείωσης των 11 δισ. παραμένει.

Εξ αφορμής του συνεδρίου του Economist, αλλά και βάσει της πρόσφατης έκθεσης επιχειρηματικότητας των κρατών για το 2019 Doing Business, ο επικεφαλής ειδικός χρηματοπιστωτικού τομέα της Παγκό-

Η επανένωση θα δημιουργήσει πλεονεκτήματα για την οικονομία, αρκεί να συνοδεύεται από ορθές πολιτικές και θεσμικές αφορμές,

σμιας Τράπεζας για την Ευρώπη, Isfandyar Zaman Khan μίλησε στην «Οικονομική Καθημερινή» για το πώς θα γίνει κατορθωτό να μειωθούν τα ΜΕΔ της Κύπρου και να κυμανθούν σε ένα υγιές ποσοστό των 4 – 5%, αλλά και τις προοπτικές που διανοίγονται από μια λύση του Κυπριακού.

Σύμφωνα με τον κ. Khan, τέσσερις χώρες της ζώνης του ευρώ εξακολουθούν να συνδυάζουν υπερβολικά επίπεδα Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων, υποτονική ανάπτυξη και επίμονα υπερβάλλον χρέος. Την Ελλάδα και την Κύπρο υπέδειξε για την κατηγορία νιοκοκυρία και επιχειρήσεις, την Πορτογαλία για χρέη μεταξύ μεγάλων επιχειρήσεων και την Ιταλία να κατέχει σχεδόν το 30% του συνόλου των μν εξυπηρετούμενων δανείων στην Ευρώπη. Σημαντικό εργαλείο που πρέπει να χρησιμοποιούν οι χώρες που έχουν να αντιμετωπίσουν Μν Εξυπηρετούμενα, είναι το νομικό πλαίσιο για να επιτυγχάνονται αναδιάρθρωσεις, να βελτιώνεται το δικαστικό σύστημα της κάθε χώρας και να αντιδρούν εγκαίρως οι τράπεζες πριν εμφανιστεί πρόβλημα αποπληρωμής δανείου στον δανειολήπτη.

Μιλώντας στην «Κ» ο κ. Khan, εκτιμά πως η μείωση των ΜΕΔ σε ένα σεβαστό και υγιές ποσοστό, θα πρέπει να είναι «προϊόν διαλόγου» και συ-

νεργασίας μεταξύ δανειοληπτών και τραπεζών, καθότι πλέον είναι πιο δύσκολη η μείωσή τους.

Όπως εξήγησε στη συνέντευξή του, θα πρέπει να συνεκτιμώνται όλες οι πτυχές του κάθε Μν Εξυπηρετούμενου Δανείου και να τυγχάνει διαφορετικής λύσης ο κάθε δανειολήπτης και με την Κυβέρνηση να δημιουργεί με τη σειρά της κίνητρα για τη μείωση του ιδιωτικού χρέους.

Σύμφωνα με τον κ. Khan, η επιχειρησιακή αναδιάρθρωση δανείων των βιώσιμων δανειοληπτών θα πρέπει να γίνεται με βάση τις αιτίες που προκάλεσαν την παύση των πληρωμών των δόσεων των δανείων του. Παρουσιάζοντας μια πιο «ρομαντική» προσέγγιση μείωσης Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων ο ισχυρός άνδρας της Παγκόσμιας Τράπεζας ανέφερε ότι η μείωση – αναδιάρθρωση του δανείου θα πρέπει να συνοδεύεται από αυξημένη διαφάνεια, αλλά και συγκρισιμότητα των περιπτώσεων μεταξύ των χωρών. «Έτσι, επισήμανε, μπορεί όχι μόνο να παρακολουθείται η πρόοδος αντιμετώπισης του προβλήματος, αλλά και να βελτιώνεται η μεθοδολογία που ακολουθείται.

Τέσσερις πύλωνες

Για να γίνει κατορθωτό, ο κ. Khan παρουσίασε τους τέσσερις πύλωνες που πρέπει να ακολουθήσει η Κύπρος για να βελτιωθεί η μεθοδολογία μείωσης των ΜΕΔ από εδώ και στο εξής.

Ο πρώτος πύλωνας αφορά την πρόληψη, λέγοντας πως τα ρυθμιστικά και εποπτικά πλαίσια που θα χρησιμοποιούνται θα πρέπει να προωθούν την έγκαιρη αναγνώριση του προβλήματος και την ορθή αντιμετώπιση.

Δεύτερον, ανέφερε πως θα πρέπει να εξασφαλίζεται η επιχειρησιακή ετοιμότητα των τραπεζών ώστε να ανταποκρίνονται έγκαιρα στις αυξανόμενες καθυστερήσεις των δανείων.

Τρίτον, το περιβάλλον θα πρέπει να γίνει ευνοϊκότερο, δηλαδή με τη βελτίωση του συνόλου των νόμων, των κανονισμών, των θεσμών και των πρακτικών που ακολουθούνται για την αντιμετώπισή τους.

Τέλος, θα πρέπει να διαφοροποιηθεί το φάσμα των επιλογών διαθέσιμους, όπως με την πώληση, την τιτλοποίηση, αλλά και άλλων εργαλείων που ήδη εγκρίθηκαν. Ο κ. Khan συνόψισε δηλαδή πως η μείωση είναι μια συνεχής προσπάθεια, με εργαλεία που πρέπει συνεχώς να βελτιώνονται και να εφαρμόζονται επάνω σε κάθε περίπτωση δανείου για να επιλέγεται το επιθυμητό αποτέλεσμα.

Παράθυρο ευκαιρίας η λύση

Εκτός των Μν Εξυπηρετούμενων Δανείων η Παγκόσμια Τράπεζα έχει

πολλάκις ασχοληθεί με τα οικονομικά της λύσης για το Κυπριακό. Κατά τον κ. Khan, τα πλεονεκτήματα της επανένωσης υπερκεράζουν τα όποια κόστη, ενώ θα ανοίξει ένα παράθυρο ευκαιρίας για ακόμη μεγαλύτερη ανάπτυξη στην Κύπρο.

Ο κ. Khan επισημαιώνει πως θα τονωθεί το εμπόριο, θα αυξηθούν οι επενδύσεις και θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας. «Πρέπει να αναγνωρίσουμε ότι το status quo μιας ήδη μικρής οικονομίας που είναι χωρισμένη σε δυο μικρότερες οικονομίες ενισχύει τις προκλήσεις και ενδεχομένως μεγαλύτερο το κενό ως προς το κατά κεφαλήν εισόδημα, μεταξύ και των οικονομιών της ΕΕ με μεγαλύτερο εισόδημα. Αν τύχει καλής διαχείρισης η επανένωση τα πλεονεκτήματα μιας μεγαλύτερης οικονομίας, δηλαδή μεγαλύτερες δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις, μεγαλύτερες εσωτερικές και διεθνείς κύκλος εμπορίου, θα μπορούσε να δημιουργήσουν θέσεις εργασίας σε όλο το νησί.

Η ενδυναμωμένη σύνδεση εντός χώρας σε ζητήματα ενέργειας, μεταφορών και πόρων όπως το νερό θα μπορούσαν να παράγουν επενδύσεις αξίας περίπου 1,1 δισ. μέσα στα επόμενα 2-3 χρόνια. Η συνέχιση του status quo κοστίζει στην Κύπρο. Η επανένωση θα δημιουργήσει πλεονεκτήματα για την οικονομία, αρκεί να συνοδεύεται από ορθές πολιτικές και θεσμικές α-

φορμές, αποτελεσματικές εφαρμογές και προσεκτική διαχείριση του θέματος της ιδιοκτησίας», σημείωσε χαρακτηριστικά. Ως προς το εμπόριο, ο εκπρόσωπος της Παγκόσμιας Τράπεζας τόνισε ότι η αύξησή του σε σχέση με την υπόλοιπη Ευρώπη και την Τουρκία θα επέτρεπε στις κυπριακές εταιρείες να εμπλακούν σε οικονομίες κλίμακας, με αποτέλεσμα να καταστούν μεγαλύτερες και πιο ανταγωνιστικές στην παγκόσμια οικονομία. Αυτό θα προσέφερε ευκαιρίες σε επενδυτές και η συνακόλουθη ανάπτυξη θα δημιουργούσε ακόμα περισσότερες θέσεις εργασίας, ενώ κάτω από το υφιστάμενο status quo, οι πωλήσεις κατά μήκος της πρώτης γραμμής είναι σημαντικά κατώτερες των προσδοκίων, λόγω των μοναδικών χαρακτηριστικών των φορολογικών συστημάτων και του διαφορετικού επιπέδου των προϊόντων.

Τριπλάσιο εμπόριο

Τα εναρμονισμένα φορολογικά συστήματα και επίπεδα στα προϊόντα σε περίπτωση επανένωσης, θα επέτρεπαν το εσωτερικό εμπόριο, καθώς οι προσομοιώσεις της Παγκόσμιας Τράπεζας καταδεικνύουν πως το εσωτερικό εμπόριο θα μπορούσε να τριπλασιαστεί. Ένα δυνατό επιχειρηματικό περιβάλλον, ένας σταθερός οικονομικός τομέας και ένα συσθερό μακροοικονομικό πλαίσιο, θα βοηθούσαν τους Κύπριους να αδράξουν τις ευκαιρίες αυτές.

Η ενδυναμωμένη σύνδεση εντός χώρας σε ζητήματα ενέργειας, μεταφορών και πόρων, όπως το νερό, θα μπορούσαν να παράγουν επενδύσεις αξίας περίπου 1,1 δισ. μέσα στα επόμενα 2-3 χρόνια με τη λύση του Κυπριακού, επισημαιώνει ο κ. Khan.

Ευνοϊκό περιβάλλον για το επιχειρείν

Αν και «έπεσε» τέσσερις θέσεις στην επιχειρηματικότητα η Κύπρος, η Παγκόσμια Τράπεζα και συγκεκριμένα η έκθεση Doing Business 2019 καταγράφει πως είναι ένα ευνοϊκό περιβάλλον για να ασκήσει κανείς το επιχειρείν. Την ίδια ώρα που ο εκπρόσωπος της Παγκόσμιας Τράπεζας μιλά στην «Κ» για τις ευκαιρίες που θα είχαν οι επιχειρήσεις με μια ενδεχόμενη λύση, η έκθεση δείχνει πως η Κύπρος έχει τρία θετικά και επτά αρνητικά γνωρίσματα στην επιχειρηματικότητα της.

Στα θετικά η δημιουργία νέας επιχείρησης που χρειάζεται μόνο 5 ημέρες, η αυξημένη προστασία των επενδυτών, αλλά και το νομικό πλαίσιο αφού ενώ το κλείσιμο και εκκαθάριση μιας επιχείρησης διαρκεί 1,5 χρόνο, το ανακτηθέν ποσό για τους πιστωτές ανέρχεται στο υψηλό 73,4%. Από την άλλη, μεγάλη πληγή παρουσιάζει η Παγκόσμια Τράπεζα για την Κύπρο την αδει-

οδότηση μιας επιχείρησης, για τις οικοδομικές άδειες, αφού χρειάζονται 507 ημέρες.

Γύρω στις 137 ημέρες θα χρειαστεί μια επιχείρηση για να εγκαταστήσει ηλεκτρικό ρεύμα, ενώ για την εγγραφή ακίνητης περιουσίας χρειάζονται 9 ημέρες και επτά διαδικασίες. Η επίλυση εμπορικών διαφορών σε δικαστήρια διαρκεί 1.100 μέρες και το κόστος να φτάνει το 16,4% επί του συνόλου της απαίτησης. Τέλος, χρειάζονται πολλές ώρες για την ολοκλήρωση των διαδικασιών τόσο για να γίνουν εισαγωγές, όσο και εξαγωγές προϊόντων. Η Παγκόσμια Τράπεζα διεξάγει έρευνα ανάμεσα σε 190 χώρες και μετρά στη βάση 10 δεικτών τις δυνατότητες του επιχειρείν που προσφέρει η κάθε μία χώρα. Οι ενδιαφερόμενοι επενδυτές χρησιμοποιούν αυτή την Έκθεση για να συγκρίνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον σε χώρες υποψήφιες για επένδυση.

Εν αναμονή της απάντησης του ΠΙΣ ο Υπουργός Υγείας

Το Υπουργικό ενέκρινε τους κανονισμούς που αφορούν την ένταξη των προσωπικών και ειδικών ιατρών στο ΓεΣΥ

Του ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ

Σε νέο πλαίσιο μπαίνει η εφαρμογή του ΓεΣΥ μετά τη γραπτή απάντηση που απέστειλε ο υπουργός Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου, στον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο σχετικά με τις πέντε προϋποθέσεις που θέτει για να ενταχθεί στο Σύστημα, αλλά και μετά την έγκριση των κανονισμών των προσωπικών και ειδικών ιατρών από το Υπουργικό Συμβούλιο. Υπενθυμίζεται πως ο κ. Ιωάννου, προ ημερών, κάλεσε ΟΑΥ και ΠΙΣ να προσέλθουν στο τραπέζι του διαλόγου στην παρουσία του για να εξερευνηθούν οι κοινές συσταταμένες ώστε να προχωρήσει απρόσκοπτα η εφαρμογή του ΓεΣΥ. Κατά τη συνεδρία του Υπουργικού Συμβουλίου που πραγματοποιήθηκε χθες το πρωί, εγκρίθηκε η πρόταση που κατέθεσε ο υπουργός

«Ο προσωπικός ιατρός θα είναι πάντα το πρώτο σημείο επαφής με το Σύστημα Υγείας».

Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου, για τους κανονισμούς οι οποίοι αφορούν την ένταξη των προσωπικών και ειδικών ιατρών στο Γενικό Σχέδιο Υγείας. Σε δηλώσεις μετά το πέρας της συνεδρίας, ο υπουργός Υγείας ανέφερε ότι συζητήθηκε και εγκρίθηκε το πλαίσιο που θα λειτουργούν τόσο οι προσωπικοί όσο και οι ειδικοί ιατροί, οι αμοιβές που θα λαμβάνουν, ο τρόπος με τον οποίο θα συμβληθούν με το Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας και οι υπηρεσίες που θα παρέχουν. Πρόσθεσε πως το επόμενο βήμα είναι η κατάθεση των

Σε καμία περίπτωση δεν έχει τεθεί η ολοκλήρωση της αυτονομίας ως προϋπόθεση για την έναρξη του ΓεΣΥ, αναφέρει ο υπουργός Υγείας.

κανονισμών στη Βουλή για συζήτηση και ψήφισμα. «Αντιλαμβάνεστε όταν και εφόσον ψηφιστούν από την Βουλή το επόμενο βήμα είναι ο ΟΑΥ να καλέσει τους προσωπικούς ιατρούς να συμβληθούν με τον Οργανισμό», συμπλήρωσε.

Προσωπικοί ιατροί

Περισσότερες πληροφορίες για τις αρμοδιότητες των προσωπικών ιατρών αλλά και ποια θα είναι η σχέση που θα έχουν με το δικαιοσύνη έδωσε ο υπουργός Υγείας. Σε ερώτηση με ποι-

ον τρόπο ο ασθενής θα μπορεί να επιλέξει τον προσωπικό του ιατρό, ο κ. Ιωάννου απάντησε πως οι προσωπικοί για ανήλικους μέχρι 18 ετών θα είναι παιδίατροι και για του ενήλικες θα είναι είτε παθολόγοι είτε γιατροί γενικής ιατρικής.

Όσοι εγγραφούν και συμβληθούν με τον ΟΑΥ τότε τα ονόματά τους θα δημοσιεύονται και ο καθένας από εμάς ανάλογα με την ηλικία του θα επιλέξει τον ιατρό της επιλογής του. Ο υπουργός εξήγησε πως «ο προσωπικός ιατρός θα είναι πάντα το πρώτο σημείο επαφής

με το Σύστημα Υγείας. Όταν κάποιος έχει πρόβλημα υγείας, στον πρώτο τον οποίο θα απευθύνεται θα είναι ο προσωπικός ιατρός, ο οποίος είτε θα του λύσει το πρόβλημα είτε θα τον παραπέμψει στον ειδικό ιατρό που χρειάζεται να επιληφθεί του συγκεκριμένου προβλήματος».

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο κάθε δικαιοσύνης έχει την δυνατότητα να αλλάξει τον προσωπικό του ιατρό κάθε έξι μήνες, σε περίπτωση που δεν είναι ικανοποιημένος με τις υπηρεσίες που του παρέχει. Ωστόσο, δεν ισχύει για

τα παιδιά μέχρι δύο ετών, αφού αυτά θα έχουν την δυνατότητα να αλλάξουν τον παιδίατρο τους ανά πάσα στιγμή. Ο κάθε προσωπικός ιατρός έχει τη δυνατότητα να γράψει μέχρι 2.500 ασθενείς και ο ασθενής θα έχει τη δυνατότητα να επιλέξει τον προσωπικό του ιατρό μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του ΟΑΥ. Σε περίπτωση που κάποιος πολίτης δεν ξέρει να χειρίζεται τους ηλεκτρονικούς υπολογιστές η εγγραφή θα μπορεί να γίνεται με προσωπική επαφή με τον ιατρό.

Νέο όχι είπε ο υπουργός Υγείας, Κωνσταντίνος Ιωάννου, στον Παγκύπριο Ιατρικό Σύλλογο, όσον αφορά την αύξηση του προϋπολογισμού, με απάντηση που απέστειλε σχετικά με τις προϋποθέσεις που θέτουν οι ιατροί για να ενταχθούν στο Σύστημα. Ο υπουργός σχολίασε γραπτά τα σημεία που απορρέουν από το ψήφισμα του ΠΙΣ, ενώ παράλληλα επαναδιαβεβώσε την πρόθεσή του να διαμεσολαβήσει ώστε ΟΑΥ και ΠΙΣ να εμπλακούν σε ένα ειλικρινή και εποικοδομητικό διάλογο. Σχολιάζοντας την πρώτη προϋπόθεση του ψηφίσματος του ΠΙΣ για αύξηση του προϋπολογισμού του ΓεΣΥ στα επίπεδα του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο κ. Ιωάννου αναφέρει πως «αύξηση του ολικού προϋπολογισμού δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί, αφού έχει καθοριστεί βάσει νόμου και αναλογιστικών μελετών στη βάση των πραγματικών δαπανών στην Κύπρο για τις υπηρεσίες που θα καλύπτονται από το ΓεΣΥ.

Πρόσθεσε ότι αυτό που μπορεί να γίνει είναι επαναδιαπραγμάτευση και διαφοροποιήσεις στην ανακατανομή των κονδυλίων στις διάφορες κατηγορίες, στα πλαίσια του συγκεκριμένου προϋπολογισμού. Για το δεύτερο σημείο

του ψηφίσματος το οποίο αναφέρει ότι η διοικητική και οικονομική αυτονομία των δημοσίων νοσηλευτηρίων αποτελεί προϋπόθεση για την εφαρμογή του ΓεΣΥ, απάντησε πως σε καμία περίπτωση δεν έχει τεθεί η ολοκλήρωση της αυτονομίας ως προϋπόθεση για την έναρξη του ΓεΣΥ.

Σημειώνοντας ότι «οι δύο μεγαλύτερες μεταρρυθμίσεις στον τομέα της υγείας υλοποιούνται παράλληλα, αφού έχει ξεκαθαριστεί ουκ ολίγες φορές ότι η αυτονομία είναι μια εξελεγκτική διαδικασία και έχει ήδη αρχίσει», τόνισε ότι σύμφωνα με τον οδικό χάρτη που έχει καταρτισθεί στο Υπουργείο Υγείας είναι εντός χρονοδιαγραμμάτων και αναμένεται να είναι σε πολύ προχωρημένο στάδιο κατά την 1η Ιουνίου 2020, όπου και είναι καταληκτική η μερομηνία πλήρους εφαρμογής του ΓεΣΥ. Τέλος, ο κ. Ιωάννου υπογράμμισε πως τα υπόλοιπα τρία σημεία τα οποία αφορούν τον καθορισμό των αμοιβών των ιατρών, τα εργασιακά και την άσκηση της ιδιωτικής ιατρικής, θα πρέπει να συζητηθούν με τον Οργανισμό Ασφάλισης Υγείας.

Δεδομένου πλέον ότι ο Παγκύπριος Ιατρικός Σύλλογος έχει στην κατοχή του τις γραπτές απαντήσεις που ζητήσε επί των προϋποθέσεων που θέτει, από το Υπουργείο Υγείας και τον ΟΑΥ, αναμένεται να διαφανεί ποιες θα είναι οι επόμενες κινήσεις του αλλά και κατά πόσον θα αποδεχθεί την πρόταση του υπουργού για να προσέλθει στο τραπέζι του διαλόγου. Σε συνέντευξη που παραχώρησε την Κυριακή στην «Κ», ο πρόεδρος του ΠΙΣ, Δρ Πέτρος Αγαθαγέλου, ανέφερε πως «για κάθε περαιτέρω βήμα θα αποφασίσει το Συμβούλιο Ιατρικού Σώματος, όπως συμβαίνει σε κάθε ανάλογη περίπτωση».

Προς το βυθό του 10 το τρυπάνι της ExxonMobil

Σε δυο 24ωρα θα ξεκινήσει η γεώτρηση η οποία χωρίς απρόοπτα θα ολοκληρωθεί μέσα σε ένα μήνα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Μέχρι την ερχόμενη Παρασκευή, εάν δεν υπάρξουν ασάφητοι παράγοντες, θα έχει ξεκινήσει το ουσιαστικό κομμάτι της πρώτης ερευνητικής γεώτρησης, στο στόχο «Δελφίνι» του τεμαχίου 10. Οι εργασίες στην πλατφόρμα προχωρούν κανονικά με το τρυπάνι να βρίσκεται σε τροχιά καθόδου προς τον βυθό, διανύοντας μια απόσταση, από την επιφάνεια της θαλάσσης, περίπου 2,5 χιλιομέτρων. Με βάση την πληροφορία που υπάρχει, η έναρξη της γεώτρησης θα ανακοινωθεί επίσημα μόλις το γεωτρήσιμο ξεκινήσει το έργο του στο βυθό. Με βάση τους υπολογισμούς που έχουν γίνει, από το σημείο προσέγγισης του βυθού, το τρυπάνι θα προχωρήσει άλλα 2,5 χιλιόμετρα προκειμένου να εντοπίσει το κοιτάσμα ΦΑ που λέγεται ότι υπάρχει στο συγκεκριμένο σημείο. Πέρα από τις αισιόδοξες εκτιμήσεις που υπάρχουν για τις ποσότητες ΦΑ, η εταιρεία αποφεύγει να τις προσδιορίσει έστω και κατά προσέγγιση με το σκεπτικό ότι αυτού του είδους οι εργασίες περιέχουν υψηλό ρίσκο, με βάση την εμπειρία σε παρόμοια επίπεδα. Όπως υποστηρίζεται από τεχνοκράτες της βιομηχανίας υδρογονανθράκων, θεωρητικά οι πιθανότητες να μην εντοπιστεί κοιτάσμα είναι μεγαλύτερες από μια θετική κατάληξη. Σε ό,τι αφορά τις ε-

αυτό που δείχνει πως η πρώτη γεώτρηση θα έχει ολοκληρωθεί σε ένα μήνα. Το δεύτερο που θέλει παράταση του χρόνου εργασιών, λαμβάνει υπόψη του και άλλες παραμέτρους, όπως καθυστέρηση λόγω προβλημάτων που ενδεχομένως να προκληθούν από την ώρα που το τρυπάνι θα ξεκινήσει να τρυπά τον βυθό. Τα πετρώματα όπως λέγεται είναι ένας από τους παράγοντες που θα καθορίσουν τη χρονική διάρκεια προκειμένου το τρυπάνι να φθάσει σε βάθος 5.000 μέτρων. Σε γενικές γραμμές οι εκτιμήσεις που υπάρχουν για ολοκλήρωση της πρώτης γεώτρησης, περί τα μέσα Δεκεμβρίου βασίζονται στο ότι όλα θα κυλήσουν ομαλά. Σε μια τέτοια περίπτωση το γεωτρήσιμο θα μετακινηθεί στον επόμενο στόχο, περί τα τέλη Δεκεμβρίου. Η εταιρεία ενώπιόν της, έχει δυο επιλογές για την δεύτερη προγραμματισμένη γεώτρηση εντός του τεμαχίου 10. Με τα σημερινά δεδομένα δεν έχει αποφασισθεί σε ποιον από τους δυο στόχους θα πραγματοποιηθεί. Η τελική απόφαση αναμένεται να ληφθεί εφόσον ολοκληρωθεί η γεώτρηση στο στόχο «Δελφίνι» και μετά από μελέτη των στοιχείων που θα υπάρχουν.

Το γεωτρήσιμο «Stena ICEMAX» θα παραμείνει εντός της κυπριακής ΑΟΖ τουλάχιστον για τους επόμενους δυο μήνες, προκειμένου να πραγματοποιηθούν οι δυο γεωτρήσεις που έχουν προγραμματιστεί. Ωστόσο, το σενάριο της παράτασης δεν είναι απίθανο εάν προκύψουν προβλήματα με τις εργασίες γεωτρήσης.

Το τρυπάνι στο τεμάχιο 10 θα διανύσει μια απόσταση 2.500 μέτρων από την επιφάνεια της θάλασσας έως τον βυθό. Από το σημείο που το τρυπάνι θα τρυπήσει θα διανύσει μια απόσταση άλλων 2.500 μέτρων προκειμένου να εντοπιστεί κοιτάσμα ΦΑ.

ταιρείες το μόνο που έχουν ενώπιόν τους, και που ουσιαστικά τους ωθεί να επενδύσουν τεράστια κονδύλια, είναι το δεδομένο της κάθε περιοχής που στην προκειμένη περίπτωση είναι ενθαρρυντικά.

Οι εργασίες

Από τα ξημερώματα της Δευτέρας που το βρετανικό γεωτρήσιμο έφθασε στην περιοχή της γεώτρησης αμέσως μετά τη σταθεροποίησή του, ουσιαστικά ξεκίνησαν οι εργασίες καθόδου προς τον βυθό του τεμαχίου 10. Πέρα από το προσωπικό του γεωτρήσιμου, πάνω στο πλοίο βρίσκεται και μικρός αριθμός προσωπικού της ExxonMobil. Πρόκειται, σύμφωνα με τις πληροφορίες που υπάρχουν, για δέκα μηχανικούς και γεωλόγους της αμερικανικής εταιρείας οι οποίοι βρίσκονται στην Κύπρο εδώ και έξι μήνες και που ουσιαστικά επιβλέπουν τις εργασίες που διεξάγονται από το γεωτρήσιμο. Παράλληλα, με τη γεώτρηση στο τεμάχιο 10 ασχολείται και προσωπικό της εταιρείας σε Βρετανία και ΗΠΑ. Το τρυπάνι της ExxonMobil θα κατέβει σε βάθος περίπου πέντε χιλιάδων μέτρων. Με όλο το ενθαρρυντικά δεδομένα που υπάρχουν, από τη γεώτρηση θα διαφανεί αν η ανακάλυψη του αιγυπτιακού Zor ήταν ο παράγοντας που απουσίαζε την περίοδο 2012-2015 όταν η γαλλική TOTAL δεν εντόπισε ποσότητες κοιτασμάτων, επιστρέφοντας τότε το τεμάχιο 10 στην Δημοκρατία.

Η διάρκεια

Ακόμα και στη χρονική διάρκεια των εργασιών που θα εκτελεστούν στο τεμάχιο 10, οι εκτιμήσεις που φαίνεται να γίνονται, από πλευράς εταιρείας, δείχνουν απόκλιση με άλλες που υπάρχουν, κυρίως σε πολιτικό επίπεδο. Το ένα σενάριο είναι

Το ταξίδι προς Κύπρο

Ένα άλλο ζήτημα, παρεμφερές με τη γεώτρηση, αφορά την καθόδο του βρετανικού γεωτρήσιμου στην περιοχή.

Όπως γίνεται γνωστό στην παρούσα φάση, το γεωτρήσιμο προσέγγισε την περιοχή της γεώτρησης χωρίς να αντιμετωπίσει, όπως συνέβη στο παρελθόν με άλλα γεωτρήσιμα, το οποιoδήποτε πρόβλημα.

Το πλοίο, όπως λέγεται ανειδίκελα, δεν βρέθηκε ενώπιόν απρόοπτων καταστάσεων από τότε που πέρασε στη Μεσόγειο μέχρι και τον τελικό του προορισμό την κυπριακή ΑΟΖ.

Χωρίς να επιβεβαιώνεται, έστω και ανειδίκελα, το πλοίο φέρεται να ήταν υπό την διακριτική παρακολούθηση αμερικανικών πολεμικών μέσων που βρίσκονταν εντός της Μεσογείου. Στο ευρύτερο ζήτημα στρατιωτικής κινητικότητας των ΗΠΑ στην περιοχή η κατάσταση ήταν μάλλον συνθηματική. Η παρουσία στο λιμάνι της Λάρνακας του αμερικανικού αντιτορπιλικού «USS Arleigh Burke» δεν σχετίζεται με την έναρξη των εργασιών στο τεμάχιο 10.

Οι Αμερικανοί παγίως τονίζουν ότι η στρατιωτική παρουσία τους στην περιοχή δεν συνδέεται με τις γεωτρήσεις, αλλά αποτελεί προγραμματισμένη κίνηση στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του 6ου Στόλου.

Σε αυτό το πλαίσιο εντάσσεται και η επικείμενη άφιξη της ομάδας κρούσης του αεροπλανοφόρου «USS Harry S. Truman», που αναμένεται να φθάσει στην Ανατολική Μεσόγειο στα τέλη Νοεμβρίου.

Πηγές στη Λευκωσία υπενθυμίζουν πως ο προγραμματισμός για την παρούσα εικόνα, που παρουσιάζει η περιοχή από πλευράς ναυτικών δυνάμεων έχει ξεκινήσει εδώ και 18 μήνες, προκειμένου να μετακινηθούν μέσα και ανθρώπινο δυναμικό στην Ανατολική Μεσόγειο.

ΑΠΟΨΗ / Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Τα απλά οικονομικά της εξουσίας

Ηεύκολη ερώτηση «πώς πάει η οικονομία;» έχει πολλούς απαντήσεις όταν κάποιος συσκοτίζει την πραγματικότητα, όταν η πρόκληση σύγχυσης είναι χρήσιμη.

Προχθές, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή «απάντησε» στο ερώτημα με υποβιβασμό των προβλέψεών της για την αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ της επόμενης χρονιάς. Το 2019 η αύξηση του ΑΕΠ προβλέπεται να είναι κοντά στον ευρωπαϊκό μέσον όρο, στο 2,0% χαμηλότερα από την προηγούμενη πρόβλεψη για άνοδο του ΑΕΠ 2,3%. Η Επιτροπή θεωρούσε επιβεβλημένο να μετριάσει τις συνθήκες αισιόδοξες εκτιμήσεις της, επειδή εκτιμά πλέον ότι δεν θα υπάρχει σημαντική αύξηση επενδύσεων, όπως αρχικά υπέθετε. Δεν αναμένει επενδύσεις και συνεπώς δεν λέμε ότι η οικονομία καλπάζει.

Συμπωματικά, την ίδια ημέρα κυκλοφόρησε το εβδομαδιαίο δελτίο του ΣΕΒ για την ελλαντική οικονομία. Υπογραμμίζει ότι μετανάστευσαν στο εξωτερικό περίπου 374 χιλιάδες άτομα, με το εργατικό δυναμικό να μειώθηκε στους άνδρες κατά 259 χιλιάδες άτομα και να αυξήθηκε στις γυναίκες κατά 6 χιλιάδες άτομα μεταξύ 2009 και 2017. Αυτή η μείωση του εργατικού δυναμικού συντελεί κατ'έναν βαθμό

και στη μείωση της ανεργίας που καταγράφεται. Παρά τη μείωση του ποσοστού ανεργίας, ο αριθμός των ανέργων παραμένει σε πολύ υψηλά επίπεδα ενώ η απασχόληση, ο αριθμός των απασχολούμενων παραμένει ιδιαίτερα χαμηλός. Οι αριθμοί είναι εφιαλτικοί. Σήμερα, υπάρχουν 160 χιλιάδες νέοι που δεν δουλεύουν, δεν εκπαιδεύονται και δεν καταρτίζονται. Επίσης, υπάρχουν 175 χιλιάδες άτομα που είναι αποθαρρυσμένα (θέλουν να δουλέψουν αλλά δεν ψάχνουν ενεργά για εργασία) και μάλιστα ο αριθμός τους συνεχίζει να μεγαλώνει ακόμη και στη διετία 2017-2018 της ανάκαμψης της οικονομίας. Τέλος, υπάρχουν 70 χιλιάδες άτομα άνω των 65 ετών που εξακολουθούν να δουλεύουν κυρίως για να τα βγάλουν πέρα. Επίσης, το 10% των απασχολούμενων δηλώνει ότι εργάζεται σε δουλειές μερικής απασχόλησης, με τα 2/3 να το κάνουν επειδή δεν βρίσκουν εργασία πλήρους απασχόλησης. Η έκθεση επιβεβαιώνει ή συμπληρώνει τη συγκρατημένη αισιοδοξία της Επιτροπής παραθέτοντας την εικόνα της πραγματικής οικονομίας. Η μείωση της ανεργίας οφείλεται στη μετανάστευση και στη μερική απασχόληση χαμηλών αποδοχών.

Η απάντηση στο αρχικό υποθετικό ε-

ρώτημα παραμένει δυσμενές. Οχι για όλους! Το μεσομέρι της ίδιας ημέρας, μιλάει ο πρωθυπουργός Αλ. Τσίπρας στη Βουλή κι από το επίσημο βήμα αποκαλύπτει τη δική του αντίληψη για την πραγματικότητα. Εντελώς διαφορετική.

Γι' αυτόν, η οικονομία πάει καλά και η απόδειξη είναι ότι κάνει παροχές. Δίνει αναδρομικά σε ενστόλους, γιατρούς, πανεπιστημιακούς και δικαστικούς λειτουργούς, που έπρεπε να τα είχαν πάρει πολύ νωρίτερα, και ετοιμάζεται να κάνει κι άλλες ανάλογες κινήσεις. Σύμφωνα με τη λογική του, η οικονομία πάει καλά όταν μοιράζει προσλήψεις και παροχές στους υπηκόους.

Το υπερβολικό δημοσιονομικό πλεόνασμα που δημιουργήθηκε από την υψηλή φορολογία και την καθυστέρηση πληρωμής υποχρεώσεων του Δημοσίου είναι η «οικονομία που πάει καλά», καθώς επιτρέπει προσιτούς παροχές. Οικονομία είναι η διαχείριση των οικονομικών του Δημοσίου και πάει καλά εφόσον έχουμε τη δυνατότητα να παρατείνουμε τη χαρά της εξουσίας. Αυτή η αντίληψη κυβερνά τη χώρα που διατηρεί από τους υψηλότερους συντελεστές ΦΠΑ στον ΟΟΣΑ. Οχι, βέβαια, τυχαία.

ΑΠΟΨΗ / Του ΑΓΓΕΛΟΥ ΣΤΑΓΚΟΥ

Μισοάδειο ή μισογεμάτο το ποτήρι;

Ο Ντόναλντ Τραμπ έσπευσε να χαρακτηρίσει τεράστια επιτυχία το αποτέλεσμα των ενδιάμεσων εκλογών στη χώρα του. Αναμενόμενο, αφού η προσωπική μάχη δόθηκε γύρω από το πρόσωπό του, ο ίδιος πήρε ενεργό μέρος, προσδίδοντας έντονο δικαστικό τόνο, που άλλωστε είναι και ιδιαίτερο γνώρισμά του, μεταξύ άλλων βέβαια. Στην πραγματικότητα –και στην καλύτερη περίπτωση γι' αυτόν– το αποτέλεσμα μοιάζει με μισοάδειο, ή μισογεμάτο ποτήρι, ανάλογα από την πλευρά στην οποία βρίσκεται ο κρηπής. Και πάντως, δεν πρόκειται για θρίαμβο του σημερινού προέδρου των ΗΠΑ και των Ρεπουμπλικανών. Ακόμη και ο ισχυρισμός περί νίκης συζητείται. Ευτυχώς...

Όπως είναι γνωστό, οι Δημοκρατικοί κέρδισαν με σχετική άνεση την πλειοψηφία στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ύστερα από οκτώ χρόνια κυριαρχίας των Ρεπουμπλικανών, αλλά οι τελευταίοι αύξησαν την πλειοψηφία τους στη Γερουσία, την οποία είχαν κατακτήσει οριακά στις ενδιάμεσες εκλογές του 2014. Πρόκειται για εξέλιξη που είχε προβλεφθεί από τις εταιρείες δι-

μοσκοπήσεων και τους αναλυτές προεκλογικά, ασφαλώς δεν σημαίνει ότι σύσσωμος ο αμερικανικός λαός υψώσε το ανάστημά του απέναντι στον τραμπισμό, από την άλλη πλευρά όμως έβαλε «δύσκολα» στον πρόεδρό του για τα επόμενα δύο χρόνια της θητείας του. Ο Τραμπ μάλλον θα το αισθανθεί αυτό στο πετσί του, ιδιαίτερα σε θέματα που αφορούν τις διάφορες έρευνες που γίνονται και τον αφορούν, αλλά και νομοθετικές πρωτοβουλίες που θα αναλάβει. Είναι γεγονός ότι δεν ήταν η οικονομία που διαδραμάτισε πρωταρχικό ρόλο στις ενδιάμεσες εκλογές. Αλλωστε, δεν είχε πρωταρχικό ρόλο και στις προεδρικές εκλογές του 2016, που έφεραν τον Ντόναλντ Τραμπ στον Λευκό Οίκο. Τον πρωταρχικό ρόλο διαδραμάτισαν όλα εκφράζει ο σημερινός Αμερικανός πρόεδρος και με αυτή την έννοια ο αμερικανικός λαός δείχνει να είναι βαθιά δικασμένος. Το αντιτραμπικό τσουνάμι, στο οποίο ήλπιζαν οι φιλελεύθεροι αντίπαλοι του Τραμπ μέχρι κάποιο χρονικό σημείο πριν από τις εκλογές –όχι όμως τις τελευταίες εβδομάδες– δεν εκφράστηκε ποτέ στην κάλπη, όμως ούτε ο τελευ-

ταίος μπόρεσε να ανατρέψει τη λαϊκή ψήφο του 2016, που στην πλειοψηφία είχε πεί με τη Χίλαρι Κλίντον και τους Δημοκρατικούς τότε. Αποδείχτη ότι οι εκλογές για τη Βουλή των Αντιπροσώπων που έγιναν σε ολόκληρη την επικράτεια των ΗΠΑ ανέδειξαν νικητές τους Δημοκρατικούς.

Σε πρώτη ανάγνωση, υποδηλώνει αντίφαση το γεγονός ότι οι Ρεπουμπλικανοί τα κατάφεραν πολύ καλύτερα στις 35 έδρες της Γερουσίας που τέθηκαν προς διεκδίκηση στις ενδιάμεσες εκλογές. Απαιτείται όμως μεγαλύτερη ανάλυση για να εξαχθεί συμπεράσμα. Ανάλογα που θα λαμβάνει υπόψη τις πολιτικές όπου έγινε η εκλογή, το μέγεθός τους και τις προσωπικότητες των υποψηφίων, μεταξύ άλλων. Το τι θα γίνει στις επόμενες προεδρικές εκλογές το 2020 θα εξαρτηθεί επίσης, σε μεγάλο βαθμό, από τις επιδόσεις των Δημοκρατικών τα επόμενα δύο χρόνια, καθώς και από την ηγεσία που θα αναδείξουν. Προς το παρόν, όσοι βεβηλίσσαν τον Ντόναλντ Τραμπ και τη συμπεριφορά του μπορούν να πάρουν μια ανάσα. Αλλά όχι βαθιά ανάσα.

Βίοι παράλληλοι στο Κυπριακό, αναμένοντας κάθοδο της Λουτ

Οι βολές κατά Ακιντζί και η διαχείριση της αποκέντρωσης από τον Αναστασιάδη

Των ΜΙΚΑΗΛ ΤΣΙΚΑΛΑ, ΝΙΚΟΥ ΣΤΕΛΓΙΑ

Άλλο οι εξουσίες, άλλο τα όργανα του κράτους, και η συζήτηση που έχει ανοίξει τείνει να προκαλεί σύγχυση. Αυτή είναι η θέση που εκφράζουν πολιτικές πηγές στην «Κ» ως προς το ότι η συζήτηση που προκάλεσε ο Πρόεδρος Αναστασιάδης περί της αποκέντρωσης εξουσιών εμπεριέχει τον κίνδυνο να πάει σε άλλα επίπεδα. Το δεδομένο πάντως για την ώρα, πέραν των εκτιμήσεων για το εύρος των όρων αναφοράς, είναι πως πρώτα αναμένεται η κάθοδος της κ. Λουτ και, όπως έγινε γνωστό, να υπάρξει μέσα σε 90 ημέρες κατάληξη σε αυτούς τους όρους ανάμεσα στις πλευρές. Αυτό περιμένει και ο Ακιντζί από την πλευρά του, ωστόσο κοιτά και τη διατήρηση των εσωτερικών ισορροπιών. Ένα στοιχείο που καλείται να

τ/κ πλευρά τότε θα έχει γίνει ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς. Ωστόσο, αν ο Ακιντζί έχει να αντιμετωπίσει τις ισορροπίες στο εσωτερικό, και ο Αναστασιάδης τη συζήτηση για την αποκέντρωση ομοσπονδία και τη δυσπιστία των κομμάτων περίε αυτής, αντιλαμβάνεται κανείς πως ξεκινούν από διαφορετικές αφετηρίες, με διαφορετικό υπόβαθρο, αλλά καταλήγουν στις 90 μέρες και το πήγαινε-έλα της κ. Λουτ που θα κρίνει πολλά.

Αποφεύγουν για αδιέξοδο

Ένα από τα δεδομένα πάντως που προκαλεί εντύπωση, είναι πως από ε/κ πλευράς, αποφεύγεται να δοθεί απάντηση-εκτίμηση του τι μέλει γενέσθαι αν οι δυο πλευρές δεν θα βρουν κοινό έδαφος στους όρους αναφοράς. Η «Κ» απήθυνε το ερώτημα και σε πηγές με γνώση του παρασκηνίου, με την απάντηση να περιστρέφεται περίε του ότι δεν θα κάνει κίνηση ο ΓΓ των ΗΕ, σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο. Ουσιαστικά όμως για το Κυπριακό, δεν τίθεται κάτι συγκεκριμένο στο τραπέζι και προτάσσεται πρώτα η δουλειά που θα γίνει με την κ. Λουτ και μετά τα επόμενα, της ΟΥΝΦΙΚΥΠI συμπεριλαμβανομένης. Για την ώρα οι πληροφορίες κάνουν λόγο για αριθμητική μείωση του Σώματος στην Κύπρο και όχι κατάργησής του, ωστόσο είναι και αυτός ένας παράγοντας που παίζει το δικό του ρόλο στη συζήτηση που έχει ανοίξει για το Κυπριακό, μαζί με αυτό καθαυτό το ζήτημα και τα ενεργητικά.

Είναι τέτοιο το εύρος των όρων αναφοράς που αν συμφωνηθούν τελικά από τις πλευρές, τότε μπορεί κάποιος να κάνει λόγο ως προς το ότι θα έχει γίνει η περισσότερη δουλειά.

διαχειριστεί η ε/κ πλευρά είναι η χρονοδιάγραμμα των 90 ημερών, εφόσον μέχρι τώρα δεν συζητούσε περίε αυτών αλλά έτεινε το τελευταίο διάστημα προς τα εκεί, μετά και τη θέση που εξέφρασε και ο ΓΓ των ΗΕ στην έκθεσή του. Για μια διαδικασία που δεν θα είναι ανοικτή τέλος δηλαδή. Από την άλλη πλευρά, πηγές τόνισαν στην εφημερίδα πως είναι τέτοιο το εύρος των όρων αναφοράς που αν συμφωνηθούν τελικά από τις πλευρές, τότε μπορεί κάποιος να κάνει λόγο ως προς το ότι θα έχει γίνει η περισσότερη δουλειά που αφορά τις συνομιλίες του Κυπριακού. Αν και η ίδια πηγή δεν θέλησε να μπει σε λεπτομέρειες, προκρίνεται ότι μέσα στους όρους από ε/κ πλευράς θα εμπεριέχεται το πλαίσιο Γκουτέρες, οι συγκλίσεις, οι κινήσεις που έχει κάνει η τ/κ πλευρά όπως είναι η κατάθεση χάρτη μεταξύ άλλων, και άρα αν συμφωνήσει και η

Αν και η ίδια πηγή δεν θέλησε να μπει σε λεπτομέρειες, προκρίνεται ότι μέσα στους όρους από ε/κ πλευράς θα εμπεριέχεται το πλαίσιο Γκουτέρες, οι συγκλίσεις, οι κινήσεις που έχει κάνει η τ/κ πλευρά όπως είναι η κατάθεση χάρτη, μεταξύ άλλων, και άρα αν συμφωνήσει και η τ/κ πλευρά τότε θα έχει γίνει ένα μεγάλο μέρος της δουλειάς.

Τη Λουτ αναμένει και ο Ακιντζί

Στην προσπάθεια της κ. Λουτ στηρίζεται η ε/κ πλευρά. Ο τελευταίος επιμένει στη σημασία της ομοσπονδιακής λύσης, αναμένει βήματα καλής θέλησης και πολιτική βούληση από την ελληνοκυπριακή πλευρά για να επιτευχθεί πρόοδος στις συνομιλίες μέσα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Την ίδια στιγμή, τουρκοκυπριακή Δεξιά, «κυβέρνηση» και Άγκυρα καιροφυλακτούν και αφήνουν να εννοηθεί ότι πλέον δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια ελιγμών για την ομοσπονδιακή λύση.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι ο Αντιπρόεδρος της «κυβέρνησης» και «Υπουργός Εξωτερικών», λίγο πριν την έναρξη της συνέντευξης τύπου του κ. Ακιντζί, φρόντισε να στείλει το μήνυμα

ότι η επανέναρξη των συνομιλιών δεν είναι εφικτή δίχως ένα κοινό όραμα των δυο πλευρών για το μέλλον της Κύπρου, πάνω στο οποίο θα αναδυθεί το πλαίσιο λύσης.

Τα μηνύματα

Ο Μουσταφά Ακιντζί προσεγγίζει ως βασική προϋπόθεση της λύσης την κατοχύρωση της αρχής της πολιτικής ισότητας και της αποτελεσματικής εκπροσώπησης σε όλα τα επίπεδα της νέας ομοσπονδίας. Την ίδια στιγμή, οραματίζεται έναν ενεργειακό συνεταιρισμό, με τον οποίο η Κύπρος θα συνδεθεί «ενεργειακά» με γειτονικές χώρες, όπως το Ισραήλ και την Αίγυπτο, και φυσικά την ίδια την Τουρκία. Παράλληλα θέτει τους δικούς του όρους

για την επανέναρξη των συνομιλιών. Σε περίπτωση που η ε/κ πλευρά επιλέξει να εστιάσει στα προαναφερόμενα, ο κ. Ακιντζί ζητά τον καθορισμό ξεκάθαρων χρονοδιαγραμμάτων, δηλαδή μια σύντομη διαπραγματευτική περίοδο, μερικών μηνών, στο τέλος της οποίας, οι δυο πλευρές θα οδηγηθούν στα δυο δημοψηφίσματα. Σύμφωνα με την τ/κ πλευρά, η νέα διαδικασία δεν θα πρέπει να είναι ανοικτή την άκρη και θα πρέπει να είναι επικεντρωμένη στο αποτέλεσμα. Τα όσα παράλληλα δόλωσε για την πρόσφατη αναφορά του Προέδρου της Δημοκρατίας, Νίκου Αναστασιάδη στο σχέδιο EastMed υπήρξαν χαρακτηριστικά.

Πρώτον, πρόβαλε την άποψη ότι η ε/κ πλευρά απορρίπτει σήμερα συ-

γκλίσεις και συμφωνίες του προηγούμενου διαστήματος σχετικά με την λειτουργία του υπουργικού συμβουλίου της νέας ομοσπονδίας. Και αυτό διότι, εφόσον οι τ/κ θα έχουν αποτελεσματική εκπροσώπηση σε επίπεδο κυβερνήσεως, τότε θα μπορούν να εκφέρουν άποψη για όλα τα ζητήματα που θα αφορούν την νέα ομοσπονδία.

Δεύτερον, σύμφωνα πάντα με την ηγεσία του κ. Ακιντζί, ο κ. Αναστασιάδης μπλοκάρει την συμμετοχή των τ/κ και της Τουρκίας στο εγχείρημα του φυσικού αερίου, ακόμη και μετά την λύση. Αυτή η εξέλιξη ρίχνει φως στο γεγονός ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν είναι έτοιμη να μοιραστεί την εξουσία και τον φυσικό πλούτο με την τ/κ πλευρά.

Εποικους στις ελεύθερες περιοχές θέλει ο Όζερσαϊ

Οι προβληματισμοί και οι λιγοστές ελπίδες του κ. Ακιντζί για το μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης έρχονται στο προσκήνιο σε μια στιγμή που στο τ/κ πολιτικό προσκήνιο λαμβάνουν χώρα αξιοσημείωτες εξελίξεις. Λίγο πριν τις «προεδρικές εκλογές» του 2020, ο Αντιπρόεδρος της «κυβέρνησης» στέλνει τις δικές του προειδοποιητικές βολές στο «Προεδρικό». Χαρακτηριστικό υπήρξε το γεγονός ότι μόλις λίγες ώρες πριν την έναρξη της συνέντευξης τύπου του κ. Ακιντζί, ο «Υπουργός Εξωτερικών» Κουντρέτ Όζερσαϊ φρόντισε να στείλει τα δικά του μηνύματα. Από την δική του σκοπιά, η επανέναρξη των συνομιλιών δεν θα έχει κανένα νόημα σε περίπτωση που οι δυο πλευρές δεν καταλήξουν σε ένα κοινό όραμα για το μέλλον της Κύπρου, μια εισήγηση

του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ που ξεχωρίζει στην πρόσφατη έκθεση του. Ο κ. Όζερσαϊ επενέβη στα δρώμενα του Κυπριακού και λίγο μετά από το τέλος της συνέντευξης Τύπου και φρόντισε να εγείρει ένα νέο ζήτημα στις σχέσεις των δυο κοινοτήτων. Κατά την άποψή του, στη νέα περίοδο, ανεξάρτητα από το άνοιγμα των νέων οδοφραγμάτων, σημασία ενέχει και ένα άλλο ζήτημα. Μεγάλη μερίδα των «πολιτών» της «ΤΔΒΚ», με καταγωγή από την Τουρκία, δηλαδή οι έποικοι, σήμερα δεν έχουν το δικαίωμα να επισκεφθούν τις ελεύθερες περιοχές. Σύμφωνα με τον κ. Όζερσαϊ, το συγκεκριμένο ζήτημα πρέπει μια ώρα να διευθετηθεί έτσι ώστε όλες οι εμπλεκόμενες πλευρές να κατανοήσουν ότι στο μέλλον οι έποικοι θα συνυπάρχουν

μαζί με τους τ/κ και τους ε/κ στα εδάφη της Κύπρου. Αξίζει να σημειωθεί, στην δική του συνέντευξη Τύπου, ο κ. Ακιντζί δεν διέψευσε την διαφορά απόψεων στην τ/κ πλευρά. Παρόλα αυτά, φρόντισε να τονίσει ότι στα ουσιαστικά ζητήματα, η ηγεσία του, η «κυβέρνηση» και η Άγκυρα υποστηρίζουν τις ίδιες θέσεις.

Η Άγκυρα

Μπορεί ο κ. Ακιντζί να θεωρεί ότι Άγκυρα και τ/κ ηγεσία, την παρούσα στιγμή, εστιάζουν στο μέλλον της ομοσπονδιακής λύσης, ωστόσο οι τελευταίες εξελίξεις μας οδηγούν σε αντίθετο αποτέλεσμα.

Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση δυο δημοσιογράφων, με στενές σχέσεις με τους κυβερνητικούς κύκλους στην

Άγκυρα, οι οποίοι στην συνέντευξη τύπου του κ. Ακιντζί άνοιξαν το κεφάλαιο των εναλλακτικών λύσεων και μέσα από τα ερωτήματα που έθεσαν, άφησαν να εννοηθεί ότι πλέον δεν υπάρχουν πολλά περιθώρια για την ομοσπονδιακή λύση. Αξιοσημείωτο υπήρξε το μήνυμα που έστειλε ο Τ/κ-ηγέτης προς την Άγκυρα, δια μέσω των απαντήσεων που έδωσε. Σύμφωνα με τον ίδιον, σήμερα, εκτός από την ομοσπονδία, υπάρχουν δύο εναλλακτικές φόρμουλες, το ενιαίο κράτος και η λύση δυο κρατών. Την πρώτη την απορρίπτει ο κ. Ακιντζί, τη δεύτερη η ε/κ. Ο κ. Ακιντζί τονίζει ότι την παρούσα στιγμή δεν υπάρχει ε/κ ηγέτης που είναι έτοιμος να συζητήσει την λύση δυο ξεχωριστών κρατών υπό την σκέπη της Ε.Ε.

Να αλλάξει η διαδικασία εκλογής στο ΑΚΕΛ προτείνει ο Τάκης

Ο ευρωβουλευτής της Αριστεράς προτείνει συμμετοχή της βάσης στην ανάδειξη του νέου γ.γ. του κόμματος

της ΜΑΡΙΝΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ

Ξεκαθαρίζοντας πως ο ίδιος δεν ενδιαφέρεται για την γραμματεία του ΑΚΕΛ στις εσωκομματικές εκλογές, ο ευρωβουλευτής του κόμματος Τάκης Χατζηγεωργίου θέτει σε συνέντευξή του στην «Κ» την ανάγκη ενεργού συμμετοχής της βάσης του ΑΚΕΛ στη διαδικασία εκλογής της ηγεσίας του κόμματος, καθώς, όπως λέει, είναι δουλειά όλων η ποιοι θα αποτελούν την ηγεσία και συνεπώς όχι μόνο της Κεντρικής Επιτροπής όπως ισχύει σήμερα.

Ο Τάκης Χατζηγεωργίου, κληθείς να σχολιάσει πως μπορεί η Αριστερά να αποτελέσει μία σοβαρή εναλλακτική πρόταση εξουσίας, με δεδομένη την

σαρμοστούμε στις απαιτήσεις την νέας (ψηφιακής) εποχής».

Δουλειά όλων η ηγεσία

Όπως σημείωσε, «ο καιρός που το εκλογικό σώμα ήταν συμπαγές και σε ένα μεγάλο βαθμό προβλεπτό έχει παρέρθει. Πλέον το εκλογικό σώμα μοιάζει με ένα κατακεραματισμένο μωσαϊκό. Οι πολίτες οργανώνονται χρησιμοποιώντας τις νέες τεχνολογίες και αφυπνίζονται πολιτικά για πολλά και διαφορετικά ζητήματα. Αν δεν είναι συμμετέτοχοι στην παραγωγή πολιτικής αποστασιοποιούνται. Σου γυρίζουν την πλάτη. Πέρασε ανεπιστρεπτή η εποχή που δέχονταν ή ανέχονταν απλώς να τους εκπροσωπούσαμε. Για να γίνουν όμως όλα αυτά πράξη, χρειαζόμαστε νέα δεδομένα, που να ξηπνούν τη βάση εντύπωση ότι αλλάζουμε χωρίς να χάνουμε τον στόχο. Αυτό που κυρίως έχουμε ανάγκη είναι τα μέλη και οι φίλοι του κόμματος ή και της Αριστεράς ευρύτερα, να αποκτήσουν ουσιαστική συμμετοχή στις μεγάλες αποφάσεις. Και μια τουλάχιστον απ' αυτές τις μεγάλες αποφάσεις είναι και το πώς αποφασίζουμε ποιοι αποτελούν την ηγεσία. Ποιων δουλειά είναι αυτό, αν δεν είναι δουλειά όλων μας; Αυτό θα ενισχύσει το ενδιαφέρον των μελών και φίλων να συμμετέχουν, να δραστηριοποιούνται, να συμβάλλουν. Αλλαγές όμως αυτού του τύπου επέρχονται μόνο όταν η ηγεσία τις γεννήσει και τις ενστερνισθεί. Πρώτα ο νους να συλλάβει και έπειτα η καρδιά να υιοθετεί αυτό που ο νους συνέλαβε». Την άποψη αυτή φαίνεται να συμμερίζεται ένα μέρος του ακροατηρίου του ΑΚΕΛ που ασπάζεται την ευρύτερη Αριστερά. Στο ίδιο πλαίσιο θέσεων κινήθηκε άλλωστε και ο υποψήφιος για την προεδρία Σταύρος Μαλάς σε συνέντευξη

Αυτό που κυρίως έχουμε ανάγκη είναι τα μέλη και οι φίλοι του κόμματος ή και της Αριστεράς ευρύτερα, να αποκτήσουν ουσιαστική συμμετοχή στις μεγάλες αποφάσεις. Και μια τουλάχιστον απ' αυτές τις μεγάλες αποφάσεις είναι και το πώς αποφασίζουμε ποιοι αποτελούν την ηγεσία, είναι σε συνέντευξή του στην «Κ» ο Τάκης Χατζηγεωργίου.

Στο ΑΚΕΛ άρχισε ήδη η ανεπίσημη συζήτηση για τη διαδοχή του Άντρου Κυπριανού και την ανάγκη συσπείρωσης του κόμματος.

αντίδραση που υπάρχει πλέον στην κυβέρνηση αλλά και στην Δεξιά ευρύτερα, επισημαίνει πως «κρειάζεται να ξαναβρεί την πνοή της». «Δεν είναι», όπως επισημαίνει, «εύκολη δουλειά, παρ' ότι προς την κατεύθυνση αυτή καταβάλλονται άοκνες προσπάθειες. Όλη η ηγεσία του κόμματος βρίσκεται καθημερινά επί ποδός πολέμου. Και μαζί με την ηγεσία εκατοντάδες στελέχη, παράγοντας πολιτική και προτάσεις για το κυπριακό, τα εργασιακά, την γεννοφροβία, την παιδεία, το περιβάλλον.

Παράλληλα όμως θα πρέπει να προ-

καινούργιο σχήμα αλλά «όσοι νιώθουν ότι θέλουν να γίνουν καλύτεροι, θα πρέπει να μετεξελιχθούν σε κάτι άλλο, το οποίο να συνάδει με τις ανάγκες των καιρών. Πιστεύω ότι αυτό, κυρίως, αφορά την Αριστερά».

Κρίσιμη διετία

Η πρόταση του Τάκη Χατζηγεωργίου έρχεται σε μία κρίσιμη διετία για το ΑΚΕΛ. Το κόμμα της Αριστεράς έχει περάσει τα προηγούμενα χρόνια από φουρτούνες με την εσωστρέφεια να

εντείνεται, μετά την φθορά που προκλήθηκε όντας στην εξουσία αλλά και εξαιτίας του κεφαλαίου της Δρομολαγιάς και όσων ακολούθησαν. Γεγονότα που απομάκρυναν μέρος του ακροατηρίου της Αριστεράς, όπως φάνηκε και στις βουλευτικές του 2016. Το αποτέλεσμα ωστόσο των προεδρικών εκλογών του 2018, με το κόμμα να οδηγείται στον β' γύρο, παρά τις προβλέψεις πολλών έδωσε ανάσα ζωής στην Εξέκρια Παπαϊωάννου για ανασύνταξη. Ήδη πρώτος στόχος για το κόμ-

μα είναι να διατηρήσει τον κόσμο που έφερε κοντά κατά τις προεδρικές εκλογές στις επικείμενες ευρωεκλογές. Εκλογές δύσκολες για το κόμμα της Αριστεράς, καθώς το ακροατήριο του ΑΚΕΛ δεν φαίνεται να δείχνει το ίδιο ενδιαφέρον γι' αυτές, όπως δείχνει σε άλλες εκλογικές μάχες.

Ένα καλό αποτέλεσμα του Μάν, ανοίγει στη συνέχεια και τη διαδοχή στο ΑΚΕΛ. Υπενθυμίζεται πως ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ, η κεντρική γραμματεία και το πολιτικό γραφείο του κόμματος εκλέγονται από τα 105 μέλη της Κεντρικής Επιτροπής βάσει καταστατικού. Ο γ.γ. του ΑΚΕΛ Άντρος Κυπριανού έχει ξεκαθαρίσει σε συνέντευξή του στην «Κ» πως δεν είναι διατεθειμένος να διεκδικήσει επανεκλογή σεβόμενος τις καταστατικές πρόνοιες που προνοούν αφηρημένη των κομματικών στελεχών στα 65 χρόνια.

Στο ίδιο πλαίσιο αναμένεται να αποχωρήσουν οι Τουμάζος Τσελεπίς, Πάππης Κυρίτσος και Χρίστος Αλέκος καταδεκνύοντας πως από το 2020, το ΑΚΕΛ θα είναι πλήρως ανανεωμένο. Κομματικοί κύκλοι παραδέχονται πως στην ευρύτερη Αριστερά αλλά και στο κόμμα, θα πρέπει να γίνει σύντομα μία ανασύνταξη, ανανεωμένων την πρόταση του κόμματος στην οικονομία αλλά και σε μια σειρά άλλων ζητημάτων. Με αυτό τον τρόπο, σε μια περίοδο που η Δεξιά βάλλεται λόγω των κυβερνητικών χειρισμών, θεωρείται πως το κόμμα θα μπορεί να έχει προοπτική ανάκτησης της εξουσίας.

Το κατά πόσο η πρόταση του Τάκη Χατζηγεωργίου θα έχει έρεισμα ή θα συζητηθεί περαιτέρω στα συλλογικά σώματα, είναι σίγουρα ένα ζήτημα ανοικτό και θα διαφανεί το επόμενο διάστημα.

Η Γιωρκάτζη στην Επιτροπή Αρέστη για τον Συνεργατισμό

Από την πρώτη μέρα παρουσίας θα εξαρτηθεί εάν η κατάθεση θα συνεχισθεί και δεύτερη μέρα

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΤΟΜΑΡΑ

Η ώρα της Διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας ενώπιον της Ερευνητικής Επιτροπής για τον Συνεργατισμό έφθασε. Σήμερα, η Χρυστάλλα Γιωρκάτζη θα παρουσιαστεί στο Φιλοξενία, μια κατάθεση που έχει ξεχωριστό ενδιαφέρον. Η παρουσία της κ. Γιωρκάτζη αναμένεται να ρίξει περισσότερο φως στα του Συνεργατισμού πριν και μετά το 2013. Η Διοικήτρια της Κεντρικής Τράπεζας με βάση τη γραμμή που ακολουθείται από την Επιτροπή θα επικεντρωθεί στο ρόλο των εποπτικών αρχών στη βάση των όσων έχουν καταθέσει άλλοι μάρτυρες, αλλά και στοιχείων που ενδεχομένως να έχουν στην κατοχή τους τα μέλη της Επιτροπής. Αυτό που παραμένει άγνωστο και θα διαφανεί κατά την διάρκεια της δημόσιας ακρόασης είναι αν η κ. Γιωρκάτζη θα είναι σε θέση να αναφερθεί και στην περίοδο μετά το 2014, που το τραπεζικό σύστημα της Κύπρου τέθηκε υπό την ομπρέλα εποπτείας του Ενιαίου Εποπτικού Μηχανισμού (SSM). Όπως είναι γνωστό ο SSM είχε κάνει γνωστό στην Επιτροπή Αρέστη πως υπάρχει ζήτημα εμπιστευτικότητας με τα διαβηθισμένα έγγραφα και πληροφορίες που τον αφορούν, εμπιστευτικότητα που καλύπτει και τις εθνικές εποπτικές αρχές.

Η παρουσία της Διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας στο Φιλοξενία αναμένεται να δώσει την εικόνα των εποπτικών αρχών για την κατάσταση που επικρατούσε στον Συνεργατισμό πριν και μετά το 2013.

Το πρώτο σκέλος των ερευνών της Επιτροπής αναμένεται να ολοκληρωθεί τέλος Νοεμβρίου με την κατάθεση του Υπουργού Οικονομικών. Στη συνέχεια θα πραγματοποιηθεί η μελέτη και αξιολόγηση του υλικού που έχει συλλεχθεί.

ερωτηματολόγιο της Ερευνητικής Επιτροπής. Από μια ενδεχόμενη θετική κατάληξη δεν αποκλείεται να προκύψει η ανάγκη κατάθεσης της Χρυστάλλας Γιωρκάτζη να συνεχισθεί και για δεύτερη μέρα. Πάντως η Ερευνητική Ε-

πιτροπή έχει δεσμευθεί και την Πέμπτη 15 Νοεμβρίου στην περίπτωση που η κατάθεση της Διοικήτριας συνεχισθεί.

Αυλαία

Η κατάθεση της Διοικήτριας αλλά και του Υπουργού Οικονομικών που αναμένεται τέλος Νοεμβρίου θα ρίξει αυλαία στο πρώτο σκέλος της Ερευνητικής Επιτροπής για τον Συνεργατισμό, ωστόσο, το τελικό πόρισμα των Γιώργου Αρέστη, προέδρου, Γιώργου Χαράλαμπος και Γιώργου Γεωργίου, μελών, δεν αναμένεται, σύμφωνα με τις πληροφορίες της «Κ», πριν από το τέλος Φεβρουαρίου. Η ολοκλήρωση του βασικού κορμού των δημόσιων ακρόασεων, για όσους παρακολουθούν το έργο που διεξάγει η Επιτροπή, μπορεί να οδηγήσει σε εκτιμήσεις αναφορικά με τον προσανατολισμό της Επι-

τροπής ως προς το τελικό ζητούμενο που είναι πρόσωπα και ευθύνες για την κατάρρευση του Συνεργατισμού. Τα τρία μέλη της Επιτροπής φαίνεται, από τη διαδικασία στο «Φιλοξενία», πως έχουν σχηματοποιημένη εικόνα για πρόσωπα και καταστάσεις και αυτό που απομένει είναι η αξιολόγηση και η τεκμηρίωση των καταθέσεων που έχουν ληφθεί και όσων αναμένεται να ληφθούν. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα που αποκαλύπτει διαθέσεις της Επιτροπής ήταν η περίπτωση του Νικόλα Χατζηγιάννη, τόσο κατά τη διάρκεια της τριήμερης παρουσίας του στην Επιτροπή όσο και στο φινάλε. Στην προκειμένη περίπτωση, αν κάποιος δει προσεκτικά το περιεχόμενο της υποβολής θέσεων του προέδρου της Επιτροπής και κάνει συγκρίσεις με άλλα πρόσωπα που πέρασαν από το «Φιλοξενία», όχι αυθαίρετα, μπορεί να ισχυρισθεί πως ο πρόεδρος της Επιτροπής φαίνεται να έχει πειστεί αρνητικά για τον ρόλο που είχε ο κ. Χατζηγιάννης στις προστάθεις διάσωσης του Συνεργατισμού που τελικά δεν απέτρεψαν την κατάρρευση. Ωστόσο, η περίπτωση του πρώην προέδρου της ΣΚΤ και πρώην γενικού διευθυντή της, δεν είναι η μοναδική. Σε παρόμοια θέση με τον κ. Χατζηγιάννη βρέθηκαν τουλάχιστον άλλα επτά πρόσωπα που κλήθηκαν και κατέθεσαν.

Το πόρισμα

Το δεύτερο σκέλος του έργου της Ερευνητικής Επιτροπής αναμένεται να είναι διάρκειας τριών μηνών. Μετά το πέρας των δημόσιων ακρόασεων η Ερευνητική Επιτροπή θα ξεκινήσει τη μελέτη και αξιολόγηση του μαρτυρικού και άλλου υλικού που έχει ενώπιόν της. Παράλληλα με τη μελέτη των θα πραγματοποιείται και η συγγραφή του πορίσματος το οποίο υπολογίζεται να είναι έτοιμο περί τα τέλη Φεβρουαρίου, αρχές Μαρτίου. Από τη μελέτη των στοιχείων, εάν και εφόσον χρειαστεί, η Επιτροπή θα είναι σε θέση να προχωρήσει με συμπληρωματικές καταθέσεις υφιστάμενων ή άλλων μαρτύρων.

ΑΡΟΡΟ / Του ΔΗΡΟΥ ΑΡΕΣΤΗ

Οι κρουαζιέρες ταξιδεύουν την Κύπρο στο αύριο

Τις τελευταίες δεκαετίες η ζήτηση των διακοπών κρουαζιέρας παρουσιάζει σταθερή άνοδο. Σύμφωνα με τη Διεθνή Ένωση Κρουαζιέρας (CLIA) φέτος αναμένεται να ταξιδέψουν με κρουαζιερόπλοιο 27,2 εκατ. επιβάτες, συγκριτικά με 25,8 εκατ. το 2017. Ταυτόχρονα, εξαιρετικά αποτελέσματα καταγράφουν οι μεσογειακοί προορισμοί, οι οποίοι ηγούνται της παγκόσμιας αύξησης, σημειώνοντας 8% άνοδο σε σχέση με το 2016.

Ως εκ τούτου, δεδομένου πως η Λεμεσός διαθέτει αρκετές από τις προδιαγραφές για να προσφέρει στις εταιρείες κρουαζιέρων και τους επιβάτες τους μια μοναδική εμπειρία, έχει την ευκαιρία να βρεθεί στο επίκεντρο αυτής της ανάπτυξης.

Παράγοντες όπως η βελτίωση των υποδομών στα κρουαζιερόπλοια και το ευρύ φάσμα επιλογών που προσφέρεται στους έμπειρους ταξιδιώτες συμβάλλουν στη διατήρηση της ζήτησης για τις διακοπές κρουαζιέρας σε υψηλά επίπεδα.

Εξάλλου, η αναβάθμιση των κρουαζιερόπλοιοι τις τελευταίες δύο δεκαετίες υπήρξε ραγδαία, έχοντας σημαντικό οικονομικό αντίκτυπο. Σήμερα, το MSSymphonyoftheSeas—ένα κρουαζιερόπλοιο κατηγορίας Oasis—διαθέτει συνολική χωρητικότητα 228.081 κόρων ενώ μπορεί να φιλοξενήσει 6.680 επιβάτες και 2.200 άτομα προσωπικό. Περιλαμβάνει παγοδρόμιο, τοίχο αναρρίκησης ύψους 43 ποδών και ένα «κεντρικό πάρκο», όπου φιλοξενούνται πάνω από 20.000 τροπικά φυτά. Το 2016, υπολογίζεται πως στον κλάδο της κρουαζιέρας απασχολούνταν 1.021.681 άτομα διεθνώς, δημιουργώντας συνολικά €103 δισ. οικονομικής παραγωγής παγκοσμίως.

Ως αποτέλεσμα της ανοδικής τάσης δημιουργείται ανταγωνισμός μεταξύ των λιμενικών τερματικών σταθμών για τη φιλοξενία των υπερωκεάνιων, καθώς απαιτούνται συγκεκριμένες προδιαγραφές, όπως η γγγύτητα σε δημοφιλείς διαδρομές και διεθνή αεροδρόμια που ευνοούν τη συνέχιση των ταξιδιών. Η γεωγραφική θέση της Κύπρου, η μεγάλη αγορά εργατικού δυναμικού και τα

δύο διεθνή αεροδρόμια που διαθέτει παρέχουν ιδιαίτερα ευνοϊκές συνθήκες για να καταστεί το νησί επιτυχημένος κόμβος ενιαίας εξυπηρέτησης κρουαζιερόπλοιοι (operator ship). Διαθέτοντας βύθισμα που ξεπερνά τα 11 μέτρα και τρεις προβλήτες μήκους πέραν των 400 μέτρων που έχουν τη δυνατότητα να φιλοξενήσουν πολλά σκάφη ταυτόχρονα, το νέο επιβατικό τερματικό της DPWorldLimassol στο λιμάνι Λεμεσού, είναι ειδικά σχεδιασμένο για να εξυπηρετεί τα μεγαλύτερα κρουαζιερόπλοια παγκοσμίως. Μπορεί να υποδεχθεί επιβάτες μετά τη διέλευσή τους από τη Διώρυγα του Σουέζ, κατά την είσοδό τους στη Μεσόγειο, διασφαλίζοντας τη συνέχιση του ταξιδιού τους λόγω της εύκολης πρόσβασης στα διεθνή αεροδρόμια. Επιπλέον, ο τερματικός σταθμός κρουαζιέρας μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως χώρος διεξαγωγής εκδηλώσεων, ακόμη και κατά την κατάπλευση των κρουαζιερόπλοιοι, προσελκύνοντας ντόπιους και ξένους επισκέπτες. Παράλληλα, η διαχειρίστρια εταιρεία εγκαίνιασε πρόσφατα μια νέα διαδικτυακή πλατφόρμα ενημέρωσης με στόχο την προώθηση του τουρισμού κρουαζιέρας στην Κύπρο και την υποστήριξη των επιβατών και των εταιρειών κρουαζιέρας. Η δημιουργία της ιστοσελίδας αντικατοπτρίζει την πελατοκεντρική προσέγγιση της εταιρείας που επικεντρώνεται στην ενίσχυση της παρουσίας της Κύπρου στον περιφερειακό χάρτη κρουαζιέρας μέσω στοχευμένων και συστηματικών ενεργειών. Με τη ζήτηση των διακοπών κρουαζιέρας να αυξάνεται και την τεχνολογική πρόοδο να καθιστά τη δημιουργία μεγαλύτερων πλοίων δυνατή και οικονομικά βιώσιμη, το μέλλον του κλάδου διαγράφεται ευόιο. Ιδιαίτερα για τα λιμάνια που έχουν τη δυνατότητα φιλοξενίας μεγάλων κρουαζιερόπλοιοι και παρέχουν πρόσβαση σε δημοφιλείς προορισμούς, οι προοπτικές που διανοίγονται είναι τεράστιες.

*Αιτουργός Επικοινωνίας DPWorldLimassol
www.dpworldlimassol.com

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΝΕΥΡΟΛΟΓΙΑΣ & ΓΕΝΕΤΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΜΟΡΙΑΚΗΣ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΥΠΡΟΥ

διαγωνισμός

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΦΙΣΑΣ

ΘΕΜΑ: ΥΓΕΙΑ & ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Βάλτε τη δημιουργικότητά και τις δεξιότητές σας για να δημιουργήσετε μια αφίσα, η οποία θα μεταδίδει το φετινό μήνυμα για την παγκόσμια μέρα περιβάλλοντος

3 ΜΕΓΑΛΟΙ ΝΙΚΗΤΕΣ ΚΕΡΔΙΖΟΥΝ ΑΠΟ 1 ΠΟΔΗΛΑΤΟ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ: WWW.CING.AC.CY/CSMM/
ΚΑΤΑΛΗΚΤΙΚΗ ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΥΠΟΒΟΛΗΣ
10 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

ΜΕΓΑΣ ΧΩΡΗΓΟΣ: **cyta**
ΧΩΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**
ΥΠΟ ΤΗΝ ΑΙΓΙΔΑ: **ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΥΠΡΟΥ**

1st Annual Symposium
Center of Excellence in Risk
& Decision Sciences (CERIDES)

Nicosia
Risk Forum
2018

Wednesday, 14 November 2018

Cultural Center,
European University Cyprus

Organiser:

European University Cyprus

CERIDES
Centre of Excellence in Risk & Decision Sciences

Platinum Sponsor:

SPACE

Gold Sponsors:

VASSILIKO CEMENT SINCE 1963 | BLUESUN AUTOMATION LTD | ONENET | ALTUS LSA | FTN | aditess | ISPIRAL

Bronze Sponsor:

vttv

Media Sponsor:

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Τα ενοίκια θα συνεχίσουν την ανοδική πορεία τους

Η άνοδος των ενοικίων προμηνύει αυξήσεις και στις τιμές πώλησης κατοικιών

Της **ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ**

Οι **εικόνας** με τα αντισκννα έξω από την επαρχιακή διοίκηση Λεμεσού, μέσα στα οποία διανυκτέρευαν άστεγοι έχοντας στο πλευρό τους και πολίτες οι οποίοι εξέφρασαν συμβολικά την στήριξη τους, με στόχο να λειτουργήσει ως μοχλός πίεσης ώστε να αναγκάσει την πολιτεία να «δει» το ρόλι των τιμών των ενοικίων στην Λεμεσό και τις κοινωνικές προεκτάσεις, είχε ήδη αποτέλεσμα. Το θέμα των ψηλών ενοικίων ενεγράφη στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εσωτερικών και αναμένεται ότι θα συζητηθεί σε επόμενες συνεδρίες, ενδεχομένως και πριν το τέλος Νοεμβρίου. Στην συζήτηση

Στην επιτροπή Εσωτερικών αρχίζει η συζήτηση για το θέμα της αύξησης των τιμών στα ενοίκια, θα κληθούν να παραστούν Κωνσταντίνος Πετρίδης και Ζέτα Αιμιλιανίδου.

θα κληθούν να παραστούν ο υπουργός Εσωτερικών Κωνσταντίνος Πετρίδης και η υπουργός Εργασίας Ζέτα Αιμιλιανίδου, οι οποίοι αναμένεται ότι θα είναι σε θέση να παραθέσουν κάποιες πρώτες εισηγήσεις για το τι δέον γενέσθαι για αντιμετώπιση του. Φυσικά αναμένεται ότι θα πρόκειται για την πρώτη συζήτηση από την οποία δεν θα πρέπει να αναμένονται συγκεκριμένες αποφάσεις. Ωστόσο, είναι σαφές ότι η συζήτηση στην Βουλή, ανοίγει ένα κύκλο δημόσιου διαλόγου για τις τιμές των ενοικίων, και την ανάγκη δημιουργίας ενός δικτύου προστασίας των πολιτών. «Είναι αλήθεια ότι το

πρόβλημα είναι πρωτοφανές. Όταν άστεγοι κοιμούνται σε κρεβατάκια θαλάσσης, είναι φανερό ότι δεν υπάρχει δίκτυο προστασίας. Θα πρέπει να εξετάσουμε τους λόγους που οδηγούν στις μεγάλες αυξήσεις, και να βρούμε τρόπους στήριξης του κόσμου», δήλωσε στην «Κ» η πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών Ελένη Μαύρου.

Μονάρι από 1000 ευρώ

Στο επίκεντρο της συζήτησης για τις τιμές των ενοικίων είναι σε κάθε περίπτωση η Λεμεσός. Έχει καταγραφεί τον τελευταίο χρόνο αύξηση όχι μόνο στα ενοίκια αλλά και στις τιμές των ακινήτων. Σε ό, τι αφορά την πρώτη περίπτωση, ψάχνοντας σε μηχανές αναζήτησης για ενοίκιο διαμερισμάτων ενός υπνοδωματίου στην Λεμεσό, χωρίς ιδιαίτερη προτίμηση περιοχής, καταρχήν διαπιστώνεται ότι τα αποτελέσματα αναζήτησης είναι πολύ περιορισμένα. Ωστόσο, το εύρος των τιμών είναι μια άλλη υπόθεση. Ο ενδιαφερόμενος ενοικιαστής έχει την δεδομένη περίοδο να επιλέξει μεταξύ πέντε διαμερισμάτων, με κατώτατο όριο ενοικίου τα 610 ευρώ και ψηλότερο τα 1700 ευρώ. Η τελευταία δε περίπτωση αφορά περίπτωση για διαμέρισμα με εμβαδόν 50 τμ.

Στην περίπτωση της Λευκωσίας, μπορεί οι τιμές να είναι πιο προσιτές σε σχέση με την Λεμεσό ωστόσο κατά μέσο όρο κυμαίνονται στα 600 ευρώ. Από μια μικρή έρευνα αγοράς εξάγεται το συμπέρασμα ότι η προσφορά διαμερισμάτων και οικιών στην Λεμεσό είναι μειωμένη, κάτι που αυξάνει το ύψος των τιμών. Σε συγκεκριμένα ιστοσελίδα υπάρχουν αναρτημένες μόλις 85 αγγελίες ενώ ο μέσος όρος τιμής ανέρχεται στα 12,68 ευρώ ανά τμ., ενώ τα στοιχεία δεν διαφοροποιούνται ούτε σε άλλες ανάλογες ιστοσελίδες. Στην περίπτωση της Λευκωσίας οι αναρτημένες αγγελίες ξεπερνούν τις 350, ενώ

ΤΕΠΑΚ, Airbnb, καζίνο και μαρίνα, είναι οι βασικοί λόγοι που τα ενοίκια είναι πιο «αιμνημένα» στην Λεμεσό σύμφωνα με την τελευταία έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας.

ο μέσος όρος της τιμής του τ.μ. είναι περίπου 8 ευρώ. Δεδομένα που δείχνουν αφενός ότι η αγορά ενοικιαστών ακινήτων στην πρωτεύουσα δεν έχει κορεστεί, και αφετέρου ότι οι τιμές στην Λευκωσία αν και αυξημένες, είναι σαφώς πιο κάτω σε σχέση με την Λεμεσό.

Πιο ελκυστική η αγορά

Το ράλι των τιμών των ενοικίων δεν έφτασε ακόμα στο ζενίθ του σύμφωνα με τον πρόεδρο του RICS Κύπρου, Θωμά Δημόπουλο. Μιλώντας στην «Κ» ο κ. Δημόπουλος επισημειώνει ότι στο πλαίσιο του κύκλου ακινήτων, όχι μόνο οι τιμές των ενοικίων θα συνεχίσουν να αυξάνονται, αλλά η αυξητική τάση αποτελεί προπομπή για επικείμενη αύξηση στις τιμές πώλησης των ακινήτων. Αυτή την στιγμή η απόδοση των ακινήτων, δηλαδή η σχέση μεταξύ του ετήσιου ενοικίου και της αγοραίας αξίας του ακινήτου είναι περίπου στο 7% και θεωρείται ιδιαίτερα ελκυστική για να ο-

δηγήσει σε αγορά ακινήτου. Ωστόσο, η τάση προς τα ενοίκια έναντι της αγοράς ακινήτου η οποία έχει επικρατήσει μετά το 2013, δεν έχει ακόμα ξεπεραστεί, και ενισχύεται αφενός από την ανασφάλεια για την αποπληρωμή ενός ακινήτου πολλών δεκάδων χιλιάδων ευρώ, και αφετέρου από το γεγονός ότι τα στεγαστικά δάνεια εν αντιθέσει με προ κρίσης εποχή, παραχωρούνται πλέον με πολύ αυστηρά κριτήρια, σημειώνει ο κ. Δημόπουλος. «Έτσι δημιουργείται υψηλότερη ζήτηση στα ενοίκια και κατά συνέπεια αύξηση στις τιμές των ενοικίων», αναφέρει ο σχετικός.

Ακριβότερα κατά 5%

Ήδη η αύξηση στις τιμές των ακινήτων αποτυπώνεται στα ευρήματα του δείκτη RICS (Royal Institution of Chartered Surveyors), τα οποία καταγράφουν για το πρώτο εξάμηνο του 2018 συν 5% για τις τιμές των κατοικιών, κατά 2% στα ακίνητα εμπορικής

Από 600-1000 ευρώ οι διαθέσιμες τιμές για ένα μονάρι στη Λεμεσό, 600 ευρώ ο μέσος όρος ενοικίου στη Λευκωσία.

χρήσης και 12% στα γραφεία. Σύμφωνα δε με τους δείκτες τιμών της Κεντρικής Τράπεζας για διαμερίσματα και οικίες, ο Δείκτης Τιμών Κατοικιών αυξήθηκε το δεύτερο τρίμηνο του 2018 κατά 1,7%, ενώ πλην της επαρχίας Πάφου, όλες οι υπόλοιπες επαρχίες παρουσίασαν άνοδο. Η μεγαλύτερη αύξηση στις τιμές οικιών σε ετήσια βάση καταγράφηκε στην Αμμόχωστο της τάξης του 4,6% και στην Λεμεσό ως προς τις τιμές των διαμερισμάτων (συν 6,1%). Σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, στην επαρχία Λευκωσίας οι τιμές διαμερισμάτων ση-

μείωσαν ετήσια αύξηση 1,6%, στην Πάφο 5,5%, στη Λάρνακα 2,3% και στην Αμμόχωστο 1,5%.

Γιατί ακριβαίνει η Λεμεσός

Σύμφωνα με την έκθεση της Κεντρικής Τράπεζας, η αύξηση των τιμών ακινήτων και δη διαμερισμάτων στην επαρχία Λεμεσού αποδίδεται σε τέσσερις βασικούς παράγοντες. Κατ' αρχάς, στην παρουσία του ΤΕΠΑΚ στο κέντρο της πόλης που ενισχύει την ζήτηση για διαμονή λόγω των φοιτητών. Κατά δεύτερο, σημαντικό ρόλο διαδραματίζει και η αυξημένη ζήτηση που παρατηρείται για την περιοχή μέσω της πλατφόρμας Airbnb, ενώ η τάση των τιμών επηρεάζεται και από την λειτουργία της μαρίνας αλλά και από την απόφαση για δημιουργία του καζίνο. Πρόκειται για παράγοντες οι οποίοι οδηγούν στην αύξηση των τιμών στην παραλιακή Λεμεσό σε σχέση με την υπόλοιπη Λεμεσό αλλά και την υπόλοιπη Κύπρο.

Με φουρτούνες αρχίζει αύριο ο διάλογος στην ΜΕΠΕΥ

Προς εξέταση τα σημεία διαφοράς μεταξύ κυβέρνησης – εκπαιδευτικών οργανώσεων – Αντιδράσεις για την αιζέντα

Του **ΝΙΚΟΛΑ ΠΕΤΡΟΥ**

Νέες φουρτούνες φέρεται να έρχονται στον τομέα της εκπαίδευσης. Μπορεί κατά τους τελευταίους μήνες οι εμπλεκόμενοι φορείς να κάθονται μαζί στο τραπέζι του διαλόγου και να επιλύουν σιγά – σιγά τα όποια προβλήματα εμφανίζονται στα της παιδείας όπως τα θέματα ασφάλειας και υγείας, ωστόσο, η κρίση που ξέσπασε το περασμένο καλοκαίρι στην παιδεία έχει αφήσει ορισμένες εκκρεμότητες ανοικτές. Συγκεκριμένα, αύριο Πέμπτη 15 Νοεμβρίου, έχει συγκληθεί η συνεδρία της Μικτής Επιτροπής Προσωπικού Εκπαιδευτικών Υπηρεσίας (ΜΕΠΕΥ) για τα εργασιακά θέματα που αφορούν τον τομέα της εκπαίδευσης. Η συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στο Υπουργείο Οικονομικών και θα συζητηθούν συνολικά έξι εργασιακά θέματα τα οποία παρατέθηκαν στην Ολομέλεια της ΜΕΠΕΥ βάσει της απόφασης της αρμόδιας Υπουργικής Επιτροπής. Η συνεδρία είναι στο πλαίσιο της συμφωνίας μεταξύ της Διυπουργικής Επιτροπής και των εκπαιδευτικών οργανώσεων, κατά την άρση του αδιεξόδου της τριμήνιας κρίσης που ξέσπασε το περασμένο καλοκαίρι. Όπως πληροφορείται η «Κ», η Γραμματεία της ΜΕ-

Οι **εκπαιδευτικές** οργανώσεις θα διαμαρτυρηθούν ενώπιον της ΜΕΠΕΥ γιατί έχει παρακαμφθεί επιμελώς το θέμα της «πίστωσης» που έπρεπε να συζητηθεί εκ των πρώτων θεμάτων.

Η κυβέρνηση αντι διαλόγου επιθυμεί να συνεχίσει τον καλοκαιρινό της μονόλογο υποστηρίζει ο Χάρης Χαραλάμπους.

ΠΕΥ έχει προσκαλέσει στη συνεδρία τους Προέδρους της ΠΟΕΔ, ΟΕΛΜΕΚ, ΟΛΤΕΚ, ΟΕΔΕ και ΣΕΜΕΚ, αλλά και τον Γενικό Γραμματέα της ΠΑΣΥΔΥ. Βάσει της ημερήσιας διάταξης αναμένεται να εξεταστούν ο βιολογικός παράγοντας των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, τα καθήκοντα του Υπεύθυνου Τμήματος, ο εξορθολογισμός του διδακτικού χρόνου, ο συνδικαλιστικός χρόνος, το σύστημα απαλλαγών και οι αργίες.

Αντιδρά η ΠΟΕΔ

Την αντίδραση του Γενικού Γραμματέα της ΠΟΕΔ, Χάρη Χαραλάμπους, φέρνει η ημερήσια διάταξη των θεμάτων που θα συζητηθούν ενώπιον της ΜΕΠΕΥ. Ο κ. Χαραλάμπους, μέσω γραπτής τοποθέτησης, αναφέρει, μεταξύ άλλων, πως η κυβέρνηση και ο Υπουργός Παιδείας αντί διαλόγου για όλα τα

θέματα, επιθυμούν να συνεχίζουν τον καλοκαιρινό τους μονόλογο στην ΜΕΠΕΥ. Αυτό θα οδηγήσει ξανά δυστυχώς σε αδιέξοδο». Τονίζει επίσης πως τα θέματα που γράφτηκαν στην ημερήσια διάταξη είναι μόνο τα θέματα που επέλεξε η Κυβέρνηση. Σύμφωνα με πληροφορίες της «Κ», οι εκπαιδευτικές οργανώσεις θα διαμαρτυρηθούν ενώπιον της ΜΕΠΕΥ γιατί έχει παρακαμφθεί επιμελώς το θέμα της «πίστωσης» που έπρεπε να συζητηθεί εκ των πρώτων θεμάτων, αφού ήταν ένα εκ των κύριων θεμάτων στο οποίο διαφωνήσαν οι δύο πλευρές και κατά την άρση του αδιεξόδου της κρίσης στον τομέα την εκπαίδευσης είχε παραπεμφθεί ως διαφανειακή στην ΜΕΠΕΥ. Επίσης, ο κ. Χαραλάμπους αναφέρει πως από την ημερήσια διάταξη απουσιάζουν τα 55 θέματα τα οποία είχαν εγγραφεί από τις εκπαιδευτικές οργανώσεις, ενώ υπογραμμίζει ότι «αν έτσι εξακολουθεί να εννοεί τον διάλογο αυτή η Κυβέρνηση, δεν θα αρχίσει και δεν θα τελειώσει ποτέ». «Σε καμία περίπτωση δεν πρέπει ως εκπαιδευτικές οργανώσεις να επιτρέψουμε την επανάληψη του κακόγυσου καλοκαιρινού έργου που στήθηκε και παίχθηκε σε βάρος του εκπαιδευτικού κόσμου από τον ΥΠΠ και την Κυβέρνηση», κατέληξε.

Λάρνακα - Βουκουρέστι, και μετά... όλη η Ευρώπη!

(357) 22 755 300

www.blueairweb.com

Ο κλάδος της αυτοκινητοβιομηχανίας είναι ένας από τους ισχυρότερους στη Γερμανία, απασχολεί περισσότερα από 740.000 άτομα και αντιπροσωπεύει το 35,4% της αγοράς στην Ευρώπη.

Παραμένει η απειλή αμερικανικών δασμών στα αυτοκίνητα προειδοποιεί ο Γιούνκερ

Μπορεί να αποφευχθεί μια νέα εμπορική σύγκρουση μεταξύ ΗΠΑ και Ε.Ε το καλοκαίρι, αλλά αυτή η εκκευρία θα διαρκέσει μέχρι τα τέλη του έτους, ιδιαίτερα σε ό,τι αφορά το ζήτημα των δασμών στα αυτοκίνητα, προειδοποιεί ο πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Ο Ζαν-Κλοντ Γιούνκερ υπενθύμισε σε ομιλία στο Βερολίνο πως ο προσδοκώμενος κλάδος των αυτοκινητοβιομηχανιών στην Ευρώπη, ειδικότερα στη Γερμανία, διατρέχει

Οι αγοραπωλησίες αυτοκινήτων αντιπροσωπεύουν το 10% του συνολικού εμπορίου ανάμεσα σε ΗΠΑ και Ε.Ε.

ακόμη κίνδυνο επιβολής δασμών 25% από τις ΗΠΑ.

Ο Λευκός Οίκος έχει δώσει εντολή για την ολοκλήρωση έρευνας ώστε να διευκρινιστεί εάν οι εισαγωγές αυτοκινήτων από την Ε.Ε. απειλούν την αμερικανική αυτοκινητοβιομηχανία, η οποία είναι κρίσιμη για τη χώρα. Η πρόθεσή του να την ολοκληρώσει η έρευνα έχει οριστική περίπτωση στις αρχές του επόμενου έτους. Το καλοκαίρι, ο κ. Γιούνκερ και ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ κατέβηκαν σε ανακωχή επί του θέματος.

Οι ΗΠΑ υποσχέθηκαν να μη φορολογήσουν τις εισαγωγές αυτοκινήτων από την Ε.Ε. μέχρι τα τέλη του τρέχοντος έτους και οι Βρυξέλλες να μην προχωρήσουν σε αντίποινα. Μια τέτοια εξέλιξη θα οδηγήσει σε αύξηση των τιμών ενός μέσου ευρωπαϊκού αυτοκινήτου

στης ΗΠΑ κατά 10.000 δολάρια, σύμφωνα με εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι αγοραπωλησίες αυτοκινήτων αντιπροσωπεύουν το 10% του συνολικού εμπορίου ανάμεσα σε ΗΠΑ και Ε.Ε., σύμφωνα με στοιχεία της ευρωπαϊκής ένωσης κατασκευαστών αυτοκινήτων (European Automobile Manufacturers Association). Στις ΗΠΑ καταλήγουν οι περισσότερες εξαγωγές αυτοκινήτων της Ε.Ε., αντιπροσωπεύοντας το 29,3% της συνολικής αξίας των πωλήσεων των κρατών-μελών στο εξωτερικό. Ο κλάδος της αυτοκινητοβιομηχανίας είναι ένας από τους ισχυρότερους στη Γερμανία, απασχολεί πάνω από 740.000 άτομα και αντιπροσωπεύει το 35,4% της αγοράς στην Ευρώπη.

Η επίτροπος Εμπορίου της Ε.Ε., Σεσίλια Μάλμστρομ, δήλωσε την Παρασκευή πως η κυβέρνηση Τραμπ δεν έχει εκδηλώσει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για μια μεταξύ τους συμφωνία. Από την πλευρά της, η Ε.Ε. πρόκειται να μειώσει τους δασμούς σε ορισμένες κατηγορίες βιομηχανικών προϊόντων που προέρχονται από τις ΗΠΑ. Η κ. Μάλμστρομ έχει, μάλιστα, δηλώσει πως οι Βρυξέλλες είναι «έτοιμες να ξεκινήσουν τις εργασίες» προς την επίτευξη αυτού του σκοπού. Οι ΗΠΑ έχουν ήδη επιβάλει δασμούς στις εισαγωγές κάλυβα και αλουμινίου, ενώ οι Βρυξέλλες έχουν αντιδράσει με αντίποινα σε συγκεκριμένη λίστα προϊόντων από τις ΗΠΑ. Η κυβέρνηση του Ντόναλντ Τραμπ θεωρεί πως το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ είναι ένδειξη αδυναμίας της οικονομίας. Ο Γουίλιαμ Ρος, υπουργός Εμπορίου των ΗΠΑ, είπε πως δύο είναι τα βασικά αίτια: το εμπόριο με την Κίνα και οι εισαγωγές αυτοκινήτων.

BLOOMBERG

Επιστρέφουν σταδιακά οι ξένοι επενδυτές στην Τουρκία

Καθοριστικός παράγοντας, η εξομάλυνση των σχέσεων με τις ΗΠΑ

Με θετικό μάτι βλέπουν ξανά τα περισσότερα στοιχεία της Τουρκίας οι ξένοι επενδυτές όπως φάνηκε και από την επιτυχή δημοπρασία τουρκικών ομιολόγων τον περασμένο μήνα, όταν το 60% των ομιολόγων αγοράστηκε από Αμερικανούς. Η μεταστροφή των ξένων επενδυτών, όμως, που επί μήνες γύριζαν την πλάτη στην Τουρκία και οδηγούσαν την τουρκική λίρα σε θεματική πτώση, δεν οφείλεται σε βελτίωση των οικονομικών δεδομένων της.

Καθοριστικός παράγοντας είναι η εξομάλυνση των σχέσεων της Αγκυρας με την Ουάσιγκτον, όπως εξίσου καθοριστική υπήρξε μέχρι προσφάτως η μεταξύ τους κρίση που προκάλυψε φυγή των επενδυτών.

Απελευθέρωση πάστορα

Το εναρκτικό λάκτιο για την επανεκκίνηση των διμερών σχέσεων και τη συνεπαικώδη ανάκαμψη του αισθήματος των επενδυτών έδωσε στις αρχές του περασμένου μήνα η απόφαση της Αγκυρας να απελευθερώσει τον Αμερικανό πάστορα Μπράνσον. Η κράτηση του Μπράνσον από τις τουρκικές αρχές επί δύο χρόνια είχε οξύνει την κρίση που σοβούσε στις σχέσεις των δύο νατοϊκών συμμάχων τα τελευταία χρόνια. Αφετρία της ήταν η συγκρουσμένη συμφέροντα των δύο πλευρών στη Συρία και αποφασιστικός σταθμός που την κλιμάκωσε η στάση της Ουάσιγκτον στην απόπειρα πραξικοπήματος κατά του Ερντογάν το καλοκαίρι του 2016. Με την απελευθέρωση του Μπράνσον ακολούθησαν ανταποδοτικές κινήσεις από πλευράς της Ουάσιγκτον, που ανακάλεσε τις οικονομικές κυρώσεις κατά δύο μελών της κυβέρνησης Ερντογάν. Στην αρχή της εβδομάδας, άλλωστε, η αμερικανική κυβέρνηση συμπεριελάβε και το μεγαλύτερο διυλιστήριο της Τουρκίας στις εξαιρέσεις που έκανε από το εμπόριο κατά του Ιράν.

Η Halkbank

Παράλληλα, όμως, καταλυτική είναι η προοπτική που διαφαίνεται από την αρχή της εβδομάδας για θετικές εξελίξεις στην πολυκρητη υπόθεση της τουρκικής τράπεζας Halkbank. Πρόκειται για την τουρκική τράπεζα που κατηγορείται από την Ουάσιγκτον ότι παραβίασε το εμπόριο κατά του Ιράν διευκολύνοντας συναλλαγές της Τεχεράνης και μεταβιβάσεις κεφαλαίων σε ιρανικές τράπεζες. Ο πρώην υποδιευθυντής της τράπεζας, Μεχμέτ Χακάν Ατίλα, έχει μάλιστα καταδικαστεί από την αμερικανική Δικαιοσύνη σε ποινή φυλάκισης 32 μηνών για τον ίδιο λόγο.

Στην αρχή της εβδομάδας, όμως, ο Τούρκος υπουργός Οικονομικών, Μπεράτ Αλμπαϊράκ, προέβλεψε θετικές εξελίξεις έπειτα από «εποικοδομητική»

Θετικές εξελίξεις αναμένονται και στην πολυκρητη υπόθεση της τουρκικής τράπεζας Halkbank. Πρόκειται για την τουρκική τράπεζα που κατηγορείται από την Ουάσιγκτον ότι παραβίασε το εμπόριο κατά του Ιράν, διευκολύνοντας συναλλαγές της Τεχεράνης και μεταβιβάσεις κεφαλαίων σε ιρανικές τράπεζες.

Στη δημοπρασία τουρκικών ομιολόγων τον περασμένο μήνα, το 60% των τίτλων αγοράστηκε από Αμερικανούς.

συνάντηση που είχε με τον Αμερικανό ομιολόγο του Στίβεν Μνούστιν. Αισιοδοξία πως η υπόθεση βρίσκεται «σε καλό δρόμο» εξέφρασε, άλλωστε, και ο Τούρκος πρόεδρος, Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Ακολούθησε μια μάλλον συμβολική κίνηση της αμερικανικής κυβέρνησης, που υποσχέθηκε αμοιβή σε όποιον δώσει πληροφορίες και βοηθήσει στη σύλληψη ηφαιτών στελεχών του κούρδικου κινήματος PKK.

Τείνουν, έτσι, να εκλείψουν ορισμένες εστίες έντασης ανάμεσα στις δύο χώρες που είχαν ισχυρότατο αντίκτυπο στην εμπιστοσύνη των επενδυτών, καθώς είχαν συνδυασθεί με εγγενείς παθογένειες της τουρκικής οικονομίας, όπως το έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών και ο επίμονο διψήφιος πληθωρισμός. Δεν έχουν, ωστόσο, εκλείψει όλοι οι παράγοντες που θα μπορούσαν να επαναφέρουν την κρίση στις σχέσεις της Ουάσιγκτον με την υπερδύναμη. Η Τουρκία δεν έχει εγκαταλείψει το σχέδιό της να αγοράσει από τη Ρωσία πυραύλους S-400, ενώ παρατείνει την κράτηση τριών ακόμη στελεχών της διπλωματικής αποστολής των ΗΠΑ και έναν επιστημονικό συνεργάτη της NASA. Εξακολουθεί, άλλωστε, να ζητεί άρση της σύλληψης ηφαιτών στελεχών του κούρδικου κινήματος PKK.

ουλέν, τον οποίο κατηγορεί ότι ενορχιστρώσε την απόπειρα πραξικοπήματος το 2016.

Η Συρία

Και βέβαια, ο κυριότερος κίνδυνος για τις σχέσεις Αγκυρας - Ουάσιγκτον είναι η Συρία. Η αμερικανική κυβέρνηση έχει στηρίξει τους Κούρδους αντάρτες στη Συρία, ενώ ο τουρκικός στρατός έχει εισβάλει στην πόλη Μανμπίζ στη βόρεια Συρία, όπου βρίσκεται αμερικανικά στρατεύματα. Όπως τονίζει η Αναστασία Λεβάντοβα, στέλεχος του fund Blackfriars Asset Management στο Λονδίνο, η προσδοκία των επενδυτών είναι πως η Ουάσιγκτον θα δώσει περισσότερα κίνητρα στην Τουρκία για να διευκολύνει μια λύση στο Συριακό.

ΡΟΥΜΠΙΝΑ ΣΠΑΘΗ

Πιέσεις Γαλλίας προς Γερμανία για προϋπολογισμό Ε.Ε.

Έντονες πιέσεις ασκεί η γαλλική κυβέρνηση στο Βερολίνο για την ταχύτερη λήψη αποφάσεων στα θέματα του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού και της φορολόγησής τους και οι τεχνολογικές εταιρειών. Η Γερμανία ανταποκρίθηκε αλλάζοντας στάση στην επιβολή ψηφιακού φόρου και πλέον είναι θετική στη λήψη απόφασης πριν από το τέλος του 2018. Όπως φάνηκε στη συνέντευξη του Γάλλου υπουργού Οικονομικών, Μπρινόν Λε Μερ, στη γερμανική εφημερίδα Handelsblatt, η γαλλική πλευρά είναι εξαιρετικά ενωχλημένη από την αργή ανταπόκριση της Γερμανίας στις προτάσεις που είχε θέσει στο τραπέζι ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν τον Σεπτέμβριο του 2017. Σύμφωνα με αρκετούς αναλυτές, η Γερμανία επικαλείται εσωτερικά προβλήματα καθυστερώντας τη λήψη αποφάσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, καθώς φοβάται πως θα δημιουργηθεί μια ζώνη μεταφορής δημοσιονομικών πόρων. Παρ' όλα αυτά, ο Λε Μερ φάνηκε βέβαιος, στα συνεντεύξεις που παραχώρησε στη Handelsblatt, ότι θα ληφθούν σημαντικές αποφάσεις στη συνεδρίαση

Στροφή 180 μοιρών έκανε το Βερολίνο στο θέμα του ευρωπαϊκού ψηφιακού φόρου, με τον Ολαφ Σολτς, υπ. Οικονομικών της Γερμανίας, να υποστηρίζει τη γαλλική πρόταση.

των υπουργών Οικονομικών της Ευρώπης στις 4 Δεκεμβρίου, αλλά αυτό απαιτεί σημαντική υποχώρηση από τη γερμανική πλευρά. «Η Γερμανία πρέπει να σταματήσει να χρησιμοποιεί την εσωτερική πολιτική της κατάσταση ως δικαιολογία για να καθυστερεί επιεισορές πολιτικές αποφάσεις της Ευρώπης», δήλωσε ο Λε Μερ, αναφερόμενος στην πολιτική κρίση της Γερμανίας και στην αποχώρηση της Μέρκελ από την πολιτική σκηνή στο τέλος της θητείας της το 2021. «Οι Ευρωπαίοι δεν μπορούν να περιμένουν άλλο», τόνισε διότι πιστεύει ότι ο ευρωπαϊκός προϋπολογισμός είναι απαραίτητο όπλο για την αντιμετώπιση μιας μελλοντικής ευρωπαϊκής κρίσης. «Είτε θα δημιουργηθεί ευρωπαϊκός προϋπολογισμός είτε δεν θα υπάρχει πια η Ευρώπη», είχε τονίσει τον Οκτώβριο ο Λε Μερ στη γερμανική εφημερίδα Sueddeutsche Zeitung. Το όραμα για την Ευρώπη, σύμφωνα με τον Γάλλο υπουργό Οικονομικών, είναι η μετατροπή της σε μια ειρηνική αυτοκρατορία παρόμοια με τις ΗΠΑ και την Κίνα, η οποία θα βασίζεται στις αρχές του κράτους δικαίου. Στροφή

180 μοιρών έκανε το Βερολίνο στο θέμα του ευρωπαϊκού ψηφιακού φόρου, με τον Ολαφ Σολτς, υπουργό Οικονομικών της Γερμανίας, να υποστηρίζει τη γαλλική πρόταση και να επιδιώκει τη λήψη δεσμευτικής απόφασης τον Δεκέμβριο. Έπειτα από μήνες διαπραγματεύσεων η γερμανική κυβέρνηση συμφώνησε τον Ιούνιο στην επιβολή φόρου 3% επί των εσόδων σε εταιρείες τεχνολογίας, όπως οι αμερικανικοί κολοσσοί Google και Amazon, διότι όπως ισχυρίζεται και ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν οι μεγαλύτερες εταιρείες τεχνολογίας του κόσμου έχουν ασυνήθιστα χαμηλή φορολογία. Το Παρίσι έχει απαιτήσει να ληφθεί απόφαση μέχρι το τέλος του 2018. Εν τω μεταξύ, στην τελευταία συνεδρίαση των υπουργών Οικονομικών της Ευρώπης η Δανία, η Σουηδία και η Ιρλανδία διαφώνησαν στην επιβολή του ευρωπαϊκού φόρου, καθώς φοβούνται την επίπτωση που θα έχει στην ανταγωνιστικότητα της οικονομίας τους. «Αν οι διαπραγματεύσεις προχωρήσουν με αυτόν τον ρυθμό, σε 100 χρόνια ακόμα θα διαπραγματευόμαστε», δήλωσε ο Σολτς.

Πλεόνασμα 1,83 δισ. δολ. στο ισοζύγιο για Τουρκία

Η Τουρκία εμφάνισε τον Σεπτέμβριο πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ύψους 1,83 δισ. δολαρίων. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε χθες στη δημοσιότητα η Τράπεζα της Τουρκίας, ήταν ο δεύτερος συναπτός μήνας που η γειτονική χώρα εμφάνισε πλεόνασμα.

Ήταν, πάντως, χαμηλότερο από τα 2 δισ. δολάρια που προέβλεπαν οικονομικοί αναλυτές σε δημοσκόπηση του Reuters. Αποτελεί, ωστόσο, θετική ένδειξη για την τουρκική οικονομία καθώς έχει προηγηθεί τον Αύγουστο πλεόνασμα ύψους 1,863 δισ. δολαρίων, που ήταν και το πρώτο μετά τρία χρόνια. Όπως επισημαίνουν αναλυτές του Reuters, καθοριστικός παράγοντας που οδήγησε στο πλεόνασμα ήταν η αναπόφευκτη μείωση των εισαγωγών. Έκουν προηγηθεί η ραγδαία υποτίμηση του τουρκικού νομισματός και η συνεπαικώδη αύξηση της τιμής των εισαγόμενων προϊόντων. Παρά την ανάκαμψη που σημειώνει από τον Σεπτέμβριο και τη γενναία αύξηση των επιτοκίων, η τουρκική λίρα έχει χάσει

το 30% της αξίας της έναντι του δολαρίου από την αρχή του έτους.

Η είδηση ότι η χώρα εμφανίζει σταθερά πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών δεν επηρέασε, πάντως, την αγορά συναλλάγματος και η ισοτιμία της τουρκικής λίρας παρέμεινε στις 5,5 τουρκικές λίρες προς ένα δολάριο. Τον Σεπτέμβριο ο υπουργός Οικονομικών, Μπεράτ Αλμπαϊράκ, παρουσίασε και έθεσε σε εφαρμογή το νέο οικονομικό πρόγραμμα της κυβέρνησης. Στόχος του είναι η μείωση του ελλείμματος τρεχουσών συναλλαγών στο 4,7% φέτος, στο 3,3% το επόμενο έτος και στο 2,7% το 2020. Σημειώτέον ότι τον Σεπτέμβριο του 2017 η Τουρκία εμφάνισε έλλειμμα τρεχουσών συναλλαγών ύψους 4,441 δισ. δολαρίων. Το επίμονο υψηλό έλλειμμα της Τουρκίας σε συνδυασμό με τον διψήφιο πληθωρισμό της υπήρξε για μεγάλο χρονικό διάστημα και μέχρι προσφάτως αιτία προβληματισμού για τους ξένους επενδυτές, καθώς αντανακλούσε τη μεγάλη εξάρτησή της από το ξένο κεφάλαιο.

Δυσοίωνες προβλέψεις για Τουρκία και Αργεντινή

Πολλά δεινά περιμένουν τις οικονομίες της Τουρκίας και της Αργεντινής, μολοντί οι δύο χώρες κατόρθωσαν, προς το παρόν, να ανακόψουν τη ραγδαία πτώση των νομισμάτων τους. Στην προειδοποίηση αυτή προέβη χθες ο οίκος Moody's, που προβλέπει πως ο θεματική πτώση της τουρκικής λίρας και του πέσο θα οδηγήσει σε ραγδαία ύφεση τις δύο χώρες, καθώς οι ρυθμοί ανάπτυξης επιβραδύνονται τόσο στις ανεπτυγμένες όσο και στις αναδυόμενες αγορές. Όπως τονίζει ο εν λόγω οίκος, η στρόφη των μεγαλύτερων οικονομιών

σε περιοριστική νομισματική πολιτική και ο εμπορικός πόλεμος έχουν ως αποτέλεσμα να μειώνονται οι επενδύσεις σε όλον τον κόσμο. Ως εκ τούτου, θα πληγούν περαιτέρω αναπτυσσόμενες χώρες όπως η Τουρκία και η Αργεντινή, που «έχουν συγκριτικά μεγάλη εξάρτηση από την εξωτερική χρηματοδότηση και είναι πιο ευάλωτες». Σύμφωνα με τη Moody's, η οικονομία της Τουρκίας θα συρρικνωθεί το πρώτο εξάμηνο του νέου έτους, όταν θα αρχίσουν να φαίνονται οι συνέπειες από την πτώση της τουρκικής λίρας και την αύξηση των

επιτοκίων. Ο οίκος Moody's δίνει ιδιαίτερη έμφαση στον πληθωρισμό της Τουρκίας, καθώς έχει φθάσει στο 18% και σημειώνει το υψηλότερο επίπεδο από το 2003, οπότε ανέλαβε την διακυβέρνηση της χώρας ο Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν. Όπως τονίζει, «ο διψήφιος πληθωρισμός, η ραγδαία αύξηση του κόστους δανεισμού και η μείωση των πιστώσεων από τις τράπεζες θα πλήξουν και την αγοράστική δύναμη των τουρκικών νοικοκυριών και την ιδιωτική κατανάλωση». Εκτιμά, άλλωστε, πως ήδη τον Οκτώβριο ο πληθωρισμός ε-

κτοξεύθηκε στο 25,2% και προεξοφλεί πως θα παραμείνει διψήφιος μέχρι και το 2020, εξαιτίας των πιέσεων στη συναλλαγματική ισοτιμία και της ανόδου των τιμών του πετρελαίου. Οι προειδοποιήσεις της Moody's εκφράζουν το ΔΝΤ, που προβλέπει πως ο ρυθμός ανάπτυξης της γειτονικής χώρας θα επιβραδυνθεί στο 0,4% το 2019 από το 3,5%, στο οποίο υπολογίζεται ότι έφθασε φέτος. Σύμφωνα με τη Moody's, το τουρκικό ΑΕΠ αυξήθηκε φέτος κατά 1,5% και πρόκειται να συρρικνωθεί κατά 2% το επόμενο έτος. Σε ό,τι αφορά

την Αργεντινή, η Moody's εκτιμά πως δεν αναμένεται να επιστρέψει σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης πριν από το 2020, καθώς η χώρα βρίσκεται σε διαδικασία σκληρής δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής που πλάσιο του νέου δανεισμού που έλαβε προ μηνών από το ΔΝΤ. Προβλέπει ειδικότερα πως το ΑΕΠ της Αργεντινής θα συρρικνωθεί 2,5% φέτος και 1,5% το 2019. Σε ό,τι αφορά τον πληθωρισμό, αναμένεται να αυξηθεί παρά την περιοριστική νομισματική πολιτική που εφαρμόζεται στη χώρα.

Η μεγάλη υποχώρηση των νομισμάτων τους θα επιφέρει βαθιά ύφεση, εκτιμά η Moody's.

Δεν χωράει το γιοτ

Μέχρι τώρα ο Σκορπιός έχει χρησιμοποιηθεί για ιδιωτικά πάρτι της Εκατερίνα Ριμπολόβλεβα, αλλά δεν έχει φιλοξενησει ακόμα το υπερπολυτελές γιοτ της οικογένειας Ριμπολόβλεφ αξίας 250 εκατ. δολαρίων, καθώς η προβλήτα του νησιού δεν είναι αρκετά μεγάλη για να το χωρέσει. Η επέκταση της προβλήτας είναι στα μελλοντικά σχέδια για τον Σκορπιό.

Στη Φλόριντα

Οι δύο πρώην σύζυγοι διαπραγματεύτηκαν για την έπαυλη του δισεκατομμυριούχου στην ακτή Παλμ Μπις της Φλόριντα, την οποία είχε αγοράσει το 2008 έναντι 95 εκατ. δολαρίων από τον πρόεδρο πλέον των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ. Το ποσό των 95 εκατ. δολαρίων ήταν υπερδιπλάσιο της τιμής στην οποία ο Τραμπ είχε αποκτήσει το ακίνητο τέσσερα χρόνια πριν.

«Η όμορφη εποχή»

Οι ακριβείς όροι του διαζυγίου παρέμειναν μυστικοί, ωστόσο φαίνεται ότι ο Ρώσος επιχειρηματίας, τουλάχιστον, απολαμβάνει την πλήρη κυριότητα της κατοικίας στο Μονακό, που κόστισε 300 εκατ. δολάρια και ονομάζεται La Belle Epoque (η όμορφη εποχή). Το όνομα δεν είναι αρκετό για να αντιπροσωπεύσει πλήρως την πολυτέλεια και την ομορφιά της έπαυλης.

Οι σταθμοί του δισεκατομμυριούχου Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ

2008 Αγόρασε σπίτι σε ακτή της Φλόριντα από τον Αμερικανό πρόεδρο Ντόναλντ Τραμπ έναντι 95 εκατ. δολ.

2011 Η κατοικία του στο Μονακό, που ονομάζεται «La Belle Epoque - Η Ωραία Εποχή», κόστισε παραπάνω από 300 εκατ. δολ.

2012 Αγόρασε στο όνομα της κόρης του διαμέρισμα αξίας 88 εκατ. δολ. στο Μανχάταν.

2013 Ο Σκορπιός ανήκει στην οικογένεια Ριμπολόβλεφ, η οποία έχει βάλει μπροστά σχέδιο αξιοποίησής του. Θα μετατρέψουν το νησί σε παράδεισο των πλουσίων.

2014 Ανοικτά μέτωπα σε δικαστικές διαμάχες με τον πρώην συνεργάτη του Ιβ Μπουβιέ.

2015 Επειτα από ένα μακροχρόνιο διαζύγιο η δικαστική διαμάχη με την πρώην σύζυγό του έληξε το 2015, αποζημιώνοντάς την με 600 εκατ. δολ.

2017 Η ποδοσφαιρική ομάδα του Μονακό, της οποίας ο Ριμπολόβλεφ είναι ιδιοκτήτης από το 2011, κατέκτησε το γαλλικό πρωτάθλημα.

2018 Συνελήφθη Τρίτη 6/11 στο Μονακό για απάτη, διαφθορά και δωροδοκία.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Δύσκολοι καιροί για Ρώσους κροίσους

Η διαμάχη με τον Ελβετό έμπορο τέχνης Ιβ Μπουβιέ, που οδήγησε στη σύλληψη του Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ

Της ΘΕΛΜΑΣ ΧΑΤΖΗΘΑΝΑΣΙΟΥ

Ο Ρώσος δισεκατομμυριούχος Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ με περιουσία 10,5 δισ. δολάρια κατατάσσεται στο νούμερο 127 των πιο πλούσιων ανθρώπων παγκοσμίως, σύμφωνα με το Bloomberg Billionaires Index, και είναι γνωστός για το πάθος του με την τέχνη και το ποδόσφαιρο – άλλωστε, είναι ιδιοκτήτης της ποδοσφαιρικής ομάδας του Μονακό. Στη συλλογή του έχει έργα τέχνης αμυθητής αξίας, όπως πίνακες του Πικάσο και του Γκογκέν.

Ο μεγιστάνας έχει βρεθεί πολλές φορές στο επίκεντρο της δημοσιότητας, άλλοτε για το πανάκριβο διαζύγιο με το οποίο έλυσε τον 24 ετών γάμο του και άλλοτε εξαιτίας φημών για ύποπτες διασυνδέσεις με τον Αμερικανό πρόεδρο Τραμπ. Τον τελευταίο μήνα, έγινε πάλι θέμα συζητήσεων εξαιτίας της μακροχρόνης δικαστικής διαμάχης με τον Ελβετό πρώην συνεργάτη του Ιβ Μπουβιέ, η οποία οδήγησε αυτή την

εβδομάδα στην προσωρινή σύλληψή του από τις αρχές του Μονακό.

Οι βαριές κατηγορίες που συνόδευαν τον Ρώσο επιχειρηματία ήταν διαφθορά, απάτη και δωροδοκία. Η ενδεκαετής επιχειρηματική σχέση των δύο ανδρών έληξε απότομα το 2014 όταν ο Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ ισχυρίστηκε ότι πλήρως υπέρογκα ποσά για την αγορά έργων τέχνης από τον Μπουβιέ, ο οποίος τα είχε αποκτήσει στη μισή τιμή.

Από το 2003 ο μεγιστάνας εμπλούτισε τη συλλογή του με 38 έργα έργα τέχνης που προμηθεύθηκε από τον Ελβετό συλλέκτη και του κόστισαν 2 δισ. δολάρια, ενώ, όπως ισχυρίζεται ο Ριμπολόβλεφ, το 1 δισ. δολ. δικαίως στην τσέπη του Μπουβιέ. Ο τελευταίος πρόβαλε ως αντίλογο ότι ουδέποτε λεπτούργησε ως χρηματιστής του Ρώσου επιχειρηματία και απλώς τον εξυπηρετούσε, διότι από μόνος του ήταν διαθεσιμότητες να εξασφαλίσει ένα διάσημο έργο τέχνης, πληρώνοντας αδρά. Ο Ριμπολόβλεφ προσέφυγε στη δικαι-

Ο Ρώσος δισεκατομμυριούχος κατηγορείται για διαφθορά και δωροδοκία.

οσύνη τον Φεβρουάριο του 2015 και εννέα ημέρες μετά ο Ελβετός συλλέκτης συνελήφθη στο Μονακό, κατηγορούμενος για απάτη και «ξέπλυμα» χρήματος. Το περιεργό στη σύλληψη του Μπουβιέ ήταν ότι ο Ρώσος μεγιστάνας τον είχε προσκαλέσει στην έπαυλή του στο Μονακό, ώστε να συζητήσουν τις λεπτομέρειες για την πληρωμή ενός πίνακα από διάσημο καλλιτέχνη, όταν ξαφνικά έξω από το υπερπολυτελές σπίτι οκτώ αστυνομικοί του πέρασαν χειροπέδες.

Το χρονικό της διαμάχης δεν σταματά εκεί και γι' αυτό εξάλλου εξακολουθεί να απασχολεί τα μέσα ενημέρωσης τρία χρόνια μετά την επισοδικά σύλληψη. Σύμφωνα με τον Ριμπολόβλεφ σε όλη τη δικαστική διαμάχη

με τον Μπουβιέ ήταν η δικηγόρος του Τετιάνα Μπερσέντα, η οποία τελικά τον πρόδωσε και έδωσε στη γαλλική εφημερίδα Le Monde στοιχεία που αποδείκνυαν συνεργασία του Ρώσου μεγιστάνα με δικαστικούς αξιωματούχους. Αποκαλυπτική έρευνα της γαλλικής εφημερίδας δημοσιοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο του 2017 φέρνοντας στην επιφάνεια την ανταλλαγή φιλικών μηνυμάτων μεταξύ του Ριμπολόβλεφ, των δικηγόρων του και του Φίλιπ Ναρμίνου, υπουργού Δικαιοσύνης του Μονακό. Μάλιστα, στα μηνύματα αυτά αναφερόταν η επίσκεψη του υπουργού στο σαλέ του Ρώσου μεγιστάνα στο Γκστάαντ της Ελβετίας, μόλις πέντε ημέρες πριν από τη σύλληψη του ατυχήτου του, Ιβ Μπουβιέ.

Το ρεπορτάζ της Le Monde ήταν αρκετό για να καταστρέψει την επαγγελματική πορεία του υπουργού Δικαιοσύνης του πριγκιπάτου, ο οποίος λίγες ώρες μετά τη δημοσίευση παραιτήθηκε. Επίσης οδήγησε την Τρίτη

στη σύλληψη του Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ και της πρώην δικηγόρου του, αλλά και της συζύγου και του γιου του υπουργού Le Monde στοιχεία που αποδείκνυαν συνεργασία του Ρώσου δηγνήθηκαν ενώπιον εισαγγελέα για ανάρθρωση κατηγορούμενοι για απάτη, διαφθορά και δωροδοκία. Η δικαστική διαμάχη μεταξύ των πρώην συνεργάτη Ριμπολόβλεφ και Μπουβιέ πέρα από το Μονακό έχει απασχολήσει και τα δικαστήρια της Σιγκαπούρης και της Ελβετίας, ενώ τον περασμένο μήνα επεκτάθηκε και στα δικαστήρια της Νέας Υόρκης. Στην αμερικανική μεγαλούπολη, ο Ρώσος μεγιστάνας άσκησε αγωγή κατά της πολυεθνικής εταιρείας Sotheby's, που εμπορεύεται έργα τέχνης διεκδικώντας αποζημίωση 380 εκατομμύρια δολάρια, ισχυριζόμενος ότι ο οίκος Sotheby's ενεπλάκη στην απάτη, καθώς διεκδικεί πλειοψηφικό μέρος έργων τέχνης και συνεργάζονται με τον Μπουβιέ. Η οίκος δημοπρασιών αρνείται τις κατηγορίες.

Το επεισοδιακό διαζύγιο, η έπαυλη του Τραμπ και το διαμέρισμα στο Μανχάταν

Υπερπολυτελές γιοτ, ιδιωτικό τζετ, διαμέρισμα με θέα το κεντρικό πάρκο της Νέας Υόρκης, βίλες στο Μονακό, στη Χαβάη, σε ακτή της Φλόριντα και φυσικά το ελληνικό νησί Σκορπιός είναι μερικά από τα περιουσιακά στοιχεία γραμμένα στο όνομα της οικογένειας Ριμπολόβλεφ. Ο αυτοδημιούργητος μεγιστάνας έχτισε τη 10,5 δισ. δολ. αυτοκρατορία του πουλώντας το 2010 το μερίδιό που κατείχε στην εταιρεία Uralkali, μεγαλύτερο παραγωγό λιπασμάτων της Ρωσίας, για 6,5 δισ. δολάρια. Η πρώτη του επαφή με τον επιχειρηματικό κόσμο, μετά τις σπουδές του στην ιατρική, ήταν με την ώθησή του πατέρα του που ήταν επι-

στήμονας. Ωστόσο, έγινε παγκοσμίως γνωστός από το κοστοβόρο και μακροχρόνιο διαζύγιο από το οποίο δικαιώθηκε σε δεύτερο βαθμό το 2015. Το αρχικώς επικρατήσαν ποσό του πρωτοβάθμιου ελβετικού δικαστηρίου ανερχόταν στο μιστικό ποσό των 4,5 δισ. δολ. Δικαίως το διαζύγιο των Ριμπολόβλεφ χαρακτηρίστηκε το ακριβότερο διαζύγιο σε όλο τον κόσμο. Η Ελενα Ριμπολόβλεβα, πρώην σύζυγος του μεγιστάνα, κέρδισε εμπλήρον και κηδεμονία της τότε 13χρονης κόρης τους. Η Ριμπολόβλεβα είχε αφιωνιάσει τον σύζυγό της το 2008 με αγωγή διαζυγίου και αρνήθηκε να συμβιβαστεί με τα ποσά που διαπραγμα-

τεύθηκαν οι δικηγόροι τους εξωδικώς. Η πρώην σύζυγος του Ριμπολόβλεφ πέτυχε το «πάγωμα» μιας σειράς περιουσιακών του στοιχείων συμπεριλαμβανομένου του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της ποδοσφαιρικής ομάδας του Μονακό και των μετοχών αξίας 295 εκατ. δολ. στην Τράπεζα Κύπρου. Ισχυρίστηκε ότι πολλά από τα περιουσιακά στοιχεία του συζύγου της ήταν παρασχηματισμένα στα δύο παιδιά τους δίδεχεν για να τα εκμεταλλευθούν αυτά. Ενδεικτικά, μεταξύ άλλων, ο Ρώσος δισεκατομμυριούχος αγόρασε το 2012 στο όνομα της τότε 26χρονης κόρης του Εκατερίνα ένα διαμέρισμα στο κέντρο του Μαν-

χάταν αξίας 88 εκατ. δολ. Το ποσό αυτό ήταν ρεκόρ στην αγορά διαμερισμάτων στη Νέα Υόρκη μέχρι τότε. Επίσης, υπήρξαν διαπραγματευόμενα μεταξύ των δύο πρώην συζύγων και για την έπαυλη του δισεκατομμυριούχου στην ακτή Palm Beach, της Φλόριντα, την οποία είχε αγοράσει το 2008 έναντι 95 εκατ. δολ. από τον πρόεδρο πλέον των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ. Το παχυλό ποσό των 95 εκατ. δολ. ήταν υπερδιπλάσιο της τιμής στην οποία ο Τραμπ το είχε αποκτήσει τέσσερα χρόνια πριν. Ο Ριμπολόβλεφ άσκησε έφεση και εντέλει το δευτεροβάθμιο δικαστήριο της Ελβετίας ακύρωσε την εξωπρα-

ματική πρωτόδικη απόφαση. Αντί 4,5 δισ. δολ. επικράτησε 600 εκατ. δολ. υπέρ της Ελενα Ριμπολόβλεβα και έτσι το ακριβότερο διαζύγιο στην Ιστορία μετατράπηκε στη μεγαλύτερη μείωση ποσού διαζυγίου στην Ιστορία. Οι ακριβείς όροι του διαζυγίου παρέμειναν μυστικοί, ωστόσο φαίνεται ότι ο Ρώσος επιχειρηματίας τουλάχιστον απολαμβάνει την πλήρη κυριότητα στην κατοικία του στο Μονακό, η οποία κόστισε 300 εκατ. δολ. και ονομάζεται La Belle Epoque (η όμορφη εποχή). Το όνομα δεν είναι αρκετό για να αντιπροσωπεύσει πλήρως την πολυτέλεια και την ομορφιά της έπαυλης.

Σπα, εστιατόρια και δώδεκα υπερπολυτελείς βίλες σχεδιάζει στον Σκορπιό η κόρη του

Η ΕΛΛΑΔΑ δεν θα μπορούσε να λείψει από το στόχαστρο της οικογένειας Ριμπολόβλεφ, η οποία έχει αγοράσει το διάσημο νησί του Σκορπιού και όπως φημολογείται κατέχει και το νησάκι Σπάρτη που βρίσκεται δίπλα. Μάλιστα, όταν ξέσπασε το σκάνδαλο με τις ύποπτες σχέσεις του Ριμπολόβλεφ με κρατικούς αξιωματούχους του Μονακό, φημολογείται ότι ο Ρώσος επιχειρηματίας «απειλήσει» πως θα φύγει από το πριγκιπάτο και θα εγκατασταθεί στην Ελλάδα όπου «μπορεί να κάνει ό,τι θέλει». Αλλωστε λόγω της αμφιλεγόμενης φήμης που συνόδευε το όνομά του, ο Ριμπολόβλεφ είχε τεταμένες σχέσεις και με τον πρίγκιπα Αλβέρτο του Μονακό. Ο Ρώσος επιχειρηματίας αγόρασε

το νησί του Ωνάση για περίπου 150 εκατομμύρια δολάρια, που θεωρείται τιμή ευκαιρίας, αφού το 2000, πριν ξεσπάσει η κρίση στην Ελλάδα, είχε απομνησθεί σε 200 εκατομμύρια δολάρια. Η σχεδόν 300.000 τ.μ. έκταση, που έχει σπιτία, παραλίες και ελικοδρόμιο, αποκτήθηκε το 2013 από τον Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ στο όνομα της Εκατερίνα Ριμπολόβλεβα, της μεγαλύτερης κόρης τους. Σύμφωνα με πληροφορίες, ο Μπιλ Γκέιτς, ιδρυτής της αμερικανικής εταιρείας τεχνολογίας Microsoft, και η βραβίστρια της ποπ Μαντόνα είχαν προηγουμένως προσπαθήσει ανεπιτυχώς να αγοράσουν τον Σκορπιό. Η Αθηνά Ωνάση είχε αμφιβολίες για την πάλση του Σκορπιού, διότι ήθελε να διατηρήσει

Ο Ρώσος επιχειρηματίας αγόρασε το νησί του Ωνάση έναντι περίπου 150 εκατ. δολαρίων.

αυτό τον δεσμό της με την Ελλάδα, αλλά τελικά ενέδωσε στην προσφορά της οικογένειας Ριμπολόβλεφ. Σε τροχιά εκκίνησης βρίσκεται πλέον η επιχειρηματική αξιοποίηση του Σκορπιού, στην οποία η οικογένεια Ριμπολόβλεφ έχει επενδύσει 160 εκατ. ευρώ.

Η κόρη του Ρώσου μεγιστάνα, που μέχρι τώρα έχει χρησιμοποιήσει το

νησί για ιδιωτικά πάρτι, διέκρινε τη δυνατότητα του Σκορπιού να αναπτυχθεί περαιτέρω με τη χρήση τεχνολογιών φιλικών προς το περιβάλλον. Η επένδυσή που έχει δρομολογηθεί για το νησί του Ιονίου πρόκειται να ξεκινήσει πριν από τη λήξη του 2018, αφού αντιμετώπισε τα γνωστά στην Ελλάδα γραφειοκρατικά ζητήματα. Η ανάπτυξη του νησιού θα είναι αρμονική με την ιστορία του και το περιβάλλον, υποστηρίζουν στενοί συνεργάτες της οικογένειας Ριμπολόβλεφ. Υστερα από συναίνεση της τοπικής κοινωνίας της Λευκάδας, που βρίσκεται απέναντι από τον Σκορπιό, η εταιρεία «Μυκάνια» Α.Ε. συστάθηκε αποκλειστικά για την αξιοποίηση της επένδυσης Ριμπολόβλεφ

στο νησί. Η εταιρεία έχει αναλάβει την ανανέωση του νησιού που θα μετατραπεί σε παράδεισο των πλουσίων όλου του κόσμου, λειτουργώντας ως VIP club. Το όραμα για τον Σκορπιό είναι η κατασκευή περίπου 12 πολυτελών σπιτιών και η ανακαίνιση του βασικού κτισματος στο οποίο διέμενε η οικογένεια Ωνάση. Η κάθε βίλα θα έχει έκταση από 500 τ.μ. έως 1.200 τ.μ. Σπα, εστιατόρια και γυμναστήριο δεν θα μπορούσαν να λείπουν από το υπερπολυτελές νησί. Επίσης, το μικρό νησάκι της Σπάρτης, που βρίσκεται δίπλα, ενδεχομένως να χρησιμοποιηθεί για παροχή ηλεκτροδότησης του Σκορπιού μέσω ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Η διαμονή ανά εβδομάδα θα κοστίζει

περίπου 20.000 ευρώ. Το μοναδικό κομμάτι του Σκορπιού το οποίο ανήκει ακόμα στην οικογένεια Ωνάση είναι το εκκλησιάκι της Παναγίτσας στο βόρειο κομμάτι του νησιού, όπου βρίσκεται το κρηνητήριο της οικογένειας και θα διατηρηθεί ανέπαφο. Επιπλέον, στο κεντρικό κτίσμα όπου έγινε ανακαίνιση δημιουργήθηκε ένα μικρό μουσείο με προσωπικά αντικείμενα και φωτογραφίες της οικογένειας Ωνάση. «Ο Ντμίτρι Ριμπολόβλεφ έχει ορισμένα κοινά στοιχεία με τον Αριστοτέλη Ωνάση, όπως η υπομονή για να πετύχει κάτι, να δημιουργήσει», σχολίασε ο Σεργκέι Τσερνίν, εκπρόσωπος της οικογένειας Ριμπολόβλεφ, σε συνέντευξη που έδωσε τον Οκτώβριο στην «Κ».

Grant Thornton
An instinct for growth™

Stand above the crowd.

In today's environment, conventional wisdom doesn't get you very far. We build collaborative teams that will give you the fresh perspectives to rise above the status quo.

www.gtcyprus.com

Audit | Tax | Advisory

© 2017 Grant Thornton (Cyprus) Ltd. All rights reserved. Grant Thornton (Cyprus) Ltd is a member firm of Grant Thornton International Limited (GIL). GIL and the member firms are not a worldwide partnership. Services are delivered by the member firms. GIL and its member firms are not agents of, and do not obligate, one another and are not liable for one another's acts or omissions. Please see www.gtcyprus.com for further details.

Πιέσεις για χορήγηση νέων εποπτικών εξουσιών στον ESM

Να ελέγχει τα δημοσιονομικά μελών της Ευρωζώνης ζητούν δέκα χώρες του Βορρά

Δέκα, κυρίως βορειοευρωπαϊκές, χώρες που είναι θιασώτριες της δημοσιονομικής πειθαρχίας πιέζουν ώστε να δοθούν εποπτικές εξουσίες στον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Σταθερότητας (ESM) και παράλληλα υποστηρίζουν πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είναι ανεπαρκής κατά την εφαρμογή των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων. Η επονομαζόμενη «νέα χανσεταιική λέγχα», στην οποία περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων Ολλανδία, Ιρλανδία, Σλοβακία και Φινλανδία, ζητεί σύμφωνα με έγγραφο που αποκάλυψαν οι Financial Times να παραχωρηθεί μόνιμα στον ESM η εξουσία να ελέγχει τις δημοσιονομικές επιδόσεις των κρατών-μελών της Ευρωζώνης, κάτι που προς το παρόν αποτελεί αποκλειστικό προνόμιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Σύμφωνα με το έγγραφο, Ολλανδία, Ιρλανδία, Φινλανδία, Σλοβακία, Σουηδία, Δανία, Λιθουανία, Τσεχία, Εσθονία και Λετονία υποστηρίζουν πως πρέπει να δοθεί στον ESM «πλήρης πρόσβαση σε πληροφορίες για την οι-

Διπλωματικές πηγές είπαν στους FT ότι οι δέκα κυβερνήσεις δεν προσπαθούν να αφαιρέσουν εξουσίες από την Κομισιόν, αλλά ότι θα πρέπει να υπάρχει τακτική αξιολόγηση της κατάστασης των δημοσίων οικονομικών των χωρών της Ευρωζώνης, ώστε να είναι σε θέση ο ESM να κρίνει κατά πόσον μια χώρα που ζητεί οικονομική διά-

Υποστηρίζουν πως η Κομισιόν είναι ανεπαρκής κατά την εφαρμογή των ευρωπαϊκών δημοσιονομικών κανόνων.

κονομική και χρηματοπιστωτική κατάσταση» στην οποία βρίσκονται τα κράτη-μέλη της Ευρωζώνης. Ο ESM θα πρέπει να διαθέτει τη νέα εξουσία εποπτείας σε «κανονικούς καιρούς» αλλά και κατά τη διάρκεια κρίσεων, σύμφωνα με το έγγραφο. Πρόκειται για τη σοβαρότερη μέχρι σήμερα προσπάθεια των δέκα κυβερνήσεων να ενισχύσουν τον δημοσιονομικό έλεγχο επί των κρατών της Ευρωζώνης και μάλιστα παρακάμπτοντας την Κομισιόν, η οποία σύμφωνα με το ευρωπαϊκό δίκαιο είναι η μοναδική που έχει την εξουσία να ελέγχει δημοσιονομικά τα κράτη-μέλη. Η παρέμβαση της «νέας χανσεταιικής λέγchas» σημειώνεται τη στιγμή που Ιταλία και Κομισιόν συγκρούονται μετωπικά

εξαιτίας του υψηλότερου δημοσιονομικού ελλείμματος που προβλέπει η Ρώμη στον προϋπολογισμό του 2019. Η ιταλική κυβέρνηση υποστηρίζει πως πρέπει να εφαρμοστεί αντικυκλική πολιτική ώστε να αντισταθμίσει την επιβράδυνση της οικονομίας της και πως αυξάνοντας το δημοσιονομικό έλλειμμα θα ενισχύσει τον ρυθμό μεταβολής του ΑΕΠ, περιορίζοντας έτσι και τον λόγο χρέους προς ΑΕΠ. Η Κομισιόν κατηγορεί τη Ρώμη πως αθετεί τους στόχους που είχε θέσει η προηγούμενη κυβέρνηση, πως η πρόβλεψη της για την ανάπτυξη είναι υπερβολικά αισιόδοξη και πως δεν πρόκειται να επιτευχθεί, με αποτέλεσμα το δημοσιονομικό έλλειμμα να είναι σημαντικά υψηλότερο από

το 2,4% του ΑΕΠ που προβλέπει η Ρώμη και τελικά να οδηγήσει σε αύξηση του λόγου του χρέους προς ΑΕΠ. Διπλωματικές πηγές είπαν στους FT ότι οι δέκα κυβερνήσεις δεν προσπαθούν να αφαιρέσουν εξουσίες από την Κομισιόν, αλλά ότι θα πρέπει να υπάρχει τακτική αξιολόγηση της κατάστασης των δημοσίων οικονομικών των χωρών της Ευρωζώνης ώστε να είναι σε θέση ο ESM να κρίνει κατά πόσον μια χώρα που ζητεί οικονομική διά-

Διεθνές Νομισματικό Ταμείο. Όταν υπάρχουν αμφιβολίες για την ικανότητα μιας κυβέρνησης να αποπληρώσει τα δάνεια που θα δεχτεί, τότε θα πρέπει να προηγουμένως «μέτρα προκειμένου να βελτιωθεί η βιωσιμότητα χρέους... σε συνεργασία με υπάρχοντες πιστωτές». Κοινώς, αναδιάρθρωση κρατικού χρέους. Σύμφωνα με τους FT, η ιταλική κυβέρνηση είναι πολύ πιθανό να αντικρούσει κάθε προσπάθεια για ικανοποίηση αυτής της απαίτησης, ανησυχώντας πως η υιοθέτηση συστήματος για την επιβολή απωλειών στους ομολογιούχους θα προκαλέσει έντονη ανησυχία στους επενδυτές για το ιταλικό δημόσιο χρέος που ανέρχεται στο 130% του ΑΕΠ.

Οι μετανάστες τόνωσαν το γερμανικό ΑΕΠ την περίοδο 2011-2016

Οι Έλληνες και άλλοι μετανάστες τόνωσαν το γερμανικό ΑΕΠ το διάστημα 2011-2016. Ειδικότερα, η μετανάστευση εργατικού δυναμικού από άλλες χώρες της Ε.Ε. στη Γερμανία συνέβαλε τα τελευταία χρόνια σε επιπρόσθετη οικονομική ανάπτυξη της χώρας, συμπεραίνει σε νέα έρευνά του το γερμανικό Ινστιτούτο Οικονομικών Ερευνών (DIW) στο Βερολίνο, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο του Πότσταμ. «Η κάλυψη διαθέσιμων θέσεων εργασίας από μετανάστες αυξάνει την απασχόληση στο σύνολο της οικονομίας και οδηγεί σε αύξηση της καταναλωτικής ζήτησης», σημειώνει μεταξύ άλλων σε έκθεσή του το DIW, την οποία παρουσιάζει η Deutsche Welle. Σύμφωνα με υπολογισμούς του ινστιτούτου, μεταξύ 2011 και 2016 χάρη στους μετανάστες το ΑΕΠ της Γερμανίας αυξήθηκε κατά 0,2% επιπλέον ετησίως – το 2015, μάλιστα, η επιπρόσθετη ανάπτυξη λόγω μεταναστών υπολογίζεται από τους ερευνητές σε 0,3%. Από τότε που ορισμένες χώρες, οι οποίες επλήγησαν βαριά από την κρίση, όπως η Ισπανία, άρχισαν να ανακάμπτουν έως έναν βαθμό οικονομικά, ο ρυθμός μεταναστεύσεων πολιτών από χώρες της Ε.Ε. προς τη Γερμανία άρχισε να μειώνεται. Γεγονός είναι, πάντως, ότι από το 2011 έως το 2016 μετανάστευαν από αυτές τις χώρες στη Γερμανία ετησίως περίπου 720.000 άτομα κατά μέσον όρο, όπως επισμαίνει η έρευνα. Ο συνολικός αριθμός των Ευρωπαίων που μετακόμισαν στη Γερμανία το εν λόγω διάστημα ανήλθε σε 5,1 εκατομμύρια, όπως αναφέρει η Deutsche Welle. Το μέτρο της ελεύθερης κυκλοφορίας εργαζομένων εντός Ε.Ε. και -κρίση- το ότι ξέσπασε η οικονομική κρίση σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία, ήταν οι βασικοί παράγοντες που ώθησαν τόσους ανθρώπους να αφήσουν τη χώρα τους για τη Γερμανία, υπογραμμίζει το DIW. «Οι μετανάστες από

την Ε.Ε. έρχονται στη χώρα μας προκειμένου να βρουν δουλειά – και τις περισσότερες φορές αυτό συμβαίνει, όπως καταδεικνύουν πολλές στατιστικές», επισμαίνει στην DW η ερευνήτρια Ζανίβε Χαρτ, μια εκ των δύο συντελεστών της εν λόγω έρευνας. Το ινστιτούτο DIW σημειώνει ότι η πλειονότητα των μεταναστών από κράτη της Ε.Ε. στη Γερμανία είναι νέοι, καλά καταρτισμένοι και σε πολύ μεγάλο ποσοστό οικονομικά ενεργοί. Ενδεικτικά, το ποσοστό των οικονομικά ενεργών Γερμανών ανήλθε για την εν λόγω περίοδο σε 70,6%, την ώρα που το αντίστοιχο ποσοστό για μετανάστες από χώρες της Ε.Ε. ήταν 74,6%.

Ο συνολικός αριθμός των Ευρωπαίων που μετανάστευσαν στη Γερμανία το εν λόγω διάστημα ανήλθε σε 5,1 εκατ.

Πέρα από την ανάλυση των στοιχείων που αφορούν την περίοδο 2011-2016, το DIW επισημάηνε τις δυσκολίες και τις απαιτήσεις στη γερμανική αγορά εργασίας για το μέλλον. Δεδομένου του ολοένα και γρηιότερου πληθυσμού στη Γερμανία και των ελλείψεων κατάλληλου εργατικού δυναμικού για τη στελέχωση των κενών θέσεων εργασίας, οι Γερμανοί ερευνητές επισημάηναν την ανάγκη να βελτιωθούν ακόμη περισσότερο οι διαδικασίες και οι συνθήκες στη γερμανική αγορά εργασίας, ώστε να προσελκύσουν ακόμη περισσότερους εργαζομένους από άλλες χώρες της Ε.Ε. Ως παράδειγμα μέτρων βελτίωσης, τέλος, αναφέρεται η απλούστευση των γραφειοκρατικών διαδικασιών που αφορούν την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων των μεταναστών.

Το μέτρο της ελεύθερης κυκλοφορίας εργαζομένων εντός Ε.Ε. και -κυρίως- το ότι ξέσπασε η οικονομική κρίση σε χώρες όπως η Ελλάδα, η Ισπανία και η Ιταλία ήταν οι βασικοί παράγοντες που ώθησαν τόσους ανθρώπους να αφήσουν τη χώρα τους για τη Γερμανία.

Αντιδράσεις κατοίκων της Πράγας προκαλούν οι τουριστικές μισθώσεις

Διαμαρτύρονται για την εκτίναξη ενοικίων, κόστους διαβίωσης και την πχορρύπανση

Οι κάτοικοι της Πράγας κατηγορούν την Airbnb και αντίστοιχες εταιρείες, που προσφέρουν βραχυπρόθεσμη διαμονή, για τη μεγάλη αύξηση του κόστους διαβίωσης και στέγασης και κινητοποιούν τους πολιτικούς τους να επιβάλουν αυστηρούς περιορισμούς στις τουριστικές μισθώσεις. Στις δημοτικές εκλογές του Οκτωβρίου οι κάτοικοι της τσεχικής πρωτεύουσας απαίτησαν αυστηρότερη εποπτεία των βραχυπρόθεσμων μισθώσεων και νομοθετικούς περιορισμούς στις δράσεις της Airbnb. Οι υποψήφιοι των εκλογών δεσμεύθηκαν να αυξήσουν τη φορολογία στα προσφερόμενα διαμερίσματα, να επιβάλουν περιορισμούς στη διάθεση διαμερισμάτων μέσω Airbnb και να θέσουν επίσηο όριο στον αριθμό των διανυκτερεύσεων, που μπορεί ένα διαμέρισμα να ενοικιαστεί.

Λόγω των ενοικιασεων μέσω Airbnb, οι κάτοικοι της Πράγας είδαν τα ενοίκια να αυξάνονται κατά 50% από το 2013 και να γίνονται 11 φορές υψηλότερα από τον μέσο μισθό στην Τσεχία.

Η Πράγα αναδείχθηκε σε πέμπτο πιο δημοφιλή προορισμό της Ευρώπης και το 2017 φιλοξένησε 7,7 εκατ. τουρίστες.

«Σε μερικά χρόνια μπορεί να μην υπάρχουν πολλοί ντόπιοι στο κέντρο της πόλης» αναφέρει στο Bloomberg ο Ιβάν Σόλνι, μέλος του περιφερειακού συμβουλίου. Οι κάτοικοι της Πράγας είδαν τα ενοίκια να αυξάνονται κατά 50% από το 2013 και να γίνονται 11 φορές υψηλότερα από τον μέσο μισθό στην Τσεχία, η μεγαλύτερη διαφορά μισθού και ενοικίου στην Ευρώπη. Διαμαρτύρονται επιπλέον για την πχορρύπανση κατά τους μήνες τουριστικής αιχμής και την αλλαγή του χαρακτήρα της παλιάς πόλης της Πράγας, διάσημη για τα γοτθικά χαρακτηριστικά των κτιρίων της και το ξακουστό αστρονομικό ρολόι, και ρίχνουν την ευθύνη στην Airbnb. Στην παλιά πόλη της άλλοτε άκαρπης τσεχικής πρωτεύουσας,

το ένα τέταρτο των διαμερισμάτων προσφέρεται μέσω Airbnb. Η αύξηση των τουριστών στο κέντρο πολλαπλασίασε επίσης τα κέντρα διασκέδασης και τις καφετέριες, που συμβάλλουν στην και την αλλαγή του τοπίου. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεδρίαση που Οκτωβρίου πρότεινε μέτρα, ώστε εταιρείες αντίστοιχες της Airbnb να υποχρεώνονται σε φορολόγηση των εσόδων τους από τις ενοικιασεις. Άλλα μέτρα που πρότενη είναι η αντίστοιχη φορολόγηση με τα ξενοδοχεία και η δημοσίευση δεδομένων, όπως το πόσο συχνά ενοικιάζεται κάποιο διαμέρισμα. Σε περίπτωση που εφαρμοζόνταν τέτοιου είδους περιορισμοί θα μειωνόταν η ζήτηση και θα α-νεβαιναν η τιμές, σύμφωνα με ε-

κτιμηση του Τζέικουμπ Στάνισλαβ, διευθυντή στην CBRE, συμβουλευτική ακινήτων περιουσίας. Η Γαλλία, η Ολλανδία και η Γερμανία, χώρες οι οποίες επίσης αντιμετωπίζουν αντίστοιχα προβλήματα, έχουν ήδη κάνει τα πρώτα βήματα για τον περιορισμό της βραχυπρόθεσμης διαμονής. Στο Αμστερνταμ το επίσηο όριο ενοικιασιών μέσω Airbnb είναι 30 διανυκτερεύσεις και στο Βερολίνο οι ιδιοκτήτες που ενοικιάζουν περισσότερα από το μισό διαμέρισμα χρειάζονται ειδική άδεια. Σαν αντίλογο, η Airbnb ισχυρίζεται ότι κάθε νομοθετικός περιορισμός είναι ευπρόσδεκτος και ότι οι υπηρεσίες που προσφέρει έχουν μόνο βοηθήσει στην ανάπτυξη της οικονομίας. Ενδεικτικά, η ίδια και αντίστοιχες

εταιρείες συνεισφέρουν 5 δις. δολάρια ετησίως στην τσεχική οικονομία, ενώ οι τουρίστες που φιλοξενούν ξεδοθούν 389 εκατομμύρια δολάρια σε γεύματα, διαμονή και άλλες υπηρεσίες της Τσεχίας, σύμφωνα με το Bloomberg. Η Πράγα αναδείχθηκε σε πέμπτο πιο δημοφιλή προορισμό της Ευρώπης, φιλοξενώντας το 2017 7,7 εκατομμύρια τουρίστες, το ένα δέκατο των οποίων επέλεξε να μείνει σε ένα από 14.000 ιδιωτικά διαμερίσματα που προσφέρει η Airbnb. «Η διάθεση διαμερισμάτων στην Airbnb επηρεάζει θετικά την Πράγα και μπορεί να αποτελέσει λύση σε δοκιμασίες» όπως την έλλειψη διαθέσιμων δωματίων σε περίοδο αιχμής, είχε δηλώσει η εταιρεία τον Σεπτέμβριο.

Δυσφορία στην Ισπανία για δικαστική απόφαση υπέρ των τραπεζών

Ενα ακόμη τραπεζικό ζήτημα λαμβάνει πολιτικές διαστάσεις, αυτή τη φορά στην Ισπανία. Σε αλλαγές της νομοθεσίας για τα στεγαστικά δάνεια σκοπεύει να προχωρήσει η κυβέρνηση της Ισπανίας έπειτα από την αντίδραση της κοινής γνώμης σε απόφαση του ανώτατου δικαστηρίου που απαλλάσσει τις τράπεζες από την πληρωμή χαρτόσημου. Τα σχέδια της Μαδρίτης ανακοινώθηκαν διά στόματος του Ισπανού πρωθυπουργού, Πέδρο Σάντσεθ, λίγες ώρες μετά τη γνωστοποίηση της απόφασης του ανώτατου δικαστηρίου. Νωρίτερα, οι μετοχές των ισπανικών τραπεζών σημείωσαν άνοδο. Οι επενδυτές υποδέχθηκαν με ικανοποίηση την είδηση διότι η κερδοφορία των τραπεζών δεν θα δεχτείται περαιτέρω πιέσεις από το κόστος του χαρτόσημου στα στεγαστικά δάνεια. Τα έσοδα των τραπεζών σε όλη την Ευρωζώνη έχουν μειωθεί από την άσκηση μιας χαλαρής νομοματικής πολιτικής από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και ειδικότερα τη μείωση των επιτοκίων σε σχεδόν μηδενικά επίπεδα. «Είναι μια πολύ καλή είδηση για τις τράπεζες – κέρδισαν μια μεγάλη

δικαστική διαμάχη», σχολίασε ο Ρικάρντο Γουίκερχαν, συνεταιίρος στην Intral Strategy Execution που παρέχει υπηρεσίες συμβούλου σε επιχειρήσεις και τράπεζες. Το ανώτατο δικαστήριο ανέτρεψε, ουσιαστικά, προηγούμενη δικαστική απόφαση που καλούσε τις τράπεζες πληρώσουν αναδρομικά περίπου 5 δις. ευρώ για το χρονικό διάστημα μιας τετραετίας. Σήμερα, το κόστος του χαρτόσημου καλύπτεται από τους δανειολήπτες. «Οι τράπεζες κερδίζουν, οι πολίτες χάνουν», έγραψε χθες ο Πάμπλο Ιγκλέσιας, γενικός γραμματέας του ακροαίτερου κόμματος Podemos στο Twitter. Ο κ. Ιγκλέσιας –ο οποίος στήριξε τον προϋπολογισμό που παρουσίασε η Μαδρίτη στην Κομισιόν– κάλεσε τους πολίτες σε διαμαρτυρία έξω από το κτίριο του ανώτατου δικαστηρίου στις 10 Νοεμβρίου. Σε δημοσίευμα της El Pais αναφέρεται πως η κυβέρνηση έχει την επιλογή να προχωρήσει σε νομοθετικές αλλαγές. Μπορεί, επίσης, να γίνει προσφυγή στο δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επισμαίνει ο Γκονζάλες Λόπεθ, αναλυτής στην Mirabaud Securities.

Καφές Αγάπης

Το Ladies Circle 1 Λευκοσίας διοργανώνει την εκδήλωση «Καφές Αγάπης», για πέμπτη συνεχόμενη χρονιά, το Σάββατο 1η Δεκεμβρίου 2018, από τις 10:00 το πρωί μέχρι και τις 18:00 το απόγευμα, στην οικία της κ. Γιώτας Κωνσταντινίδου, οδός Αναστασίας Τουφερή 25, εντός των τειχών Λευκοσίας.

Ο «Καφές Αγάπης» είναι μια φιλάνθρωπη εκδήλωση, που φέτος έχει σκοπό να βοηθήσει τον Αντικαρκινικό Σύνδεσμο και το Ίδρυμα «Αροφαρισσία».

Στον χώρο όπου θα απολαμβάνετε τον καφέ σας θα υπάρχουν οι εκθέτες μας, που τους επόμενες για να σας εντυπωσιάσουν, οι οποίοι ασχολούνται μόνο με χειροποίητες δημιουργίες.

Τηλέφωνα επικοινωνίας: Γιώτα Κωνσταντινίδου 99544174, Έλενα Γεωργιάδου 99581829

Αβυσσαλέο ρήγμα Τραμπ - Ευρωπαίων

Σφοδρή επίθεση εναντίον του Εμανουέλ Μακρόν τη μέρα που η Γαλλία τιμούσε τα θύματα της τρομοκρατίας

Οδυνηρές αναμνήσεις ξύπνησε στους Γάλλους η χθεσινή ημέρα, καθώς συμπληρώνονταν τρία χρόνια από τις τρομοκρατικές επιθέσεις στο Παρίσι, που άφησαν πίσω τους 130 νεκρούς. Αυτή την ημέρα διάλεξε ο Ντόναλντ Τραμπ για να εξαπολύσει επίθεση εναντίον της συμμαχικής χώρας και του προέδρου της, με σειρά σαρκαστικών μηνυμάτων μέσω Twitter. «Ο Εμανουέλ Μακρόν αφήνει να εννοηθεί πως η Ευρώπη πρέπει να αναπτύξει τον δικό της στρατό για να προστατευτεί από τις ΗΠΑ, την Κίνα και τη Ρωσία», έγραψε ο Αμερικανός πρόεδρος, σπεύδοντας να προσθέσει: «Ηταν όμως η Γερμανία στον Α΄ και Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Πώς εξελίχθηκε αυτό για τη Γαλλία; Αρχισαν να μαθαίνουν γερμανικά στο Παρίσι προτού επέμβουν οι ΗΠΑ. Πληρώστε για το ΝΑΤΟ!».

Τα δηλητηριώδη βέλη του Τραμπ στρέφονταν κατά της πρότασης που διατύπωσε την περασμένη εβδομάδα, σε συνέντευξή του, ο Μακρόν, για δημιουργία ευρωπαϊκού στρατού. Φυσικά ο Γάλλος πρόεδρος δεν υπονόησε ότι αυτός ο στρατός, αν και όποτε δημιουργηθεί, θα στρέφεται εναντίον της Αμερικής. Σε κάποιο σημείο της συνέντευξης, και αφού είχε αναφερθεί στους κινδύνους που δημιουργούνται από την αποχώρηση των Αμερικανών από τη συνθήκη ελέγχου των πυρηνικών όπλων μέσω του βελιγκενούς και από τις κυβερνοεπιθέσεις, είχε δηλώσει: «Θα πρέπει να προστατεύσουμε τους εαυτούς μας όταν πρόκειται για την Κίνα, για τη Ρωσία, ακόμη και για τις ΗΠΑ». Ο Ντόναλντ Τραμπ χαρακτήρισε «προσβλητική» αυτή τη δήλωση με το που προσγειώθηκε το αεροπλάνο του στο Παρίσι, όπου βρέθηκε το περασμένο Σαββατοκύριακο για τις εκδηλώσεις μνήμης με αφορμή τα 100 χρόνια από το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Παρά την επίμονη προσπάθεια του Μακρόν, στη συνάντηση των δύο ανδρών, στο Ελιζέ, να εκτονώσει την ένταση, οι ξένοι ηγέτες που συγκεντρώθηκαν στο Παρίσι είδαν έναν δύσθυμο, μοχαικό Τραμπ σε όλη τη διάρκεια του διήμερου. Η διάθεση του Αμερικανού προέδρου μάλλον δεν βελτιώθηκε όταν άκουσε τον οικοδεσπότη του να εκφωνεί, στην Αψίδα του Θριάμβου, έναν φιλιππικό εναντίον των «παλιών δαιμόνων», εναντίον του εθνικισμού και του στενού εγωισμού. Όλοι κατάλαβαν για ποιον κτυπούσε η καμπάνα.

«Δεν υπάρχει πιο εθνικιστική χώρα από τη Γαλλία», ήταν η χθεσινή απόφαση του Αμερικανού προέδρου. Σε άλλα μηνυμάτά του, υπενθύμιζε στον Μακρόν ότι η δημοτικότητά του φθίνει και μειφτόταν τη Γαλλία για την υψηλή ανεργία και τους προστατευτικούς δασμούς.

Αιώνες μοιάζει να έχουν περάσει από τον Ιούλιο του 2017, όταν ο Μακρόν, που μόλις είχε αναλάβει την προεδρία, προσκαλούσε τον Τραμπ στο Παρίσι για να γιορτάσουν δίπλα δίπλα, στην Αψίδα του Θριάμβου, την επέτειο της Αλώσης της Βασιλλίας. Πολύ γρήγορα, η υποτιθέμενη εγκάρδια συνεννόηση των δύο ηγετών αποδείχθηκε εφήμερη. Αγωνώντας τις εκκλήσεις του Μακρόν, ο Τραμπ απέσυρε τις ΗΠΑ από τη συμφωνία του Παρισιού για την κλιματική αλλαγή και από τις διεθνείς συμφωνίες για το Ιράν και τον έλεγχο των πυρηνικών, ενώ αναγνώρισε μονομερώς την Ιερουσαλήμ ως πρωτεύουσα του Ισραήλ.

Όλα αυτά μαρτυρούσαν ότι ο Αμερικανός πρόεδρος βάλθηκε να εκθεμελιώσει το σύστημα της πολυμερούς, διεθνούς συνεργασίας στην οικοδόμηση του οποίου η χώρα του είχε τον πρωταγωνιστικό ρόλο. Σθενάρως υποστηρικτής του Brexit, είδε εξαρχώς την Ε.Ε. ως απειλή για τα αμερικανικά συμφέροντα. Κήρυξε εμπορικό πόλεμο (και) στην Ευρώπη, έχοντας εμπολογηθεί ότι δεν αντέχει να βάλει Μερκεντέ από τον Πύργο Τραμπ, στην Πέμπτη Λεωφόρο του Μανχάταν. Οπως αποκάλυψε πρόσφατα η γαλλική Le Monde, άφησε εμβρόντητο τον Μακρόν όταν τον ρώτησε γιατί δεν βγάζει τη χώρα του από την Ε.Ε., ώστε να κλείσει με τις ΗΠΑ προνομιακές εμπορικές συμφωνίες.

Μιλώντας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Στρασβούργο, η Αγκελα Μέρκελ τάχθηκε υπέρ της πρότασης Μακρόν για τον ευρωπαϊκό στρατό – πρόταση την οποία είχε καλωσορίσει προ ημερών και ο Ρώσος πρόεδρος Βλαντιμίρ Πούτιν ως βήμα προς έναν περισσότερο πολυπολικό κόσμο. Είναι γεγονός, όμως, ότι οι Ευρωπαίοι έχουν να αντιμετωπίσουν τους δικούς τους εθνικιστικούς «δαίμονες», τους δικούς τους Τραμπ, σε πολλές χώρες όπου βρισκονται ήδη στην κυβέρνηση ή τη διεκδικούν με αξιώσεις. Με δεδομένη και την κυβερνητική αβεβαιότητα στη Γερμανία, στο λυκόφως της εποχής Μέρκελ, ο Εμανουέλ Μακρόν, χάρη και στις εξουσίες που του δίνει το γαλλικό σύνταγμα, είναι ο μόνος ηγέτης που μπορεί να αναλάβει τον πρώτο ρόλο για μια ευρωπαϊκή απόφαση στις προκλήσεις της τόσο φορτισμένης διεθνούς συγκυρίας. Ενα πολύ δύσκολο εγχείρημα, σε ανφορικό δρόμο.

Ο Γάλλος πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν βάζει το χέρι του στο γόνατο του Ντόναλντ Τραμπ μετά τις πρόσφατες συζητήσεις τους στο Ελιζέ στο Παρίσι.

Τα βέλη του Αμερικανού προέδρου στο Twitter

Donald J. Trump [@realDonaldTrump](#)
45th President of the United States of America
Washington, DC
[Instagram.com/realDonaldTrump](#)
Joined March 2009

Tweets 39.7K | **Following** 46 | **Followers** 55.6M | **Likes** 7 | **Moments** 6

Tweets & replies | **Media**

Ο Εμανουέλ Μακρόν αφήνει να εννοηθεί πως η Ευρώπη πρέπει να αναπτύξει τον δικό της στρατό για να προστατευτεί από τις ΗΠΑ, την Κίνα και τη Ρωσία. Ηταν όμως η Γερμανία στον Α΄ και Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο. Πώς εξελίχθηκε αυτό για τη Γαλλία; Αρχισαν να μαθαίνουν γερμανικά στο Παρίσι προτού επέμβουν οι ΗΠΑ. Πληρώστε για το ΝΑΤΟ!

18,3K Retweets 58,7K Likes

Στο εμπόριο, η Γαλλία παρασκευάζει εξαιρετικό κρασί, αλλά το ίδιο και οι ΗΠΑ. Το πρόβλημα είναι ότι η Γαλλία δυσκολεύει τις ΗΠΑ να πουλήσουν τα κρασιά τους στη Γαλλία και επιβάλλει υψηλούς δασμούς, ενώ οι ΗΠΑ διευκολύνουν την πώληση γαλλικών κρασιών και χρεώνουν πολύ χαμηλούς δασμούς. Αδικο, πρέπει να αλλάξει!

11,2K Retweets 43K Likes

Το πρόβλημα είναι ότι ο Εμανουέλ έχει πολύ χαμηλή δημοτικότητα στη Γαλλία, 26%, και ανεργία σχεδόν 10%. Προσπαθεί απλώς να αλλάξει θέμα. Παρεμπιπτόντως, δεν υπάρχει χώρα πιο εθνικιστική από τη Γαλλία, πολύ περήφανος λαός και δικαίως!...

10,6K Retweets 36,6K Likes

...ΚΑΝΤΕ ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ ΞΑΝΑ ΣΠΟΥΔΑΙΑ ΧΩΡΑ!

14,4K Retweets 45,2K Likes

Υπέρ της δημιουργίας ευρωπαϊκού στρατού η Μέρκελ

Της ανταποκρίτριας μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ **ΕΛΕΝΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗ**

Με τους περισσότερους ευρωβουλευτές όρθιους να την χειροκροτούν επί Μακρόν και άλλους –λίγους– να την αποδοκιμάζουν, έκλεισε η χθεσινή ομιλία της Γερμανίδας καγκελάριας Αγκελα Μέρκελ ενώπιον της Ολομέλειας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το μέλλον της Ευρώπης, η οποία τόνισε ότι η ανεκτικότητα είναι η ψυχή της Ευρώπης και ο πυρήνας της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης.

Η κ. Μέρκελ τάχθηκε με κατηγορηματικό τρόπο υπέρ της δημιουργίας ενός ευρωπαϊκού στρατού, ανάμεσα στις άλλες πιο γενικές προτάσεις που παρουσίασε. «Πρέπει να δουλέψουμε στο όραμα ότι μία μέρα θα δημιουργήσουμε έναν πραγματικό ευρωπαϊκό στρατό», ανέφερε χαρακτηριστικά, προσθέτοντας ότι το λέει «με απόλυτη

«Οι καιροί που μπορούσαμε να στηριχθούμε άνευ όρων στη βοήθεια άλλων έχουν τελειώσει», τόνισε μιλώντας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

συνείδηση των εξελίξεων των τελευταίων ετών».

Η κ. Μέρκελ ήταν σε πλήρη σύμφωνη με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν, ο οποίος την προηγούμενη εβδομάδα σε συνέντευξή του τόνισε την ανάγκη για τη δημιουργία «πραγματικού ευρωπαϊκού στρατού», την ώρα που η Ευρώπη δεν μπορεί να υποστηρίξει τον εαυτό της χωρίς τη στήριξη των ΗΠΑ. «Οι καιροί που μπορούσαμε να στηριχθούμε άνευ όρων στη βοήθεια άλλων έχουν τελειώσει»,

Η Γερμανίδα καγκελάρια Αγκελα Μέρκελ εκφωνώντας χθες την ομιλία της στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Στρασβούργο.

είπε η κ. Μέρκελ, αναφερόμενη εμμέσως στη βοήθεια των ΗΠΑ, και προσέθεσε: «Αν εμείς οι Ευρωπαίοι θέλουμε να επιβιώσουμε ως κοινότητα, πρέπει να πάρουμε πιο αποφασιστικά στα χέρια μας τη μοίρα μας».

Ισως, δε, να μην ήταν τυχαίο ότι οι θέσεις αυτές εκφράστηκαν την ίδια μέρα που ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ επιτέθηκε με οξύτητα άλλη μια φορά κατά του Εμανουέλ Μακρόν.

Η δημιουργία ενός ευρωπαϊκού στρατού δεν είναι καινούργια πρόταση. Είναι ένα θέμα που έχει απασχολήσει τη Γερμανία από τη δεκαετία του '80 και την έχουν στηρίξει σαν ιδέα όχι μόνο ο πρώην καγκελάριος Χέλμουτ Κολ, ο οποίος από το 1988 ζήτησε τη δημιουργία του για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και του διεθνούς εγκλήματος, αλλά και ο επίσης πρώην καγκελάριος Γκέρχαρντ Σρέντερ το 2003. Οπως και η ίδια η Αγκελα Μέρκελ,

η οποία το έχει ζητήσει από το 2007.

Ωστόσο, η κ. Μέρκελ προχώρησε χθες ένα βήμα περαιτέρω, λέγοντας πως τώρα η δημιουργία ενός κατάλληλου ευρωπαϊκού στρατού θα είναι σημάδι στον κόσμο «ότι δεν θα υπάρξει ποτέ ξανά πόλεμος μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών» και εξήγησε ότι σκοπός ενός τέτοιου κοινού στρατού δεν είναι να ανταγωνιστεί το ΝΑΤΟ, αλλά να λειτουργήσει περισσότερο ως ένα «καλό συμπλήρωμα».

Συγχρόνως τόνισε τη δυσκολία που έχει το ΝΑΤΟ να συνεργαστεί με την Ε.Ε., καθώς η Ευρώπη έχει 160 διαφορετικά συστήματα όπλων και κάθε χώρα έχει τη δική της ανεξάρτητη διοίκηση, υποστήριξη και διαδικασίες. «Από αυτά την άποψη, δεν είμαστε ένας αποτελεσματικός εταίρος», είπε τονίζοντας πως η Ευρώπη χρειάζεται να αναπτύξει από κοινού οπλικά συστήματα και να δημιουργήσει μια κοινή πολιτική εξαγωγών όπλων.

Ο Γκρούεφσκι ζητεί άσυλο στην Ουγγαρία

ΣΚΟΠΙΑ. Στην Ουγγαρία διέφυγε ο καταζητούμενος τείας πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ Νικόλα Γκρούεφσκι και προτίθεται να ζητήσει πολιτικό άσυλο εκεί, έξι μήνες αφού του καταδικάστηκε σε δύο χρόνια φυλάκιση με την κατηγορία της διαφθοράς. Αυτό ανακοίνωσε ο ίδιος στην προσωπική του σελίδα στο Facebook, αποδιωχόμενος από τη χώρα του. «Αν είχαμε τη δυνατότητα να φύγουμε από τη χώρα, θα είχαμε φύγει πριν από μερικές εβδομάδες», έγραψε στην ανάρτησή του. Αξιοματούχος της αστυνομίας στα Σκόπια, που θέ-

ληψε να διατηρήσει την ανωνυμία του, ανέφερε ότι ο Γκρούεφσκι εγκατέλειψε τη χώρα του, διασχίζοντας με παράνομο τρόπο τα σύνορα, χωρίς όμως να μπορεί να δώσει περαιτέρω λεπτομέρειες. Οπως είναι γνωστό, όλα τα προηγούμενα χρόνια, που ήταν πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ και το κόμμα του βρισκόταν στην εξουσία, διατηρούσε στενούς δεσμούς με τον πρωθυπουργό της Ουγγαρίας, Βίκτορ Ορμπαν. Προχθές, η αστυνομία της ΠΓΔΜ εξέδωσε ένταλμα σύλληψης εις βάρος του Γκρούεφσκι, ωστόσο όλες οι προσπάθειες να τον εντοπίσει απέβησαν άκαρπες. Από νωρίς τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είχαν αναφέρει την Ουγ-

Στην ΠΓΔΜ έχει εκδοθεί ένταλμα σύλληψης, προκειμένου να εκτίσει την ποινή διετούς φυλάκισης που του έχει επιβληθεί.

γαρία ως δυνάμει καταφύγιο του τείας πρωθυπουργού. Την τελευταία φορά που ο Ορμπαν επισκεφθηκε την ΠΓΔΜ ήταν τον Σεπτέμβριο 2017 για να συναντηθεί με τον Γκρούεφσκι, ο οποίος ήταν ηγέτης του αντιπολιτευόμενου VMRO DPMNE εκείνη την εποχή. Ο Ορμπαν είχε, επίσης, στις αρχές του

περασμένου Ιουνίου, απευθυνθεί μέσω βιντεοσκοπημένου μηνύματος προς τους υποστηρικτές του VMRO, στην κεντρική συγκέντρωση του κόμματος κατά της συμφωνίας με την Ελλάδα για το ονοματολογικό. Υπό τον πανταχόθεν βαλλόμενο νόμο περί ασύλου στην Ουγγαρία, μια αίτηση ασύλου πρέπει να υποβληθεί αποκλειστικά στις συνοριακές ζώνες τράνζιτ, όπου οι αιτούντες άσυλο συλλαμβάνονται μέχρις ότου εκδοθεί οριστική απόφαση για το αίτημά τους.

Ο Γκρούεφσκι καταδικάστηκε σε δύο χρόνια φυλάκιση στην υπόθεση με την κωδική ονομασία «Τανκ», στην οποία βρέθηκε ένοχος επειδή ενέκρινε τη μυστική αγορά μιας Μερσεντές α-

ξίας 580.000 ευρώ το 2012 από την πρώην υπουργό Εσωτερικών, όχημα το οποίο οχεδαίζε να χρησιμοποιήσει για δικούς του σκοπούς. Το εφετείο επικύρωσε την ποινή στις 5 Οκτωβρίου.

Ο Γκρούεφσκι επέμενε ότι αυτές και άλλες εκκρεμείς διώξεις εις βάρος του είναι πολιτικά υποκινούμενες από τη νέα κυβέρνηση της σοσιαλδημοκρατικής ένωσης. Την περασμένη Παρασκευή το δικαστήριο των Σκοπίων απέρριψε το αίτημά του για την αναστολή της έκτισης της ποινής που του επιβλήθηκε και έτσι ο πολιτικός είχε υποχρέωση να παρουσιαστεί στις φυλακές των Σκοπίων, για να αρχίσει να εκτίει την ποινή του.

Ο τείας πρωθυπουργός της ΠΓΔΜ Νικόλα Γκρούεφσκι.

Συμφωνία για το Brexit

Η πρωθυπουργός θα αναλύσει τους όρους στο σημερινό υπουργικό συμβούλιο

Συμφωνία για τις τεχνικές λεπτομέρειες της εξόδου της Βρετανίας από την Ε.Ε. επετεύχθη χθες στις Βρυξέλλες, ανοίγοντας τον δρόμο για μια σύνοδο στην οποία θα οριστικοποιηθεί, πιθανώς στις 25 Νοεμβρίου. Το ενδιαφέρον μεταφέρεται τώρα στο Λονδίνο, όπου η Βρετανίδα πρωθυπουργός Τερέζα Μέι θα επιχειρήσει, σήμερα, να εξηγήσει το περιεχόμενο της συμφωνίας στο έκτακτο υπουργικό συμβούλιο, αντιμετωπίζοντας τις αντιδράσεις οπαδών ενός «σκληρού» Brexit.

Ηδη ο τέως υπουργός Εξωτερικών και θερμός υποστηρικτής του Brexit Μπόρις Τζόνσον την απέρριψε ως «αποικιακή». «Η πρωθυπουργός της Βρετανίας, Τερέζα Μέι, και η Ευρωπαϊκή Ένωση ετοιμάζουν μια συμφωνία για το Brexit, η οποία θα καταδικάσει το Ηνωμένο Βασίλειο σε καθεστώς α-

Ισχυρές αντιδράσεις στη Βρετανία, με κυριότερη αυτή του τέως υπουργού Εξωτερικών Μπόρις Τζόνσον που τη χαρακτήρισε αποικιακή.

Μέλη του υπουργικού συμβουλίου, αλλά και η εικονιζόμενη επικεφαλής Αντρέα Λίντσου, βρέθηκαν χθες το βράδυ μετά την ανακοίνωση της επίτευξης της συμφωνίας στην Ντάουνινγκ Στριτ.

ποικίας», δήλωσε για να προσθέσει ότι η συμφωνία είναι «εντελώς απαράδεκτη σε οποιονδήποτε πιστεύει στη δημοκρατία». Επιπλέον, βουλευτές του κυβερνώντος Συντηρητικού Κόμματος αλλά και ο ηγέτης των Εργατικών επικαλεσθηκαν τους όρους της συμφωνίας που είδαν το φως της δημοσιότητας, προειδοποιώντας ότι αν αυτοί ισχύουν στην πραγματικότητα, τότε θα την καταψηφίσουν. Επίσης, ο εκπρόσωπος Τύπου του Εργατικού Κόμματος Κέιρ Στάρμερ επισήμανε ότι η συμφωνία δεν είναι η σωστή για τη Βρετανία.

Αμέσως μετά την ανακοίνωση της συμφωνίας, ο αντιπρόεδρος του βρειοίρλανδικού κόμματος DUP, Νάιτζελ

Ντοντς, χαρακτήρισε το κείμενο «δυσκολοκόνηυτο» και προειδοποίησε ότι η πραγματική μάχη θα δοθεί στο υπουργικό συμβούλιο και στη Βουλή. Το βασικό εμπόδιο, που υπερέβησαν χθες οι διαπραγματευτές, ήταν το πώς θα διασφαλιστεί η ελεύθερη κυκλοφορία ανάμεσα στην Ιρλανδία και τη Βόρεια Ιρλανδία όταν η δεύτερη αποχωρήσει, ως τμήμα της Μ. Βρετανίας, από την Ε.Ε. Σύμφωνα με πληροφορίες της ιρλανδικής κρατικής τηλεόρασης, το κείμενο προβλέπει κοινές τελωνειακές διευθετήσεις ανάμεσα στη Βρετανία και την Ε.Ε., ώστε να μην υπάρχει ανάγκη για συνοριακούς ελέγχους.

Η συμφωνία για το Brexit θα εκτο-

ξεύσει την πέμπτη μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου στο άγνωστο και πολλοί φοβούνται ότι θα βοηθήσει στον κατακερματισμό της Δύσης που προσπαθεί να επιβιώσει της αντισημιτικής προεδρίας του Ντόναλντ Τραμπ και της αυξανόμενης αποστασιοποίησης της Ρωσίας και της Κίνας. Αλλοί λένε ότι η συμφωνία για την αποχώρηση της Βρετανίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση θα της προσφέρει νέες ευκαιρίες για την ανάπτυξη νέων εμπορικών δεσμών πέρα από την Ευρώπη. Η πρωθυπουργός Τερέζα Μέι κατέβαλε αγωνιώδεις προσπάθειες να ξεμπλέξει 46 χρόνια συμμετοχής στην Ε.Ε. χωρίς να καταστρέψει τους εμπορικούς δεσμούς με την Ευρώπη

ή να ανησυχήσει τους βουλευτές, οι οποίοι θα είναι και αυτοί που θα αποφασίσουν για τη συμφωνία που θα οδηγήσει στο διαζύγιο. Θεωρείται εξάλλου βέβαιο ότι η τύχη της συμφωνίας θα καθοριστεί και το πολιτικό μέλλον της Μέι.

Οι «Τάιμς» του Λονδίνου ανέφεραν χθες ότι η συμφωνία για το Brexit είναι έτοιμη να ολοκληρωθεί, προσθέτοντας ότι ο επικεφαλής διαπραγματευτής της Ε.Ε. Μισέλ Μπαρνιέ τόνισε ότι οι παράμετροί της έχουν «διευκρινιστεί». Ωστόσο ο ίδιος προειδοποίησε ότι η συμφωνία απαιτεί από τη Μέι να ξεπεράσει τους διαχωρισμούς στην κυβέρνηση και το κόμμα της, οι οποίοι είναι πάρα πολλοί.

Άγνωστα ιπτάμενα αντικείμενα ανοικτά της Ιρλανδίας

Άραγε μας επισκέφθηκαν μικρά πρ-βκνα ανθρωπάκια από το Διάστημα; Το μυστήριο περιπλέκεται, καθώς όλοι διερωτώνται κατά πόσον ήταν UFO αυτά που είδαν πιλότοι ανοικτά των ιρλανδικών ακτών; Η ιρλανδική αρχή πολιτικής αεροπορίας (IAA) λαμβάνει το ζήτημα πολύ στα σοβαρά και ερευνά ενδελεχώς αναφορές πιλότων εμπορικών πτήσεων ότι είδαν άγνωστος ταυτότητας ιπτάμενα αντικείμενα (ΑΤΙΑ) ανοικτά των νοτιοδυτικών ακτών της Ιρλανδίας.

Όλα άρχισαν στις 06.47 την περασμένη Παρασκευή 9 Νοεμβρίου, όταν πιλότος της British Airways (B.A.) επικοινωνήσε με τον πύργο ελέγχου εναέριας κυκλοφορίας του αεροδρομίου Σάνον στην Ιρλανδία.

Η πιλότος ήθελε να μάθει αν γίνονταν αεροπορικά γυμνάσια στην περιοχή επειδή υπήρχε κάτι στην ατμόσφαιρα το οποίο «κινείτο πάρα πολύ γρήγορα». Ο ελεγκτής εναέριας κυκλοφορίας απάντησε ότι δεν γίνονται γυμνάσια στην περιοχή. Η πιλότος της B.A. που πραγματοποιούσε την πτήση από το Μόντρεαλ του Καναδά με προορισμό το αεροδρόμιο Χίθροου του Λονδίνου σημείωσε ότι υπήρχε ένα «πολύ λαμπρό φως» και το αντικείμενο εμφανίστηκε κατά μήκος της αριστερής πλευράς του αεροπλάνου προτού «αλλάξει γρήγορα κατεύθυνση προς τα βόρεια». Η κυβερνήτης του αεροπλάνου αναρωτήθηκε τι θα μπορούσε να είναι αυτό, αλλά σημείωσε ότι δεν φαινόταν να έχει πορεία σύγκρουσης.

Άλλος πιλότος ενός αεροπλάνου της Virgin που εκτελούσε την πτήση από το Ορλάντο στο Μάντσεστερ πήκε στη συζήτηση και είπε ότι μπορεί να είναι μετεωρίτης ή κάποιο άλλο αντικείμενο που εισέρχεται ξανά στην ατμόσφαιρα της γης. Επίσης αυτός πρόσθεσε ότι υπάρχουν «πολλά αντικείμενα που ακολουθούν την ίδια τροχιά» και ότι ήταν πολύ λαμπερά. Όπως είπε, είδε «δύο λαμπερά

φώτα» στα δεξιά του, τα οποία ανέβηκαν σε μεγάλο ύψος με ταχύτητα, η οποία όπως σημείωσε ήταν «αστρονομική, ήταν σαν Mach 2», ήταν δηλαδή η διπλάσια αυτής του ήχου.

Την ίδια ώρα ένας τρίτος πιλότος εμπορικής πτήσης, ενός 737 της Norwegian Air που ταξίδευε από Νέα Υόρκη με προορισμό το Σάνον, έχοντας γνώση της κουβέντας που γινόταν εξέφρασε την ανακούφισή του που κι άλλοι είδαν το ίδιο: «Ευτυχώς δεν είμαι ο μόνος», είπε.

«Μετά τις αναφορές από έναν μικρό αριθμό αεροπλάνων την Παρασκευή 9 Νοεμβρίου για μια ασυνήθιστη εναέρια δραστηριότητα η ιρλανδική αρχή πολιτικής αεροπορίας υπέβαλε

Πιλότοι ανέφεραν στον πύργο ελέγχου ότι βλέπουν πολλά και λαμπερά φώτα που ακολουθούν την ίδια τροχιά.

αναφορά», αναφέρει η ίδια σε ανακοίνωσή της.

«Η αναφορά αυτή θα ερευνηθεί βάσει της φυσιολογικής απόρριξης διαδικασίας διερευνητικής συμβάντων», δήλωσε παράλληλα εκπρόσωπος της στους Irish Times, σημειώνοντας ωστόσο ότι είναι απίθανο να πρόκειται για εξωγήινους από άλλο πλανήτη.

Την ίδια ώρα εκπρόσωπος του αεροδρομίου του Σάνον δήλωσε ότι δεν είναι αρμόδιος να σχολιάσουν το συμβάν οι Αρχές του αεροδρομίου την ώρα που βρίσκεται σε εξέλιξη η έρευνα της ιρλανδικής υπηρεσίας πολιτικής αεροπορίας.

Κατά πάσα πιθανότητα η απάντηση στην ύπαρξη αυτών των υπέρλαμπρων φώτων στην ατμόσφαιρα είναι πολύ απλούστερη από αυτή που κάνει τη φαντασία να οργιάζει.

Πιέζει το Ριάντ ο Ερντογάν για τον Κασόγκι

Συνεχίζοντας την πίεση στον βασιλικό οίκο της Σαουδικής Αραβίας, ο Ταγίπ Ερντογάν δήλωσε ότι το ηχητικό ντοκουμέντο από τη δολοφονία του Τζαμάλ Κασόγκι, που βρίσκεται στα χέρια των τουρκικών αρχών, είναι «αποτρόπαιο», σε τέτοιο σημείο μάλιστα, ώστε να προκλήσει σοκ ακόμη και σε Σαουδάραβες αξιωματούχους που το άκουσαν.

Εξί εβδομάδες μετά τη δολοφονία του Σαουδάραβα δημοσιογράφου μέσα στο προξενείο της χώρας του, στην Κωνσταντινούπολη, ο Τούρκος πρόεδρος επανέλαβε στο θέμα στη διάρκεια συνομιλίας με δημοσιογράφους, κατά την πύση της επιστροφής του στη χώρα του από το Παρίσι. Ο Ταγίπ Ερντογάν συμμετείχε στις εκδηλώσεις που έγιναν στη γαλλική πρωτεύουσα το Σάββατοκυριακό για τη συμπλήρωση 100 χρόνων από το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου και συζητήσε για την υπόθεση Κασόγκι με ξένους ηγέτες, στο περιθώριο των εορταστικών εκδηλώσεων.

«Το ηχητικό ντοκουμέντο είναι πράγματι αποκρουστικό. Μάλιστα, όταν αξιωματούχους των σαουδαραβικών μυστικών υπηρεσιών το άκουσε, ήταν τόσο σοκαρισμένος που είπε: Αυτός (ο

εκτελεστής) πρέπει να είχε πάρει προίλην γιατί μόνο κάποιος που έχει πάρει προίλην θα μπορούσε να διαπράξει κάτι τέτοιο», δήλωσε ο Ερντογάν, σύμφωνα με χθεσινά δημοσιεύματα.

Στις ίδιες δηλώσεις, ο Ερντογάν επανέλαβε την πεποίθησή του ότι η εντολή για τη δολοφονία Κασόγκι ήρθε «από το ανώτατο επίπεδο». Εξείρασε όμως τον βασιλιά Σαλμάν, για τον οποίο εξέφρασε την «απεριόριστη εκτίμησή» του, κάτι που άφησε τις υποψίες να πέσουν στον πρίγκιπα διάδοχο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν. Πάντως, ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου δήλωσε ότι το ηχητικό ντοκουμέντο των Τούρκων, το οποίο έχει διαβιβαστεί σε αρκετές χώρες, συμπεριλαμβανομένων των Ηνωμένων Πολιτειών, δεν εννοχοποιεί τον πρίγκιπα Μοχάμεντ. Η κυβέρνηση Τραμπ, παρότι έχει καταδικάσει τη δολοφονία του Κασόγκι, έχει αποφύγει οποιεσδήποτε κυρώσεις εναντίον της Σαουδικής Αραβίας, με την οποία η συνδέουν μεγάλα οικονομικά συμφέροντα όπως και η σφοδρή αντιπαλότητα έναντι του Ιράν.

Την πίεση στον πρίγκιπα Μοχάμεντ ήρθε να ενισχύσει ρεπορτάζ των New York Times. Σύμφωνα με το δημοσίευμα,

Ο Ταγίπ Ερντογάν σε φωτογραφία αρχείου από τη Σύνοδο Κορυφής στην Κωνσταντινούπολη το 2016.

Καλύπτει τον πρίγκιπα διάδοχο Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν ο σύμβουλος Εθνικής Ασφαλείας του Λευκού Οίκου, Τζον Μπόλτον.

μέλος του «εκτελεστικού αποσπάσματος» που δολοφόνησε τον Κασόγκι τηλεφώνησε, αμέσως μετά τη δολοφονία, σε υψηλά ιστάμενο αξιωματούχο, από τον άμεσο κύκλο του πρίγκιπα, και του διεμήνυσε ότι «η αποστολή εξετελέσθη», με την παράκληση «να τα πει στο αφεντικό». Ο εν λόγω αξιωματούχος φέρεται να είναι ο Σαούντ αλ Καχτάνι. Στενός σύμβουλος του πρίγκιπα Μοχάμεντ, ο Καχτάνι χειριζόταν προσωπικά τους λογαριασμούς του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και εκτέλεσε κάποιες από τις πλέον παράτολμες αποφάσεις του, όπως η σύλληψη εκατοντάδων μελών της βασιλικής οικογένειας και η ομηρία του πρωθυπουργού του Λιβάνου Σαάντ Χαρίρι, τον περασμένο χρόνο. Δημοσιεύματα του διεθνούς Τύπου αναφέρουν ότι ο γηραιός βασιλιάς Σαλμάν, ο οποίος αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα υγείας, πιέζεται από ισχυρά μέλη της βασιλικής οικογένειας να περιορίσει τον αγαπημένο του γιο και διάδοχο, επιβάλλοντάς του κάποιο είδος συλλογικής ηγεσίας, αν και δεν τίθεται, τουλάχιστον μέχρι στιγμής, ζήτημα καθαιρέσεώς του από το αξίωμα του πρίγκιπα διαδόχου.

Ένα δυσεπίλυτο μυστήριο αποτελούν τα υπέρλαμπρα φώτα που εντοπίστηκαν στην ατμόσφαιρα ανοικτά της Ιρλανδίας, αλλά είναι μάλλον απίθανο να πρόκειται για επισκέπτες από άλλους κόσμους.

Υπό δρακόντεια μέτρα η δική του «Κοντού» στη Νέα Υόρκη

ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ. Υπό δρακόντεια μέτρα ασφαλείας ξεκίνησε στη Νέα Υόρκη η δική του Μεξικανού βαρώνου των ναρκωτικών, Χοακίν Γκουσμάν, γνωστού ως El Charo (Ο Κοντός). Η σύζυγός του κατέφθησε από τους πρώτους στο δικαστήριο του Μπρούκλιν, χθες, για να παρακολουθήσει τη διαδικασία. Το βίοιο βιογραφικό του κατηγορούμενου έχει προκαλέσει περιπολίες ενόπλων έξω από το κτίριο και η σύνθεση του σώματος των ενόρκων παραμένει μυστική προκειμένου να διασφαλιστεί η σωματική τους ακεραιότητα.

Ο Γκουσμάν κρατείται σε απόλυτη απομόνωση, χωρίς να έχει δικαίωμα να δει τη σύζυγό του από τον φόβο ότι θα μπορούσε να τη χρησιμοποιήσει για να στείλει μηνύματα στους συνεργάτες του. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι την περασμένη εβδομάδα δικαστής που προεδρεύει της υπόθεσης απέρριψε το αίτημα του Γκουσμάν να αγκαλιάσει τη σύζυγό του πριν από την έναρξη

της δίκης. Τα αποδεικτικά στοιχεία στην υπόθεση θα προέλθουν από τις καταθέσεις δέκα και πλέον προστατευόμενων μαρτύρων, οι οποίοι κατά

Ο Γκουσμάν κρατείται σε απόλυτη απομόνωση, χωρίς να έχει δικαίωμα να δει ούτε τη σύζυγό του.

τους εισαγγελέις απειλούνται με αντίποινα. Παράλληλα θα υπάρξουν στοιχεία για πολλαπλές δολοφονίες, που διαπράχθηκαν στη διάρκεια πολέμων μεταξύ εγκληματικών οργανώσεων στο Μεξικό, διακίνησης κοκαΐνης και των θρυλικών αποδράσεών του από τη φυλακή.

Οι συνήγοροι του διατείνονται ότι ο πελάτης τους έχει παγιδευθεί από τις καταθέσεις μαρτύρων, πρόθυμων να συνεργαστούν με τις Αρχές για να τύ-

χουν επικιέστερς μεταχειρίσες. Ο Γκουσμάν, ο οποίος έχει διαφύγει δύο φορές από μεξικανικές φυλακές υψηλής ασφαλείας, μεταφέρεται καθημερινά στο Μπρούκλιν με αυστηρά φρουρούμενη αυτοκινητοπομπή. Το 2009 το περιοδικό Forbes τον είχε εντάξει στον κατάλογο με τους πλουσιότερους ανθρώπους, με περιουσία περίπου ένα δισεκατομμύριο δολάρια, αλλά οι εισαγγελέις λένε ότι είναι αδύνατο να υπολογιστεί πόσα χρήματα διαθέτει.

Advertisement for RCB Bank. Text: Η δική σου αξιόπιστη τράπεζα. Αξιοπιστία | Υπευθυνότητα | Επαγγελματισμός. www.rcbcy.com | 800 00 722. RCB Bank Ltd. Ιδιωτική Εταιρεία. Αριθμός εγγραφής: 72376. Εγγεγραμμένη έδρα: Αμμόθουκος 2, 3105 Λεμεσός, Κύπρος.

Δίωξη κατά UBS στις ΗΠΑ για πώληση τοξικών ομολόγων

Κατηγορείται ότι παραπλάνησε επενδυτές σε τιλοποίηση στεγαστικών το 2006

Δέκα χρόνια μετά την κατάρρευση της Lehman Brothers –ένα συμβάν που αποτέλεσε ορόσημο στη μεγαλύτερη χρηματοπιστωτική κρίση από το Κραχ του '29–, οι αμερικανικές αρχές συνεχίζουν να διώκουν τις τράπεζες που συνειδητά πώλησαν τοξικά επενδυτικά προϊόντα σε πελάτες. Αυτή τη φορά αναφερόμαστε στην ελβετική UBS, η οποία κατηγορείται από την αμερικανική Δικαιοσύνη πως απέκρυψε κρίσιμες πληροφορίες από πελάτες για «καταστροφικούς» τίτλους στεγαστικών δανείων που τους πούλησε, σύμφωνα με αγωγή 302 σελίδων που κατατέθηκε την Πέμπτη.

Σύμφωνα με τον εισαγγελέα Ρίτσαρντ Ντόναχιου της περιφέρειας του Μπρούκλιν στην Νέα Υόρκη, η UBS και οι μονάδες της τιλοποίησαν στεγαστικά δάνεια άνω των 41 δισ. δολαρίων, στερώντας κρίσιμες πληροφορίες από

Από τους 42 τίτλους στεγαστικών δανείων που πούλησε η UBS την περίοδο 2006-2007, οι 40 παρουσίασαν «μεγάλες απώλειες», σύμφωνα με τις αμερικανικές αρχές.

Στο κατηγορητήριο τονίζεται πως υπάλληλοι της τράπεζας αποκαλούσαν τους τίτλους αυτούς «λέπρα».

πελάτες και θέτοντας έτσι σε κίνδυνο τις περιουσίες τους. Η υπόθεση αυτή ανοίγει μια διετία αφού η Deutsche Bank και η Credit Suisse συμφώνησαν να καταβάλουν συνολικά 12,5 δισ. δολάρια στο πλαίσιο συμβιβαστικής λύσης με το αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης. Στο κατηγορητήριο τονίζεται πως υπάλληλοι αποκαλούσαν τους τίτλους αυτούς «λέπρα».

Προβλήματα με τη Δικαιοσύνη έχει ο ελβετικός τραπεζικός όμιλος και στη Γαλλία. Εκεί οι εισαγγελικές αρχές κατηγορούν τη UBS πως βοήθησε πολίτες της χώρας να φοροδιαφύγουν και να ξεπλύνουν «μαύρο» χρήμα με τη δημιουργία αριθμημένων λογαριασμών και καταπιστευμάτων (trusts). Η UBS αρνείται τις κατηγορίες και

στης δύο πλευρές του Ατλαντικού, δηλαδή τις ΗΠΑ και τη Γαλλία, σύμφωνα με το πρακτορείο Bloomberg. «Δεν υπάρχει νομική βάση για τους ισχυρισμούς του αμερικανικού υπουργείου Δικαιοσύνης», αναφέρει ο ελβετικός τραπεζικός όμιλος. «Η UBS θα αρνηθεί τις κατηγορίες και θα προστατεύσει τα συμφέροντα των μετόχων της. Η UBS δεν έχει καμία αμφιβολία για τη νομική θέση της και είναι απόλυτη προετοιμασμένη για να την υπερασπιστεί ενώπιον του δικαστηρίου».

Αναλυτικότερα, το αμερικανικό υπουργείο Δικαιοσύνης αναφέρει στο κατηγορητήριο πως η UBS παραπλάνησε επενδυτές για την ποιότητα των στεγαστικών δανείων που είχε τιλοποιήσει από το 2006 μέχρι το 2007.

Από τους 42 τίτλους στεγαστικών δανείων οι 40 παρουσίασαν «μεγάλες απώλειες», σύμφωνα με την αμερικανική κυβέρνηση.

Η τακτική της UBS μπορεί να την ανταμείψει, αλλά ενέχει, επίσης, κινδύνους, εάν χάσει σε αυτήν τη δικαστική διαμάχη. Ανάλογη στάση είχε τηρήσει η Barclays προ διετίας όταν κατέρρευσε η διαπραγματεύσεις για την εύρεση συμβιβαστικής λύσης. Τελικά η Barclays κατέβαλε, φέτος, 2 δισ. δολάρια που είναι λιγότερο από το ήμισυ που επιδίωκαν οι αμερικανικές αρχές. Η Countywide, που περιλαμβάνεται στον όμιλο της Bank of America, ήταν η πρώτη που δικάστηκε για την παραπλανητική πώληση τιλοποιημένων δανείων στη Fannie Mae και στη Freddie

Mac, αλλά το εφετείο απέρριψε απόφαση για την καταβολή 1,3 δισ. δολαρίων.

Δεν είναι πρώτη φορά που η UBS έρχεται αντιμέτωπη με την αμερικανική Δικαιοσύνη. Τον Φεβρουάριο του 2009, ο ελβετικός τραπεζικός όμιλος συμφώνησε να καταβάλει 750 εκατ. δολάρια στο πλαίσιο συμβιβαστικής λύσης με το υπουργείο Δικαιοσύνης και τις αμερικανικές φορολογικές αρχές. Ο ελβετικός τραπεζικός όμιλος είχε κατηγορηθεί για τις υπηρεσίες που παρείχε σε Αμερικανούς πελάτες για να φοροδιαφύγουν. Είχε, αποκαλύψει την ταυτότητα 4.450 Αμερικανών που ήταν ύποπτοι φοροδιαφυγής, με «σκιάδεις» περιουσίες, τουλάχιστον ενός εκατ. ελβετικών φράγκων ή 988.000 δολαρίων έκαστος.

Ο υπουργός Εξωτερικών του Κατάρ και νέος πρόεδρος του Επενδυτικού Ταμείου, σείκς Μοχάμεντ μπιν Αμπντουλραχμάν αλ Θάνι.

Η νέα γενιά αναλαμβάνει το Κρατικό Επενδυτικό Ταμείο του Κατάρ

Δύο τριαντάρδες ανέλαβαν μόλις τη διαχείριση περιουσίας ύψους 320 δισ. δολαρίων. Πρόκειται για δύο μέλη της βασιλικής οικογένειας του Κατάρ, που θα διαχειρίζονται στο εξής το Κρατικό Επενδυτικό Ταμείο της χώρας (QIA) στο οποίο ανήκουν, μεταξύ άλλων, τα αποθέματα φυσικού αερίου του Κατάρ. Το Κρατικό Επενδυτικό Ταμείο του Κατάρ έχει γίνει γνωστό μέσω μιας σειράς μεγάλων επιχειρηματικών συμφωνιών που του είχαν δώσει πρόσβαση στο Χόλιγουντ: έχει αγοράσει χώρους για γραφεία στη Νέα Υόρκη, σπίτια στο Λονδίνο, ιταλικές εταιρείες παραγωγής ειδών πολυτελείας, ακόμη και μια ποδοσφαιρική ομάδα. Ωστόσο, μέχρι σήμερα το Ταμείο δεν είχε δείξει ιδιαίτερο ενδιαφέρον για επένδυση σε νεοφυείς επιχειρήσεις ή σε τεχνολογικές εταιρείες. Πράγμα που φαίνεται πως θα αλλάξει χάρη στους νέους επικεφαλής του QIA. Την Κυριακή, ο εμίρης του Κατάρ, σείκς Ταμίμ μπιν Χαμάντ αλ Θάνι όρισε τον νεότερο αδελφό του, σείκς Αμιντουλράχμν μπιν Χαμάντ αλ Θάνι, αντιπρόεδρο του Κρατικού Επενδυτικού Ταμείου και τον υπουργό Εξωτερικών του Κατάρ πρόεδρό του. Λιγότερο από ένα μήνα πριν, ο εμίρης του Κατάρ είχε αλλάξει και τον διευθύνοντα σύμβουλο του Ταμείου, που μέχρι τότε ήταν ένα γραιπότερο μέλος της βασιλικής οικογένειας. Οι αλλαγές στην ηγεσία του QIA «υποδηλώνουν βαθύτερο ενδιαφέρον για την τεχνολογία» και «ενισχύουν τα δύο βασικά θέματα που έχουν αναδειχθεί από τα κρατικά επενδυτικά ταμεία τα τελευταία χρόνια: την τάση για επένδυση σε εταιρείες που επενδύουν σε νεοφυείς επιχειρήσεις και προς άμεσες διεθνείς επενδύσεις», λέει στο Bloomberg η Ρέιτσελ Πέθερ, σύμβουλος στο Sovereign Wealth Fund Institute. Η τοποθέτηση του υπουργού Εξωτερικών, σείκς Μοχάμεντ μπιν Αμπντουλραχμάν, Θάνι, στο Κρατικό Επενδυτικό Ταμείο δείχνει επίσης πως το Κατάρ

θα δώσει μεγαλύτερο βάρος στην εξασφάλιση διμερών επενδυτικών συνεργασιών με χώρες όπως η Ρωσία και η Κίνα, εν μέσω ενίσχυσης του οικονομικού προστατευτισμού στη Δύση, προσθέτει η Πέθερ.

Η Ευρώπη αποτελεί εδώ και χρόνια κορυφαίο προορισμό για τα κεφάλαια του Κατάρ, επενδύοντας στην Barclays και στην Credit Suisse το 2008, ενώ ο πρώην πρωθυπουργός του Κατάρ και μέλος της βασιλικής οικογένειας, σείκς Χαμάντ μπιν Γιασίμ μπιν Τζαμρ αλ Θάνι είχε επενδύσει 1,75 δισ. δολάρια στην Deutsche Bank το 2014 κατά την περίοδο αύξησης μετοχικού κεφαλαίου. Παράλληλα το QIA κατέχει το 16,99% των κοινών μετοχών της Volkswagen, αξίας 8,7 δισ. δολαρίων, το 8,65% της Glencore, αξίας 5,09 δισ. δολαρίων, και το 8,57% της Iberdrola, αξίας 3,39 δισ. δολαρίων.

Νεοφυείς
Μία από τις πρώτες επενδύσεις του Κατάρ στην τεχνολογία ήταν η επένδυση, το 2014, 100 εκατ. δολαρίων στην Uber. Δύο χρόνια αργότερα, η Σαουδική Αραβία επένδυσε και αυτή 3,5 δισ. δολάρια στην Uber. Το 2017 το Κρατικό Επενδυτικό Ταμείο του Κατάρ ανακοίνωσε πως θα ανοίξει γραφείο στο Σαν Φρανσίσκο ώστε να εστιάσει στην τεχνολογική βιομηχανία. Το 2018 άρχισε να πολλαπλασιάζει τις επενδύσεις του σε χώρους γραφείων και τον Οκτώβριο επένδυσε περισσότερα από 400 εκατ. δολάρια, μαζί με το επενδυτικό ταμείο Vision Fund της ιαπωνικής SoftBank, στη νεοφυή επιχείρηση Compass, η οποία ειδικεύεται στην αγορά χώρων γραφείων.

Η Εκκλησία θα πληρώσει φόρους στην Ιταλία

Βίους παράλληλους φαίνεται πως διάγουν τις τελευταίες ημέρες οι σχέσεις Κράτους - Εκκλησίας σε Ελλάδα και Ιταλία, καθώς το Δικαστήριο της Ε.Ε. (ΔΕΕ) εξέδωσε ετυμηγορία υπέρ της εισπραχής από το ιταλικό δημόσιο φόρων ακινήτων περιουσίας που δεν κατέβαλε η Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία, δικαιώνοντας την προσφυγή μιας μοναστηριακής σχολής για προνομιακή μεταχείριση των εκκλησιαστικών ιδρυμάτων.

Με την απόφασή του, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ακύρωσε προηγούμενες αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2012 και του Γενικού Δικαστηρίου του 2016, οι οποίες αναφέρονταν στην «αδυναμία του ιταλικού κράτους για την εισπράξη των φόρων λόγω οργανωτικών δυσκολιών», για τον διαχωρισμό των εμπορικών χρήσεων ακινήτων από εκείνα που φιλοξενούν σχολεία, κλινικές και ξενώνες. Η έδρα έκρινε πως αυτό οφειλόταν «απλώς σε δυστοκίες του ιταλικού κράτους». Ωστόσο, το δικαστήριο έκρινε πως, μολοντι τα εμπορικά ή μη λειτουργικά χρήσης εκκλησιαστικά κτίρια θα πρέπει να καταβάλλουν δημοτικούς φόρους για την ακίνητη περιουσία

Σύμφωνος με τη φορολογία φαίνεται να είναι ο Πάπας Φραγκίσκος.

(ICI), είναι δίκαιη η εξαιρέση τους από την καταβολή του ειδικού φόρου ακινήτων περιουσίας IMU (ανάλογου του δικού μας ΕΝΦΙΑ).

«Ιστορική απόφαση» τη χαρακτηρίζει επίσης ο συνήγορος της σχολής Εντοάρντο Γκαμπάρο. «Ο Δαβίδ νίκησε τον Γολιάθ», σχολίασαν κύκλοι του μοναστηριακού δημοτικού σχολείου, που το 2006 αποφάσισε να συνδράμει

τις σχετικές προσπάθειες του Ριζοσπαστικού Κόμματος εναντίον της προνομιακής μεταχείρισης των εκκλησιαστικών κτιρίων που νομοθέτησε η κυβέρνηση Μπερλουσκόνι το 2005 και διατήρησε η μετέπειτα αριστερή κυβέρνηση του Ρομάνο Πρόντι (ο οποίος είχε στενές σχέσεις με τη Ρωμαιοκαθολική Εκκλησία), εξαιρώντας τα διάφορα εκκλησιαστικά κέντρα

Σύμφωνα με την απόφαση, τα ακίνητα της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας επιτέλους θα φορολογηθούν.

(πνευματικά, αθλητικά και θρησκευτικά) από την καταβολή των δημοτικών φόρων. Σε αυτή την εξαιρέση θα πρέπει να προστεθεί και η μείωση κατά 50% από την καταβολή φόρου επί των κερδών των επιχειρήσεων. Μια εξαιρέση που και ο ίδιος ο Πάπας Φραγκίσκος είχε αμφισβητήσει το 2015, λέγοντας πως, «εάν μια θρησκευτική μονή λειτουργεί ως ξενοδοχείο, θα πρέπει να πληρώνει φόρους».

Στην πορεία των χρόνων, η εξαιρέση τούτη είχε λάβει διασταλτικό χαρακτήρα, καθώς αρκούσε η τοποθέτηση ενός υποτυπώδους παρεκκλήσιου σε ένα μπαρ, ένα γυμναστήριο ή σε ένα ξενοδοχείο, για να αποκαρκτηρισθεί το ακίνητο από εμπορική επιχείρηση και να εξαιρεθεί. Στην Ιταλία υπολογίζεται πως ένα στα πέντε ακίνητα ανήκει στην Εκκλησία.

Προς αύξηση συντάξεων, κατώτατου μισθού στην Τσεχία

Η Τσεχία έχει την οικονομική δυνατότητα να αυξήσει τις συντάξεις χωρίς να αντιμετωπίσει τις επόμενες δεκαετίες την κρίση που αντιμετώπισε η Ελλάδα, δήλωσε χθες η υπουργός Εργασίας της χώρας, Γιάννα Μαλάτσοβα. Απολαμβάνοντας ισχυρή οικονομική ανάπτυξη, διαθέτοντας το χαμηλότερο ποσοστό ανεργίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και ένα από τα υψηλότερα δημοσιονομικά πλεονάσματα, η τσεχική κυβέρνηση επιθυμεί να αφήσει πίσω της δεκαετίες πολιτικής συγκράτησης μισθών και συντάξεων ώστε να ενισχύσει το βιοτικό επίπεδο των πολιτών της χώρας. Ο πολύ χαμηλός λόγος χρέους προς ΑΕΠ που έχει η Τσεχία επιτρέπει στην κυβέρνηση του διακεκομμένου πρωθυπουργού Αντρέι Μπάμπις να προχωρήσει όχι μόνο στην αύξηση των συντάξεων αλλά και στην αύξηση του κατώτατου μισθού όπως και των μισθών στο Δημόσιο. «Αν εξετάσουμε τις υπόλοιπες χώρες, δεν δαπανούμε τόσο πολλά (χρήματα) για συντάξεις και με βάση τις τρέχουσες οικονομικές προβλέψεις εξακολουθούμε να έχουμε περιθώριο», είπε η ηλικίας 37 ετών υπουργός μιλώντας στο Bloomberg. Πρόσθεσε πως η αύξηση της φορολογίας θα ενισχύσει τους πόρους που διατίθενται για συντάξεις. Το 2016 η Τσεχία είχε διαθέσει περίπου

Η κυβέρνηση του διακεκομμένου πρωθυπουργού Αντρέι Μπάμπις θέλει να αυξήσει το 2019 τους μισθούς στο Δημόσιο κατά 8%.

τα 3/4 του 10,2% του ΑΕΠ που δαπανούν κατά μέσον όρο τα κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης για πληρωμή συντάξεων. Η Μαλάτσοβα επέκρινε χθες την ανεξάρτητη συμβουλευτική ομάδα Εθνικού Δημοσιονομικού Συμβουλίου που είχε αποφανθεί ότι το πλουσιότερο πρώην κομμουνιστικό κράτος της Ε.Ε. θα αντιμετωπίσει τη μοίρα της Ελλάδας αν αυξήσει τις συντάξεις στον βαθμό που

θέλει να τις αυξήσει η κυβέρνηση. Η ευρύτερη λειτουργία των συνταξοδοκικού συστήματος εξαρτάται από τη συνολική ανταγωνιστικότητα της τσεχικής οικονομίας και όχι από τον αριθμό των συνταξιούχων, είπε η υπουργός Εργασίας της Τσεχίας. Τα τελευταία χρόνια το κατά κεφαλήν ΑΕΠ των Τσέχων έγινε υψηλότερο από αυτό των Ελλήνων και των Πορτογάλων και το 2017 είχε

ανέλθει περίπου στο 90% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το επίπεδο διαβίωσης των Τσέχων μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό των υπόλοιπων πρώην κομμουνιστικών κρατών της Ε.Ε., ωστόσο υπολείπεται σημαντικά του κατά κεφαλήν ΑΕΠ των Γερμανών, που ανέρχεται στο 123% του μέσου όρου της Ένωσης. Ένας τρόπος να βελτιωθεί το βιοτικό επίπεδο των Τσέχων είναι η αύξηση των μισθών στο Δημόσιο, καθώς και η μακροπρόθεσμη αύξηση του κατώτατου μισθού, σημείωσε η Μαλάτσοβα. Τον Οκτώβριο του 2018, η μέση σύνταξη στην Τσεχία ανήλθε στα 505 ευρώ για τους άντρες και στα 413 ευρώ για τις γυναίκες. Η κυβέρνηση Μπάμπις θέλει να αυξήσει το 2019 τους μισθούς στο Δημόσιο κατά 8%, ενώ από τον Ιανουάριο θα αυξήσει το ποσό της μέσης σύνταξης κατά 35 ευρώ τον μήνα, αύξηση ρεκόρ. Για τον κατώτατο μισθό η Μαλάτσοβα προτείνει την αύξηση του κατά 10% στα 517 ευρώ τον μήνα. Για να χρηματοδοτηθούν οι αυξήσεις η κυβέρνηση προτείνει τη μεταρρύθμιση του φορολογικού συστήματος, την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και την αύξηση της εταιρικής φορολογίας στους κλάδους της ενέργειας, των τηλεπικοινωνιών και των τραπεζών.

Το Μουντιάλ τόνωσε τη βρετανική οικονομία

Τον ταχύτερο ρυθμό ανάκαμψής της οικονομίας της Βρετανίας το τρίτο τρίμηνο. Κύριος παράγοντας ήταν οι αυξημένες καταναλωτικές δαπάνες, που οικονομικοί αναλυτές αποδίδουν στο ιδιαίτερα θερμό κολοκάιρι και στους αγώνες του Παγκοσμίου Κυπέλλου.

Το βρετανικό ΑΕΠ αυξήθηκε κατά 0,6% ενώ είχε προηγηθεί ανάπτυξη 0,4% το αμέσως προηγούμενο τρίμηνο. Πρόκειται για ρυθμό ανάπτυξης που υπερβαίνει σαφώς την κατά 2% ανάπτυξη της Ευρώζωνς το ίδιο τρίμηνο. Οι δαπάνες των νοικοκυριών σημείωσαν αύξηση 0,5% ενώ είχε προηγηθεί ανάπτυξη 0,4% το δεύτερο τρίμηνο. Το εμπόριο συνέδραμε, άλλωστε, στην ανάπτυξη κατά 0,8 εκατοστιαίες μονάδες που ήταν και η μεγαλύτερη από τις αρχές του 2016. Σχολιάζοντας τα στοιχεία, ο Βρετανός υπουργός Οικονομικών, Φίλιπ Χάμοντ, τόνισε πως καταδεικνύουν την ισχύ της βρετανικής οικονομίας.

Τον Σεπτέμβριο, πάντως, η βρε-

τανική οικονομία ήταν σε στασιμότητα για δεύτερο συνεχόμενο μήνα, όμως σε ετήσια βάση η ανάπτυξη ήταν 1,5%. Οικονομικοί αναλυτές της Reuters, ωστόσο, προεξόφλησαν πως το τέταρτο τρίμηνο του έτους η ανάπτυξη θα επιβραδυνθεί στο 0,3%, εκτιμώντας πως συμμερίζεται και η Τράπεζα της Αγγλίας. Στο ίδιο συμπέρασμα φαίνεται να συγκλίνει και η υποχώρηση κατά 1,2% που σημείωσαν οι επενδύσεις των επιχειρήσεων. Ήταν η μεγαλύτερη υποχώρηση από τις αρχές του 2016 και σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές προβλέπει πως μπορεί να είναι πολύ βαθύτερη εάν δεν έχει προηγηθεί συμφωνία που να ρυθμίζει τις οικονομικές σχέσεις της με τους πρώην εταίρους της.

Ξεχασμένη από τις παροχές η μεσαία τάξη

Το πακέτο που προωθείται για το 2019 και το 2020 δεν αφήνει καμία προσδοκία για ελάφρυνση των βαρών

Του **ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ**

Για τη μεσαία τάξη στην Ελλάδα τα μηνύματα... συνεχίζονται. Ενώ οι διαπραγματεύσεις με τους ευρωπαϊκούς θεσμούς για τα μέτρα που θα ενσωματωθούν στον προϋπολογισμό του 2019 μπαίνουν στην τελική ευθεία, είναι από τώρα σαφές ότι τα μεσαία εισοδήματα δεν προσβλέπουν σε απολύτως τίποτα για την επόμενη χρονιά, ενώ «θολός» είναι ο ορίζοντας και για το 2020. Η μείωση του ΕΝΦΙΑ δεν αφορά τις μεσαίες και τις μεγάλες ιδιοκτησίες. Οι κρατήσεις για τους μισθωτούς από φόρους και εισφορές θα παραμείνουν ακριβώς οι ίδιες, ενώ στις τάξεις των αυτοαπασχολούμενων, παρά την επικείμενη μείωση των συντελεστών υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών, οι συνολικές κρατήσεις θα παραμείνουν υψηλότερες του 50% και για την επόμενη χρονιά.

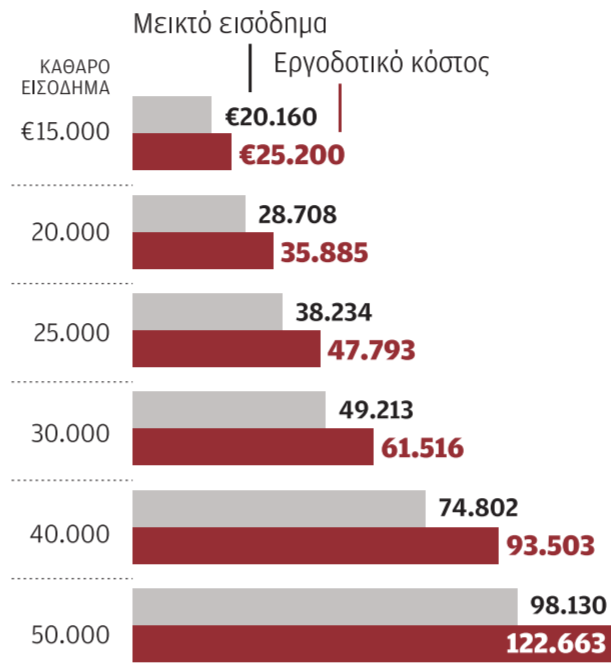
Τα μεσαία εισοδήματα θα μπορούσαν να προσβλέπουν σε μείωση φορολογικών επιβαρύνσεων από το 2020, καθώς στο πακέτο των αντιμετρών της μεθεπόμενης χρονιάς έχουν ενσωματωθεί η διαμόρφωση του βασικού συντελεστή της φορολογικής κλίμακας στο 20% και ο μπενιμομός της εισφοράς αλληλεγγύης για τα εισοδήματα έως 30.000 ευρώ. Όμως, η κυβέρνηση θέλει να ακυρώσει αυτές τις φορολογικές ελαφρύνσεις για να χρηματοδοτήσει τη διατήρηση του αφορολογητού στα σημερινά επίπεδα. Ενα μικρό όφελος θα μπορούσε να προκύψει από τη μείωση του ΕΝΦΙΑ το 2020, η οποία, με βάση τον αρχικό προγραμματισμό, θα επεκτεινόταν και στις περιουσίες άνω των 150.000-200.000 ευρώ. Ωστόσο,

Από τα σημαντικότερα προβλήματα της μεσαίας τάξης: το εξαιρετικά υψηλό μη μισθολογικό κόστος.

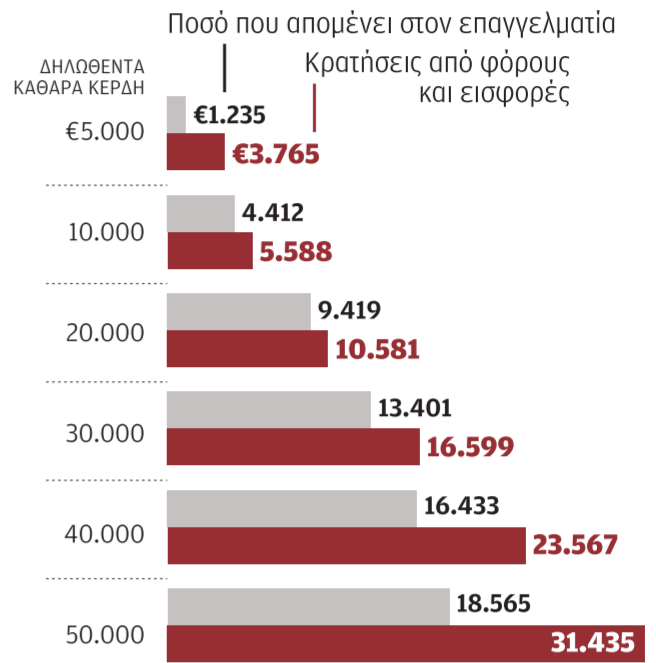
μετά τη νέα εξαγγελία του πρωθυπουργού για 10.000 προσλήψεις στο Δημόσιο, θα πρέπει να φανεί ποιες από τις εξαγγελίες για το 2020 θα «κοπούν» προκειμένου να εξασφαλιστούν τα τουλάχιστον 200 εκατ. ευρώ που απαιτούνται για την κάλυψη του δημοσιονομικού κόστους. Το πακέτο μέτρων που προωθεί η κυβέρνηση για το 2019 και για το 2020, ακόμη και αν περάσει στο σύνολό του από τους θεσμούς, κάτι που θα φανεί μέσα στις επόμενες εβδομάδες, δεν απαντά σε ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα της μεσαίας τάξης: το εξαιρετικά υψηλό μη μισθολογικό κόστος. Ο μισθωτός για να εξασφαλίσει καθαρό εισόδημα 15.000 ευρώ τον χρόνο, πρέπει ο εργοδότης του να πληρώνει 25.200 ευρώ. Στις 20.000 ευρώ καθαρού εισοδήματος, το εργοδοτικό κόστος ανεβαίνει στις 35.885 ευρώ, ενώ από τις 30.000 ευρώ και πάνω καθαρού εισοδήματος (σ.σ. αντιστοιχούν σε περίπου 2.140 ευρώ καθαρά) το Δημόσιο εισπράττει περισσότερα από αυτά που πληρώνει ο εργοδότης, συγκριτικά με αυτά που εισπράττει ο μισθωτός. Αυτή η κατάσταση δεν πρόκειται να αλλάξει ούτε το 2019 ούτε το 2020. Αν η κυβέρνηση ακολουθούσε την πολιτική των μέτρων και των αντιμετρών, το 2020 να μην θα

μειωνόταν το αφορολόγητο αλλά ταυτόχρονα θα μειωνόταν και ο βασικός συντελεστής της φορολογικής κλίμακας και η εισφορά αλληλεγγύης. Υπολογίζεται ότι για τους έχοντες εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ καθαρά, θα προέκυπτε φορολογικό όφελος από 80 έως και 700 ευρώ τον χρόνο παρά τη μείωση του αφορολογητού. Αυτό δεν θα συμβεί από τη στιγμή που θα ζητηθεί να ακυρωθούν οι φορολογικές ελαφρύνσεις για να «χρηματοδοτηθεί» η διατήρηση του αφορολογητού. Μεγάλες προσδοκίες έχουν καλλιεργηθεί στις τάξεις των ελευθέρων επαγγελματιών και των αυτοαπασχολούμενων λόγω επικείμενων μειώσεων στους συντελεστές υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών. Στην πράξη, θα φανεί ότι τα οφέλη περιορίζονται δραστικά λόγω του ότι η μείωση των συντελεστών θα συμπέσει χρονικά με την αλλαγή στον τρόπο υπολογισμού των ασφαλιστικών εισφορών. Έτσι, η πραγματική μείωση της ετήσιας επιβάρυνσης συγκριτικά με τα όσα πλήρωσαν οι επαγγελματίες το 2018, περιορίζεται σε μερικές εκατοντάδες ευρώ, ενώ το συνολικό ποσοστό των κρατήσεων από φόρους και εισφορές θα παραμείνει πάνω από το 50%. Διλαδή, ο επαγγελματίας που δηλώνει καθαρά κέρδη 30.000 ευρώ (προ φόρων) θα κερδίσει 871 ευρώ από τη μείωση των συντελεστών στις ασφαλιστικές εισφορές, ωστόσο, τα ποσά που θα πρέπει να καταβάλει για φόρους και εισφορές θα παραμείνουν στις 16.600 ευρώ, με αποτέλεσμα τα καθαρά του να περιοριστούν στις 13.401 ευρώ δηλαδή μόλις στο 45% των κερδών προ φόρων.

Πόσα εισπράττει ο εργαζόμενος και πόσα πληρώνει ο εργοδότης

Πόσα θα εισπράττει ο αυτοαπασχολούμενος και πόσα το Δημόσιο από 1/1/19

Μεγαλύτερα τα βάρη στον ΕΝΦΙΑ

Η «μεσαία ιδιοκτησία» θα εξακολουθήσει να σπκνέει τα βάρη από το 2019. Το «μερίδιο» στον συνολικό φόρο για τους έχοντες περιουσία της τάξεως των 150.000-200.000 ευρώ και άνω στο συνολικό ποσό βεβαίωσης του ΕΝΦΙΑ θα γίνει από το νέο έτος ακόμη μεγαλύτερο. Σήμερα, οι ιδιοκτήτες με ατομική περιουσία άνω των 200.000 ευρώ – περίπου 750.000 άτομα σε σύνολο 6,4 εκατομμυρίων ι-

διοκτητών, επιβαρύνονται με περίπου 1,3 δισ. ευρώ, δηλαδή κοντά στο 49% του συνολικού ποσού. Το «μερίδιό» τους το 2019 θα αυξηθεί στο 54%, καθώς οι ίδιοι θα εξακολουθήσουν να πληρώνουν τα 1,3 δισ. ευρώ (ενδεχομένως και περισσότερα ανάλογα με το τι θα προκύψει από τη νέα αναπροσαρμογή των αντικειμενικών αξιών), ενώ το συνολικό ποσό που αναμένεται να εισπραχθεί θα περιοριστεί στα 2,4 δισ. ευρώ.

Το σύνολο της προωθούμενης ελάφρυνσης των 265 εκατ. ευρώ θα κατευθυνθεί στους έχοντες περιουσία έως 150.000 ευρώ και στην πράξη θα μεταφραστεί σε ελαφρύνσεις της τάξεως των 30-80 ευρώ ετησίως, οι οποίες όμως θα αφορούν πολύ μεγάλο αριθμό ιδιοκτητών. Για το 2020, η κυβέρνηση έχει εξαγγείλει ότι θα διαθέσει επιπλέον 400 εκατ. ευρώ από τον δημοσιονομικό χώρο για να κάνει μειώσεις και στις μεγα-

λύτερες περιουσίες. Πρέπει, όμως, να σημειωθεί ότι τα ποσοστά των μειώσεων θα είναι περιορισμένα (από 5-10% για τις περιουσίες άνω των 200.000 ευρώ). Επίσης, μετά την ανακοίνωση ότι θα αναζητηθούν πόροι για τη χρηματοδότηση των 10.000 προσλήψεων, θα φανεί το φθινόπωρο του 2019 αν θα περισσέψει δημοσιονομικός χώρος για να χρηματοδοτηθούν οι μειώσεις του ΕΝΦΙΑ και για τη μεσαία περιουσία.

Κατασχέσεις και ρυθμίσεις γεμίζουν τα κρατικά ταμεία

Ρεκόρ εισπράξεων από ληξιπρόθεσμα χρέη το 2018 – Θα φθάσουν τα 6,5 δισ. ευρώ

Του **ΠΡΟΚΟΠΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ**

Στα 6,5 δισ. ευρώ υπολογίζουν από τη φορολογική διοίκηση ότι θα ανέλθουν οι εισπράξεις από ληξιπρόθεσμα χρέη το 2018. Όπως υποστηρίζουν, ρυθμίσεις αλλά και κατασχέσεις κινητών αξιών και ακινήτων θα εκτινάξουν τα έσοδα, τα οποία στα τέλη Σεπτεμβρίου είχαν φθάσει στα 4 δισ. ευρώ. Επί της ουσίας, σε διάστημα τριών μηνών η ΑΑΔΕ υπολογίζει να εισπράξει επιπλέον 2 δισ. ευρώ συνεπεία κυρίως της ένταξης των οφειλετών στην πάγια ρύθμιση των 12 δόσεων. Ο φόβος κατασχέσεων αναγκάζει τους φορολογουμένους, παρά το γεγονός ότι έχει εξαντληθεί η φοροδοτική ικανότητά τους,

Τα κατασχετήρια από την εφορία ξεπέρασαν τα 4.850.000 το 2015-2018.

να τακτοποιούν πλέον πρώτα την εφορία και εν συνεχεία τις υπόλοιπες υποχρεώσεις τους.

Πάντως τα τελευταία χρόνια, και συγκεκριμένα από το 2014 και μετά, παρατηρείται αύξηση των εισπράξεων, όπως επίσης και αύξηση των οφειλών προς το Δημόσιο. Συγκεκριμένα:

- Το 2014 είχε εισπραχθεί 1,5 δισ. ευρώ.
- Το 2015, έτος κατά το οποίο ενεργοποιήθηκε και η ρύθμιση των 100 δόσεων, εισπράχθηκαν συνολικά 3,9 δισ. ευρώ.
- Το 2016 οι εισπράξεις έφθασαν τα 5,2 δισ. ευρώ.
- Το 2017 αυτές διαμορφώθηκαν στα 5,1 δισ. ευρώ.
- Ανώτατο εισπράχθηκε ΑΑΔΕ αναφέρει

Εισπράξεις ληξιπρόθεσμων χρεών

στην «Κ» ότι οι εισπράξεις οφείλονται κατά κύριο λόγο στις επίμονες προσπάθειες των υπηρεσιών της φορολογικής διοίκησης. Ηλεκτρονικά μηνύματα, τηλεφωνική ενημέρωση ανάγκασαν τα τελευταία χρόνια τους οφειλότες να συμμορφωθούν. Όπως λέει, η αύξηση των εισπράξεων οφείλεται πρωτίστως στη φορολογική συμμόρφωση και στην ένταξη των οφειλετών στις 12 δόσεις

και όχι στις κατασχέσεις σε ό, τι αφορά το τρέχον έτος.

Το διάστημα 2015-2018 τα ληξιπρόθεσμα χρέη εκτοξεύτηκαν συγκριτικά με το προηγούμενο διάστημα. Σημειώνεται ότι το άθροισμα των ληξιπρόθεσμων οφειλών ανέρχεται στα 110 δισ. ευρώ (χωρίς να υπολογίζονται οι προσαυξήσεις), στο μεσοδιάστημα όμως έχουν εισπραχθεί σημαντικά ποσά με

αποτελεσμα να περιορίζεται σήμερα στα 102 δισ. ευρώ.

Σύμφωνα με τα στοιχεία, η πορεία των ληξιπρόθεσμων χρεών διαμορφώνεται ως εξής: μέχρι το 2009 ήταν 31 δισ. ευρώ, το διάστημα 2010-2014 προσέθεσαν επιπλέον 34 δισ. ευρώ και την περίοδο 2015-2018 ακόμα 45 δισ. ευρώ.

Την ίδια περίοδο (2015-2018) τα κατασχετήρια από την εφορία ξεπέρασαν τα 4.850.000, ενώ αυξήθηκε και ο αριθμός των οφειλετών (από 1 εκατομμύριο οφειλότες το 2010 έφθασαν στα 4 εκατ. σήμερα). Είναι ενδεικτικό ότι η υπερφορολόγηση είχε ως αποτέλεσμα τη διόγκωση των ληξιπρόθεσμων οφειλών κατά 188%.

Στο διάστημα αυτό εκτοξεύτηκαν οι ηλεκτρονικές κατασχέσεις μισθών, συντάξεων και γενικότερα η εφορία προχώρησε –όπως υποκρούνταν από το νόμο– σε δεσμεύσεις τραπεζικών λογαριασμών. Σύμφωνα με την έκθεση του Συνήγορου του Πολίτη, από 650.000 που ήταν το 2015 οι ηλεκτρονικές κατασχέσεις, το 2016 διπλασιάστηκαν, για να φθάσουν το 2017 στο 1,7 εκατομμύριο.

Τα ληξιπρόθεσμα χρέη αυξήθηκαν λόγω:

- Ανόδου των συντελεστών της εισφοράς αλληλεγγύης, με τον ανώτατο συντελεστή να αυξάνεται από το 2,8% στο 10%.
- Μειώσης του αφορολογητού για τους μισθωτούς και συνταξιούχους ή, διαφορετικά, στη μείωση της έκπτωσης φόρου από τις 2.100 ευρώ στα 1.900 ευρώ.
- Ανόδου των συντελεστών φορολογικής κλίμακας για όλους τους φορολογούμενους, με τον ανώτατο συντελεστή να αυξάνεται από το 42% στο 45%.

Υψηλότερο κατά 1,089 δισ. το πρωτογενές πλεόνασμα στο 9μηνο σε σχέση με πέρυσι

Βελτιωμένο κατά 1,089 δισ. ευρώ εμφανίζεται το ενοποιημένο πρωτογενές αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης στο εννέαμηνιο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου του 2018 σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα του 2017, σύμφωνα με το μηνιαίο δελτίο του Γραφείου Προϋπολογισμού του κράτους στη Βουλή.

Ωστόσο, το ταμειακό πρωτογενές πλεόνασμα στο ίδιο διάστημα είναι μειωμένο κατά 311 εκατ. ευρώ. Από την ανάλυση των στοιχείων του κρατικού προϋπολογισμού εμφανίζονται αυξημένα τα φορολογικά έσοδα κατά 516 εκατ. ευρώ και τα έσοδα του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων (ΠΔΕ) κατά 298 εκατ. ευρώ.

Ωστόσο, τα έσοδα από τις αποκρατικοποιήσεις είναι μειωμένα κατά 1,037 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση. Στην πλευρά των δαπανών του κρατικού προϋπολογισμού παρατηρείται αύξηση κατά 582 εκατ. ευρώ, η οποία οφείλεται στην αύξηση των πρωτογενών δαπανών κατά 1,040 δισ. ευρώ, στη μείωση των δαπανών για τόκους κατά 353 εκατ. ευρώ και στη μείωση των δαπανών ΠΔΕ κατά 105 εκατ. ευρώ. Όμως, από τα στοιχεία προκύπτει ότι οι δαπάνες για τις συντάξεις είναι αυξημένες κατά 1,2 δισ. ευρώ, κάτι που σημαίνει ότι αυξήθηκε ο αριθμός των συνταξιούχων το 2018.

Αναφορικά με τους υπόλοιπους υπολοίπους της γενικής κυβέρνησης, τα νομικά πρόσωπα εμφανίζουν μειωμένα έσοδα κατά 157 εκατ. ευρώ και μειωμένες δαπάνες κατά 423 εκατ. ευρώ, καταλήγοντας σε ένα ταμειακό πρωτογενές αποτέλεσμα βελτιωμένο κατά 213 εκατ. σε ετήσια βάση. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης καταγράφουν αυξημένα έσοδα κατά 582 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 335 εκατ. ευρώ, με συνέπεια το πρωτογενές αποτέλεσμα τους να είναι βελτιωμένο

Οι δαπάνες για τις συντάξεις είναι αυξημένες κατά 1,2 δισ. ευρώ.

Τα έσοδα από τις αποκρατικοποιήσεις είναι μειωμένα κατά 1,037 δισ. ευρώ σε ετήσια βάση.

κατά 244 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση, ενώ οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης καταγράφουν αυξημένα έσοδα κατά 905 εκατ. ευρώ και αυξημένες δαπάνες κατά 1.210 εκατ. ευρώ, με συνέπεια την επιδείνωση του ταμειακού πρωτογενούς πλεονάσματός τους κατά 306 εκατ. ευρώ σε ετήσια βάση.

Η αύξηση των εσόδων των οργανισμών κοινωνικής ασφάλισης οφείλεται αφενός στην αύξηση των μεταβιβάσεων από τον κρατικό προϋπολογισμό κατά 387 εκατ. ευρώ και αφετέρου στην αύξηση των ασφαλιστικών εισφορών κατά 473 εκατ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2017.

ΠΡ. ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

MTN Cloud Business Telephony.

Για την απόλυτη ευελιξία στις τηλεπικοινωνιακές ανάγκες της επιχείρησής σας.

Η υπηρεσία **MTN Cloud Business Telephony** είναι μια ολοκληρωμένη λύση ευρυζωνικής σταθερής τηλεφωνίας, η οποία ενοποιεί όλα τα επικοινωνιακά σας δεδομένα. Με την πλειάδα επιλογών που παρέχονται, **μεγιστοποιούνται οι δυνατότητες της επικοινωνίας της επιχείρησής σας, ενισχύοντας έτσι την αποδοτικότητά της και μειώνοντας σημαντικά το λειτουργικό κόστος.**

Επικοινωνήστε με το Κέντρο Επιχειρηματικών Πελατών της MTN στο 131, για τη λύση που ταιριάζει στη δική σας επιχείρηση.

mfnbusiness.com.cy

Η σκιά της Folli Follie στην εταιρική διακυβέρνηση

Βελτίωση της διοίκησης των ελληνικών επιχειρήσεων, για να αντιμετωπιστεί η καχυποψία, ζητούν οι ξένοι επενδυτές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Παρόλο που η προσέλευση επενδύσεων, η επανάκτηση της εμπιστοσύνης και η ισχυρή ανάκαμψη της οικονομίας είναι ψηλά στην ατζέντα της ελληνικής κυβέρνησης, μια μεγάλη «πληγή» η οποία κρατάει τα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία μακριά από τα ραντάρ των ξένων επενδυτών και η οποία αποτελεί σημαντικό κομμάτι της οικονομικής της δραστηριότητας, παραμένει ανοικτή και αυτή δεν είναι άλλη από τον τρόπο διακυβέρνησης των ελληνικών επιχειρήσεων. Στις τράπεζες, λόγω των ανακεφαλαιοποιήσεων, έχουν επιβληθεί αυστηροί κανόνες, υποχρεώθηκαν να διορίσουν εμπειρους και ανεξάρτητους διευθυντές για παράδειγμα, ωστόσο, για τις ελληνικές επιχειρήσεις, ειρηγμένες στο ελληνικό χρηματιστήριο και μη, αυτό το κρίσιμο ζήτημα έχει παραμεινει.

Σύμφωνα με τους αναλυτές, αλλά και παράγοντες της αγοράς, πρέπει να γίνουν μεγάλες προσαρμογές στον ιδιωτικό τομέα της οικονομίας και οι ελληνικές εταιρείες χρειάζονται «επανεκκίνηση» στο επίπεδο της διακυβέρνησής τους καθώς η καλύτερη προστασία των μετόχων και τα υψηλότερα πρότυπα θα βοηθήσουν και στην ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας. Η βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης μπορεί να οδηγήσει σε καλύτερη πρόσβαση στη χρηματοδότηση, υψηλότερη αποτίμηση και καλύτερη εταιρική απόδοση.

«Είναι σίγουρα μια σημαντική διαρθρωτική μεταρρύθμιση και θα μπορούσε να βοηθήσει στην προσέλκυση υγιέστερων εγχώριων και ξένων επενδύσεων στο εξωτερικό. Η βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης είναι ένα σημάδι ενός

κράτους που λειτουργεί καλά», σημειώνει στην «Κ» ο Αθανάσιος Βαμβακίδης, επικεφαλής επενδύσεων συναλλάγματος στην Ευρώπη της Bank of America Merrill Lynch.

Συγκεκριμένα, όπως υποστηρίζουν οι αναλυτές, οι παράγοντες που είναι κρίσιμοι για την επίτευξη αξιοπιστίας προς τις ελληνικές εταιρείες είναι οι εξής:

- Η επιλογή εμπειρών και ανεξάρτητων μελών στα διοικητικά συμβούλια των επιχειρήσεων.
- Η επιλογή ορκωτών ελεγκτών κύρους.
- Η κατάλληλη σύνθεση της επιτροπής εσωτερικού ελέγχου.

Εμπειρα μέλη στο Δ.Σ., ελεγκτής κύρους, αποτελεσματικός εσωτερικός έλεγχος, τα «κλειδιά» για βελτίωση της διοίκησης των επιχειρήσεων.

- Ο αποτελεσματικός εσωτερικός έλεγχος.
  - Η αποφυγή σύγκρουσης συμφερόντων.
  - Η ουσιαστική λειτουργία εσωτερικών κανόνων διαχείρισης κινδύνων.
- Η υπόθεση της Folli Follie έχει αναδείξει αυτό το ζήτημα ως εξαιρετικά κρίσιμο πλέον για την επενδυτική κοινότητα, με τα διεθνή funds στα πρόσφατα roadshows να ξεκαθαρίζουν σε όλες τις επαφές που είχαν με στελέχη των εισηγμένων ότι απαιτούν πολύ υψηλή εταιρική διακυβέρνηση και ανάλυση. Όπως σημείωσε σε πρόσφατη ομιλία του ο πρόεδρος της Ενωσης Ελληνικών Τραπεζών κ. Ν. Καραμούζης, σε

μια χώρα με πρόβλημα αξιοπιστίας όπως η Ελλάδα, η ιδιωτική επιχειρηματική αξιοπιστία παίζει βαρύνοντα ρόλο στη διαμόρφωση συνολικά θετικού επενδυτικού κλίματος. Βασικό κριτήριο για την προσέλκυση επενδυτικού ενδιαφέροντος, απρόσκοπτης χρηματοδότησης και πρόσβασης στις διεθνείς αγορές κρήματος και κεφαλαίου είναι η ουσιαστική και όχι τυπική υιοθέτηση σύγχρονου πλαισίου εταιρικής διακυβέρνησης στις επιχειρήσεις. Κανείς δεν θα επενδύσει ή δεν θα δανείσει πουθενά και σε κανένα, εάν δεν πεισθεί ότι τα συμφέροντά του προστατεύονται επαρκώς.

«Τα ζητήματα εταιρικής διακυβέρνησης έχουν τεράστια σημασία τόσο για την προσέλκυση ξένων επενδύσεων όσο και για την εμπέδωση ενός κλίματος εμπιστοσύνης στις εγχώριες κεφαλαιαγορές, με τις ζημιές στην επενδυτική ψυχολογία από κρούσματα όπως η Folli Follie να χρειάζονται πολλαπλάσιο χρόνο για να επουλωθούν», σημειώνει στην «Κ» αναλυτής μεγάλων βρετανικής τράπεζας που καλύπτει την Ελλάδα. Αυτό όμως, όπως προσθέτει, είναι γνωστό εδώ και χρόνια (ίσως και δεκαετίες), ενώ επιπλέον κακώς η Ελλάδα άργησε να συνειδητοποιήσει τη σημαντικότητά τους και περίμενε την αφορμή της Folli Follie για να αφηγησθεί. Ωστόσο, η εμπέδωση υψηλών προτύπων εταιρικής διακυβέρνησης δεν είναι και δεν πρέπει να επαφίεται στο εκάστοτε νομοθετικό πλαίσιο. Σαφώς η ισχυροποίηση του νομοθετικού πλαισίου, όπως και η ενίσχυση των κυρώσεων και η ενδυνάμωση των ρυθμιστικών αρχών με ικανά – και όχι πολιτικά διοριζόμενα – στελέχη, λειτουργεί προς τη σωστή κατεύθυνση.

Αναλυτές ξένων οίκων τονίζουν ότι η αυστηροποίηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης είναι επιτακτική ανάγκη, καθώς θα βοηθήσει και στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος των ξένων επενδυτών για τα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία, όπως οι μετοχές.

Ψηλά στην ατζέντα των οίκων αξιολόγησης

Η βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης στην Ελλάδα θεωρείται κρίσιμη και για τους οίκους αξιολόγησης. Για την DBRS συγκεκριμένα, οι οικονομικές προοπτικές της Ελλάδας είναι εξαιρετικά σημαντικές όσον αφορά την ικανότητά της να καλύπτει τις αποπληρωμές λόγω του πολύ υψηλού επιπέδου του δημόσιου χρέους της. Ένα ισχυρό πλαίσιο εταιρικής διακυβέρνησης μπορεί να βοηθήσει από αυτή την άποψη, σημειώνει στην «Κ» ο Νικόλα Τζέιμς, επικεφαλής αξιολογήσεων του καναδικού οίκου αξιολόγησης.

Οι ελληνικές τράπεζες επωφελούνται ήδη από βελτιωμένες εσωτερικές λειτουργίες

και λειτουργίες ελέγχου κινδύνου, καθώς και διαδικασίες επίλυσης για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα. Αυτό αποδεικνύεται από τον επαναπαρισμό των καταθέσεων, τονίζει. Η ελληνική κυβέρνηση επιδιώκει πολιτικές δικαστικές μεταρρυθμίσεις και καταπολέμησης της διαφθοράς που θα ωφέλιμους ευρύτερα τον εταιρικό τομέα, παρέχοντας μια ανώτερη κουλτούρα διακυβέρνησης. Η αυστηροποίηση των κανόνων εταιρικής διακυβέρνησης είναι, συνεπώς, επιτακτική ανάγκη, καθώς θα βοηθήσει και στην ενίσχυση του ενδιαφέροντος των ξένων επενδυτών για τα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία, όπως οι με-

τοχές. Όπως δείχνουν οι δείκτες διακυβέρνησης της Παγκόσμιας Τράπεζας, η θέση της Ελλάδας σε σχέση με άλλες χώρες στους τομείς του κράτους δικαίου και του ελέγχου της διαφθοράς είναι απογοητευτική και δεν παρουσιάζει κάποια βελτίωση. Το κράτος δικαίου είναι σημαντικό, δεδομένου ότι στηρίζει τις νομικές δομές, την εκτελεστικότητα των συμβάσεων, τη δύναμη της ανεξαρτησίας των δικαιοματών ιδιοκτησίας και την ακεραιότητα των δικαστικών διαδικασιών. Οι παράγοντες αυτοί είναι επίσης σημαντικοί για τους επενδυτές σε συνδυασμό με την εσωτερική εταιρική διακυβέρνηση, τονίζει η κυρία Τζέιμς.

Πόκερ για μίσθωμα του καζίνο στο Ελληνικό

Σκληρές διαπραγματεύσεις μεταξύ Lamda και των επενδυτών από το Λας Βέγκας

Του **ΒΑΓΓΕΛΗ ΜΑΝΔΡΑΒΕΛΗ**

Το μίσθωμα του καζίνο αποτελεί το πεδίο διαπραγματεύσεων μεταξύ του κύριου παραχωρησιούχου της έκτασης του Ελληνικού και των ενδιαφερόμενων επενδυτών για την άδεια καζίνο. Οι αποκαλούμενοι εμπορικοί όροι χρήσης του ακινήτου, που θα στεγάσει το καζίνο μαζί με άλλες τουριστικές δραστηριότητες, έχουν «κολλήσει» τη διαδικασία προκήρυξης του διαγωνισμού της σχετικής άδειας καζίνο, καθώς η Lamda Development και η Hellinikon Global επιδιώκουν το μέγιστο δυνατό μίσθωμα.

Οι ενδιαφερόμενοι για την άδεια καζίνο έχουν ζητήσει οι εμπορικοί όροι χρήσης του ακινήτου να γίνουν γνωστοί εκ των προτέρων, προκειμένου να γνωρίζουν τις χρηματοδοτικές ανάγκες της επένδυσής τους. Οι τελευταίοι, εκτός από το ετήσιο μίσθωμα, θα πρέπει να συνυπολογίσουν το κόστος της αρχικής επένδυσης (κατασκευαστικά κ.λπ.), το εφάπαξ κόστος της άδειας και τέλος τα κόστη λειτουργίας του καζίνο.

Ξένα δημοσιεύματα έκαναν λόγο για απαιτήσεις της Lamda στο ύψος των 20 εκατ. ευρώ ετησίως. Άλλες πηγές ωστόσο, κοντά στη διαδικασία, ανέφεραν ότι αυτό είναι το ελάχιστο τίμημα, καθώς το ποσό που θα καταβάλει ο προτιμητέος επενδυτής στη Lamda θα είναι ποσοστό επί των ακαθάριστων εσόδων του καζίνο (Gross Gaming Revenues ή GGR). Με βάση τις εκτιμήσεις των εσόδων του καζίνο, το τίμημα μπορεί να ανέλθει ακόμη και στα 30 εκατ. ευρώ ετησίως κατά μέσον όρο ή στα 900 εκατ. ευρώ σε μια εύλογη περίοδο απόσβεσης της επένδυσής, που είναι η 30ετία.

Αν το πετύχει αυτό η Lamda, τότε θα αποπληρώσει μεγάλο μέρος της δικής της αρχικής επένδυσής που θα πραγματοποιήσει στο ακίνητο του Ελληνικού, μέσω του παραχωρησιούχου της άδειας καζίνο.

Το Δημόσιο παρακολουθεί στενά τη διαπραγμάτευση, καθώς η έκβαση της θα επηρεάσει και τα χρήματα που θα εισπράξει το ίδιο από την παραχώρηση της άδειας καζίνο. Ο επενδυτής που θα αποφασίσει να χρηματοδοτήσει το έργο, αν δεχθεί μια ακριβή μίσθωση ακινήτου, είναι πιθανό πως θα προσφέρει χαμηλότερο (εφάπαξ) τίμημα για την άδεια του καζίνο που θα προκληθεί στη συνέχεια. Με στόχο τη μεγιστοποίηση της αξίας της άδειας, το Δημόσιο διαμόρφωσε ένα ευνοϊκό φορολογικό πλαίσιο. Πηγές κοντά στη διαδικασία εκτιμούν ότι ένα πολύ υψηλό τίμημα θα εξουδετερώσει το κίνητρο της μειωμένης φορολογίας.

Οι εκτιμήσεις που γίνονται τοποθετούν τα ακαθάριστα έσοδα του κα-

Το Δημόσιο παρακολουθεί στενά τη διαπραγμάτευση, καθώς η έκβαση της θα επηρεάσει και τα χρήματα που θα εισπράξει το ίδιο από την παραχώρηση της άδειας καζίνο.

Πηγές κοντά στις διαπραγματεύσεις υποστηρίζουν ότι οι απαιτήσεις της Lamda Development ξεκινούν από τα 20 εκατ. ευρώ ετησίως.

ζίνο στο Ελληνικό μεταξύ 200 έως 300 εκατ. ευρώ. Τα έσοδα αυτά αντιστοιχούν περίπου στα έσοδα που είχαν τα μεγάλα καζίνο της χώρας (Λουτρόκι, Πάρνηθα) πριν από την οικονομική κρίση. Για τέτοιου μεγέθους έσοδα η νέα νομοθεσία ορίζει φορολογία παιγνίων 12%, από 30% που είναι σήμερα. Εάν το ετήσιο «ενοίκιο» του παραχωρησιούχου προς τη Lamda ανέλθει σε 30 εκατ. ευρώ, θα αντιστοιχεί στο 10% έως 15% των προβλεπόμενων ακαθάριστων εσόδων του καζίνο, όσο δηλαδή θα είναι και η φορολογία επί των παιγνίων. Ορισμένοι διεκδικούν ότι θα συνεχιζόταν, προκαλώντας καθυστερήσεις, που μέχρι σήμερα ξεπερνούν τους δύο μήνες. Και η κατάσταση αυτή θα συνεχίζεται μέχρι να βρεθεί η χρυσή τομή μεταξύ των ενδιαφερόμενων επιχειρήσεων.

Υπενθυμίζεται ότι το ελληνικό Δη-

μόσιο έχει θέσει όρο, για την έναρξη του επίσημου διαγωνισμού της νέας άδειας καζίνο, τη συναινέση των ενδιαφερόμενων για τους εμπορικούς όρους χρήσης του ακινήτου. Αυτό ισχύει τουλάχιστον για τους δύο ή τρεις πιο «ένθετους» ενδιαφερόμενους. Μέχρι τώρα έχουν ενδιαφερθεί εξι-επτά επιχειρήσεις, αλλά οι τρεις από αυτές θεωρούνται οι πιο «ζεστές». Πρόκειται για τις αμερικανικές Caesars Entertainment, Hard Rock Cafe και Mohegan Sun. Επίσης, έχει ενδιαφερθεί η γαλλική Groupe Barriere, η αμερικανική Miura Holdings, η καναδική Craivest και η μαλαισιανή Genting. Καμία από τις εταιρείες ωστόσο δεν έχει συναινέσει στους εμπορικούς όρους.

Είναι η πρώτη φορά που η επένδυση στο Ελληνικό δεν καθυστερεί με υπατιότητα του ελληνικού Δημοσίου. Αντίθετα, η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ κάνει τα αδύνατα δυνατά του να προχωρήσει η συγκεκριμένη επένδυση. Μεταξύ αυτών, και η ψηφιστή της τελευταίας τοπολογίας στη Βουλή που διευκολύνει την έκδοση των οικοδομικών αδειών από το γραφείο Ελληνικού που λειτουργεί η Γ.Γ. Δημόσιας Περιουσίας του ΥΠΟΙΚ στο ακίνητο. Η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ, έχοντας δεχθεί όλο το πολιτικό κόστος για την αντιστροφή

της πολιτικής της στη συγκεκριμένη επένδυση, τώρα θέλει να δείξει στον πλανήτη ότι η πιο προβλεπόμενη επένδυση στη χώρα μας προχωρεί. Αναφορικά με το τίμημα της παραχωρούμενης άδειας του καζίνο, οι άνθρωποι της αγοράς θεωρούν ότι είναι συνάρτηση των επενδύσεων στις οποίες θα δεσμευθεί ο επενδυτής. «Αν πράγματι ο προτιμητέος επενδυτής δεσμευθεί σε επενδύσεις ύψους 1 δισ. ευρώ, τότε το τίμημα (της άδειας) μπορεί να είναι και μηδενικό», παρατηρούσε στέλεχος της αγοράς.

«Σε αντίθετη περίπτωση, η κυβέρνηση να ζητήσει ένα υψηλό τίμημα», υπογραμμίζοντας έτσι ότι οι επενδύσεις έχουν μεγαλύτερη σημασία από ένα εφάπαξ τίμημα. Με τα παραπάνω, εκτιμάται ότι το κλείσιμο της αποκρατικοποίησης του Ελληνικού δεν θα συσταθεί πριν από το τέλος του α' τριμήνου του 2019. Ακόμη και αν σήμερα είχαμε μια συμφωνία για το «ενοίκιο» του καζίνο, για τον διαγωνισμό παραχώρησης της άδειας εκτιμάται ότι θα απαιτηθούν τουλάχιστον 3 μήνες για τη διεξαγωγή του. Επομένως η συναλλαγή για τη μεταβίβαση του ακινήτου με την καταβολή του προκαταβληθέντος τιμήματος θα πρέπει να αναμένεται στο β' τρίμηνο του 2019.

«Η ελληνική οικονομία μετά την έξοδο από τα μνημόνια έχει μπει σε ένα 10ετές μορατόριουμ, ένα είδος θερμοκπίου προστατευμένου από τις εξωτερικές ατμοσφαιρικές πιέσεις», τονίζει αξιωματούχος της Ε.Ε.

Μήνυμα Βρυξελλών προς Αθήνα ενόψει εκλογών

Η σταθερότητα πρέπει να διατηρηθεί

Της απεσταλμένης μας στις **ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ** **ΧΡΥΣΑΣ ΛΙΑΓΓΟΥ**

Μήνυμα προς την Αθήνα για τη διατήρηση της οικονομικής και πολιτικής σταθερότητας της χώρας στέλνουν οι Βρυξέλλες, ενόψει της προεκλογικής περιόδου. «Η ελληνική οικονομία μετά την έξοδο από τα μνημόνια, που ενεργοποίησαν και τη συμφωνία για τη διευθέτηση του χρέους, έχει μπει σε ένα 10ετές μορατόριουμ, ένα είδος θερμοκπίου προστατευμένου από τις εξωτερικές ατμοσφαιρικές πιέσεις», όπως τονίζει χαρακτηριστικά αξιωματούχος της Ε.Ε. «Για να συνεχίσει να υπάρχει το θερμοκπίο, δεν θα πρέπει να διαταραχθούν δύο βασικές συνιστώσες: η οικονομική και πολιτική σταθερότητα και η προβλεψιμότητα», τονίζει ο ίδιος αξιωματούχος. Η Ε.Ε. αναγνωρίζει τις θετικές προοπτικές της ελληνικής οικονομίας και εκτιμά επίσης ότι η πλειονότητα των πολιτικών δυνάμεων της χώρας δεν θέτει εν αμφιβόλω τις θεμελιώδεις συνιστώσες της εξόδου της χώρας από την κρίση.

Ως προς το επίμαχο θέμα των συντάξεων, πηγές της Κομισιόν εκφράζουν την αισιοδοξία τους ότι μέχρι το έκτακτο Eurogroup της 19ης Νοεμβρίου «θα βρεθεί μια χρυσή τομή η οποία θα λαμβάνει υπόψη της τα συμφωνηθέντα και τη δυνατότητα ενίσχυσης αυτών που έχουν περισσότερο ανάγκη». Σημειώνουν ωστόσο με νόημα ότι δανειστής της Ελλάδας δεν είναι η Κομισιόν. Είναι η κράτη-μέλη και αυτά θα είναι και ο τελικός κριτής» τονίζουν.

Η Ιταλία

Ως προς το ιταλικό ζήτημα, πηγές της Επιτροπής δεν κρύβουν την ανησυχία τους, αν και εκτιμούν ότι τα πράγματα δεν θα εξελιχθούν όπως το 2015 με την Ελλάδα. Χρησιμοποιούν ωστόσο υψηλούς τόνους σχολιάζοντας τη στάση

της ιταλικής κυβέρνησης. «Κάποιοι νομίζουν ότι μπορούν να ψεκάσουν με λεφτά για να βγουν από τη κρίση. Όμως το μοντέλο αυτό ποτέ δεν έχει αποδώσει», τονίζουν και σημειώνουν ότι η Ε.Ε. αναμένει μέχρι τις 13 Δεκεμβρίου από την ιταλική κυβέρνηση νέο τροποποιημένο σχέδιο προϋπολογισμού, το οποίο να αντικατοπτρίζει τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η προηγούμενη κυβέρνηση.

Το κομικό ζήτημα καταγράφεται από την Κομισιόν ως μέρος της κρίσης που ξέσπασε στην Ε.Ε. κατά την τετραετή θητεία της παρούσας Επιτροπής, η οποία λήγει τον Μάιο του 2019, και κλόνησε το ευρωπαϊκό οικοδόμημα. Το μεταναστευτικό και η αυξανόμενη παρουσία και ενίσχυση ακραίων δυνάμεων στην Ευρώπη είναι ζητήματα που προξενούν ανησυχία και είναι αυτά που θα κρίνουν τις αντοχές της ευρωπαϊκής συνοχής τα επόμενα χρόνια. «Ανυσυκούμε και εκτιμά επίσης ότι η πλειονότητα των πολιτικών δυνάμεων, ενόψει των ευρωεκλογών και της προεκλογικής καμπάνιας τον Μάιο, είναι μεγάλως», τονίζει αξιωματούχος της Ε.Ε. και καλεί τα κράτη-μέλη να αναλάβουν πρωτοβουλία ανάσχεσης τέτοιων φαινομένων. Σε ό,τι αφορά την Τουρκία και την κλιμάκωση των εντάσεων εις βάρος της Κύπρου, με αφορμή τις έρευνες υδρογονανθράκων, πηγές της Κομισιόν απευθύνουν συστάσεις στην τουρκική πλευρά να σεβαστεί το διεθνές δικαίο της θάλασσας παραπέμποντας στις αποφάσεις της Συνόδου Κορυφής του Ιουνίου. Αρμόδιος αξιωματούχος της Ε.Ε. τονίζει ότι η Επιτροπή θα συνεχίσει να αντιμετωπίζει την Τουρκία και τον Ερντογάν με ψυχραιμία, γιατί αυτός είναι ο μόνος αποτελεσματικός τρόπος. Με την ψυχραιμία, όπως τόνισε χαρακτηριστικά, πετύχαμε τη συμφωνία για τον περιορισμό των προσφυγικών ροών όπως και την απελευθέρωση των Ελλήνων αξιωματικών.

ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ
Eurobank
Cyprus

30/11/2018-06/01/2019

(ΧΩΡΟΣ ΣΤΑΘΜΕΥΣΗΣ ΕΝΑΕΡΙΟΥ)

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΧΟΡΗΓΟΙ

ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΕΑΣ

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Η καχυποψία έναντι της Ελλάδας επιστρέφει

Ποιοι είναι οι τέσσερις λόγοι που κρατούν μακριά από ομόλογα και μετοχές τους ξένους επενδυτές σύμφωνα με τους αναλυτές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Ο υπουργός Οικονομικών Ευκλείδης Τσακαλώτος απέδωσε την αδυναμία της Ελλάδας να εκδώσει ομόλογο στις αναταράξεις που προκαλεί στις αγορές η διεκυστινίδα μεταξύ Ρώμης και Βρυξελλών για τον ιταλικό προϋπολογισμό.

Ωστόσο, με εξαίρεση την κυβέρνηση, κανένας άλλος δεν υιοθετεί αυτή την ερμηνεία για τον παρατηρούμενο αποκλεισμό της χώρας από τις αγορές, ούτε παραβλέπει τα γκρίζα σύννεφα που συγκεντρώνονται πάνω από την ελληνική οικονομία και την καχυποψία με την οποία την αντιμετωπίζουν οι επενδυτές.

Σύμφωνα με τους αναλυτές στους οποίους απευθύνθηκε η «Καθημερινή», ο παράγοντας «Ιταλία» αποτελεί πλέον έναν από τους πολλούς που εμποδίζουν την Ελλάδα να βγει στις αγορές, και οι οποίοι οφείλονται σε «εσωτερικές» προκλήσεις και εξελίξεις, οι οποίες κάνουν τους επενδυτές άκρως επιφυλακτικούς στο να τοποθετήσουν τα χρήματά τους, ειδικά με μακροπρόθεσμο ορίζοντα, στα ελληνικά περιουσιακά στοιχεία, όπως:

1. Ο πολιτικός κίνδυνος και η παροχολογία ενόψει των εκλογών.
2. Η υπαναχώρηση από τα συμφωνηθέντα με τους θεσμούς και η απροθυμία της κυβέρνησης να υλοποιήσει τις μεταρρυθμίσεις.
3. Οι φιλόδοξοι στόχοι για τη μείωση των κόκκινων δανείων των ελληνικών τραπεζών καθώς και η αδύναμη κερδοφορία.
4. Επιχειρηματικές πρακτικές που ριχνουν σκιές στο ελληνικό επιχειρείν συνολικά και ταυτόχρονα δείχνουν αναποτελεσματική λειτουργία των θεσμών. Τέτοιες περιπτώσεις είναι οι υποθέσεις της Folli Follie, του αντιπροέδρου της Jumbo με τους Κινέζους επενδυτές ακινήτων και την παραβίαση των capital controls και της Aegean Marine Petroleum, η οποία απασκολεύει τις δικαστικές αρχές των ΗΠΑ.

Το μεγάλο ρίσκο

«Η ελληνική κυβέρνηση προσπαθεί εδώ και μήνες να προσελ-

Η Αθήνα έχασε το παράθυρο ευκαιρίας που είχε νωρίτερα αυτό το έτος, λόγω των καθυστερήσεων με την τρίτη αξιολόγηση, λένε οι αναλυτές.

κύσει επενδυτές, αλλά αυτή η προσπάθεια πέφτει στο κενό, καθώς το ρίσκο της χώρας έχει πλέον αυξηθεί. Η Ελλάδα κατατάσσεται στις υψηλότερες θέσεις στον κατάλογο των διεφθαρμένων χωρών, γεγονός που την καθιστά «διώκτη» επενδύσεων, το πλήγμα στην εμπιστοσύνη από υποθέσεις και σκάνδαλα που σχετίζονται με ελληνικές εταιρείες είναι τεράστιο, ενώ τα αντικίνητρα για τους όποιους υποψήφιους επενδυτές όπως η υψηλή φορολογία και η μεγάλη γραφειοκρατία παραμένουν ισχυρά», σημειώνει στην «Κ» αναλυτής μεγάλης ευρωπαϊκής τράπεζας που καλύπτει την Ελλάδα.

Η Ιταλία είναι απλά ένα μέρος της ιστορίας, αλλά «ευθύνη» για την αδυναμία έκδοσης ομόλογου έχει και η ελληνική πλευρά, σημειώνει στην «Κ» ο Βολφάνγκο Πικολί, συντονιστής της Τελεο Intelligence.

Η Αθήνα έχασε το παράθυρο ευκαιρίας που είχε νωρίτερα αυτό το έτος, λόγω των καθυστερήσεων με την τρίτη αξιολόγηση. Η πολιτική απόφαση της ελληνικής κυβέρνησης για καθαρή έξοδο χωρίς πιστοληπτική γραμμή στήριξης, η οποία αποτελεί ένα πιο ασφαλές μήνυμα

για τις αγορές, είναι επίσης ένας σημαντικός παράγοντας που έχει συμβάλει στον αποκλεισμό της Ελλάδας. Επιπλέον, πιο πρόσφατα, όπως επισημάνει, η προσπάθεια της κυβέρνησης να ανατρέψει τις συμφωνημένες μεταρρυθμίσεις και οι ρυθμοί προεκλογικής εκστρατείας και παροχολογίας στους οποίους έχει μπει η κυβέρνηση επηρεάζουν επίσης τις απόψεις των επενδυτών για την Ελλάδα.

Όπως επισημάνει στην «Κ» και ο Μάικλ Χιούστον, επικεφαλής αναλυτής της CMC Markets, η Ιταλία δεν είναι ο μοναδικός και σίγουρα όχι ο κυριότερος λόγος που η Ελλάδα παραμένει εκτός αγορών, με την κατάσταση των ελληνικών τραπεζών να έχει παίξει τεράστιο ρόλο. «Το μεγαλύτερο ερώτημα είναι το εάν υπάρχει όντως ζήτηση για ελληνικό κρέος σε επιτόκια που είναι προηγούμενων δεσμεύσεων (όπως η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος) κάτι που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα του «μαζιλιάρου» ρευστότητας για σκοπούς βραχυπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, 3) ο (προσεχής) πολιτικός κίνδυνος, 4) η μη επιλεξιμότητα των ελληνικών ομολόγων στις πράξεις χρηματοδότησης της ΕΚΤ (λόγω της απόφασης της κυβέρνησης για καθαρή έξοδο, πράγμα που εμποδίζει τις ελληνικές τράπεζες να στηρίξουν την αναχρηματοδότηση του

Επιφυλακτικοί λόγοι πολιτικής αβεβαιότητας, παροχολογίας και κόκκινων δανείων.

συστήματος αποτελούν ίσως τον πιο σημαντικό λόγο».

Η πολιτική αβεβαιότητα

Η αβεβαιότητα που υπάρχει τόσο στο μακροοικονομικό όσο και στο πολιτικό τοπίο κρατούν επίσης «κλειστή» την πόρτα των αγορών, υποστηρίζουν οι αναλυτές. Σύμφωνα με τον Τζιανλούκα Ζιγκλιό, επικεφαλής στρατηγικό αναλυτή της αγοράς σταθερού εισοδήματος στην Continuum Economics, αν και η αστάθεια των ιταλικών ομολόγων μπορεί να θεωρηθεί «ένοχη» για την αδυναμία της Ελλάδας να επιστρέψει στη χρηματοδότηση από τις αγορές και ιδίως με την έκδοση ενός ομολόγου μεγάλης διάρκειας (10ετές), ωστόσο, όπως σημειώνει στην «Κ», οι μακροοικονομικές, δημοσιονομικές και πολιτικές μεσοπρόθεσμες/ μακροπρόθεσμες αβεβαιότητες εξακολουθούν να αποτελούν επίσης ένα τεράστιο εμπόδιο στην πρόσβαση της χώρας στις αγορές.

Σύμφωνα με τον κ. Ζιγκλιό, τα εμπόδια-«κλειδιά» στην έκδοση ομολόγου από την Ελλάδα είναι τα εξής: 1) το γεγονός ότι η Ελλάδα παραμένει κάτω από την κατηγορία «επενδυτικής βαθμίδας», 2) οι συχνές διαφορές με τους δανειστές σχετικά με τη χαλάρωση της λιτότητας και την επανεξέταση των προηγούμενων δεσμεύσεων (όπως η μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος) κάτι που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τη διαθεσιμότητα του «μαζιλιάρου» ρευστότητας για σκοπούς βραχυπρόθεσμης αναχρηματοδότησης, 3) ο (προσεχής) πολιτικός κίνδυνος, 4) η μη επιλεξιμότητα των ελληνικών ομολόγων στις πράξεις χρηματοδότησης της ΕΚΤ (λόγω της απόφασης της κυβέρνησης για καθαρή έξοδο, πράγμα που εμποδίζει τις ελληνικές τράπεζες να στηρίξουν την αναχρηματοδότηση του

κράτους, αυξάνοντας έτσι την εμπιστοσύνη των ξένων επενδυτών στην ικανότητά του να εκδίδει κρέος) και 5) το ζήτημα των μη εξυπηρετούμενων ανοιγμάτων των ελληνικών τραπεζών τα οποία διατηρούν την επιφυλακτικότητα των επενδυτών στο να επενδύσουν στην Ελλάδα με μεγάλο επενδυτικό ορίζοντα αυτή τη στιγμή.

Το υψηλό κόστος

Το κόστος μιας νέας έκδοσης ομολόγου θα ήταν υψηλό για την ελληνική κυβέρνηση, γεγονός που θα αποτελούσε ένα ακόμη εμπόδιο στο να μπορέσει να «πείσει» τους θεσμούς για τη μη μείωση των συντάξεων και του αφορολογητή. Όπως επισημάνει στην «Κ» ο Κάρστεν Εσε, οικονομολόγος στην τράπεζα Berenberg, οι αποδόσεις των ελληνικών 10ετών κρατικών ομολόγων διαπραγματεύονται σήμερα γύρω στο 4,2%. Αυτό είναι πολύ υψηλότερο από το μέσο επιτόκιο που καταβάλλει σήμερα η Ελλάδα για το κρέος της (κάτω από 2%). Το τρέχον επίπεδο απόδοσης θα αυξήσει το κόστος των τόκων που πρέπει να πληρώσει η κυβέρνηση. Αν υποθέσουμε ότι η κυβέρνηση θα εκδώσει αύριο 10ετή ομόλογα ύψους 10 δισ. ευρώ με απόδοση 4,4%, αυτό θα προσθέσει περίπου 450 εκατ. ευρώ σε κόστος τόκων στον προϋπολογισμό του 2019. Η κυβέρνηση προτιμά, όπως τονίζει ο κ. Εσε να ξεδωρεί αυτά τα χρήματα αλλού, όπως στο να «γλιτώσει» τη μείωση των συντάξεων και του αφορολογητή.

Επίσης, οι επενδυτές θα αρχίσουν να θέτουν ερωτήματα σχετικά με το πόσο βιώσιμο θα ήταν η αναχρηματοδότηση συνολικού χρέους ύψους 180% του ΑΕΠ εάν το επιτόκιο των νέων εκδόσεων ήταν πάνω από το 4% σε μακροπρόθεσμη βάση. Σήμερα η Ελλάδα δαπανά περίπου 3,5% του ΑΕΠ για τις πληρωμές τόκων ετησίως. Η χρηματοδότηση, θεωρητικά, του 180% του ΑΕΠ με επιτόκιο 4% θα αυξήσει τις ετήσιες πληρωμές τόκων σε ποσοστό άνω του 7% του ΑΕΠ ετησίως, οδηγώντας μακροπρόθεσμα σε ένα μη βιώσιμο έλλειμμα του προϋπολογισμού, αντί για πλεόνασμα.

Προσδοκίες για έξοδο στις αγορές το β' τρίμηνο του 2019

Το «παράθυρο» για έκδοση ομολόγων φέτος έχει ήδη κλείσει, λόγω της πρόσφατης αναταραχής των αγορών, και καθώς πλησιάζουμε προς το τέλος του έτους, οι τράπεζες και οι επενδυτές τείνουν να μειώνουν την έκθεσή τους σε ρίσκο, όπως επισημάνει ο κ. Ζιγκλιό. Έτσι, η Ελλάδα οδηγείται στο να σχεδιάσει να επιστρέψει στην πρωτογενή αγορά στις αρχές του δεύτερου τριμήνου του 2019, καθώς στο πρώτο τρίμηνο πιθανότατα θα υπάρξει έντονος ανταγωνισμός από το συνήθως βαρύ ημερολόγιο εκδόσεων από όλες τις άλλες χώρες της Ε.Ε., γεγονός που μπορεί να μη βοηθήσει στα σχέδια έκδοσης της Ελλάδας. Η Ελλάδα χρειάζεται επίσης χρόνο για να ανοικοδομήσει τη σχέση της με τους επενδυτές, δεδομένου του ότι έχει να βγει στις αγορές από τον περασμένο Φεβρουάριο. Επίσης, οι εκδόσεις του παρελθόντος, όπως αυτές του 2014 (λήξης 04/19), δεν είχαν καλές επιδόσεις καθώς η Ελλάδα εισήλθε σε σκληρή αντιπαράθεση με τους πιστωτές της το 2015, και έτσι κινδύνευσε η χώρα να αφηθεί χωρίς χρηματοδότηση, κάτι που δεν έχει σβηστεί από το μυαλό κάποιων επενδυτών. Αυτό έρχεται σε αντίθεση με την πολύ πιο επιτυχημένη εμπειρία του 5ετούς ομολόγου που εκδόθηκε το 2017, η οποία εξελίχθηκε πολύ καλύτερα ακριβώς επειδή έλαβε χώρα όταν η Ελλάδα ήταν σε πρόγραμμα και ως εκ τούτου επωφελούνταν από τη χρηματοδοτική στήριξη του ESM (την οποία αυτήν τη στιγμή δεν έχει, καθώς μπορεί να στηριχθεί μόνο στη διαθεσιμότητα του «μαζιλιάρου» μετρητών). Ισως, επισημάνει ο κ. Ζιγκλιό, θα ήταν ευκολότερο για την Ελλάδα να εκδώσει μικρότερης διάρκειας ομόλογο έτσι ώστε να έχει μια «επαφή» με τις αγορές και έτσι να συγκεντρώσει προοδευτικά επενδυτές για την έκδοση ομολόγων μεγαλύτερης διάρκειας. Για παράδειγμα, το 2021 οι δανειακές υποχρεώσεις εξακολουθούν να είναι χαμηλές και η διάρκεια αυτή είναι εντός του χρονικού ορίζοντα στον οποίο οι ακαθάριστες ανάγκες χρηματοδότησης καλύπτονται από το cash buffer, μειώνοντας έτσι τον πιστωτικό κίνδυνο για τους επενδυτές. Ένα ομόλογο λήξης 2024 θα μπορούσε επίσης να είναι βιώσιμο, δεδομένου ότι οι υποχρεώσεις της χώρας το 2024 είναι πολύ μικρότερες από ό,τι το 2022, το 2023 και το 2025. Εναλλακτικά, σύμφωνα με τον κ. Ζιγκλιό, ο ΟΔΔΧΘ θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο να ξεκινήσει μια έκδοση πολλαπλών διαρκειών (για παράδειγμα, ταυτόχρονη κοινοπρακτική έκδοση 5ετούς ομολόγου λήξης 2024 και 10ετούς ομολόγου λήξης 2029), συνδυάζοντας κρέος με μικρότερη και μεγαλύτερη διάρκεια, και επιτρέποντας στους επενδυτές να επιλέξουν το τμήμα το οποίο προτιμούν.

ΤΕΤΑΡΤΗ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
ΣΤΙΣ 7:30 ΣΤΟ RESIDENCE BY OCCHIO

TO BEAUTIFUL PEOPLE ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ευρηκα
Μασσαλίας

THE CHARITY SHOW

5000€

10 κυρίες περπατούν και προσφέρουν στην Πρωτοβουλία του Λουκά Φουρλά για τους μικρούς ήρωες στο Παιδογκολογικό Ίδρυμα Ελπίδα

GREGORY MORFI
MARIA ARISTIDOU
CONSTANTINOS
ΚΟΣΜΗΜΑΤΟΠΩΛΕΙΟ Η ΠΟΛΙΤΕΙΑ
ΤΟΙ&ΜΟΙ

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΣΤΗΝ ΤΙΜΗ ΤΩΝ 20€
ΓΙΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΚΑΙ ΑΓΟΡΑ ΕΙΣΙΤΗΡΙΩΝ SPMPEDIA ΤΗΛ. 22472472

ME THN ΕΥΓΕΝΙΚΗ ΣΤΡΗΨΗ

Deloitte

OCCHIO Hospitality Group

COPPELIA

18th NOVEMBER

19:30

ΚΕVENTS

PATHE! PATHELIVE

Bolshoi

KCINEPLEX

PRINOS

GAP

Amelkystos

Ο Πάπας Φραγκίσκος, ο προκαθήμενος της Ρωμαιοκαθολικής Εκκλησίας, χρησιμοποιεί την Καπέλα Σιζτίνα για τις συναντήσεις του με αξιωματούχους.

Οριο τουριστών στο Βατικανό

Εξι εκατ. επισκέπτονται κάθε χρόνο τις 54 αίθουσες με τα ανεκτίμητα εκθέματα

Το Βατικανό πρόκειται να περιορίσει τον αριθμό των τουριστών που επισκέπτονται τα μουσεία του, καθώς οι ξεναγοί διατυπώνουν φόβους ότι μπορεί να δημιουργηθεί πανικός και οι επισκέπτες να ποδοπατηθούν αν δεν αλλάξει η πολιτική ασφαλείας.

Τα Μουσεία του Βατικανού, τα οποία αποτελούνται από 54 αίθουσες που φιλοξενούν αμύητους θησαυρούς που συγκεντρώθηκαν από τους ποιντίφικες στο πέρασμα των αιώνων, επισκέπτονται περισσότεροι από έξι εκατομμύρια τουρίστες κάθε χρόνο. Όμως, σε αντίθεση με άλλα σημεία αρχαιολογικού ενδιαφέροντος, όπως είναι το Κολοσσαίο, δεν υπάρχει όριο ημερήσιων επισκεπτών.

Μιλώντας στον βρετανικό Guardian, υπό τον όρο να τηρηθεί η ανωνυμία τους, ξεναγοί ισχυρίστηκαν ότι τουλάχιστον δέκα τουρίστες λιποθυμούν καθημερινά καθώς περιμένουν στον διάδρομο που οδηγεί στην Καπέλα Σιζτίνα, ένα διάδρομο που γεμίζει από πλήθη που περιμένουν να μουν στο παρεκκλήσιο. Άλλοι τραυματίζονται

Κάποιοι λιποθυμούν, άλλοι παθαίνουν κρίσεις πανικού, λένε οι ξεναγοί επισμαίνοντας τον κίνδυνο του συνωστισμού.

ή παθαίνουν κρίσεις πανικού. Ένας επισκέπτης σώθηκε την τελευταία στιγμή από έναν φρουρό, καθώς έπαθε καρδιακή προσβολή τον Φεβρουάριο.

Οι ξεναγοί, οι οποίοι καταβάλλουν 250 ευρώ τον χρόνο για να αποκτήσουν την άδεια να εργάζονται στα Μουσεία του Βατικανού, υποστηρίζουν ότι οι συνθήκες είναι πιο επικίνδυνες κατά τη θερινή περίοδο, όταν ο αριθμός των τουριστών φθάνει τις 30.000 και οι θερμοκρασίες φτάνουν τους 40 βαθμούς Κελσίου. Αξίζει να σημειωθεί ότι μόνον η Καπέλα Σιζτίνα διαθέτει κλιματισμό.

Το κτίριο διαθέτει εξόδους κινδύνου, αλλά μόνο δύο από αυτές βρίσκονται στον διάδρομο που οδηγεί στην Κα-

πέλα Σιζτίνα, μία στην αρχή και μία στο τέλος του.

«Η κατάσταση ομαλοποιείται σταδιακά, καθώς τελειωσε η περίοδος υψηλής επισκεψιμότητας, αλλά από τον Μάρτιο έως τον Οκτώβριο η κατάσταση θυμίζει κόλαση», δήλωσε ένας από τους ξεναγούς. «Η ασφάλεια είναι το μεγάλο πρόβλημα, γιατί, όταν είσαι μέσα νιώθεις εντελώς εγκλωβισμένος, δεν μπορείς να δεις ούτε τα πόδια σου.

Το πλήθος είναι από τα πιο επικίνδυνα πράγματα. Δείτε τι συνέβη στη Μέκκα. Μπορεί να μη συμβεί ποτέ στο Βατικανό, αλλά μπορεί και να συμβεί. Αυτό είναι που με φοβίζει».

Τρεις χιλιάδες ξεναγοί

Στα Μουσεία του Βατικανού εργάζονται τρεις χιλιάδες ξεναγοί. Μία από αυτούς λέει ότι πέρυσι λιποθύμησε και έσπασε το πόδι της. «Είναι επικίνδυνο για τους τουρίστες, για τα εκθέματα και για εμάς».

Η ίδια ξεναγός σκέφτηκε να μνησεί το Βατικανό, αλλά οι δικηγόροι της

την απέτρεψαν επισμαίνοντας ότι το κράτος του Βατικανού έχει τους δικούς του κανόνες όσον αφορά την ασφάλεια των κτιρίων.

Ως απάντηση στους ισχυρισμούς αυτών, η Μπάρμπαρα Τζάτα, την οποία ο Πάπας Φραγκίσκος διόρισε διευθύντρια των μουσείων στα τέλη του 2016, δήλωσε ότι «μαζί με την κυβέρνηση του Βατικανού προσπαθούμε να βρούμε τον κατάλληλο αριθμό τουριστών, από το 2019». Επίσης προσέθεσε ότι μια ισπανική εταιρεία προσπαθεί να βελτιώσει το σύστημα των εισιτηρίων και τα μέτρα ασφαλείας, ενώ γίνονται εργασίες και για την επέκταση του κλιματισμού. Επίσης πρόκειται να ανοίξει μια δεύτερη είσοδος για να καταπολεμηθεί ο συνωστισμός και θα αυξηθεί το ωράριο τις ημέρες της μεγαλύτερης κίνησης. Ταυτόχρονα προσελήφθησαν 20 φύλακες που θα ανοίξουν τις μέχρι σήμερα κλειστές αίθουσες, ενώ οι ξεναγοί εκπαιδεύονται έτσι ώστε να μπορούν να οδηγούν τους πελάτες τους σε λιγότερα γνωστά σημεία του συμπλέγματος.

Μαζί NASA και ESA για επανδρωμένη αποστολή στη Σελήνη

ΒΕΡΟΛΙΝΟ. Το νέο διαστημόπλοιο «Orion» παρέδωσε χθες στη NASA η εταιρεία Airbus, με προοπτική την πραγματοποίηση επανδρωμένων αποστολών στη Σελήνη –και πέρα από αυτή– τα επόμενα χρόνια. Μηχανολόγοι στο εργοστάσιο της Airbus στη Βρέμη εγκιβώτισαν, με κάθε προφύλαξη, το διαστημόπλοιο σε ειδικά εμπορευματοκιβώτια, τα οποία θα πετάξουν με το γιγάντιο μεταγωγικό αεροσκάφος Αντόνοφ στο Διαστημικό Κέντρο Κένεντι της NASA στη Φλόριντα.

Αφού φθάσει στη Φλόριντα, το τμήμα του «Orion» θα ενωθεί με εκείνο που έχει κατασκευάσει η αμερικανική εταιρεία Lockheed Martin. Το συναρμολογημένο διαστημόπλοιο θα υποστεί εξοντωτικές δοκιμές, πριν από την εκτόξευσή του για την πρώτη του –μη επανδρωμένη– αποστολή το 2020, η οποία θα το φέρει σε τροχιά γύρω από τη Σελήνη. Η μελλοντική παραγωγή του «Orion» θα οδηγήσει σε νέες παραγγελίες αξίας πολλών δεκάεκατομμυρίων δολαρίων για τις εμπλεκόμενες εταιρείες, σύμφωνα με τον επικεφαλής επανδρωμένων αποστολών της NASA Μπιλ Γκέρστενμπίερ. «Το σύστημα αυτό θα επιτρέψει σε ανθρώπους να ταξιδέψουν στο μακρινό διάστημα και να εγκαταλείψουν για πρώτη φορά το σύστημα Γης - Σελήνης», λέει το στέλεχος της NASA.

Τα σχέδια της Αμερικανικής Υπηρεσίας Διαστήματος αφορούν την πραγματοποίηση της πρώτης επανδρωμένης αποστολής του «Orion» το 2022, σε συνεργασία με την ευρωπαϊκή ESA και την εκτόξευση μιας επανδρωμένης αποστολής επτάημερης. Το πρόγραμμα «Orion» θα καταστεί έτσι «κλειδί» για την ανάκτηση της αμερικανικής πρωτοκαθεδρίας στο διάστημα σε μια χρονική στιγμή στην οποία Κίνα και Ινδία αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερες διαστημικές φιλοδοξίες.

Το ευρωπαϊκό κατασκευές τμήμα, γνωστό ως European Service Module, θα προσφέρει προώθηση, ισχύ, θερμικό έλεγχο και καύσιμα στον θαλαμίσκο πληρώματος του «Orion». Θα είναι η πρώτη φορά που η NASA θα αξιοποιήσει ευρωπαϊκές κατα-

Το βλέμμα της στο πλιακό σύστημα, πέρα από τη Σελήνη, στρέφει η NASA, όπως έγινε και με τον πλανήτη-άνο Διμήτρα στη Ζώνη Αστεροειδών.

Μέχρι το 2028, Αμερικανοί και Ευρωπαίοι θα έχουν κατασκευάσει την πρώτη μόνιμη σεληνιακή βάση στην επιφάνεια του δορυφόρου της Γης.

σκευής στάδιο διαστημόπλοιο σε πρόγραμμα της.

«Πρόκειται για ιδιαίτερα σημαντικό βήμα. Η παράδοση του θαλαμίσκου και η μεταφορά του στις ΗΠΑ δεν είναι παρά το πρώτο βήμα ενός ταξιδιού το οποίο θα μας οδηγήσει 90.000 χλμ. πέρα από τη Σελήνη, στην πιο μακρινή απόσταση που έχει φθάσει ποτέ άνθρωπος», λέει ο Ολίβερ Γιούνκερφοφελ, αντιπρόεδρος υπηρεσιών εξερεύνησης της Airbus. Το πρόγραμμα «Orion» αποτελεί μέρος της ευρύτερης προσπάθειας επανόδου του ανθρώπου στη Σελήνη, όπου ο απροσδόκητος εντοπισμός ύδατος έχει αναζωπυρώσει το επιστημονικό ενδιαφέρον για τον δορυφόρο της Γης.

«Το πρόγραμμα ακούγεται σαν επιστημονική φαντασία, αλλά είμαι βέβαιος ότι θα πραγματοποιηθεί. Η Ευρώπη πρέπει να επημερίσει σε αυτό και να φροντίσει να μην μείνει σε θέση παρατηρητή», λέει ο κ. Γιούνκερφοφελ, που εκτιμά ότι η πρώτη σεληνιακή βάση θα αρχίσει να κατασκευάζεται το 2028.

REUTERS

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ παρουσιάζει την

ΕΓΚΑΙΝΙΑ ΜΕ ΤΗΝ

ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ

ΕΡΧΕΤΑΙ!

16/11/2018 — 06/01/2019

ΕΛΕΝΗ ΦΟΥΡΕΙΡΑ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ

23.11.2018
20:00

ΧΡΥΣΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΗΝ ΠΑΡΑΜΥΘΟΥΠΟΛΗ ΟΔΗΓΕΙ ΜΕ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΟΝΤΑ ΣΑΣ ΤΟ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

cablenet

Κέρδη στο Χ.Α. με ώθηση από τις τράπεζες

Με άνοδο 1,39% έκλεισε ο Γενικός Δείκτης και με 5,35% ο τραπεζικός

Της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Με ρόλι έως και 9% στις τραπεζικές μετοχές «απάντησε» η αγορά στο δημοσίευμα του Bloomberg που αναφέρεται στο σχέδιο της ΤτΕ για την ελάφρυνση των ελληνικών τραπεζών από τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ωθώντας τον Γενικό Δείκτη σε σημαντικά κέρδη, έστω και αν «σκόνταψε» μπροστά από τις 650 μονάδες. Μέσα σε λίγα λεπτά και ενώ η αγορά κινούνταν σε ελαφρώς θετικούς έδαφος, η «ειδηση» για τις τράπεζες ζύγισε τους αγοραστές και τις συναλλαγές, αποδεικνύοντας πως αυτό που ζητούν οι επενδυτές είναι μια δραστηριότητα για τον κλάδο, ενώ το θετικό κλίμα «μεταδόθηκε» και στα υπόλοιπα blue chips, «ελαφρύνοντας» έτσι τη βουκόνητητα που υπάρχει εδώ και μέρες στην αγορά γύρω από την αναδιάρθρωση των δεικτών της MSCΙ.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε με κέρδη 1,39% στις 644 μονάδες, ενώ ενθουσιάζοντάς τον έφθασε στις 648,39 μονάδες και στο +2,08%. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης σημείωσε άνοδο 1,40%, ο τραπεζικός δείκτης ισχυρά άνοδο κατά 5,35% στις 521,20 μονάδες και ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 43,72 εκατ. ευρώ. Η μετοχή της Alpha Bank έκλεισε στο +3,89%, η Eurobank στο +8,93%, η Ε-

θνική στο +5,45% και η Πειραιώς στο +1,83%. Τα δημοσιεύματα για σύσταση ειδικού επενδυτικού οχήματος (SPV) με στόχο τη μεταβίβαση σημαντικού ύψους NPLs από τα τραπεζικά χαρτοφυλάκια συμβάλλουν στη βελτίωση της επενδυτικής ψυχολογίας, καθώς το Χ.Α. παραμένει μια τραπεζοκεντρική αγορά, σημερινή η ο Δημήτρης Τζάνας, διευθυντής επενδύσεων της Κύκλος ΑΧΕΠΠΕΥ. Ωστόσο, όπως επισμαίνει, δεν υπάρχει ακόμα αρκετή ορατότητα. «Ορεινός» να τύχουν ολοκληρωμένες επεξεργασίες ως προς τη σύνθεση των ιδίων κεφαλαίων για να τύχουν ευνοϊκής αποδοχής από τις αγορές που θα κληθούν να χρηματοδοτήσουν τα υπό έκδοση ομόλογα του και ασφαλών να τύχουν της έγκρισης των ευρωπαϊκών αρχών», σημειώνει χαρακτηριστικά. Κατά τα άλλα, σε ό,τι αφορά το γενικότερο κλίμα στην αγορά, οι εγχώριες παθολογίες ελέω της υπόθεσης της Follie και της Aegean Petroleum αλλά και των άλλων δεικτοβαρών τίτλων έχουν οδηγήσει τον δείκτη εμπιστοσύνης στο ναδίρ. Το περιβάλλον για το ελληνικό χρηματιστήριο συνεχίζει να είναι αρνητικό οδηγώντας την επενδυτική κοινότητα σε στάση αναμονής σε σχέση με τη διαμόρφωση συναλλαγών που θα οδηγήσουν τον Γενικό Δείκτη πάνω από τις 650 μονάδες.

Η επικείμενη sinoαμερικανική συνάντηση καλλίεργε προδοκίες για χαλάρωση του εμπορικού πολέμου ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου.

Ανοδικά κινήθηκαν οι ευρωπαϊκές αγορές

Με κέρδη έκλεισαν χθες όλες οι ευρωπαϊκές αγορές, καθώς η επικείμενη sinoαμερικανική συνάντηση καλλίεργε προδοκίες για χαλάρωση του εμπορικού πολέμου ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του κόσμου. Το θετικό κλίμα ενίσχυσε περαιτέρω η διαφανή συμφωνία ανάμεσα στη Βρετανία και στη Ε.Ε. για το μεταξυ τους διαζύγιο. Ητοι, ο πανευρωπαϊκός δείκτης Stoxx 600 έκλεισε με κέρδη 0,7% και το ευρώ ανέκαμψε από τα χαμηλά 16 μηνών σημειώνοντας άνοδο 0,6% στο 1,1282 δολάρια για να υποχωρήσει αργότερα στο 1,1268 δολάρια. Τα μεγαλύτερα κέρδη σημείωσε ο δείκτης Xetra DAX της Φρανκφούρ-

της που έκλεισε με άνοδο 1,3%. Παράλληλα, ο δείκτης CAC 40 του Παρισιού έκλεισε με άνοδο 0,85%, ο FTSE MIB του Μιλάνου με κέρδη 0,9% και ο IBEX 35 της Μαδρίτης με άνοδο 0,76%. Με οριακή άνοδο 0,01% έκλεισε, άλλωστε, ο δείκτης FTSE 100 της βρετανικής πρωτεύουσας εν μέσω προσδοκίων για σύναψη συμφωνίας Ε.Ε. - Λονδίνου που οδηγούσαν τη στερλίνα σε άνοδο στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων επτά μηνών έναντι του ευρώ. Ενισχυμένους ιδιαίτερα ήταν ο τεχνολογικός τομέας της Ευρώπης με τον δείκτη του κλάδου να σημειώνει άνοδο 1,7%. Είχε προηγηθεί πτώση του στη συνεδρίαση της Δευτέρας

όταν ακολούθησε τις μετοχές υψηλής τεχνολογίας της Wall Street που υποχωρούσαν εν μέσω ανησυχίας για τις πωλήσεις του νέου iPhone της Apple. Τα μεγαλύτερα κέρδη κατέγραψε ο κλάδος των τηλεπικοινωνιών καθώς σημείωσε άνοδο 2,3%. Ειδικότερα, η μετοχή της Vodafone ενισχύθηκε 7,8%. Με άνοδο άνοιξε, άλλωστε, η Wall Street καθώς είχε γίνει γνωστό ότι ο Αμερικανός υπουργός Εμπορίου Στίβεν Μνούτσιν θα συναντηθεί εκ νέου με τον Κινέζο πρωθυπουργό Λιου Χε. Η άνοδος επιταχύνθηκε όταν ο οικονομικός σύμβουλος του Λευκού Οίκου, Λάρι Κάντλο, δήλωσε πως η Ουάσιγκτον επανεκκίνησε τις

εμπορικές συναλλαγές με την Κίνα και χαρακτήρισε την εξέλιξη «πολύ θετική». Αργά το βράδυ, όμως, ο δείκτης εταιρειών υψηλής κεφαλαιοποίησης Dow Jones είχε γύριση σε αρνητικό πρόσημο. Οπως τόνισε ο Εντμουντ Τραν, αναλυτής της UBS Global Wealth Management στη Νέα Υόρκη, «ίσως υπάρχουν καλά νέα στο μέτωπο του εμπορικού πολέμου αλλά οποιαδήποτε εξέλιξη θα προκαλέσει μεταβολές στην αγορά, είτε προς τα πάνω είτε προς τα κάτω». Ο δείκτης του δολαρίου, που κινείται ανοδικά όσο κλιμακώνεται η εμπορική αντιπαράθεση ανάμεσα στο Πεκίνο και στην Ουάσιγκτον, χθες υποχώρησε κατά 0,4%.

(Πηγή: Reuters)

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
3M COMPANY	198.38	0.6801
ALCOA CORP	35.2	4.3581
ALLEGHEAN GRP	618.91	0.1108
ALTRIA CORP	59.9521	-2.0391
AMAZON COM	1641.9	0.3085
AMER EXPRESS C	107.68	1.1175
AMER INTL GROU	42.66	0.4474
AMPEN	192.28	0.3759
APPLE INC	194.05	-0.0618
AVON PRODUCTS	2	-0.4975
BANK OF AMERIC	27.92	0.6126
BAKERT INTL IN	63.01	2.3554
BOEING CO	350.4007	-1.8568
BRISTOL MYERS	52.6	-0.473
CAMPBELL SUPP	39.08	-0.2298
CATERPILLAR IN	128.03	2.424
CIGNA CORP	213.79	-1.6496
CHEVRON	116.24	-0.9796
CISCO SYSTEMS	45.34	-0.6138
CITIGROUP	65.08	1.3549
CORNING	24.665	-1.34
COCA-COLA CO	49.6	-0.5414
COLGATE PALMOL	61.66	0.5053
DANAOS CORP	1.0421	0.1345
DIANA SHIPPING	3.37	0
ENTERGY CP	85.75	-0.1862
EXELON CORP	45.695	-0.0547
EXXON MOBIL	78.7433	-1.3613
FEDEX CORP	223.2192	1.6342
FORD MOTOR CO	9.585	1.0011
INTL BUS MACHI	121.35	0.3722
GENERAL DYNAM	181.63	0.3425
GENERAL ELEC C	8.78	9.8874
GOLDM SACHS GR	203.7	-1.1405
HALLIBURTON CO	32.86	-3.8056
HARTFORD FINL	45.59	0.1758
HP INC	24.03	0.1667
HOME DEPOT INC	179.3	-0.0725
HONEYWELL INTL	148.78	0.4388
INTEL CORP	47.4742	1.7668
JOHNSON JOHNS	144.56	-0.7279
JPMORGAN CHASE	109.81	0.7894
LAZARD	38.2	-0.3633
MCDONALD'S COR	183.89	-0.2603
MERCK & CO	74.2233	-0.6248
MICROSOFT CP	107.52	0.6082
3M COMPANY	198.38	0.6801
MORGAN STANLEY	44.805	1.5296
NIKE INC CL B	75.4	0.3995
NORFOLK SOUTHE	167.4	0.2335
PFIZER INC	43.53	-1.3149
PROCTER & GAMB	92.651	-0.0529
RAYTHEON CO	181.433	-0.328
ROCKWELL AUTOM	166.95	0.5905
SCHLUMBERGER L	48.025	-2.8817
SOUTHERN	46.96	0.1493
STEALTH GAS	3.49	-0.5698
TSAKOS ENERGY	3.36	0.9009
UNISYS CORP	15.03	-2.2121
UNITED TECH CP	129.05	0.5846
UNITEDHEALTH G	269.41	-1.0904

Εταιρεία	Πριν από το κλείσιμο	Μετ. %
US BANCORP	53.51	1.1149
VERIZON COMM	58.995	0.4002
WALT DISNEY CO	116.6349	-0.0558
WELLS FARGO &	52.97	1.1843
WALMART INC	102.66	-1.1649

Εταιρεία	Χθες	Μετ. %
ANGLO AMERICAN	1657.82549	-1.298
ASSOC.BR.FOODS	2580	-2.487
ADMIRAL GROUP	2038.59538	0.931
ASHTED GRP	1928	2.369
ANTOFAGASTA	773.6	0.391
AVIVA PLC	432.18	1.891
ASTRAZENECA	6324.94122	0.96
BARCOCK INTL	598.11	-2.694
BAE SYSTEMS	540.6	2.152
BARCLAYS	171.7413	2.764
BRIT AM TOBACC	2866.8832	-4.253
BARRATT DEVLPM	544.8027	4.041
BERKELEY GRP	3679.8516	3.514
BR LAND CO	620.76889	0.879
BHP BILLITON	1594.2483	-1.174
BUNZL	2221	3.104
BP	513.355	-2.765
BURBERRY GRP	1777.2773	2.213
BT GROUP	252.2798	-0.923
COCACOLA HBC A	2328	-2.226
CARNIVAL	4428.2744	1.303
CENTRICA	154.21	-0.964
COMPASS GROUP	1566.0347	0.935
CAPITA PLC	127.05	2.062
CRH	2241.5805	-0.045
DIXONS CARPHO	169.5	0.266
DCC	6245	0.723
DIAGEO	27275	-0.438
DIRECT LINE	321.2921	0.465
EXPERIAN	1833.39844	4.449
EASYTEV	1223.9993	2.634
FRESNILLO	832.1664	0.218
GLENCORE	294.525	-0.758
GLANDSMITHKLN	1582.1	0.407
HIKMA	1824.5	2.067
HAMMERSON H	439.7	0.296
HARGREAVES LS	19075	2.184
HSBC HOLDINGS	640.7656	1.512
INTL CONSOL AI	653.2	2.447
INTERCONT HOTE	4115.84379	1.845
3I GROUP	860	1.081
IMBRANDS	2630	-2.23
INTU PROPERTIE	194	0
INMARSAT	433.0531	0.8
INTERTEK GROUP	4578	-0.044
ITV	150.38891	0.501
JOHNSON MATTHE	2916	0.996
KINGFISHER	243.91116	1.782
LAND SECS	866.5	1.384
LEGAL & GENERA	259.39	2.019
LLOYDS BNK GRP	58.78	1.485
LOND STOCK EXC	4194.01	1.056
MERLIN	333	2.288
MARKS & SP	1701	-1.725
MONDI	1725.06499	0.754
NATIONAL GRID	854.2	-1.069
NEXT	5278.9274	0.533
PROVIDENT FINC	557.9614	0.98
PRUDENTIAL	1603.0825	1.635

Εταιρεία	Χθες	Μετ. %
DEUTSCHE POST	28.65	0.29
DT BOERSE N	112.15	0.5
DT LUFTHANSA N	20.45	0.8
DT TELEKOM N	14.915	0.23
E.ON SE NA	8.675	-0.019
FRESENIUS MEDI	70.74	0.3
FRESENIUS SE	52.04	-0.42
HEIDELBERGCEM	61.06	-1.36
HENKEL AG&CO V	98.38	1.04
INFINEON TECH	17.46	0.695
K+S AG NA	17.275	0.125
LINDE	192	3.95
MERCK KGAA	93.5	-0.08
MUENCH RUECK	194.8	3.95
RWE AG	18.625	0.19
THYSSENKRUPP A	16.785	-0.015
VOLKSWAGEN VZ	147.96	2.12
VONOVIA SE	42.45	0.28
SIEMENS N	101.7	1.54
SAP SE	91.88	2.08

Εταιρεία	Χθες	Μετ. %
Amstel/Amsterdam	214.7017	-0.466
AALBERTS INDUS	32.28	0.88
AEGON	5.556	0.36
AKZO NOBEL	73.98	0.27
ALUCE EUROPE	2.144	0.66
ASML HOLDING	153.16	2.86
BOSKALIS WESTM	24.79	-0.04
GEMALTO	50.78	0.24
HENKENS	80	0.4
KONINKLIJKE DS	79.24	1.02
KPN KON	2.41	1.39
NON GROUP	38.63	0.81
OCI	25.04	0.2
PHILIPS KON	33.655	0.49
RANDNAD	43.48	0.81
ROYAL DUTCH SH	27.405	-1.37
UNILEVER DR	48.865	0.7
VOPAK	39.79	-0.28
WOLTERS KLUWER	51.92	-0.23

Εταιρεία	Χθες	Μετ. %
A2A SPA	1.49	1.48
ATLANTIA	18.10	18.25
AZIMUT HLDG	10.86	10.67
CIR-COMP	0.95	0.95
ENEL	4.47	4.47
EXOR	51.86	51.16
ENI	15.15	15.49
GENERALI ASS	14.39	14.34
GEIX	1.64	1.61
INTESA SANPAOL	2.0025	2.16
LIQUOTICA	54.90	54.66
MEDIASET	2.66	2.64
MEDIOBANCA	7.87	7.87
PARMALAT	2.80	2.77
RCS MEDIAGROUP	0.95	0.97
PRYSMIAN	17.84	17.54
SNAM	3.90	3.88
STMICROELEC.N	12.55	12.16
TELECOM ITALIA	0.54	0.53
TENARIS	12.45	12.84
TERNA	4.94	4.86
UNICREDIT	11.23	1.87

Εταιρεία	Χθες	Μετ. %
ΑΙΝΙΜΟΤΟ	1902	-1.14
ΑΣΑΗΙ ΓΡΟΠΗΛ	4955	-1.84
ΑΣΤΕΛΛΑΣ ΦΑΡΜ	1679	-1.93
ΒΡΙΓΕΣΤΟΝΕ CO	4172	-2.13
CANON INC	3253	-1.36
CASIO COMPUTER	1623	-2.17
CITIZEN WATCH	619	-1.9
CLARION	2473	0.08
CREDIT SAISON	1740	-6.15
DAIWA SEC GROU	633.4	-1.51
SUBARU	2602	-2.71
FUJIFILM HOLDI	4621	-1.72
FUJITSU LTD	6890	-2.77
HINO MOTORS	1064	-2.47
HITACHI	3374	-2.68
HONDA MOTOR	3210	-2.19
IHUI	3935	-1.75
ISUZU MOTORS	1581	-2.07
KAWASAKI HVY I	2657	-1.85
KAJIMA CORP	1486	-3.82
KEIO	6070	-0.98
KOBE STEEL	956	-2.85
KONICA MINOLTA	1018	-2.86
JTEKT	1323	-2.71
MITSUBI UFJ FI	666.5	-1.99
MITSUBISHI COR	3055	-1.99
MITSUBISHI ELE	1444	-1.4
MITSUBISHI MOT	736	-3.41
NET CORPORATION	3280	-0.76
NIKON HLDG	2898	-1.33
ONICORP	1835	-2.19
NIPPON SUISAN	4955	-1.69
NISSAN MOTOR C	1008.5	-1.99
NOMURA HOLDING	517	-2.08
NISSAN CHEMICA	5800	-1.69
NIPPON PAPER I	2106	
NTT DOCOMO	2550.5	0.02
OBAYASHI CORP	1063	-1.39
ODAKYU ELECTRA	2392	-1.647
OJI HOLDINGS	742	-2.88
OSAKA GAS	2115	-1.99
PIONEER	96	-1.03
RICOH CO LTD	1113	-1.77
SECOM	8930	-1.71
SEVEN & I HLDG	4944	-1.71
SHARP CORP	1718	-2.83
SHIMIZU CORP	906	-3.31
SHIHOI	7098	0.84
SONY CORP	5893	-2.69
SUMITOMO CORP	4380	-2.71
SUZUKI	595	-2.46
TAISEI CORP	4830	-4.17
TDK CORPORATIO	8970	-6.27
TOBU RAILWAY	3160	-2.77
TOKYO MARINE H	5378	-2.96
TORAY INDUSTRI	8874	-1.51
TREND MICRO	6250	-2.5
TOPPY INDOS LTD	2648	-2.83
TORAY INDUSTRI	8874	-1.51
TOSHIBA CORP	3785	4.13
TOYOBO	1631	1.24
TOYOTA MOTOR C	6545	-2.44
YAMAHA CORP	4960	-5.7

Εταιρεία	Χθες	Μετ. %
ACCOR	39.98	39.30
AIR LIQUIDE	10720	106.85
ALSTOM	3785	37.58
AXA	22.23	22.06
BNP PARIBAS	46.23	45.60
BOUYGUES	32.38	32.00
CARPEMINI	10715	106.70
CARREFOUR	17.53	17.44
CASINO GUICHAR	38.91	38.57
CREDIT AGRICOL	11.27	11.15
DANONE	66.53	65.98
DASSAULT SYSTE	109.00	108.85
EDF	15.54	15.59
LOREAL	268.90	265.30
LVM.H.	209.70	203.45
LAGARDERE S.C.	25.21	25.08
MICHELIN	88	

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ

	Κλείσιμο	Μεταβολή (%)
Γενικός Δείκτης	644,00	1,39
FTSE Βιομηχ. Προϊόντων	2086,02	1,70
FTSE Κατασκευών-Υλικών	2603,54	-0,26
FTSE Μέσων Ενημέρωσης	1456,63	0,00
FTSE Πετρέλαιου-Αερίου	4687,05	0,55
FTSE Προσωπ. & Οικιακών Προϊόντων	6980,98	0,52
FTSE Πρώτων Υλών	3187,35	-1,25
FTSE Τοξιδιών και Αναμικλής	1473,29	1,85
FTSE Τεχνολογίας	767,70	1,19
FTSE Τηλεπικοινωνιών	2804,87	0,10
FTSE Τραπεζών	521,20	5,35
FTSE ΧΑ-ΧΑΚ Τραπεζικός Δείκτης	394,48	5,35
FTSE Τροφίμων και Ποτών	10124,36	0,00
FTSE Υγείας	416,08	2,46
FTSE Υψηλ. Κονής Δαφέλειας	1885,79	0,83
FTSE Χημικών	8392,40	0,09
FTSE Χρηματοοικονομικών Υπηρεσιών	840,11	1,82
FTSE Χ.Α. LargeCap	1698,31	1,40
FTSE Χ.Α. MidCap	1026,90	0,05
FTSE Χ.Α. Δείκτης Αγοράς	421,17	1,34

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Κλάδος Χ.Α.	Συναλλαγές	Συμμετοχή
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	19.165.067	44,72%
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	283.942	0,66%
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	2.368.341	5,53%
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	2.466.940	5,76%
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	11.514	0,03%
ΑΛΟΥΜΙΝΙΟ	312	0,00%
ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΜΕΝΟ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	1.301	0,00%
ΕΞΟΡΛΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΣΙΩΝ	36.923	0,09%
ΕΚΔΟΣΕΙΣ	0	0,00%
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	36.549	0,09%
ΑΣΦΑΛΕΙΕΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ & ΖΗΜΙΩΝ	11.173	0,03%
ΤΡΟΦΙΜΑ	116.777	0,27%
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	69.916	0,16%
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ	12.248	0,03%
ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ & ΑΞΕΣΟΥΑΡ	2.911	0,01%
ΟΙΚΟΔΟΝΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	517.285	1,21%
ΚΑΒΕΤΟΓ. ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΥ & ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ	522.211	1,22%
ΜΗΧΑΝΗΜΑΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΟΥ ΕΞΟΡΛΙΣΜΟΥ	1.079	0,00%
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	276.331	0,64%
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	406	0,00%
ΛΟΙΠΟΙ ΚΛΑΔΟΙ	16.952.302	39,56%
ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ	42.853.529	

▲ 60 ▼ 23 ➔ 35

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΘΩΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
MERMEREN (ΕΛΠ)	59,400	15,56%	MARFIN INVEST. GROUP (ΚΟ)	0,075	-3,85%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,610	8,93%	ΣΕΛΟΝΤΑ ΙΧΘ/ΓΕΙΑΙ (ΚΟ)	0,051	-3,41%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	1,394	5,45%	ΤΙΤΑΝ (ΚΟ)	19,380	-1,32%
ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	7,080	4,73%	INTERCON. INTERN. (ΚΟ)	5,300	-0,93%
ΙΑΣΩ (ΚΟ)	0,840	4,48%	ΑΝΕΜΟΣ ΕΛ. ΤΕΧ. (ΚΟ)	1,700	-0,58%
ΠΑΛΑΣΙΟ COMPUTERS (ΚΟ)	3,950	4,22%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	1,130	-0,53%
ALPHA BANK (ΚΟ)	1,283	3,89%	ΥΓΕΙΑ (ΚΟ)	0,950	0,00%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	7,200	3,60%	ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	6,220	0,00%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ (ΚΟ)	4,000	3,09%	JUMBO (ΚΟ)	12,760	0,00%
VIOTALCO SA/NV (ΚΑ)	2,735	3,01%	COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	27,140	0,00%

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ. %
ΑΕΓΕΑΝ ΑΙΡΛΙΝΕΣ	7,20	3,60
ΑΔΜΗΕ	1,66	0,12
ALPHA BANK	1,28	3,89
ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ	1,11	1,83
COCACOLA HBC	27,14	0,00
ΕΥΔΑΠ	5,18	1,77
EUROBANK ERGASIAS	0,61	8,93
FOLLI FOLLIE GROUP	0,00	0,00
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ	4,75	1,50
GRIVALIA PROPERTIES	7,48	0,27
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ	4,00	3,09
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ	7,72	0,65
ΟΤΕ	10,19	0,10
JUMBO	12,76	0,00
LAMDA DEVELOPMENT	5,99	0,67
MOTOR OIL	19,60	0,51
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ	8,18	1,87
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ	1,39	5,45
ΟΠΑΠ	8,54	1,73
ΟΛΠ	15,64	0,26
ΔΕΗ	1,39	2,58
TITAN	19,38	-1,32
VIOTALCO	2,74	3,01
SARANTIS	7,08	4,73
ΤΕΡΝΑ ENERGY	6,22	0,00

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	7.907.439,27
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	5.749.686,10
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	3.897.938,88
ALPHA BANK (ΚΟ)	3.803.519,42
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	3.504.636,89
ΥΓΕΙΑ (ΚΟ)	3.242.702,51
ΟΤΕ (ΚΟ)	2.368.340,78
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	2.291.150,68
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	1.650.227,63
GRIVALIA PROPERTIES ΑΕΕΑΠ (ΚΟ)	805.394,50
ΥΓΕΙΑ (ΚΟ)	1,12%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,79%
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0,62%
ΑΕΒΕΝΤΕΡΗΣ Ν. (ΠΑ)	0,35%
EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	0,27%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	0,26%
ΙΑΣΩ (ΚΟ)	0,26%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,21%
ALPHA BANK (ΚΟ)	0,19%
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	0,18%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΚΛΕΙΣΙΜΟ 12/11/18

ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ Χ.Α.

46.256,24
(ΕΚΔΤ. Ευρώ)

-1,10%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΞΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

55.295,18
(χιλ. Ευρώ)

-75,55%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

46.816,67
(χιλ. ΤΕΜ/ΧΩΣ)

-79,48%
ΗΜΕΡΗΣΙΑ
ΜΕΤΑΒΟΛΗ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	311	1.452	5.089
FTSE/Χ.Α. Large Cap	311	1.452	5.089
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.419	30.681	402.154
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	1	5	8.867
ALPHA BANK (ΚΟ)	150	1.169	20.809
ΑΤΤΙΣΑ BANK Α.Τ.Ε. (ΚΟ)	0	0	337
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	3	15	136
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	0	0	4.252
ΕΛΛΑΚΤΟΡ (ΚΟ)	8	29	4.789
ΤΡΑΠΕΖΑ EUROBANK ERGASIAS (ΚΟ)	190	2.295	28.952
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	0	0	667
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	1	143
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	13	32	4.877
GRIVALIA PROPERTIES (ΚΟ)	1	1	192
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	22	46	573
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΑ (ΚΟ)	17	131	2.782
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	0	0	4.414
ΙΝΤΡΑΛΟΤ (ΚΟ)	23	624	5.445
JUMBO (ΚΟ)	30	62	1.102
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	9	99	1.866
MARFIN INVESTMENT GROUP (ΚΟ)	99	2.408	51.974
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	64	102	585
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	29	224	7.107
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	238	19.637	213.100
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	18	133	3.119
ΟΤΕ (ΚΟ)	79	286	2.608
ΟΛΠ (ΚΟ)	6	22	633
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	238	2.839	12.362
ΔΕΗ (ΚΟ)	60	285	9.028
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	91	149	5.940
TITAN (ΚΟ)	8	26	143
VIOTALCO SA/NV (ΚΑ)	21	61	5.352
Δικαιώματα σε Δείκτες	29	146	2.085
FTSE/Χ.Α. Large Cap	29	146	2.085
Δικαιώματα σε Μετοχές	0	0	1.035
ALPHA BANK (ΚΟ)	0	0	220
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	210
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	5
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	0
ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	430
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	170
Συνολική Δραστηριότητα	1.759	32.279	410.363

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 13 Νοεμβρίου 2018

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΟΤΑΘ	ΑΝΟΤΑΘ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ **	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ)						0,6900	0,7300		
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	1,7740	1,7740	1,7740	1,5130	4,350	1,7540	1,7740	1,7740	0,00
ΔΗΕΠ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ)	0,4740	0,4920	0,4814	0,7350	21,000	0,4800	0,4920	0,4920	3,80
ΑΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0055	0,0080		

Υπηρεσίες καταναλωτών

ΛΟΥΗ	LOUIS PLC						0,0290	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOVKOS HOTELS PUBLIC LTD (Σ)	0,1400	0,1400	0,1400	-0,5000	5,000	0,1380	0,1440	0,1440	-3,45

Τεχνολογία

ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	1,3500	1,3600	1,3502	-0,1110	42,500	1,3500	1,3600	1,3600	0,00
------	--------------------	--------	--------	--------	---------	--------	--------	--------	--------	------

ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

Χρηματοοικονομικά										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)						0,1020	0,1060		
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0,2180	0,2240	0,2207	1,0720	8,664	0,2100	0,2240	0,2220	5,71
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΔΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0490	0,0560		
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,1580	0,1700		
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						1,3600	1,4200		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0000		
ΛΙΠΕ	LIBERTY LIFE INSURANCE PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	1,2200		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0300	0,0300	0,0300	0,0950	11,078	0,0000	0,0325	0,0300	0,00
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0020	0,0030		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0300		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ)						0,0420	0,0000		
ΔΟΠΕ	ΔΟΜΩΝ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΧΑΡΤΟΦΥΛΑΚΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0015	0,0020		
ΕΛΕΠ	ELMA HOLDINGS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,3000	0,3500		
ΕΞΕΠ	ΕΞΕΛΗΝ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,0920		
ΕΞΕΦ	SFS GROUP PUBLIC COMPANY LTD						0,0240	0,0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC						0,1490	0,1540		
ΙΣΕΠ	ΙΣΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1880		
ΠΡΟΠ	A.L. PROCHOICE GROUP PUBLIC LTD (Σ)						0,0015	0,0035		
ΤΑΕΠ	ΤΡΙΑΙΝΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ - ΔΙΕΘΝΕΙΣ (Σ)						0,0000	0,		

Τα «μετάλλια» της τηλεόρασης

Υπάρχουν «καλύτεροι αθλητές όλων των εποχών» ή είναι παρακινδυνευμένες οι συγκρίσεις;

Μεζούρα που να μετράει διαχρονικά την ποιότητα δεν υπάρχει και κάθε προσπάθεια σύγκρισης αθλητών μεγάλων κλάσων από την ίδια ή πόσο μάλλον από διαφορετικές εποχές είναι καταδικασμένη σε αποτυχία. Μετά τους 92 πόντους σε ένα ημίχρονο από τους Ουόριhors επί των Μπούλς στο NBA και τα 14 τρίποντα του Τόμπσον, αλλά και τη δήλωση του Κριστιάνο Ρονάλντο στο France Football ότι «πόσοι ποδοσφαιριστές είναι ικανοί να αγωνίζονται στο κορυφαίο επίπεδο για πάνω από δέκα χρόνια; Μπορείτε να τους μετρήσετε με το χέρι σας. Είναι μόνο δύο. Ο Λιονέλ Μέσι... και εγώ», άρρισαν ξανά οι συγκρίσεις: Μέσι, Ρονάλντο ή Μαραντόνα; Τζόρνταν ή Λεμπρόν κ.ο.κ.

Η δύναμη της εικόνας φέρνει σε εξαιρετικά μειονεκτική θέση αθλητές άλλων εποχών, μιας και η τηλεόραση προσφέρει σήμερα ένα ανεξάντλητο μενού επιλογών στους τηλεθεατές-φιλάθλους, δίνοντάς τους την ευκαιρία να απολαύσουν εν δράσει υπεραθλητές από διάφορα σπορ ανά πάσα στιγμή της ημέρας. Τέτοια πολυτέλεια δεν υπήρχε παλαιότερα και οι αθλητές που μεσουρανούσαν άλλες εποχές έγιναν μύθοι περισσότερο από στόμα σε στόμα, παρά επειδή οι φιλάθλοι είχαν την ευκαιρία-ευτυχία να τους απολαμβάνουν.

Η γιγάντωση της τηλεόρασης τις τελευταίες 2-3 δεκαετίες μετέτρεψε τον αθλητισμό σε ένα πανάκριβο εμπορικό προϊόν, με αντάλλαγμα την εισόδο του μέσα σε όλα τα σπίτια. Οι φιλάθλοι εκτιμούν πλέον ιδίως όμματα σε επιτεύγματα των μεγάλων αθλητών, σε αντίθεση με τα παλαιότερα χρόνια που περισσότερο θαμπώνονταν από τη φήμη τους παρά βλέποντάς τους με τα δικά τους μάτια. Για παράδειγμα, πόσοι Ευρωπαίοι φιλάθλοι είχαν τη δεκαετία του '60 τη δυνατότητα να απολαμβάνουν τον περίφημο Πελέ εν ώρα δράσης; Ελάχιστοι στιγμή-τόση έφταναν—αν έφταναν—τους δέκτες των ολίγων προνομιοχών που είχαν TV και η φήμη των μεγάλων αθλητών μεγάλωνε μόνο μέσα από τις διηγήσεις ή και τη φαντασία.

Οι σημερινοί τηλεθεατές-φιλάθλοι ζουν σε μια εποχή κατά την οποία το τηλεκοντρόλ τους προσφέρει τεράστια

Ο Λεμπρόν Τζέιμς (δεξιά) για πολλούς θεωρείται ο καλύτερος μπασκετμπολίστας όλων των εποχών. Ποιος, όμως, τολμά να «αποκαθηλώσει» τον Τζόρνταν; Ο νεαρός Ντόνσις συγκρίνεται ήδη με τον μεγάλο Κούκοτς. Πού βρίσκεται, όμως, η αλήθεια;

Πόσοι Ευρωπαίοι φιλάθλοι είχαν τη δεκαετία του '60 τη δυνατότητα να απολαμβάνουν τον περίφημο Πελέ εν ώρα δράσης;

γκάμα επιλογών. Αυτό τους επιτρέπει να παρακολουθούν και να απολαμβάνουν σπουδαίους αθλητές, που η αλήθεια είναι ότι στη σημερινή εποχή είναι περισσότεροι και πιο ποιοτικοί σε σχέση με άλλους.

Η εξέλιξη του αθλητισμού μέσω της επιστημονικής υποστήριξης και των σχεδόν τέλειων συνθηκών που απολαμβάνουν από μικρή ηλικία όλοι όσοι διαθέτουν ένα ξεχωριστό ταλέντο, μοιάζει να έχει φέρει την ανθρωπινή φύση στα όριά της, αλλά πιθανόν να μην είναι έτσι. Όσα χρόνια κι αν χρειαστεί να περάσουν για να ξαναδούμε έναν άνθρωπο-πύραυλο να καταρρίπτει τα απίστευτα ρεκόρ του Γιουσεϊν Μπούτι, θα έλθει η στιγμή που

θα το δούμε. Η σημερινή γενιά έχει το προνόμιο να απολαμβάνει υπεραθλητές και να ρουφά ακόρταγα τα επιτεύγματά τους, ενώ οι προηγούμενες γενιές δεν μπορούσαν να χαρούν σε όλο το εύρος το μεγαλείο των «πρώων» της εποχής τους. Ακόμα και το πιο μικρό παιδί μπορεί να απολαύσει στις μέρες μας τον Κριστιάνο Ρονάλντο και τον Μέσι, τον Λεμπρόν Τζέιμς και τον Κάρι, τον Φέντερερ και τον Τζόκοβιτς, τον Χάμιλτον και τον Φέτελ, μια γενιά σούπερ αθλητών, που ο καθένας στο είδος του διεκδικεί με αξιώσεις τον τίτλο του κορυφαίου όλων των εποχών.

Το ίδιο ακριβώς ισχύει και με τις ομάδες. Ο Αγιαξ, που μεσουρανούσε στη δεκαετία του '70, είχε πολύ μικρότερη διεξοδικότητα σε σχέση μ' αυτήν που έχουν σήμερα μεγάλα θύρια τύπου Ρεάλ και Μπαρτσελόνα. Δεν υπάρχει φιλάθλος που να μην της έχει δει και ξαναδεί εν δράσει, σε σημείο να αναγνωρίζει εύκολα ακόμα και τους παίκτες με τους πιο «δεύτερους» ρόλους. Ποιος φίλος του μπάσκετ δεν έχει καθλωθεί από τις

μονομαχίες των Ουόριhors με τους Καβαλιέρς τα τελευταία χρόνια ή ποιος εραστής του τένις δεν έχει ξενυχτήσει για να απολαύσει τις μονομαχίες του Φέντερερ με τον Ναδάλ και τον Τζόκοβιτς;

Είναι σημαντικό ότι η τηλεόραση έχει βάλει όλα τα λαμπερά αστέρια των σπορ στα σπίτια του απλού κόσμου κι ακόμα πιο σημαντικό ότι με τα χρήματά της έχει συμβάλει τα μέγιστα για τη γιγάντωση του αθλητισμού, προσφέροντας μεγάλα κίνητρα και τρομερές συνθήκες για να εξελιχθούν τα ταλέντα και να γίνουν αθλητές παγκόσμιας κλάσης.

Τέτοιους σούπερ σταρ απολαμβάνουμε πολλούς σήμερα, σε σημείο που πολλοί να πιστεύουν ότι είναι όντως οι κορυφαίοι όλων των εποχών. Κι αν όσο πλσιάζει κανείς στην λειτουργία τόσο πιο δύσκολο μοιάζει να βρεθεί κάποιος να τον ξεπεράσει, αργά σε ορισμένα αθλήματα και πιο γρήγορα σε κάποια άλλα, σίγουρα θα βρεθούν οι υπεράνθρωποι των επόμενων γενεών για να τους πάρουν τα πρωτεία...

Κολυμπούσε 157 συνεχόμενες μέρες

Συμπλήρωσε 2.800 χιλιόμετρα στην θάλασσα

Από την 1η Ιουνίου του 2018, ο 33χρονος Βρετανός υπεραθλητής, Ρος Εντγκλέι, βρισκόταν καθημερινά στην ανοικτή θάλασσα του Ηνωμένου Βασιλείου, καταφέροντας έτσι να πραγματοποιήσει το αδιανόητο. Κολυμπούσε 157 συνεχόμενες μέρες και εντέλει, κατέρριψε όλα τα ρεκόρ, καθώς έγινε ο πρώτος άνθρωπος στην Ιστορία που συμπλήρωσε πάνω από 2.800 χιλιόμετρα κολυμπώντας στην ανοικτή θάλασσα.

Από τις πρώτες ημέρες του ταξιδιού, ο ίδιος κάλυψε αρκετή απόσταση, καθώς κολυμπούσε δώδεκα ώρες την ημέρα, με περιόδους ανάπαυσης στο σκάφος που τον συνόδευε. Και είναι εξαιρετικό ότι δεν διέκοψε την προσπάθειά του ούτε για μια ημέρα από ασθένεια ή τραυματισμό, παρά μόνο λόγω των μεγάλων κυμάτων και των ακραίων καιρικών φαινομένων. Κατά τη διάρκεια της απίστευτης αυτής εμπειρίας, ο Εντγκλέι «πολεμούσε» τα θαλάσσια ρεύματα, τα παγωμένα νερά (στις ακτές της Σκωτίας), τις καταιγίδες, τα μεγάλα κύματα (τριών μέτρων) και τα τσιμπήματα μεδουσών.

Η παραμονή του στη θάλασσα για μεγάλες περιόδους δημιούργησε σημαντικά προβλήματα στα χέρια και στα πόδια του, καθώς το δέρμα του είχε αρχίσει να αποδομείται. Επίσης, μετά μόλις έναν μήνα, είχε αποκτήσει το «στόμα αλατιού»: η διαρκής παραμονή στη θάλασσα δεν του επέτρεπε να φάει, να καταπιεί ή ακόμα και να μιλήσει με άνεση, λόγω της ακραίας ξηρότητας του στόματος και του λαιμού του. Το πίσω μέρος του λαιμού του (παρά τη συνολική χρήση τριών κιλών βαζελίνης και πέντε ταινιών gaffer), έφερε ουλές εκτεταμένης φθοράς, ή όπως το χαρακτηρίζει ο ίδιος, τον «λαιμό του ρινόκερου», κάτι που έκανε το έργο του ακόμη πιο δύσκολο. Εκτός από αυτά τα εμπόδια, το πολύ κρύο νερό (15-20 βαθμούς Κελσίου), του δημιουργούσε υποθερμία και σπασμούς όταν επέστρεφε στο σκάφος για να ξεκουραστεί. Η καλύτερη προστασία και συντροφιά γι' αυτόν ήταν οι κουβέρτες και το ζεστό φαγητό.

Αφού λοιπόν πέρασε περισσότερους από πέντε μήνες στη θάλασσα, σε οριζόντια θέση και σε συνθήκες μηδενικής βαρύτητας, είχε σχεδόν χάσει

Ο Ρος Εντγκλέι κολυμπούσε δώδεκα ώρες την ημέρα, με περιόδους ανάπαυσης στο σκάφος που τον συνόδευε.

Η παραμονή του στη θάλασσα για μεγάλες περιόδους δημιούργησε σημαντικά προβλήματα στα χέρια και στα πόδια του, καθώς το δέρμα του είχε αρχίσει να αποδομείται.

την ικανότητα να περπατήσει. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, το γεγονός πως τις τελευταίες εβδομάδες του ταξιδιού του, είχε χάσει μυϊκή μάζα και οστική πυκνότητα.

Ο 33χρονος κολυμβητής έκαιε 15.000 θερμίδες την ημέρα (περίπου 2,3 εκατ. σε όλο του το ταξίδι) και έτσι ήταν σε θέση να φάει αρκετές πίτσες, μπριζόλες και παγωτά. Η πιο αξιόπιστη πηγή φαγητού, ωστόσο, ήταν οι μπανάνες. Από τη στιγμή που ο Εντγκλέι ξεκίνησε τον άθλο του, καταναλώθηκαν περισσότερες από 500 μπανάνες. Το ιστορικό ταξίδι ολοκληρώθηκε την προηγούμενη εβδομάδα και ο ίδιος τόνισε: «Αισθάνομαι λίγο παράξενα που είμαι στη Γη. Σχεδόν έπεσα όταν άρχισα να τρέχω στην ακτή. Το ταξίδι αυτό δεν ήταν ένα παραδοσιακό αθλητικό γεγονός».

ΠΑΜΕ ΓΗΠΕΔΟ

ΛΕΠΤΟ ΠΡΟΣ ΛΕΠΤΟ ΟΛΕΣ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΤΩΝ ΑΓΩΝΩΝ
ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 15:00 - 22:00

ΣΧΟΛΙΑΖΟΥΝ ΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΩΝ ΠΑΙΧΝΙΔΙΩΝ ΟΙ

ΜΑΡΙΟΣ
ΑΒΡΑΜΙΔΗΣ

ΧΡΙΣΤΟΣ
ΖΑΒΟΣ

ΣΑΒΒΑΣ ΚΟΣΙΑΡΗΣ

LISTEN LIVE
24sports.com.cy

SAMSUNG

Με διπλή οθόνη το W2019

Στην ανακοίνωση του Samsung W2019 προχώρησε η εταιρεία. Το smartphone έχει διπλή οθόνη, premium κατασκευή και με λειτουργικό σύστημα Android. Το Samsung W2019 διαθέτει εσωτερική και εξωτερική οθόνη αφής 4.2" Super AMOLED FHD (1920 x 1080), επεξεργαστή Qualcomm Snapdragon 845, 6GB μνήμη RAM, 128GB/256GB αποθηκευτικό χώρο, dual κάμερα 12MP + 12MP f/1.5-2.4 με O.I.S., 2x οπτικό zoom και super slow motion video 1080p/960fps, εμπρόσθια κάμερα 8MP f/2.0, αισθητήρα δακτυλικών αποτυπωμάτων στο πλάι, λειτουργικό σύστημα Android 8.1 Oreo, μπαταρία 3070mAh και μεταλλική κατασκευή με πάχος 17.3mm. Η κυκλοφορία του θα περιοριστεί μόνο στην αγορά της Κίνας για λογαριασμό της China Unicom.

XIAOMI

Στην Ευρώπη το Black Shark

Επίσημα στην Ευρώπη φτάνει στις 16 Νοεμβρίου το Xiaomi Black Shark. Η εταιρεία ανακοίνωσε ότι το gaming smartphone θα είναι διαθέσιμο επίσημα σε 28 Ευρωπαϊκές χώρες από τις 16 Νοεμβρίου. Σύμφωνα με την εταιρεία, το Xiaomi BlackShark είναι το πρώτο smartphone στον κόσμο με ανεξάρτητο επεξεργαστή για το rendering των γραφικών ειδικά για τα games, υποστηρίζει το 95% των χρωμάτων του συστήματος NTSC, τα πρωτόκολλα DCI-P3 και HDR, αλλά και την τεχνολογία MEMC για ομαλό gaming. Οι αποστολές γίνονται μέσω της επίσημης ιστοσελίδας της Xiaomi σε Κύπρο, Ελλάδα, Αυστρία, Βέλγιο, Βουλγαρία, Κροατία, Τσεχία, Δανία, Εσθονία, Φινλανδία, Γαλλία, Γερμανία, Ουγγαρία, Ιρλανδία, Ιταλία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ολλανδία, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία και Ηνωμένο Βασίλειο. Η εταιρεία δεν ανακοίνωσε την τιμή του.

ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Στοπ σε παράνομο downloading

Εντολή να διακόψουν την πρόσβαση σε δεκάδες ιστοσελίδες, μέσω των οποίων αναπαράγονται παράνομα ταινίες, τηλεοπτικές σειρές και άλλο κινηματογραφικό περιεχόμενο, έδωσε η Επιτροπή για τη Διαδικτυακή Προσβολή της Πνευματικής Ιδιοκτησίας. Η Επιτροπή ενημέρωσε τους ελληνικούς παρόχους υπηρεσιών διαδικτύου να διακόψουν την πρόσβαση σε 38 domain names, τέσσερα εκ των οποίων παραπέμπουν σε μία από τις πιο δημοφιλείς ιστοσελίδες, διεθνώς, πειρακτικού περιεχομένου. Έδωσε διορία 48 ωρών από την κοινοποίηση της απόφασης, προειδοποιώντας με πρόστιμο ύψους 850 ευρώ για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης. Η διάρκεια της διακοπής της πρόσβασης ορίστηκε στα τρία χρόνια από την κοινοποίηση της απόφασης.

GOOGLE

Εξυπνο σύστημα για εστιατόρια

Σύστημα τεχνητής νοημοσύνης της Google εντοπίζει τα εστιατόρια που είναι πιθανόν να πάθει κανείς τροφική δηλητηρίαση. Πρόκειται για ένα σύστημα πιο ακριβές από παραδοσιακές μεθόδους, όπως τα παράνομα στα κοινωνικά δίκτυα ή οι έλεγχοι των υγειονομικών αρχών. Το «έξυπνο» σύστημα αναλύει τις έρευνες των χρηστών στη μηχανή αναζήτησης της Google, οι οποίες έχουν σχέση με τροφική δηλητηρίαση (π.χ. «στομαχόπονος», «διάρροια» κ.α.). Στη συνέχεια χρησιμοποιεί το γεωεντοπισμό GPS στις συσκευές των κινητών τηλεφώνων των χρηστών για να συσχετιστεί τα στοιχεία και να εντοπίσει τους μη ασφαλείς χώρους εστίασης όπου είναι πιθανότερο να δηλητηριαστεί κανείς. Το σύστημα μπορεί να εντοπίσει μεγαλύτερο ποσοστό δυνητικά επικίνδυνων εστιατορίων (52,3%), από ό,τι αν βασιζόταν κανείς στα παράνομα καταναλωτών (39,4%) ή στους ελέγχους των αρμόδιων υπηρεσιών (μόνο 22,7%).

Το πρότυπο του κιλού φυλάσσεται σε ένα εργαστήριο στο κτίριο του Διεθνούς Γραφείου Μέτρων και Σταθμών, στις Σέβρες. Ο εν λόγω εμβληματικός λαμπερός κύλινδρος αποτελεί το τελευταίο υλικό κατασκεύασμα που ακόμη χρησιμοποιείται για τον ορισμό μιας μονάδας του συστήματος SI.

Αλλάζει το πρότυπο του κιλού

Αναθεωρείται στις 16 Νοεμβρίου στις Βερσαλλίες το Διεθνές Σύστημα Μονάδων

Ήλθε η ώρα για άλλη μια ιστορική αποκαθάλωση: το «αληθινό» κιλό, ένας κύλινδρος από κράμα πλατίνας και ιριδίου, που εδώ και 130 χρόνια αποτελεί το παγκόσμιο πρότυπο για τη μέτρηση της μάζας, θα πάψει για να αποτελεί το σημείο αναφοράς.

Οι αντιπρόσωποι από τα 60 κράτη μέλη του Διεθνούς Γραφείου Μέτρων και Σταθμών (BIPM), μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, συνέρχονται αυτή την εβδομάδα στις Βερσαλλίες της Γαλλίας, στο πλαίσιο της 26ης Γενικής Συνδιάσκεψης για τα Μέτρα και τα Σταθμά (CGPM) και αναμένεται να ψηφίσουν στις 16 Νοεμβρίου, προκειμένου να αναθεωρήσουν ξανά το Διεθνές Σύστημα Μονάδων (SI). Η αναθεώρηση έχει ως στόχο τέσσερις από τις βασικές μονάδες του συστήματος - το χιλιόγραμμο ή κιλό (μονάδα μέτρησης της μάζας), το αμπέρ (μονάδα μέτρησης της έντασης του ηλεκτρικού ρεύματος), το κέλβιν (μονάδα μέτρησης της θερμοκρασίας) και το γραμμικό μέτρο (μονάδα μέτρησης για την ποσότητα ύλης ενός σώματος) να ορίζονται πλέον έμμεσα, με όρους κάποιας φυσικής σταθεράς.

Συγκεκριμένα, το κιλό θα ο-

ρίζεται πλέον με βάση τη Σταθερά Πλανκ (έναν αριθμό που σχετίζεται με τον κβαντικό κόσμο και δεν αλλάζει ποτέ), το αμπέρ με βάση το φορτίο του ηλεκτρονίου, το κέλβιν με βάση τη Σταθερά Μπόλτζμαν και το γραμμικό μέτρο με βάση τη Σταθερά Αβογκάντρο. Είχε προηγηθεί τα προηγούμενα χρόνια μια ανά-

η αναθεώρηση έχει ως στόχο τέσσερις από τις βασικές μονάδες του συστήματος, το χιλιόγραμμο ή κιλό, το αμπέρ, το κέλβιν και το γραμμικό μέτρο να ορίζονται πλέον έμμεσα, με όρους κάποιας φυσικής σταθεράς.

λογη αναθεώρηση για τις άλλες τρεις βασικές μονάδες του συστήματος SI: το μέτρο (μονάδα μέτρησης της απόστασης), το δευτερόλεπτο (μονάδα μέτρησης του χρόνου) και το κπρίο ή καντέλα (μονάδα μέτρησης της έ-

ντασης μιας φωτεινής πηγής).

Μέχρι σήμερα το πρότυπο του κιλού, το λεγόμενο και μόνο «αληθινό» κιλό ή «Το Μεγάλο Κ» (Le Grand K), που χρησιμοποιείται από το 1889, φυλάσσεται σε ένα εργαστήριο στο κτίριο του Διεθνούς Γραφείου Μέτρων και Σταθμών (το οποίο είχε ιδρυθεί το 1875), στις Σέβρες της Γαλλίας. Ο εν λόγω εμβληματικός λαμπερός κύλινδρος - που διεκδικεί το δικαίωμα να αποκαλείται το μοναδικό αληθινό κιλό στον κόσμο - αποτελεί το τελευταίο υλικό κατασκεύασμα που ακόμη χρησιμοποιείται για τον ορισμό μιας μονάδας του συστήματος SI.

Η αναμενόμενη αναθεώρηση έχει ως στόχο να κάνει τις μονάδες μέτρησης πιο σταθερές και αξιόπιστες σε βάθος χρόνου, συνδέοντας τις μετρήσεις στο μικροσκοπικό επίπεδο (ατομικό και κβαντικό) με τις μετρήσεις στο μακροσκοπικό επίπεδο.

Μια σημαντική αλλαγή είχε γίνει το 1983, όταν η 17η CGPM όρισε με ακρίβεια την ταχύτητα του φωτός σε 299.792.458 μέτρα ανά δευτερόλεπτο. Αμέσως μετά, το μέτρο (που αρχικά είχε οριστεί ως το ένα δεκάκις εκατομμυριοστό της απόστασης από το Βό-

ρειο Πόλο ως τον Ισημερινό) ορίστηκε πλέον σε σχέση με αυτή τη φυσική σταθερά του σύμπαντος, ως η απόσταση που το φως ταξιδεύει σε 1/299.792.458 δευτερόλεπτα.

Ορισμένοι φυσικοί ειδικοί στη μετρολογία φοβούνται ότι οι νέοι πολύπλοκοι ορισμοί δεν θα είναι κατανοητοί σε όποιον δεν έχει διδακτορικό στη φυσική, ενώ κάποιοι διαμαρτύρονται ότι το νέο σύστημα SI ουσιαστικά δεν θα έχει για καμία σχέση με μέτρα και σταθμά. Εφόσον πάντως το νέο σύστημα εγκριθεί ομόφωνα διά ψηφοφορίας στο τέλος της εβδομάδας, θα τεθεί σε ισχύ στις 20 Μαΐου του 2019. Στο μέλλον αναμένεται μια ακόμη αναθεώρηση του ορισμού του δευτερολέπτου, το οποίο είχε οριστεί εκ νέου το 1967 ως «ατομικό δευτερόλεπτο», με βάση τις ταλαντώσεις της ακτινοβολίας μικροκυμάτων από το άτομο του καίσου-133. Καθώς όμως πλέον κατασκευάζονται ολοένα πιο ακριβή ατομικά ρολόγια, μέχρι το 2030 εκτιμάται ότι θα έχει αλλάξει ξανά ο ορισμός του.

Η ψηφοφορία για την αναθεώρηση του συστήματος SI θα μεταδοθεί ζωντανά το μεσημέρι της Παρασκευής στο YouTube.

MARKET PLACE

Δράση ανθρωπιάς από την LGS Handling

Με απόλυτη επιτυχία και με την συμμετοχή πολλών αμοιδοτών στέφθηκε η 8η επίσημη αμοδοσία της LGS Handling, που πραγματοποιήθηκε στις 23 Οκτωβρίου. Η αμοδοσία, που αποτελεί εδώ και χρόνια θεσμό, πραγματοποιήθηκε στο αεροδρόμιο Λάρνακας και στο αεροδρόμιο Πάφου και το αίμα που συγκεντρώθηκε θα διατεθεί για τις ανάγκες των Γενικών Νοσοκομείων Λάρνακας και Πάφου. Η αμοδοσία εντάσσεται στις συνεχείς ενέργειες Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης της LGS Handling. Η εταιρεία, διαχρονικά, στηρίζει φιλανθρωπικούς οργανισμούς και οργανωμένα σύνολα. Η εταιρεία συνεισφέρει το ποσό των 8.000, ευρώ για τους πυρόπληκτους στην Αττική, συγκέντρωσε μεγάλη ποσότητα βρεφικού γάλακτος για τις ανάγκες του κοινοτικού παντοπωλείου Λάρνακας, ενώ συμμετείχε και σε καθαριότητα παραλίων.

Το δίκτυο Fiber της Cyta είναι γεγονός

Οι πρώτες εγκαταστάσεις του δικτύου οπτικών ινών, που αποτελεί το μεγαλύτερο έργο αναβάθμισης των εθνικών τηλεπικοινωνιακών υποδομών μέχρι σήμερα, είναι ήδη γεγονός. Η οπτική ίνα, ως ένα ολοκληρωμένο εθνικό δίκτυο, έχει φτάσει με επιτυχία στο εσωτερικό των υποστατικών των πρώτων πελατών. Πρόκειται για ένα εξαιρετικά μεγάλο έργο εθνικής σημασίας και στόχος παραμένει η σταδιακή σύνδεση 180.000 υποστατικών σε όλη την Κύπρο, με το 60% του έργου να ολοκληρώνεται μέσα σε τέσσερα χρόνια. Σύμφωνα με τον προγραμματισμό της Cyta, ξεκινάει σε πρώτη φάση η εγκατάσταση της οπτικής ίνας σε περιοχές μεγάλων αστικών κέντρων σε όλες τις επαρχίες. Το έργο συνεχίζεται με εντατικούς ρυθμούς, ώστε να επιτευχθεί η κάλυψη ολόκληρων των αστικών κέντρων και πρόσθετων ημιαστικών περιοχών εντός της τετραετίας.

Προχωρά η κατασκευή του Limassol Del Mar

Το Limassol Del Mar είναι ένα πλήρως αδειοδοτημένο, πρωτοποριακό και πολυτελές έργο, που αποτελεί αναπτυξιακό σταθμό υψηλών προδιαγραφών, όχι μόνο για την Κύπρο, αλλά και για παγκόσμια. Οι εργασίες κατασκευής βρίσκονται σε πλήρη εξέλιξη, σύμφωνα με τον προγραμματισμό και συνεχίζονται αδιάκοπα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί πως η επένδυση καλύπτεται από τα κεφάλαια που έχουν εισρθεί στην εταιρεία από τις μέχρι τώρα πωλήσεις, εξασφαλίζοντας την ταχύτερη ολοκλήρωση του έργου. Σύμφωνα με το πλάνο εργασιών, το χρονικό πλαίσιο παράδοσης αποτελεί δέλεαρ για τους αγοραστές και ρεκόρ για την κυπριακή αγορά.

Τα Public τρέχουν στον Radisson Blu

Τα Public θα τρέξουν στα φέτος στον Radisson Blu Διεθνή Μαραθώνιο Λάρνακας αναμένοντας τη συνεργασία τους και επισφραγίζοντας την επιτυχημένη πορεία της πρώτης διοργάνωσης. Με τη συμμετοχή τους τα Public αποδεικνύουν για μια ακόμη φορά ότι βρίσκονται στην καρδιά της ψυχαγωγικής και αθλητικής δραστηριότητας της Λάρνακας, ενώ παράλληλα το δραστήριο και υγιεινό τρόπο ζωής. Ο Radisson Blu Διεθνή Μαραθώνιο Λάρνακας περιλαμβάνει Μαραθώνιο Δρόμο (42.195 χλμ.), Ημιμαραθώνιο δρόμο (21.095 χλμ.), 10 χιλιομέτρων, 5 χιλιομέτρων - εταιρικό, 5 χιλιομέτρων - ατομικό και 1 χιλιομέτρο McDonald's™ Kids Race 1km και το RHMC Fun Race 1km για τους ενήλικες.

Δημιουργήθηκε η πρώτη κβαντική «πυξίδα»

Ερευνητές στη Βρετανία κατασκεύασαν την πρώτη στον κόσμο κβαντική «πυξίδα», μια συσκευή πλοήγησης που βοηθά στον εντοπισμό της θέσης ενός αντικειμένου, χωρίς να βασίζεται στο GPS. Χάρη στον κβαντικό τρόπο λειτουργίας της και στο γεγονός ότι δεν χρειάζεται σήμα από δορυφόρους, είναι αδύνατο να δεχθεί παρεμβολές και να παραβιαστεί από χάκερ.

Η φορητή συσκευή, δημιουργήματα φυσικών και μηχανικών του Imperial College του Λονδίνου, χρηματοδοτήθηκε από το Υπουργείο Άμυνας της Βρετανίας λόγω των δυνατικών στρατιωτικών εφαρμογών της, μεταξύ άλλων στα βρετανικά πυρηνικά υποβρύχια που θέλουν να παραμένουν αφανή για καιρό στο βυθό.

«Είναι πλήρως αυτόματη και ιδιαίτερα χρήσιμη, αν θέλει κανείς να πλοηγήσει ένα μεγάλο πλοίο ή αυτόνομα οχήματα για μεγάλες χρονικές περιόδους, χωρίς να χρειασθεί να στείλει ή να λάβει οποιαδήποτε σήματα, ώστε να ξέρει πού βρίσκεται», δήλωσε ο ερευνητής Τζόζεφ Κότερ.

Το παγκόσμιο σύστημα πλοήγησης μέσω GPS εξαρτάται από δορυφόρους, πράγμα που το καθιστά ευάλωτο σε παρεμβολές ή διακοπές του σήματος, ιδίως σε περίπτωση σκόπησης κυβερνο-επίθεσης από εχθρικές δυνάμεις ή κακόβουλους χάκερ. Έχει παρατηρηθεί ότι ακόμη και οι σύγχρονοι πειρατές ξεγελούν εμπορικά πλοία, παρασέρνοντας τα σε παγίδα, με το να παρεμβαίνουν στο GPS των πλοίων. Το σήμα GPS μπορεί επίσης να χαθεί εξαιτίας φυσικών αιτιών (π.χ. διαταραχές του δια-

Η «πυξίδα» μπορεί να τοποθετηθεί μόνο σε πλοία, αεροπλάνα ή μεγάλα οχήματα, όμως οι ερευνητές εργάζονται για τη σμίκρυνσή της, ώστε να μπορεί να ενσωματωθεί και σε smartphone.

Η φορητή συσκευή, δημιουργήματα του Imperial College, είναι ανθεκτική σε παρεμβολές και παραβιάσεις από χάκερ.

στημικού καιρού) ή περιβαλλοντικών (π.χ. παρεμβολή πολύ ψηλών κτιρίων). Όπως είπε ο Κότερ, «είναι αδύνατο να έχει κανείς σήμα GPS οπουδήποτε στον κόσμο».

Το νέο σύστημα - ένα κβαντικό επιταχυνσιόμετρο-μετρά

πόσο γρήγορα αλλάζει η ταχύτητα ενός αντικειμένου στην πορεία του χρόνου. Μικροσκοπικά -μη κβαντικά- επιταχυνσιόμετρα υπάρχουν ήδη σε συσκευές όπως τα «έξυπνα» κινητά τηλέφωνα και οι φορητοί υπολογιστές, όμως χωρίς εξωτερική βοήθεια- μπορούν να χρησιμοποιηθούν για ακριβή πλοήγηση μόνο για μερικές ώρες το πολύ. Η νέα κβαντική «πυξίδα» μετρά την ανεπαίσθητη κίνηση των ατόμων που βρίσκονται σε υπερβολικά χαμηλή θερμοκρασία, κοντά στο απόλυτο μηδέν. Σε αυτή την υπέρψυχρη κατάσταση της ύλης, τα άτομα, τα οποία συμπεριφέρονται κβαντικά τόσο

σαν ύλη όσο και σαν κύματα, ελέγχονται από ένα ειδικό ισχυρό λέιζερ που κατασκεύασε η βρετανική εταιρεία MSquared. Το λέιζερ αυτό λειτουργεί επίσης ως ο «οπτικός χάρακας» με τον οποίο μετρούνται οι κινήσεις των ατόμων - κάτι που στη συνέχεια επιτρέπει τον προσανατολισμό.

Προς το παρόν, η κβαντική «πυξίδα» είναι αρκετά μεγάλη και μπορεί να τοποθετηθεί μόνο σε πλοία, αεροπλάνα ή μεγάλα οχήματα, όμως οι ερευνητές εργάζονται για τη σμίκρυνσή της, ώστε τελικά να είναι δυνατό να ενσωματωθεί ακόμη και σε ένα smartphone.

ΑΓΟΡΕΣ & ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

TETARTH 14 NOEMBΡΙΟΥ 2018

Οι δανειολήπτες δεν απαντούν στην πρόσκληση των τραπεζών

Προτιμούν να πουληθούν τα κόκκινα δάνειά τους σε funds

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Σε μονοψήφιο ποσοστό διαμορφώνεται ο βαθμός ανταπόκρισης δανειοληπτών στο κάλεσμα των τραπεζών να διευθετήσουν τις οφειλές τους ακόμα και αν το προτεινόμενο «κούρεμα» φθάνει το 80%. Χαρακτηριστική είναι η περίπτωση της Eurobank, η οποία απέστειλε 90.144 επιστολές σε αντίστοιχους δανειολήπτες και από αυτούς θετικά απάντησαν μόλις 5.363 δανειολήπτες, δηλαδή μόλις το 5,8% των οφειλετών. Το κάλεσμα της τράπεζας έγινε στο πλαίσιο της ενημέρωσης δανειοληπτών, των οποίων οι οφειλές επρόκειτο να μεταβιβαστούν.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση αφορούσε δάνεια που είχαν ενταχθεί στο χαρτοφυλάκιο Zenith, στο οποίο περιλαμβάνονταν κυρίως ληξιπρόθεσμες οφειλές από καταναλωτικά δάνεια και κάρτες.

Με τις επιστολές αυτές οι πελάτες ενημερώνονταν για την πρόθεση της τράπεζας να προχωρήσει σε πώληση του εν λόγω χαρτοφυλακίου και καλούνταν να επικοινωνήσουν προκειμένου να διευθετήσουν οριστικά την οφειλή τους με ιδιαίτερα ευνοϊκούς

Δεν διευθετούν τις οφειλές τους ακόμα και αν το προτεινόμενο «κούρεμα» φθάνει το 80%.

όρους. Στους όρους αυτούς περιλαμβάνονταν και απομείωση, δηλαδή «κούρεμα» της οφειλής σε ποσοστό έως 80% κατά μέσον όρο. Σημειώνεται ότι οι επιστολές αυτές ήταν η τελευταία προσπάθεια επικοινωνίας που έκανε η τράπεζα, καθώς είχε προηγηθεί γραπτή επικοινωνία άλλες τρεις φορές. Παρά το γεγονός ότι από τους 90.144 δανειολήπτες, οι 85.000 επιβεβαίωσαν ότι παρέλαβαν τις σχετικές επιστολές, μόλις οι 5.363 ανταποκρίθηκαν θετικά στην πρόταση της τράπεζας και αποδέχθηκαν την προτεινόμενη ρύθμιση.

Υπενθυμίζεται ότι και στο πρώτο πακέτο δανείων καταναλωτικής πίστης, με την επωνυμία Eclipse, που είχε πωληθεί η Eurobank το 2017, είχαν αποσταλεί επίσης 120.000 αντίστοιχες

επιστολές με τις οποίες καλούνταν οι δανειολήπτες να ρυθμίσουν οριστικά τη οφειλή τους, με επίσημο σημαντικό «κούρεμα» που έφτανε έως και το 90%.

Στην επικοινωνία εκείνη από τους 120.000 παραλήπτες επιστολών ανταποκρίθηκε και προσπάθη να διευθετήσει την οφειλή του ένα ποσοστό μόλις 2%.

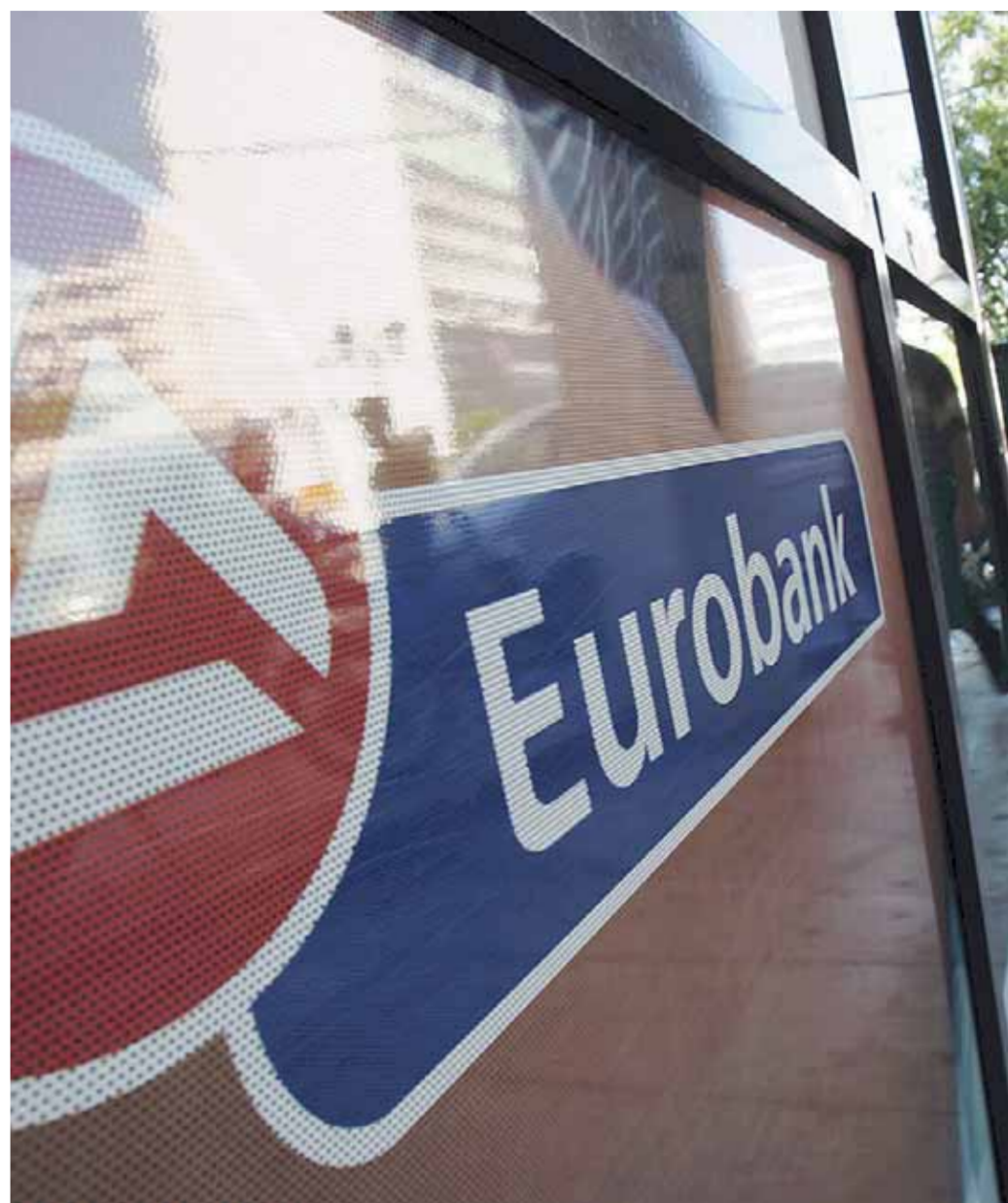
Σε μονοψήφιο ποσοστό ήταν η ανταπόκριση και στην περίπτωση του χαρτοφυλακίου Earth λίγο πριν από τη μεταβίβασή του από την Εθνική Τράπεζα. Από το σύνολο των 200.000 δανειοληπτών που είχαν λάβει τη σχετική επιστολή μόλις 8.000-10.000 είχαν ανταποκριθεί, δηλαδή ποσοστό 5%.

Η ανάληψη του δανείου από ξένο fund σημαίνει ότι το δάνειο φεύγει πλέον από το χαρτοφυλάκιο της τράπεζας και κάτοχος είναι ο αγοραστής, ο οποίος διαμορφώνει την πολιτική για την ανάκτηση των οφειλομένων ανάλογα με τη δική του στρατηγική.

Το γεγονός ότι το «κούρεμα» που προτείνεται συνήθως από τις τράπεζες είναι γενναίο, δεν σημαίνει ότι αυτό δεσμεύει

και το fund, που μπορεί να ακολουθήσει πιο επιθετική πολιτική, διεκδικώντας μεγαλύτερο ποσό της οφειλής. Στις περιπτώσεις που η στρατηγική του είναι μακροπρόθεσμη και ανάλογα με την εισοδηματική και περιουσιακή κατάσταση του δανειολήπτη, μπορεί να προτείνει μια ρύθμιση με σταδιακές καταβολές δόσεων. Αντίστοιχα μπορεί να επιδιώξει ταχεία εξόφληση του ποσού, καταφεύγοντας σε όλες τις νομικές ενέργειες (π.χ. κατασχέσεις, πλειστηριασμούς), έτσι ώστε να ανακτήσει όσο το δυνατόν μεγαλύτερο ποσό από τα οφειλόμενα. Οι τιμές στις πωλήσεις δανείων που έχουν ολοκληρωθεί μέχρι σήμερα από τις ελληνικές τράπεζες είναι χαμηλές και δεν ξεπερνούν το 6% της ονομαστικής αξίας του χαρτοφυλακίου, δηλαδή της αξίας του δανείου χωρίς τους τόκους, γεγονός που επιτρέπει ευελιξία και στα προτεινόμενα «κούρεματα».

Σε κάθε περίπτωση το fund θα πρέπει να επιτύχει τουλάχιστον να ανακτήσει την επένδυσή του, συν το κόστος που συνεπάγεται η δραστηριότητά του και φυσικά ένα εύλογο κέρδος.

Η Eurobank απέστειλε 90.144 επιστολές σε αντίστοιχους δανειολήπτες. Από αυτούς θετικά απάντησαν μόλις 5.363, δηλαδή το 6% των οφειλετών.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η προοπτική αύξησης των επιτοκίων ενισχύει το δολάριο

Το αποτέλεσμα ενός διακεκομένου Κογκρέσου στις ενδιάμεσες εκλογές στις ΗΠΑ την Τρίτη ήταν το αναμενόμενο, βάσει των πρόσφατων δημοσκοπήσεων. Το γεγονός αυτό ενόησε τους χρηματιστηριακούς δείκτες της Wall Street, ενώ τα αμερικανικά ομόλογα δέχθηκαν πίεσεις με τις αντίστοιχες αποδόσεις να ανερχονται σε νέα υψηλά πριν υποχωρήσουν μερικώς την Παρασκευή μετά τα ασηνικά στοιχεία της Κίνας για τον πληθωρισμό που ενίσχυσαν τις ανησυχίες για τον ρυθμό ανάκαμψης της παγκόσμιας οικονομίας. Χαρακτηριστικά, η απόδοση του 10ετούς αμερικανικού τίτλου βρέθηκε την Τετάρτη στο 3,25%, το υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων τεσσάρων εβδομάδων, υποχωρώντας όμως την Παρασκευή περίπου 4 μ.β. Ανάλογη εικόνα παρουσίασαν και οι τίτλοι μικρότερης διάρκειας με την απόδοση του 2ετούς να ανερχεται προσωρινά την Πέμπτη σε νέο υψηλό για τα τελευταία δέκα χρόνια κοντά στο 2,98%, επηρεασμένοι επίσης από το ύψος της ανακοίνωσης της Ομοσπονδιακής Τράπεζας των ΗΠΑ (Fed) μετά τη λήξη της συνεδρίασης νομισματικής πολιτικής, το οποίο επιβεβαίωσε τις προσδοκίες για υψηλότερα επιτόκια τους επόμενους μήνες. Όπως αναμενόνταν, η Fed διατήρησε αμετάβλητα τα επιτόκια την Πέμπτη, επαναλαμβάνοντας στην ανακοίνωσή της ότι η προοπτική περαιτέρω σταδιακών αυξήσεων στα επιτόκια θα ήταν συμβατή με τους στόχους της νομισματικής πολιτικής της (σήμερα με τις τρέχουσες εκτιμήσεις της προθεσμιακής αγοράς, το ενδεχόμενο αύξησης 25 μ.β. στα επιτόκια στην επόμενη συνεδρίαση της Fed στις 18/19 Δεκεμβρίου τηλογοείται με πιθανότητα περίπου 80%). Στις αγορές συναλλάγματος, η προοπτική υψηλότερων επιτοκίων από τη Fed ενίσχυσε το δολάριο έναντι σχεδόν όλων των κύριων νομισμάτων. Η ισοτιμία ευρώ/δολ. υποχωρούσε περίπου 0,5% σε εβδομαδιαία βάση την Παρασκευή στην αγορά της Ευρώπης, καταγράφοντας ενδοσυνεδριακά χαμηλό στο 1,1335, όχι μακριά από το πρόσφατο χαμηλό 15 μηνών 1,1300 (31 Οκτωβρίου) επηρεασμένη επίσης αρνητικά από τις παρατεταμένες ανησυχίες για τη δημοσιονομική πορεία της Ιταλίας. Αρνητικό ήταν το κλίμα και λόγω της πτωτικής αναθεώρησης της εκτίμησης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ΑΕΠ της Ευρωζώνης το 2018 και 2019. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις της, το ΑΕΠ για το 2018 και 2019 εκτιμάται στο 2,1% και 1,9% αντίστοιχως έναντι 2,3% και 2,0% προηγουμένων, με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να κάνει σαφές ότι το εν λόγω σενάριο υπόκειται σε πτωτικούς κινδύνους. Αυτή την εβδομάδα, θετικό ήταν το κλίμα και για τη στερελίνα κυρίως έναντι του ευρώ με την ισοτιμία ευρώ/στερελίνας να υποχωρεί κάτω από το 0,8800 για πρώτη φορά από τα τέλη Μαΐου εν μέσω αυξημένων αισιοδοξίας για επίτευξη συμφωνίας σύντομα μεταξύ της Ε.Ε και του Η.Β για τους όρους αποχώρησης.

* Τομέας οικονομικής ανάλυσης & έρευνας διεθνών κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Μέχρι πού θες να φτάσεις;

Η επιχείρησή σου είναι μια διαδρομή γεμάτη προοπτική. Για αυτό θέλεις δίπλα σου έναν συνεργάτη που ανταποκρίνεται στις ανάγκες σου με ταχύτητα και αξιοπιστία.

Με τη Cyta έχεις όλα όσα χρειάζεσαι για να πετύχεις.

Τηλεφωνική Εξυπηρέτηση Επιχειρηματικών Πελάτων: 150
www.cyta.com.cy/business

Νιώσε κοντά, φτάσε μακριά

Κίνητρα για εισαγωγή μικρομεσαίων εταιρειών στο Χ.Α.

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Εναλλακτικούς τρόπους χρηματοδότησης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων με στόχο ταυτόχρονα να ενισχυθεί και το ελληνικό Χρηματιστήριο, από το οποίο υπάρχουν αρκετές αποχωρήσεις τα τελευταία χρόνια, προωθεί το υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΒΡΔ). Η τελευταία πρόκειται να χρηματοδοτήσει πρόγραμμα υποστήριξης προεγγραφών και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για ΜμΕ που επιθυμούν να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο, ενώ στα σκαριά υπάρχει ακόμη ένα πρόγραμμα το οποίο αφορά την ενίσχυση της εξωστρέφειας των ΜμΕ. Τα δύο προγράμματα, συνολικού προϋπολογισμού 970.000 ευρώ, αναμένεται να ενεργοποιηθούν το αργότερο στις αρχές του 2019.

Τα βασικά χαρακτηριστικά των δύο προγραμμάτων που παρουσιάζει σήμερα η «Κ» είναι τα ακόλουθα:

• Πρόγραμμα υποστήριξης προεγγραφών - Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών για εγγραφές εταιρικών προεγγραφών ΜμΕ και της αρχικής δημόσιας προσφοράς (IPO) των εταιρειών στο κοινό: το πρόγραμμα έχει προϋπολογισμό 450.000 ευρώ και διάρκεια 36 μήνες και αποσκοπεί στη διάχυση της πληροφόρησης και ενημέρωσης σε σχέση με την αρχική δημόσια προσφορά εταιρικών ομολόγων ιδιωτικών εταιρειών στην ελληνική κεφαλαιαγορά, προσφέροντας ένα πρόγραμμα υποστήριξης πριν από την εισαγωγή για επλεγμένες ΜμΕ σε συντονισμό με το Χρηματιστήριο Αθηνών.

Το πρόγραμμα υποστηρίζει πριν από την εισαγωγή είναι σχεδιαστικά και θα αυξήσει τον αριθμό συμμετοχών στις εκδόσεις εταιρικών ομολόγων από τις ΜμΕ.

Για τη σχετική κατάρτιση των λειτουργιών του εν λόγω προγράμματος έχει συσταθεί τριμελής επιτροπή, αποτελούμενη από στελέχη του υπουργείου Οικονομίας, της ΕΒΡΔ και του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

• Παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών σε ΜμΕ: έχει προϋπολογισμό 520.000 ευρώ και διάρκεια δύο έτη. Το πρόγραμμα επιμερίζεται στις τέσσερις ακόλουθες δράσεις:

α) Συμβουλευτικές υπηρεσίες με προϋπολογισμό 300.000 ευρώ. Δικαιούχοι θα είναι μεσαίες κλίμακας ΜμΕ. Στόχος της δράσης είναι η παροχή τεχνολογίας για ωρίμανση προϊόντων ώστε να είναι ανταγωνιστικά σε διεθνές επίπεδο, για προσδιορισμό ξένων αγορών-στόχων, για διαθεσιμότητα προϊόντων χρηματοδότησης του εμπορίου κ.ά.

β) Παροχή τεχνολογίας σε εμπορικές και τομεακές αναπτυξιακές δραστηριότητες. Ο προϋπολογισμός είναι 40.000 ευρώ και δικαιούχοι είναι μικρές επιχειρήσεις. Στόχος είναι η προσέ-

γηση τομέων οικονομικής δραστηριότητας σε τεχνικό επίπεδο, η δημιουργία ευκαιριών για συμβουλευτικά και τραπεζικά σχέδια, η διάχυση γνώσης για την υποστήριξη των τομέων και η ανάπτυξη τοπικών θεσμών και ενώσεων σε τομεακό επίπεδο.

γ) Δικτύωση και επιχειρηματικές αποστολές. Ο προϋπολογισμός είναι 40.000 ευρώ και αφορά τη χρηματοδότηση αποστολών ελληνικών επιχειρήσεων για συναντήσεις με άλλες επιχειρήσεις (B2B) στο εξωτερικό.

δ) Εκπαίδευση προώθησης των εξαγωγών για ΜμΕ. Ο προϋπολογισμός είναι 140.000 ευρώ με δικαιούχους ΜμΕ. Περιλαμβάνει κατάρτιση 3-5 ημερών σε τάξη, καθώς και συνάντηση καθοδήγησης (mentoring).

Από το 2015, όταν η ΕΒΡΔ μετατράπηκε αποκλειστικά σε δωρτρία τράπεζα για την Ελλάδα με στόχο την στήριξη της χώρας στον δρόμο προς την ανάκαμψη της οικονομίας, έχει επενδύσει πάνω από 2 δισ. ευρώ σε 40 έργα.

Με θετικό πρόσημο έκλεισε την Τρίτη το ΧΑΚ

Κέρδη σημείωσε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου (ΧΑΚ) με τον Γενικό Δείκτη να κλείνει στις 67,63 μονάδες, παρουσιάζοντας μικρή αύξηση σε ποσοστό 0,46%.

Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 παρουσίασε άνοδο σε ποσοστό 0,50% και έκλεισε στις 40,50 μονάδες. Ο ημερήσιος όγκος των συναλλαγών ανήλθε στις 97.884 ευρώ.

Με απώλειες έκλεισε μόνο ο δείκτης των Ξενοδοχείων σε ποσοστό 0,90%. Αντίθετα,

κέρδη σημείωσαν οι Επενδυτικές κατά 3,49%, η Κύρια Αγορά σε ποσοστό 1,08% και η Εναλλακτική Αγορά σε ποσοστό 0,07%.

Το μεγαλύτερο ενδεδειγμένο προσέκλυσε οι τίτλοι της Logicom με όγκο συναλλαγών

57.385 ευρώ (τιμή κλεισίματος €1,36 – χωρίς μεταβολή). Ακολούθησαν η Salamis Tours με όγκο συναλλαγών 18.473 ευρώ (τιμή κλεισίματος €0,60 – χωρίς μεταβολή), η Δήμητρα Επενδυτική με όγκο συναλλαγών 10.108 ευρώ (τιμή κλεισίματος €0,49 – άνοδος 3,80%), η Τράπεζα Κύπρου με όγκο συναλλαγών 7.716 ευρώ (τιμή κλεισίματος €1,774 – χωρίς μεταβολή) και η K + G Complex με όγκο συναλλαγών 1.912 ευρώ (τιμή κλεισίματος €0,22 – άνοδος 5,71%).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 3 κινήθηκαν ανοδικά, 2 καθοδικά και 5 παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών περιορίστηκε στις 38.

Η ΕΒΡΔ πρόκειται να χρηματοδοτήσει πρόγραμμα υποστήριξης προεγγραφών και παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών για ΜμΕ που επιθυμούν να εισαχθούν στο Χ.Α., ενώ στα σκαριά υπάρχει ακόμη ένα πρόγραμμα το οποίο αφορά την ενίσχυση της εξωστρέφειας των μικρομεσαίων.